

Spis treści

I Rezolucje, zalecenia i opinie

REZOLUCJE

Komitet Regionów

150. sesja plenarna KR-u, 29.6.2022–30.6.2022

2022/C 375/01	Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Propozycje Europejskiego Komitetu Regionów dotyczące programu prac Komisji Europejskiej na 2023 r.	1
2022/C 375/02	Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Wyniki Konferencji w sprawie przyszłości Europy i działania następcze	9

OPINIE

Komitet Regionów

150. sesja plenarna KR-u, 29.6.2022–30.6.2022

2022/C 375/03	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Nowa strategia UE wobec Arktyki	15
2022/C 375/04	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategia UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego (2021–2030)	21
2022/C 375/05	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Pakiet „rozszerzenie” na 2021 r.	26
2022/C 375/06	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Transformacja ekologiczna – Jakiej równowagi potrzeba między akceptacją społeczną a wymogami środowiskowymi z punktu widzenia miast i regionów, z myślą o budowaniu odpornych społeczności?	34
2022/C 375/07	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wdrażanie ekologicznych budżetów na szczeblu lokalnym i regionalnym	41

III Akty przygotowawcze

Komitet Regionów

150. sesja plenarna KR-u, 29.6.2022–30.6.2022

2022/C 375/08	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Poprawa warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych	45
2022/C 375/09	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków	64
2022/C 375/10	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski akt w sprawie danych	112

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

150. SESJA PLENARNA KR-U, 29.6.2022–30.6.2022

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Propozycje Europejskiego Komitetu Regionów dotyczące programu prac Komisji Europejskiej na 2023 r.

(2022/C 375/01)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając:

- protokół o współpracy z Komisją Europejską z lutego 2012 r.,
- rezolucję KR-u „Priorytety Europejskiego Komitetu Regionów na lata 2020–2025”⁽¹⁾,
- sprawozdanie końcowe Konferencji w sprawie przyszłości Europy;
- wkład parlamentów regionalnych posiadających uprawnienia ustawodawcze otrzymany w ramach umowy o współpracy między KR-em a CALRE;
- rezolucję KR-u dotyczącą końcowych wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy,

zachęca Komisję Europejską do realizacji następujących działań w ramach jej programu prac na 2023 r.:

Przyszłość Europy

1. Z zadowoleniem odnosi się do zaleceń przyjętych na sesji plenarnej Konferencji w sprawie przyszłości Europy (zwanej dalej „Konferencją”) dotyczących bardziej demokratycznej, zrównoważonej i sprawiedliwej Unii Europejskiej. KR zobowiązuje się podjąć działania na rzecz wdrożenia zaleceń zawartych w sprawozdaniu końcowym, w tym reform instytucjonalnych niezbędnych w celu zapewnienia silnej więzi między obywatelkami i obywatelami a ich wybranymi przedstawicielami na wszystkich szczeblach. W odrębnej rezolucji przedstawił swoje propozycje dotyczące ewentualnych zmian traktatowych i uaktualnień porozumień międzyinstytucjonalnych.
2. Wzywa do uwzględnienia w programie prac KE konkretnych inicjatyw służących realizacji tych propozycji, w szczególności mając na uwadze rozwój metod partycypacji terytorialnej i włączenie ich na stałe do procesu decyzyjnego UE, z poszanowaniem kompetencji ustawodawczych samorządów regionalnych.
3. W związku z tym wyraża zadowolenie z wniosku Konferencji przewidującego utworzenie systemu radnych w UE, zaproponowanego z inicjatywy KR-u, jako sposobu na dalsze zmniejszenie dystansu między instytucjami UE a obywatelkami i obywatelami. KR zobowiązuje się do wdrożenia wspomnianej propozycji we współpracy z Komisją za pośrednictwem Europejskiej sieci radnych UE szczebla lokalnego i regionalnego oraz projektu „Budowanie Europy z lokalnymi radnymi”. KR zaleca także jak najszersze zaangażowanie młodych polityków i administratorów szczebla lokalnego w unijne procesy stanowienia prawa, między innymi poprzez promowanie swego programu „Młodzi demokratycznie wybrani politycy” (YEP).

⁽¹⁾ COR-2020-01392-00-00-RES-TRA.

4. Wzywa do większego włączenia młodych ludzi w procesy demokratyczne oraz do opracowania sformalizowanych sposobów pracy z nimi (np. rady młodzieżowe), a także uważa edukację obywatelską za podstawowy warunek wstępny wzmocnienia roli obywateli i obywateli, umożliwiając im świadome i aktywne uczestnictwo w życiu demokratycznym. Postuluje, by w programie prac KE zaproponować inicjatywy zmierzające do opracowania ogólnoeuropejskiego programu nauczania w zakresie edukacji obywatelskiej, promowania europejskich wartości demokratycznych, krytycznego myślenia, umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów, we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi.
5. Wzywa Komisję Europejską do przeprowadzenia szybkiej procedury, aby znaleźć zadowalające i trwałe rozwiązanie problemu kryzysu humanitarnego w regionie Morza Śródziemnego – rozwiązania koncentrującego się przede wszystkim na ochronie życia migrantów, ale także na zapewnieniu poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności. KR i władze lokalne i regionalne oferują jak najściślejszą współpracę w tym zakresie.
6. Wzywa Komisję, aby systematycznie wykorzystywała tabelę oceny zgodności z zasadą pomocniczości przy przedstawianiu wniosków ustawodawczych w obszarach polityki dotyczących kompetencji dzielonych lub koordynacyjnych.

Ukraina

7. Ponownie zwraca się do Komisji Europejskiej, aby utworzyła unijny instrument lokalny na rzecz uchodźców z Ukrainy, który nie byłby nowym funduszem, ale narzędziem operacyjnym i uzupełniającym, służącym ograniczeniu biurokracji i ułatwieniu lokalnym przywódczyniom i przywódcom dostępu do obecnych funduszy.
8. Podkreśla, że państwa członkowskie mogą wykorzystać finansowanie przewidziane w ramach działania polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE) w celu opracowania dostosowanych do potrzeb rozwiązań służących **długoterminowej integracji** osób ze środowisk migracyjnych poprzez inwestycje w mieszkalnictwo, edukację, zatrudnienie, zdrowie, włączenie społeczne i opiekę lub inne usługi społeczne. Należy zapewnić uchodźcom wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych niezależnie od ich kraju pochodzenia.
9. Wnosi, aby Komisja przedstawiła wniosek w sprawie przeglądu działania polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE) w celu rozważenia krótko- i średnioterminowych rozwiązań dla władz lokalnych i regionalnych, które pozwolą im zaspokoić bieżące potrzeby finansowe związane z kryzysem w Ukrainie. Ponadto wzywa do podjęcia zdecydowanych działań zapobiegających handlowi ludźmi i zwalczających ten proceder, a także do zapewnienia uchodźcom dostępu do opieki medycznej i psychologicznej oraz do prawa i zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; opowiada się przy tym za pakietem ochrony dzieci przeznaczonym dla ukraińskich dzieci będących uchodźcami i postuluje wprowadzenie specjalnych środków ochrony uchodźców wymagających szczególnego traktowania.
10. Jeśli chodzi o wdrożenie zasady „jedno więcej – jedno mniej”, zgodnie z którą nowe obciążenia legislacyjne mogą być wprowadzane jedynie w takim zakresie, w jakim zostaną usunięte wcześniejsze obciążenia, przypomina, że zasadniczą racją dla wszelkich przepisów prawnych w społecznościach demokratycznych jest zapewnienie maksymalnych korzyści netto ogółowi społeczeństwa oraz że należy zachować cele legislacyjne Unii Europejskiej i jej wysokie standardy gospodarcze, społeczne i środowiskowe.
11. Z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony oraz podkreśla, że uznanie prawa do swobodnego przemieszczania się i autonomii uchodźców przynosi pozytywny skutek w postaci zmniejszenia presji na krajowe systemy azylowe i na zdolność przyjmowania uchodźców w regionach przygranicznych. Wnosi jednak, aby Komisja ponownie rozważyła zasadność swojego wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie instrumentalizacji w obszarze migracji i azylu oraz zasadność definicji instrumentalizacji w projekcie zmienionego kodeksu granicznego Schengen, ponieważ miałyby one zastosowanie również do uchodźców ukraińskich wykorzystywanych jako broń przez reżim rosyjski, a tym samym mogłyby wejść w bezpośredni konflikt z dyrektywą w sprawie tymczasowej ochrony.
12. Wyraża zdecydowane poparcie dla opracowania unijnego planu odbudowy Ukrainy w celu ożywienia jej gospodarki, odbudowy zniszczonej infrastruktury oraz wsparcia jej ścieżki demokratycznych reform własnych instytucji i służb publicznych. W związku z tym KR ustanowi sojusz miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy, łączący władze lokalne i regionalne w Europie i Ukrainie, z myślą o nadaniu samorządowi kluczowej roli w strategicznym planowaniu odbudowy, a także w celu dalszego wdrażania procesu decentralizacji władzy publicznej i wielopoziomowego sprawowania rządów w Ukrainie oraz upowszechniania dobrego sprawowania rządów na szczeblu lokalnym i regionalnym. KR podziela także apel ukraińskich i unijnych władz lokalnych i regionalnych o odnowienie lub nawiązanie partnerstw oraz współpracy partnerskiej miast i regionów jako integralnych części procesu odbudowy. KR opowiada się za środkami łagodzącymi długofalowe społeczne i gospodarcze konsekwencje wojny rosyjskiej w Ukrainie dla regionów i miast UE.
13. Zwraca uwagę na to, że środki naprawcze przedsięwzięte w ramach procedur państw członkowskich dotyczących zakłóceń równowagi makroekonomicznej powodują bardziej dotkliwe skutki w niektórych regionach, takich jak regiony określone w art. 349 TFUE, które są bardzo wrażliwe pod względem gospodarczym i społecznym na wstrząsy zewnętrzne i restrykcyjną politykę gospodarczą.

Odbudowa gospodarcza i spójność

14. Uważa, że wyłączenie klauzuli wyjścia zawartej w pakcie stabilności i wzrostu w kontekście obecnego kryzysu energetycznego, niestabilności geopolitycznej i odbudowy gospodarczej po pandemii COVID-19 mogłoby pociągać za sobą znaczące skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe. W związku z tym apeluje, aby ogólna klauzula wyjścia nadal obowiązywała do czasu wprowadzenia zmienionych ram zarządzania gospodarczego. KR popiera również apel uczestników Konferencji w sprawie przyszłości Europy o reformę europejskiego semestru w celu zwiększenia jego legitymizacji demokratycznej i zaangażowania władz lokalnych i regionalnych za pośrednictwem kodeksu postępowania wzorowanego na kodeksie postępowania w zakresie partnerstwa odnoszącym się do funduszy strukturalnych.

15. Zwraca się do Komisji o dołożenie starań, aby władze lokalne i regionalne zaangażowały się w pełni w proces decyzyjny dotyczący krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, w ich programowanie i realizację w celu ograniczenia ryzyka braku koordynacji z innymi źródłami finansowania, w tym z Funduszem Spójności, a także w celu zwiększania spójności i synergii z lokalnymi strategiami rozwoju, które mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF).

16. Podkreśla, że potencjał europejskiej polityki spójności odgrywa decydującą rolę w minimalizowaniu dysproporcji terytorialnych w zakresie działalności gospodarczej – zwłaszcza tej o większej wartości dodanej – a także w bardziej sprawiedliwym regionalnym podziale dochodów europejskich, czego same rynek wewnętrzny i globalizacja nie gwarantują. Dlatego ten potencjał musi pozostać jedną z głównych idei, które należy poddać dalszej refleksji.

17. Zdecydowanie popiera zasadę „nie szkodzić spójności” przedstawioną w 8. sprawozdaniu na temat spójności, podkreślając, że **spójność jest ogólną wartością UE**, i sugeruje odpowiednio wczesne rozpoczęcie procesu pogłębionej analizy długoterminowych wyzwań związanych ze spójnością oraz sposobu, w jaki polityka spójności i inne strategie polityczne UE mogą im sprostać. W tym kontekście wyraża poparcie dla Komisji w sprawie ustanowienia mechanizmu weryfikacji wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich jako elementu zapewniającego większy wkład wszystkich strategii politycznych w spójność obszarów wiejskich, zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu państw członkowskich i na poziomie niższym niż krajowy.

18. Zwraca się o przeprowadzenie w 2023 r. oceny długoterminowej wizji obszarów wiejskich UE 2040, aby przedstawić konkretne propozycje wraz z zasobami, instrumentami finansowymi i celami ilościowymi oraz uwzględnić wpływ wojny w Ukrainie na obszary wiejskie. Wzywa do przyjęcia perspektywicznego europejskiego programu na rzecz obszarów wiejskich, który wesprze rolnictwo i lokalną produkcję, poprawi integrację miast i wsi, uwzględni sytuację regionów dotkniętych poważnymi i trwałymi niekorzystnymi warunkami przyrodniczymi lub demograficznymi, zwiększy odporność żywnościową oraz doprowadzi do zrównoważonej rewitalizacji społeczności wiejskich i obszarów peryferyjnych.

19. Wzywa Komisję Europejską do wzmożenia wysiłków w zakresie komunikacji na temat polityki europejskiej na obszarach wiejskich, które czują się oddalone od procesów dyskusyjnych i często nie są świadome kanałów uczestnictwa oferowanych im przez instytucje.

20. Wzywa Komisję Europejską do pełnego wdrożenia w całym zakresie nowej strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych, na które pandemia wpłynęła – i nadal wpływa – szczególnie dotkliwie i które są również wysoce podatne na kryzys międzynarodowy spowodowany wojną w Ukrainie.

21. Podziela opinię Konferencji Europejskich Regionalnych Zgromadzeń Ustawodawczych (CALRE) i Parlamentu Europejskiego, że specyficzne cechy demograficzne, potrzeby i wyzwania, przed którymi stoją regiony peryferyjne i wyspiarskie, w tym archipelagi i regiony najbardziej oddalone, wymagają specjalnego i ukierunkowanego wsparcia ze strony UE, na przykład w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej, w tym programów badawczych i inwestycyjnych skupiających się na potencjale tych regionów w dziedzinie energii odnawialnej, zrównoważonego rolnictwa i rybołówstwa, ochrony środowiska morskiego i różnorodności biologicznej. Trzeba także zminimalizować liczne strukturalne i trwałe ograniczenia, z jakimi borykają się te terytoria Unii Europejskiej, np. trudności tych regionów w zmniejszaniu śladu węglowego.

22. Zgadza się z Parlamentem Europejskim, by poczynić postępy w pracach nad paktem wyspiarskim i programem na rzecz wysp – na wzór paktu miejskiego i przyszłego paktu na rzecz obszarów wiejskich – z udziałem głównych zainteresowanych stron, a mianowicie władz krajowych, regionalnych i lokalnych, podmiotów gospodarczych i społecznych, społeczeństwa obywatelskiego, środowisk akademickich i organizacji pozarządowych. Wzywa Komisję do przeprowadzenia badania na temat zróżnicowanej sytuacji terytoriów wyspiarskich Unii Europejskiej.

23. Wzywa Komisję Europejską do zainicjowania aktów ustawodawczych niezbędnych do wdrożenia nowej strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych: „Nadanie priorytetowego znaczenia ludziom, zapewnienie trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz uwolnienie potencjału regionów najbardziej oddalonych UE”, co odzwierciedla niezachwiane zaangażowanie Komisji na rzecz tych regionów poprzez podejście ukierunkowane na obszary lokalne i dostosowane do potrzeb wsparcie zgodnie z Traktatem.

24. Podkreśla, że małe miasta i wsie mogą odegrać istotną rolę w projektowaniu i wdrażaniu procesów zintegrowanego rozwoju terytorialnego, i apeluje do Komisji Europejskiej o promowanie roli zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) i rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) oraz innych narzędzi terytorialnych wspierających inicjatywy zainicjowane przez państwa członkowskie poprzez utworzenie sieci wsparcia doradczego w ramach polityki spójności, aby sprzyjać ich wykorzystaniu, zwłaszcza w małych ośrodkach miejskich, które odgrywają rolę centrów regionalnych, a także aby zagwarantować, że rządy krajowe będą wspierać wszystkie inicjatywy ZIT i RLKS, przede wszystkim w regionach, które najbardziej tego potrzebują, takich jak regiony słabiej rozwinięte i regiony o spowolnionym rozwoju lokalnym.

25. Uważa, że liczne kryzysy, przed którymi stoi obecnie Unia Europejska, zwiększają potrzebę utrzymania tempa wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu i nadania tej inicjatywie nowego impulsu legislacyjnego w 2023 r. W związku z czym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgodnie z pierwszym rocznym sprawozdaniem z realizacji RRF, przekroczono minimalny próg 37 środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności przeznaczonych na transformację ekologiczną.

Transformacja ekologiczna i zrównoważony rozwój

26. Zwraca się do Komisji Europejskiej, aby nawiązała współpracę z samorządami lokalnymi i regionalnymi w zakresie wdrażania inicjatyw wynikających z paktu klimatycznego z Glasgow i przyszłych wniosków z COP27 oraz aby wspierała wielopoziomą współpracę i wkłady określane na szczeblu lokalnym. Wzywa Komisję Europejską do uznania roli samorządów lokalnych i regionalnych w osiąganiu celów porozumienia paryskiego oraz w dyplomacji klimatycznej na szczeblu niższym niż krajowy; zachęca do połączenia wysiłków na rzecz ambitnych globalnych ram różnorodności biologicznej obejmujących okres po 2020 r., aby zapewnić do 2050 r. realizację wspólnej wizji „życia w harmonii z naturą”.

27. Wyraża zaniepokojenie, że postęp w zakresie działań na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu uległ spowolnieniu w porównaniu z wysokimi aspiracjami określonymi w nowej strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, a także z rosnącymi ambicjami globalnymi, jak podkreślono w przesłaniu Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) dotyczącym globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.

28. Wzywa Komisję do konsekwentnego włączania zasady niezależności energetycznej do ram legislacyjnych UE, wspierania regularnych działań na rzecz oszczędzania energii, wspomaganie i przyspieszanie procesu przechodzenia na czystą, odnawialną, przystępną cenowo i bezpieczną energię, a także zwraca się do Komisji i współprawodawców o podjęcie prac nad stworzeniem solidnych ram legislacyjnych w celu oceny i zwalczania ubóstwa energetycznego i ubóstwa w zakresie mobilności. Wnioskuje o włączenie go do prac grupy koordynacyjnej ds. ubóstwa energetycznego i odbiorców wrażliwych; podkreśla, że wspólnoty działające na rzecz energii odnawialnej są głównym narzędziem promującym powszechne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz osiągnięcie zdecentralizowanego i bezpiecznego systemu energetycznego. Wnosi, aby Komisja i państwa członkowskie podjęły współpracę z władzami regionalnymi w celu usunięcia barier utrudniających im rozwój i opracowania dalszych zachęt oraz by wspierały niezbędne inwestycje w tym procesie. Przypomina w związku z tym, że nie należy zapominać o regionach, w których transformacja energetyczna będzie bardziej kosztowna ze względu na ich izolację energetyczną, takich jak wyspy i regiony najbardziej oddalone.

29. Zwraca się do Komisji o opracowanie stałych ram prawnych dotyczących Zielonego Ładu, które lepiej uwzględniałyby cele zrównoważonego rozwoju i strukturalnie angażowałyby władze lokalne i regionalne w gruntowny przegląd rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu.

30. Zachęca Komisję, aby nadal wspierała prace Europejskiego Porozumienia Burmistrzów, a także inicjatywy, takie jak misja UE na rzecz neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast, stanowiące kluczowy instrument wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu w miastach i regionach w całej UE oraz wspierania władz lokalnych i regionalnych w osiągnięciu celów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.

31. Apeluje do Komisji, aby we współpracy z państwami członkowskimi stworzyła ramy finansowania i wsparcia służące przyspieszeniu realizacji celów w zakresie renowacji budynków publicznych na szczeblu niższym niż krajowy, z myślą o zapewnieniu wykonalności tych norm, zgodnie z dyrektywą o efektywności energetycznej. W tym kontekście zwraca uwagę na to, jak ważne jest zapewnienie władzom lokalnym i regionalnym bezpośrednich środków finansowych na działania w zakresie efektywności energetycznej, a także dodatkowych wytycznych i wsparcia, zwłaszcza w odniesieniu do renowacji budynków historycznych.

32. Zobowiązuje się do kontynuowania współpracy w ramach platformy zainteresowanych stron na rzecz eliminacji zanieczyszczeń i promowania opartego na wielopoziomym sprawowaniu rządów podejścia do planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, w tym monitorowania, a na późniejszym etapie także do opracowania tablicy wyników ekologiczności regionów UE.

33. Popiera ideę ogłoszenia Europejskiego Roku Bardziej Zielonych Miast i wyraża gotowość do aktywnego zaangażowania się w tę inicjatywę.

34. Popiera całościowe podejście do polityki ochrony środowiska ukierunkowane na dane miejsce lub obszar oraz ponawia apel o przygotowanie prawa o oceanach w takim samym duchu jak prawo o klimacie.

35. Postuluje położenie większego nacisku na krótkie rolno-spożywcze łańcuchy wartości oraz uznanie różnorodności systemów produkcji w całej Europie, w tym alternatywnych systemów produkcji, aby promować lokalne i regionalne formy wytwarzania, przetwarzania i wprowadzania do obrotu w celu budowania lokalnej i regionalnej autonomii żywnościowej. Apeluje o większe wsparcie dla zbiorowych projektów lokalnych, w których uczestniczą przetwórcy, władze lokalne, gospodarstwa rolne, gospodarstwa leśne, sprzedawcy, spółdzielnie, stowarzyszenia promujące lokalne produkty i lokalni konsumenci w celu opracowania lokalnej oferty produktów żywnościowych.

36. Zwraca uwagę na konieczność opracowania środków w ramach krótko- i średnioterminowego wsparcia gospodarczego i strukturalnej polityki społecznej, które ułatwią najsłabszym grupom społecznym dostęp do bardziej zrównoważonego i zdrowego systemu żywnościowego, przyczyniając się tym samym do zwalczania otyłości i niedożywienia, między innymi poprzez opracowanie planu działania UE w sprawie otyłości u dzieci na okres po 2020 r.

37. Wzywa do stworzenia skutecznego systemu wielopoziomowego sprawowania rządów, łączącego misje europejskie z strategiami rozwoju lokalnego i regionalnego, środkami odbudowy po pandemii COVID-19 oraz finansowaniem innowacyjnych rozwiązań za pośrednictwem funduszy strukturalnych, aby zbudować bardziej ekologiczną, zdrowszą, odporną i sprzyjającą włączeniu społecznemu UE.

38. Zdecydowanie popiera niedawną inicjatywę pilotażową „Partnerstwa na rzecz innowacji regionalnych” dotyczącą połączenia koncepcji inteligentnej specjalizacji z podejściem opartym na misjach w ramach transformacji ekologicznej i cyfrowej. Sugeruje, aby UE zapewniła dodatkowe wsparcie na rzecz promowania misji terytorialnych oraz lokalnych ekosystemów innowacji za pośrednictwem ośrodków EPB, tak aby mogły one odgrywać aktywną rolę w europejskiej przestrzeni badawczej oraz w eliminowaniu przepaści innowacyjnej w UE.

39. Podkreśla, że nowy europejski Bauhaus można wdrożyć jedynie poprzez wielopoziomowe sprawowanie rządów i podejście terytorialne, rozumiane jako wzajemnie powiązana sieć regionalnych lub lokalnych ośrodków, a nie jako pojedyncza jednostka geograficzna; ponawia swoją propozycję dotyczącą łatwego w zastosowaniu systemu bonów, aby zapewnić miastom i regionom praktyczne wsparcie w ich współpracy ze społecznością nowego europejskiego Bauhausu.

40. Oczekuje, że Komisja będzie w dalszym ciągu uwzględniać wymiar płci w swoich procesach politycznych, zwłaszcza poprzez przedstawienie metodologii oceny wpływu programów UE w aspekcie płci.

41. W pełni uznaje konieczność podjęcia zdecydowanych działań na rzecz realizacji celów klimatycznych UE w sektorze transportu. Uważa, że wszystkie środki transportu należy przekształcić w bardziej zrównoważone, a w transporcie drogowym trzeba obniżyć emisje zanieczyszczeń dzięki kombinacji zrównoważonych w długim terminie paliw alternatywnych i pojazdów bezemisyjnych. Ważne jest również uwzględnienie całego cyklu życia, aby maksymalnie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych na wszystkich etapach „od źródła do koła”, a nie tylko w rurze wydechowej. W związku z koniecznością przeprowadzenia zasadniczej transformacji w sektorze motoryzacyjnym we wszystkich regionach, aby zagwarantować, że żaden region nie pozostanie w tyle, wzywa Komisję do zajęcia się skutkami zaostżenia norm emisji CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych poprzez europejski mechanizm wspierania uczciwej i sprawiedliwej społecznie transformacji w europejskich regionach o dużym udziale przemysłu motoryzacyjnego i dostawczego.

Transformacja cyfrowa i przemysł

42. Zdecydowanie zachęca do rozpowszechniania wyników badań naukowych i najlepszych praktyk wśród lokalnych podmiotów zajmujących się innowacjami poprzez takie inicjatywy, jak Platforma Wymiany Wiedzy i program „Spotkanie świata nauki z regionami”, a także bieżące działania podejmowane przez Europejski Instytut Innowacji i Technologii oraz Europejską Radę ds. Innowacji, skierowane przede wszystkim do przedsiębiorstw typu start-up oraz firm o wysokim potencjale wzrostu w regionach Europy.

43. Z zadowoleniem przyjmuje prace podjęte przez Komisję w ramach ruchu „Dołącz, wspieraj, rozwijaj” (Join, Boost, Sustain) i wyraża gotowość kontynuowania swej działalności eksperckiej w zakresie lokalnych i regionalnych wskaźników cyfrowych oraz wspierania Komisji Europejskiej w dostarczaniu miastom i gminom odpowiednich narzędzi do pomiaru transformacji cyfrowej.

44. W świetle opinii KR-u w sprawie spójności cyfrowej zwraca się do Komisji, aby we współpracy z KR-em i stowarzyszeniami terytorialnymi zastanowiła się: 1) nad sposobami identyfikacji i monitorowania rosnących podziałów cyfrowych, 2) nad sposobami zwiększenia spójności cyfrowej Unii oraz 3) nad metodami wdrażania zaleceń dotyczących transformacji cyfrowej przedstawionych przez KR i Konferencję w sprawie przyszłości Europy.

45. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący aktu w sprawie danych i oczekuje na projekt rozporządzenia dotyczącego aktu w sprawie strategii interoperacyjności, który powinien ułatwić uczciwą i sprawiedliwą wymianę danych, w szczególności między organami publicznymi na różnych szczeblach oraz między podmiotami prywatnymi, i zwiększyć zaufanie między przedsiębiorstwami prywatnymi a organami publicznymi.

46. Z zainteresowaniem czeka na opublikowanie nowej inicjatywy ustawodawczej dotyczącej utworzenia instrumentu nadzwyczajnego jednolitego rynku i z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji, że instrument ten będzie służył poprawie europejskiego zarządzania jednolitym rynkiem w czasach kryzysu w celu przewidywania zakłóceń i zapobiegania im. Ponadto wzywa do zaangażowania wszystkich właściwych podmiotów, w tym władz lokalnych i regionalnych, w mechanizmy gotowości i reagowania w sytuacjach kryzysowych.

47. Podkreśla znaczenie lepiej skoordynowanej politycznie i szeroko zakrojonej strategii przemysłowej, aby nie wykluczać bardziej oddalonych regionów, gdzie brakuje wprowadzie przemysłowych czynników lokalizacji i gdzie struktura gospodarcza jest słabo zdwersyfikowana, ale gdzie istnieje potencjał w zakresie zakładania przedsiębiorstw usługowych stanowiących uzupełnienie przedsiębiorstw przemysłowych, które w myśl strategii europejskiej mają zostać przeniesione na terytorium UE.

48. Ponawia w związku z tym zalecenie, aby Komisja w większym stopniu powiązała swoją przyszłą politykę przemysłową z przygotowaniem na przyszłe wyzwania i uwzględniła wnioski płynące z konkurencyjnych ekosystemów regionalnych, znaczenie kluczowych technologii prorozwojowych oraz potrzebę znalezienia równowagi między konkurencyjnością a otwartą strategiczną autonomią.

49. Sugeruje Komisji Europejskiej, by ulepszyła i wzmocniła związek między polityką spójności a pomocą państwa w ramach polityki konkurencji poprzez umożliwienie współfinansowania z REACT-EU działań realizowanych na podstawie tymczasowych kryzysowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy.

Współpraca transgraniczna i mobilność

50. Zauważa, że przeszkody prawne i administracyjne nadal utrudniają rozwój europejskich regionów przygranicznych, i wzywa Komisję do przedstawienia propozycji instrumentu, który umożliwiłby koordynację między państwami członkowskimi podczas transpozycji dyrektyw UE, aby zapobiec tworzeniu nowych przeszkód prawnych na granicach. Zwraca się również do Komisji o wznowienie dialogu z Radą na temat proponowanego rozporządzenia w sprawie europejskiego mechanizmu transgranicznego lub o propozycję alternatywnego instrumentu, który pozwoliłby europejskim regionom przygranicznym na skuteczne radzenie sobie z napotykanymi przeszkodami.

51. Wzywa Komisję Europejską do przedstawienia wniosku, którego celem będzie zapewnienie utrzymania lądowej i morskiej współpracy transgranicznej w przypadku kryzysu na skalę unijną lub regionalną, a także przyznanie odpowiedniego finansowania projektom rozwijającym łączność transgraniczną i intermodalność. Instrument „Łącząc Europę” powinien obejmować zawsze konkretne zaproszenia do składania wniosków w celu rozwiązania problemu brakujących połączeń transgranicznych, natomiast INTERREG musi zwiększyć swój udział w finansowaniu tych wąskich gardeł transportowych. Długoterminowe i trwałe inwestycje realizowane za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz krajowych banków prorozwojowych i krajowych instytucji prorozwojowych (NPBI) powinny również zapewniać fundusze na realizację projektów transgranicznych.

52. Z zadowoleniem przyjmuje zainicjowane przez Komisję Europejską konsultacje społeczne na temat: „Drenaż mózgow – łagodzenie wyzwań związanych z wyludnianiem” i ponawia apel o opracowanie i wdrożenie różnych form reagowania na każdy z aspektów zjawiska drenażu mózgow – pozyskiwanie, marnowanie, przepływ i reemigracja mózgow, a także na migrację wykwalifikowanej siły roboczej.

53. Wyraża uznanie dla ambitnego przeglądu wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), w szczególności odnośnie do poprawy integracji węzłów miejskich z siecią długodystansową oraz lepszego zarządzania korytarzami europejskimi. Wykonanie infrastruktury zgodnie z terminami przewidzianymi dla każdego poziomu sieci będzie jednak wymagała znacznych nakładów finansowych na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym. Aby zagwarantować ciągłość i dostępność finansowania, KR zachęca do podjęcia dyskusji na temat kolejnego instrumentu „Łącząc Europę” (CEF 3).

54. Z aprobatą przyjmuje wniosek Komisji dotyczący nowych ram mobilności w miastach, wzywając jednocześnie do położenia większego nacisku na promowanie aktywnej mobilności i transportu publicznego. Należy zająć się problemem znacznych deficytów finansowych, z którymi borykają się władze lokalne i regionalne na obszarach miejskich i podmiejskich, a także zapewnić włączenie społeczne w dziedzinie transportu na obszarach wiejskich, aby osiągnąć cele UE w zakresie dekarbonizacji.

Ochrona socjalna, edukacja i młodzież

55. Potwierdza potrzebę dalszego angażowania młodych ludzi w procesy demokratyczne i decyzje na wszystkich szczeblach sprawowania rządów oraz zwraca uwagę, że włączenie ich do wszystkich istotnych obszarów polityki zapewni UE solidne osiągnięcia w ramach Europejskiego Roku Młodzieży 2022.

56. Podkreśla konieczność ułatwienia dostępu do ochrony socjalnej, przystępnych cenowo i trwałych mieszkań dla wszystkich, a zwłaszcza dla młodych ludzi, między innymi dzięki finansowaniu UE, oraz przeciwdziałania niestabilnemu zatrudnieniu osób młodych w odpowiedzi na pogarszającą się sytuację, w jakiej się znaleźli młodzi Europejczycy w następstwie pandemii COVID-19.

57. Wzywa Komisję Europejską do zaproponowania unijnych ram regulacyjnych w celu położenia kresu nieodpłatnym stażom.

58. Zwraca się do Komisji Europejskiej o opracowanie europejskiego programu mieszkaniowego, który skutecznie sprostałby wyzwaniom i możliwościom stojącym przed sektorem mieszkaniowym poprzez rzeczywiste wdrożenie inicjatywy „Fala renowacji”. W związku z tym domaga się wyłączenia długoterminowych inwestycji mieszkaniowych z uznawania ich za krajowe lub równoważne wydatki strukturalne, jak określono w pakcie stabilności i wzrostu.

59. Wzywa Komisję do aktualizacji zalecenia Rady z 2011 r. w sprawie polityki prewencyjnej mającej na celu ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki w kontekście poważnych wyzwań społecznych, które pojawiły się w ostatnich latach.

60. Podkreśla pilną potrzebę ulepszenia edukacji cyfrowej jako kluczowego celu strategicznego wysokiej jakości nauczania i uczenia się w epoce cyfrowej. Opanowanie umiejętności cyfrowych wzmacnia pozycję naszych obecnych i przyszłych obywateli, umożliwiając im skuteczniejsze radzenie sobie z obecną czwartą rewolucją przemysłową (rewolucją cyfrową) i nadchodzącą piątą rewolucją związaną z przemysłem 5.0.

61. Ponownie zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia pełnego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych i jego najważniejszych celów na rok 2030; w związku z tym zwraca się do Komisji o opracowanie kompleksowej europejskiej strategii walki z ubóstwem, przewidującej również skuteczne mechanizmy monitorowania i gromadzenia danych, w tym na szczeblu niższym niż krajowy.

62. Wnosi, aby władze lokalne i regionalne uczestniczyły w opracowaniu i wdrażaniu propozycji dotyczących rynków pracy sprzyjających włączeniu społecznemu i silniejszej polityki społecznej.

Zdrowie, ochrona ludności i turystyka

63. W pełni popiera zalecenie Konferencji, by wzmocnić odporność systemów opieki zdrowotnej w Europie, i przypomina, że zarządzanie nimi jest zdecentralizowane w dwóch trzecich państw członkowskich, co oznacza, że regiony stają się głównymi partnerami w omawianiu i wdrażaniu wszelkich nowych strategii politycznych mających na celu zmniejszenie zależności UE od zagranicznych dostawców produktów leczniczych, koordynację badań i finansowania, przyspieszenie gromadzenia zapasów strategicznych, rozwój produkcji i ocenę podatności systemów opieki zdrowotnej na zagrożenia. W związku z tym zachęca Komisję, aby rozważyła możliwość wprowadzenia nowych przepisów, podobnych do europejskiego aktu w sprawie czipów, w celu zwiększenia niezależności UE w dziedzinie aktywnych składników, leków gotowych i wszelkiego rodzaju medycznych środków zaradczych.

64. Oczekuje, że Komisja przedstawi konkretne propozycje dotyczące wdrożenia zaleceń KR-u w sprawie ułatwienia pacjentom, pracownikom ochrony zdrowia, ubezpieczycielom zdrowotnym i władzom publicznym korzystania z dyrektywy w sprawie praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej; postuluje w szczególności, aby regiony przygraniczne współpracujące (lub planujące współpracę) w dziedzinie transgranicznej opieki zdrowotnej otrzymywały więcej wytycznych i aktywne wsparcie (logistyczne, prawne i finansowe).

65. Wyraża oczekiwanie, że Komisja zaproponuje środki w ramach zbliżającego się przeglądu prawodawstwa farmaceutycznego, aby zapewnić wszystkim pacjentom dostęp w odpowiednim czasie do przystępnych cenowo, podstawowych i innowacyjnych leków, niezależnie od miejsca zamieszkania, oraz aby zająć się podstawowymi przyczynami niedoborów produktów farmaceutycznych.

66. Ponownie podkreśla konieczność opracowania jasnego planu długoterminowego zaangażowania i finansowego wzmocnienia Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz związanych z nim instrumentów, zarówno w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i przygotowania się do nich, jak i zbiorowej zdolności reagowania w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w obliczu coraz bardziej złożonych i częstszych klęsk żywiołowych. Wyraża też wolę wniesienia wkładu w prace unijnej sieci wiedzy w zakresie ochrony ludności w postaci wiedzy fachowej na temat zarządzania klęskami żywiołowymi na szczeblu regionalnym i lokalnym.

67. Niezmiennie wnioskuję o opracowanie nowej strategii na rzecz turystyki europejskiej i zwraca się do Komisji o przedstawienie europejskiej agendy turystycznej 2030–2050, aby zapewnić wsparcie dla podwójnej transformacji (ekologicznej i cyfrowej) europejskich ośrodków turystycznych, szczególnie regionów najbardziej oddalonych, zwiększając ich konkurencyjność i pomagając w ożywieniu gospodarki i zatrudnienia w turystyce oraz ponownym podjęciu działalności w sposób odporny na kryzys, jak też umożliwiając korzystanie przez obywatelki i obywateli Unii Europejskiej z prawa do bezpiecznej i nieograniczonej turystyki.

Współpraca zewnętrzna

68. Oczekuje, że Komisja podejmie działania w związku z wnioskiem KR-u o nadanie stosunkom między Zjednoczonym Królestwem a UE większej wagi pod względem terytorialnym oraz że rozważy sposoby i środki strukturalnego włączenia, za pośrednictwem KR-u, władz lokalnych i regionalnych do partnerstwa ze Zjednoczonym Królestwem oraz do ram instytucjonalnych umowy o handlu i współpracy. KR podkreśla, że poza umową o handlu i współpracy stosunki między UE i Zjednoczonym Królestwem powinny również uwzględniać niewykorzystywane dotąd możliwości współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi UE i Zjednoczonego Królestwa we wspólnym podejmowaniu wyzwań, takich jak zrównoważone zarządzanie Morzem Północnym, kanałem La Manche i Morzem Irlandzkim czy realizacja celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu lokalnym i regionalnym.

69. Wzywa Komisję, aby przy formułowaniu przepisów dotyczących turystyki uwzględniła dodatkowe ograniczenia regionów najbardziej oddalonych, których rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny w dużym stopniu zależy od turystyki, a także ostrzega w tym kontekście, że należy zapewnić odpowiednie finansowanie w celu zagwarantowania dostępności oraz transformacji klimatycznej i cyfrowej w tych regionach.

70. Proponuje wprowadzenie ram umożliwiających formalne uwzględnienie działań na szczeblu niższym niż krajowy w procesie UNFCCC i związanej z nim polityki klimatycznej UE.

71. Wzywa Komisję do uznania roli, jaką mogą odegrać władze lokalne i regionalne oraz partnerska współpraca w działaniach na rzecz pokoju i dobrobytu w krajach trzecich, takich jak inicjatywa nikozyjska.

72. Z zadowoleniem przyjmuje opinie Komisji Europejskiej w sprawie wniosków Ukrainy, Gruzji i Mołdawii o członkostwo w UE i w związku z tym z aprobatą wita decyzję Rady Europejskiej w sprawie przyznania Ukrainie i Mołdawii statusu kraju kandydującego oraz w sprawie uznania europejskiej perspektywy dla Gruzji. W tym kontekście zachęca Komisję do przeprowadzenia przeglądu inicjatywy Partnerstwa Wschodniego i dogłębnej analizy stosunków z państwami Partnerstwa Wschodniego UE, kładąc większy nacisk na ich starania na rzecz integracji europejskiej.

73. Wyraża poparcie dla przystąpienia wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich do UE, pod warunkiem że spełnią one wszystkie kryteria członkostwa. Podkreśla znaczenie wysyłania pozytywnych sygnałów krajom Bałkanów Zachodnich, aby kształtować ich zaangażowanie w niestety przedłużający się proces przystąpienia do UE.

74. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji instytucjom UE oraz prezydentom Rady UE.

Bruksela, dnia 29 czerwca 2022 r

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Wyniki Konferencji w sprawie przyszłości Europy i działania następcze

(2022/C 375/02)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając:

- swoje rezolucje dotyczące Konferencji w sprawie przyszłości Europy z 12 lutego 2020 r. ⁽¹⁾ i 7 maja 2021 r. ⁽²⁾, a także w sprawie wkładu władz lokalnych i regionalnych w Konferencję w sprawie przyszłości Europy z 27 stycznia 2022 r. ⁽³⁾,
- manifest z Marsylii przywódców lokalnych i regionalnych: „Europa zaczyna się w regionach, miastach i wsiach” z 4 marca 2022 r. ⁽⁴⁾,
- sprawozdanie dotyczące ostatecznych wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy z 9 maja 2022 r. ⁽⁵⁾,
- rezolucję Parlamentu Europejskiego z 4 maja 2022 r. w sprawie działań następczych w związku z konkluzjami Konferencji w sprawie przyszłości Europy ⁽⁶⁾,
- sprawozdanie grupy wysokiego szczebla KR-u ds. demokracji europejskiej ⁽⁷⁾,
- rezolucję Parlamentu Europejskiego z 9 czerwca 2022 r. w sprawie apelu o zwołanie konwentu w celu zmiany traktatów ⁽⁸⁾,
- komunikat Komisji Europejskiej „Konferencja w sprawie przyszłości Europy” z dnia 17 czerwca 2022 r. ⁽⁹⁾,

1. Z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Konferencji w sprawie przyszłości Europy zatwierdzone na sesji plenarnej Konferencji 30 kwietnia 2022 r. i przedstawione prezydencji Rady oraz przewodniczącym Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej 9 maja 2022 r., uznając jednocześnie wyzwania, jakimi są skuteczne działania informacyjne i rzeczywiste podejście oddolne.

2. Zdecydowanie popiera apel obywateli o bardziej demokratyczną, przejrzystą, sprawiedliwą i zrównoważoną UE i uważa, że wymaga to szybkich i skutecznych działań następczych przekładających cele i propozycje Konferencji na inicjatywy polityczne i konkretne działania, w tym poprzez aktywniejszą współpracę międzyinstytucjonalną.

3. Podkreśla, że wiele propozycji przedstawionych w sprawozdaniu końcowym Konferencji w sprawie przyszłości Europy odnosi się do aktywnego zaangażowania regionów i władz lokalnych, zarówno w opracowywanie, jak i realizację inicjatyw, które mogą zbliżyć UE do obywateli.

4. Uważa, że ambitna reforma funkcjonowania UE w celu sprostania przyszłym wyzwaniom i zapewnienia większej przejrzystości i rozliczalności w procesie decyzyjnym UE, przy należyтым wzmocnieniu pozycji obywateli oraz władz lokalnych i regionalnych, wymaga zmiany Traktatu. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje apel Parlamentu Europejskiego o powołanie konwentu poprzez uruchomienie procedury przeglądu Traktatów (art. 48 TUE).

5. Uważa, że w przyszły konwent powinni być w pełni zaangażowani członkowie Europejskiego Komitetu Regionów. Reprezentują oni ponad milion demokratycznie wybranych polityków na szczeblu regionalnym i lokalnym w Europie, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w składzie konwentu. Co więcej, niektórzy z tych polityków reprezentują regiony posiadające uprawnienia ustawodawcze.

⁽¹⁾ COR-2020-00192-00-00-RES-TRA.

⁽²⁾ COR-2021-01674-00-00-RES-TRA.

⁽³⁾ COR-2021-06503-00-00-RES-TRA.

⁽⁴⁾ Manifest z Marsylii przywódców lokalnych i regionalnych: „Europa zaczyna się w regionach, miastach i wsiach”.

⁽⁵⁾ 20220509RES29121.pdf (europa.eu)

⁽⁶⁾ 2022/2648(RSP).

⁽⁷⁾ <https://cor.europa.eu/en/engage/brochures/Documents/Report%20of%20the%20High%20Level%20Group%20on%20European%20Democracy/COR-2022-00360-00-02-RI-TRA-PL-N.pdf>

⁽⁸⁾ 2022/2705(RSP).

⁽⁹⁾ COM(2022) 404 final.

6. Wyraża jednak ubolewanie, że wiele pomysłów zgłoszonych na wielojęzycznej platformie cyfrowej, takich jak te związane z oficjalnym statusem języków lub odpowiedzią na aspiracje podmiotów szczebla niższego niż krajowy, nie zostało uwzględnionych w sprawozdaniu końcowym, choć uzyskało bardzo znaczącą liczbę głosów poparcia.

Demokracja europejska

7. **(40)** ⁽¹⁰⁾ Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Konferencja w sprawie przyszłości Europy uznała wielopoziomowy charakter europejskiej demokracji przedstawicielskiej i zaproponowała reformę KR-u poprzez przyznanie mu wzmocnionej roli w strukturze instytucjonalnej, jeżeli chodzi o kwestie mające wpływ terytorialny. KR uważa, że reforma ta powinna doprowadzić do rozszerzenia zakresu obszarów polityki o znaczeniu terytorialnym, w odniesieniu do których konsultacja z nim staje się obowiązkowa. Oznacza to zmianę art. 43 (WPR i rybołówstwo), 79 (migracja) i 114 TFUE (klauzula ogólna jednolitego rynku), a także przegląd art. 13 TUE oraz art. 294, 300 i 307 TFUE.

8. Uważa, że w obszarach obowiązkowych konsultacji Parlament Europejski, Komisja Europejska i Rada UE powinny przedstawić uzasadnione powody nieuwzględnienia opinii Komitetu. KR powinien mieć również dostęp do rozmów trójstronnych w ramach procedury współdecyzji, w oparciu o przegląd porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa.

9. **(39.3)** Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Konferencji, w którym proponuje się zmianę nazw instytucji UE w celu sprecyzowania ich funkcji i roli w unijnym procesie decyzyjnym dla obywateli. W tym celu proponuje zmianę własnej nazwy dla lepszego odzwierciedlenia odpowiedzialności politycznej i prawnej swoich członków, a także swojej roli jako europejskiego zgromadzenia regionów i gmin.

10. Wzywa do zwiększenia synergii międzyinstytucjonalnej i zaangażowania KR-u w prace Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej (np. komitetów, komisji i grup roboczych) ze względu na jego zdolność do zapewnienia odpowiedniej wiedzy i lepszego zrozumienia funkcjonowania UE w terenie.

11. **(40, 40.2, 40.4)** Z radością przyjmuje uznanie, że aktywna pomocniczość i wielopoziomowe sprawowanie rządów są kluczowymi zasadami i podstawowymi cechami funkcjonowania UE i demokratycznej rozliczalności, apel o systematyczne stosowanie definicji pomocniczości wspólnie uzgodnionej przez wszystkie instytucje UE w celu sprecyzowania poziomu – europejskiego, krajowego, regionalnego lub lokalnego – na którym należy podejmować decyzje, a także proponowane rozszerzenie mechanizmu ostrzegania o naruszeniu zasady pomocniczości na wszystkie parlamenty regionalne w UE posiadające uprawnienia ustawodawcze. Zgadza się z postulatem, by parlamenty krajowe i regionalne o uprawnieniach ustawodawczych mogły w przyszłości proponować inicjatywy ustawodawcze na szczeblu europejskim. Propozycje te powinny pomóc w wyjaśnieniu, że pomocniczość nie polega na uniemożliwieniu podejmowania działań na szczeblu europejskim, lecz na określeniu, który szczebel sprawowania rządów powinien odgrywać wiodącą rolę, czy to poprzez formalne wyłączne uprawnienia, czy też poprzez formalne kompetencje dzielone, podczas gdy inne szczeble powinny wspierać cele polityczne.

12. Uważa ponadto, że wyżej wymienione propozycje dotyczące pomocniczości powinny prowadzić do przeglądu art. 5 ust. 3 TUE, Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej oraz Protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności. Taki przegląd powinien obejmować przyznanie zasadzie proporcjonalności takiej samej wagi, co zasadzie pomocniczości, natomiast KR powinien odgrywać rolę w fazie ex ante monitorowania stosowania zasady pomocniczości, jak określono powyżej. Zasady pomocniczości i proporcjonalności powinny być stosowane w ramach sprawowania rządów w UE częściej i lepiej. W międzyczasie należy dostosować porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa w UE, aby zwiększyć już teraz rolę KR-u w obecnych ramach instytucjonalnych i pomóc w określeniu, który szczebel sprawowania rządów powinien odgrywać wiodącą rolę, uwzględniając oceny oddziaływania terytorialnego KR-u, jego prace w zakresie wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich oraz jego wzmocniony system zarządzania w zakresie lepszego stanowienia prawa i aktywnej pomocniczości.

13. **(36)** Popiera propozycje Konferencji w sprawie przyszłości Europy mające na celu uzupełnienie demokracji przedstawicielskiej poprzez zwiększenie udziału obywateli w demokracji europejskiej na wszystkich poziomach. Należy do tego doprowadzić dzięki instytucjonalizacji nowych form uczestnictwa obywateli na szczeblu Unii Europejskiej w drodze dialogów obywatelskich z losowo wybranymi obywatelami na konkretne tematy. Ponawia swój apel o ustanowienie stałego, ukierunkowanego na konkretny obszar mechanizmu dialogu z obywatelami, wspieranego przez władze lokalne i regionalne, który zapewniłby dwukierunkową komunikację między obywatelami a instytucjami UE, co doprowadziłoby do lepszego zrozumienia lokalnego i regionalnego wpływu polityki unijnej w całej UE. Zwraca uwagę, że mechanizm ten

⁽¹⁰⁾ Liczby zaznaczone pogrubioną czcionką i w nawiasach na początku poszczególnych punktów odpowiadają propozycjom i środkom przyjętym na sesji plenarnej Konferencji w sprawie przyszłości Europy i zawartym w sprawozdaniu z ostatecznego wyniku Konferencji w sprawie przyszłości Europy z 9 maja 2022 r.

musi obejmować obywateli z wszystkich grup wiekowych i środowisk oraz o różnym pochodzeniu. Podkreśla, że w regionach przygranicznych konieczne jest transgraniczne ukierunkowanie dialogu, aby można było stworzyć rzeczywistą europejską wartość dodaną. Uważa, że usprawnienie istniejących mechanizmów uczestnictwa obywateli wymaga zmiany art. 11 TUE, a także art. 24 i 227 TFUE.

14. Zobowiązuje się do dalszego organizowania lokalnych dialogów z obywatelami i ustrukturyzowanych inicjatyw demokracji uczestniczącej, które mogłyby wносить wkład w stały mechanizm.

15. **(37)** Z zadowoleniem przyjmuje pomysł, aby bardziej aktywnie informować o strategiach i polityce UE nie tylko przy okazji wyborów europejskich, ale również w kontekście wyborów krajowych, regionalnych i lokalnych.

16. **(36.6)** Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Konferencji w sprawie utworzenia systemu lokalnych radnych UE jako sposobu na zmniejszenie dystansu między instytucjami UE a obywatelami i zobowiązuje się do realizacji tej propozycji we współpracy z Komisją Europejską za pośrednictwem własnej szybko rozwijającej się europejskiej sieci radnych regionalnych i lokalnych ⁽¹¹⁾. ⁽¹²⁾ oraz projektu „Budowanie Europy z radnymi lokalnymi”

17. Z niecierpliwością oczekuje ewentualnego wniosku Komisji Europejskiej dotyczącego „pomoc[y] w budowaniu zdolności wśród podmiotów krajowych, regionalnych i lokalnych w celu uruchomienia nowej generacji zdecentralizowanych dialogów obywatelskich opartych na podejściu deliberatywnym” ⁽¹³⁾.

18. **(39)** Z aprobatą przyjmuje propozycję Konferencji w sprawie przyszłości Europy dotyczącą usprawnienia procesu decyzyjnego UE w celu zapewnienia zdolności UE do działania, zwłaszcza z myślą o rozszerzeniu zakresu podejmowania decyzji większością kwalifikowaną.

19. **(39.2)** Popiera propozycje Konferencji w sprawie przyszłości Europy dotyczące większego zaangażowania parlamentów narodowych w procedurę ustawodawczą. Apeluje o uwzględnienie potrzeb drugich izb w tym kontekście.

Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo

20. **(25.1, 25.3)** Z zadowoleniem przyjmuje wezwanie do zapewnienia, by wartości i zasady zapisane w Traktatach UE i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej były w pełni przestrzegane we wszystkich państwach członkowskich oraz by były niepodlegającymi negocjacom, nieodwracalnymi i sine qua non warunkami członkostwa w UE i przystąpienia do UE. Biorąc pod uwagę, że ponad 80 000 samorządów lokalnych i regionalnych w UE stanowi podstawowy poziom legitymacji demokratycznej, wzywa do stałego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w propagowanie wartości zapisanych w Karcie i monitorowanie przestrzegania wynikających z niej zasad. W związku z tym uważa, że jego udział w dialogu międzyinstytucjonalnym na temat Karty oraz w procesie monitorowania praworządności ma zasadnicze znaczenie.

21. **(25.4)** Popiera skuteczne stosowanie rozporządzenia w sprawie warunkowości i ocenę w tym zakresie, uznając, że naruszenie zasady praworządności musi skutkować zawieszeniem płatności lub korektami finansowymi. Komitet ponownie wyraża przekonanie, że „w przypadku takich środków beneficjenci funduszy UE, w tym władze lokalne i regionalne, nieodpowiedzialni za naruszenia praworządności, powinni nadal otrzymywać wsparcie finansowe od danego państwa członkowskiego” ⁽¹⁴⁾. Z zadowoleniem przyjmuje również apel o ocenę innych instrumentów w zakresie praworządności i rozważenie możliwości prawnych karania naruszeń zasady praworządności.

22. **(29.2, 29.4, 29.5)** Pochwala apel o zwiększenie i ułatwienie inwestycji publicznych w kształcenie, opiekę zdrowotną, opiekę nad dziećmi i osobami starszymi, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym i inne obszary o kluczowym znaczeniu dla dalszego wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych i towarzyszącego mu planu działania – to zaś pozwoli zademonstrować obywatelom społeczny wymiar Unii Europejskiej i jej działania na rzecz poprawy jakości ich życia. Podkreśla, jak ważne jest, aby zagwarantować Unię równości, w której nie ma miejsca dla dyskryminacji, stosując narzędzia prawne, strategie polityczne, ogólnounijne kryteria i inne odpowiednie instrumenty.

⁽¹¹⁾ https://building-europe-with-local-councillors.europa.eu/index_pl

⁽¹²⁾ <https://cor.europa.eu/pl/engage/Pages/Network-of-Regional-and-Local-EU-Councillors.aspx>

⁽¹³⁾ COM(2022) 404 final.

⁽¹⁴⁾ Rezolucja „Wkład władz lokalnych i regionalnych w Konferencję w sprawie przyszłości Europy” (COR-2021-06503).

Zmiana klimatu, energia i środowisko

23. **(3.1, 2.3)** Podkreśla fakt uznania roli władz lokalnych i regionalnych w sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej.

24. Podziela ambicję przyspieszenia tej transformacji. Z zadowoleniem przyjmuje dążenie do zapewnienia bardziej ekologicznych miast poprzez miejskie planowanie przestrzenne i budownictwo, wykorzystanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody w celu propagowania różnorodności biologicznej oraz strategię na rzecz wyeliminowania ubóstwa energetycznego i związanego z mobilnością. W tym kontekście podkreśla znaczenie zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w inicjatywę nowego europejskiego Bauhausu.

25. **(3, 4.1, 4.4, 31.2)** Podkreśla potrzebę szczególnego uwzględnienia, w ramach sprawiedliwej transformacji ekologicznej i cyfrowej, regionów peryferyjnych i wyspiarskich, w tym wszystkich archipelagów i regionów najbardziej oddalonych. Należy zwłaszcza zapewnić dobrą jakość sieci połączeń tych obszarów i możliwość korzystania z infrastruktury publicznej na równi z pozostałymi terytoriami Unii.

26. **(3)** Popiera cel Konferencji w sprawie przyszłości Europy, jakim jest zwiększenie europejskiego bezpieczeństwa energetycznego i osiągnięcie niezależności energetycznej UE – bez pozostawiania żadnego regionu w tyle – a także zapewnienie obywatelom wystarczającej, przystępnej cenowo i zrównoważonej energii. Wzywa w tym kontekście do umożliwienia bezpośredniego dostępu do funduszy UE władzom lokalnym i regionalnym wdrażającym projekty Zielonego Ładu, ze zwróceniem szczególnej uwagi na regiony, których systemy energetyczne są odizolowane.

27. Jest przekonany, że aby podjąć działania następcze w związku z propozycjami Konferencji w sprawie przyszłości Europy, należy nawiązać bardziej znaczącą współpracę międzyinstytucjonalną za pośrednictwem m.in. grupy roboczej KR-u „Zielony Ład w terenie”, kampanii komunikacyjnej KR-u na temat Europejskiego Zielonego Ładu oraz wielopoziomowego dialogu na temat energii i klimatu. Uważa, że należy wzmocnić obecną współpracę KR-u z zainteresowanymi stronami takimi jak Porozumienie Burmistrzów UE (w ramach kampanii na rzecz oszczędzania energii przez miasta) oraz z innymi instytucjami UE (takimi jak prowadzona przez Komisję Europejską platforma zainteresowanych stron na rzecz eliminacji zanieczyszczeń).

28. Zobowiązuje się do dalszego promowania roli władz lokalnych i regionalnych w polityce przeciwdziałania zmianie klimatu i na rzecz różnorodności biologicznej poprzez działania w zakresie dyplomacji klimatycznej na szczeblu niższym niż krajowy oraz w ramach UNFCCC. Uważa, że różne ramy ONZ dotyczące klimatu, środowiska i celów zrównoważonego rozwoju powinny być jak najbardziej spójne i wzajemnie powiązane, aby promować systematyczne wdrażanie i unikać dublowania w zakresie planowania. KR zwraca się do Komisji Europejskiej o poparcie zasady wielopoziomowego sprawowania rządów i propagowanie podejścia oddolnego przy określaniu globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.

29. **(3.8)** Z zadowoleniem przyjmuje apel o sprawiedliwą transformację w celu ochrony pracowników i miejsc pracy, co wymaga silnego komponentu terytorialnego we wszystkich wymiarach transformacji, aby zapewnić podejście ukierunkowane na konkretny obszar zgodnie ze szczególnymi potrzebami różnych społeczności. W tym kontekście wzywa do stworzenia europejskiego mechanizmu wspierającego sprawiedliwą, czystą i pomyślną transformację europejskich regionów związanych z przemysłem motoryzacyjnym i branżą części motoryzacyjnych poprzez ustanowienie podejścia opartego na wielopoziomowym sprawowaniu rządów i partnerstwie na rzecz odpowiedniego i skutecznego planowania polityki i działań budżetowych.

Zdrowie

30. **(10.2, 10.3)** Z zadowoleniem przyjmuje apel o rozszerzenie kompetencji UE w dziedzinie zdrowia i wzywa do zmiany art. 4 TFUE w celu włączenia zdrowia i opieki zdrowotnej do kompetencji dzielonych między UE i państwa członkowskie. Jak podkreślono w propozycjach Konferencji w sprawie przyszłości Europy, zmiana ta powinna w pełni uwzględniać zasadę pomocniczości i kluczową rolę podmiotów lokalnych, regionalnych i krajowych w dziedzinie zdrowia.

31. **(10.6, 12.15)** Podziela apel o otwarty dostęp do istniejących metod leczenia oraz o zapewnienie jednakowej jakości leków w całej UE i ich sprawiedliwych kosztów lokalnych. Podkreśla w związku z tym kluczową rolę współpracy transgranicznej w dziedzinie opieki zdrowotnej.

Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna, zatrudnienie

32. **(11.3)** Wyraża zdecydowane poparcie dla apelu Konferencji w sprawie przyszłości Europy o dokonanie przeglądu istniejących ram zarządzania gospodarczego i europejskiego semestru w celu lepszego propagowania ich głównych celów w zakresie koordynacji gospodarczej i fiskalnej, a także sprawiedliwej transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz sprawiedliwości społecznej. KR zgadza się z postulatem Konferencji dotyczącym wzmocnienia roli władz lokalnych i regionalnych, które musi być realizowane za pomocą kodeksu postępowania, aby zapewnić ich zaangażowanie w europejski semestr, na wzór kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach funduszy strukturalnych. Taki kodeks europejskiego semestru poprawiłby zarówno skuteczność tego procesu, jak i jego legitymację demokratyczną. Ponadto KR wzywa do wyraźnego włączenia celów zrównoważonego rozwoju do zreformowanego europejskiego semestru z myślą o trwałej odbudowie ukierunkowanej na konkretny obszar.

33. **(13, 14)** Podziela zdecydowany apel Konferencji w sprawie przyszłości Europy o zapewnienie pełnego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych i jego głównych celów na 2030 r. na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, przy jednoczesnym poszanowaniu podziału kompetencji, zasad pomocniczości i proporcjonalności oraz istniejących kompetencji na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a także autonomii partnerów społecznych. KR popiera również propozycję Konferencji dotyczącą włączenia do traktatów protokołu w sprawie postępu społecznego, co wymagałoby przeglądu art. 3 TUE oraz artykułów 9, 151 i 152/157 TFUE.

34. **(15)** Wskazuje, że należy pilnie i skutecznie zająć się transformacją demograficzną. Podkreśla ponadto zagrożenia dla gospodarki i dla całej demokracji wynikające z rosnących nierówności społecznych, gospodarczych, terytorialnych i cyfrowych, które prowadzą m.in. do drenażu mózgow, i w związku z tym zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia atrakcyjności wyludnionych i starzejących się regionów poprzez inwestycje i wsparcie, w szczególności na rzecz młodzieży i rodzin. KR podkreśla również potrzebę zwrócenia uwagi na regiony, w których występuje brak równowagi demograficznej wynikający z dużej gęstości zaludnienia, zwłaszcza na obszarach peryferyjnych i wyspiarskich, które są bardzo narażone na dużą presję ludzką i borykają się z trudnościami w zarządzaniu infrastrukturą publiczną.

35. Podkreśla liczne odniesienia w sprawozdaniu Konferencji w sprawie przyszłości Europy do potrzeby większej spójności i akcentuje rolę spójności jako ogólnej wartości UE oraz zasadę „nie szkodzić spójności”, przedstawioną niedawno w 8. sprawozdaniu w sprawie spójności. Dostrzega potrzebę ściślejszej współpracy między KR-em (i jego Sojuszem na rzecz Spójności) a instytucjami UE w celu realizacji tej zasady w przyszłym procesie kształtowania polityki UE i w okresie programowania polityki spójności na lata 2021–2027.

36. **(12)** Zdecydowanie popiera apel o wzmocnienie współpracy transgranicznej w celu zwiększenia spójności i odporności regionów przygranicznych, a także odniesienie do rozporządzenia w sprawie europejskiego mechanizmu transgranicznego, które może znacznie poprawić współpracę transgraniczną i źródła utrzymania obywateli mieszkających w regionach przygranicznych. Wyraża jednak ubolewanie z powodu braku propozycji dotyczących problemów, z jakimi borykają się regiony przygraniczne na co dzień, i odsyła do swojej rezolucji z 2021 r. pt. „Wizja dla Europy: przyszłość współpracy transgranicznej”, w której przedstawiono szereg propozycji mających na celu wsparcie regionów przygranicznych i ogólną poprawę współpracy transgranicznej.

37. Wyraża ubolewanie, że nie przedstawiono propozycji dla regionów, takich jak wyspy – w tym archipelagi i regiony najbardziej oddalone – lub regiony górskie, które borykają się z poważnymi i trwałymi niekorzystnymi warunkami naturalnymi. Regiony te wymagają szczególnie ukierunkowanego wsparcia ze strony UE i bardziej kompleksowej oceny skutków, aby móc rozwijać się na równych warunkach z pozostałymi obszarami Unii Europejskiej.

Transformacja cyfrowa

38. **(4.4, 12.14, 31)** Z zadowoleniem przyjmuje uznanie przez Konferencję spójności cyfrowej za uzupełnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz zaleca włączenie spójności cyfrowej do głównego nurtu polityki Unii Europejskiej i wzywa do odpowiedniego przeglądu art. 175 TFUE. Podkreśla ponadto utrzymujący się problem związany z dostępnością danych na temat transformacji cyfrowej na poziomie niższym niż krajowy i w związku z tym będzie nadal opracowywać i wdrażać, wraz z Komisją Europejską, system pomiaru dojrzałości cyfrowej na poziomie lokalnym i regionalnym.

Migracja

39. **(43.2)** Podkreśla kluczową rolę, jaką gminy i regiony odgrywają w skutecznej integracji migrantów i uchodźców, i wzywa do położenia większego nacisku na politykę integracyjną w dyskusjach na szczeblu UE dotyczących migracji. Stanowczo popiera propozycję Konferencji w sprawie przyszłości Europy dotyczącą zwiększenia unijnego wsparcia finansowego, logistycznego i operacyjnego, w tym dla władz lokalnych, rządów regionalnych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, na potrzeby zarządzania pierwszym przyjęciem migrantów i osób ubiegających się o azyl (z uwzględnieniem specjalnego wsparcia na przyjmowanie małoletnich migrantów bez opieki), co doprowadziłoby do skutecznej integracji uchodźców i migrantów o uregulowanym statusie w UE lub repatriacji migrantów o nieuregulowanym statusie. Zwraca uwagę, że art. 79 ust. 4 TFUE powinien zostać zmieniony w taki sposób, aby umożliwić zachęty i wsparcie nie tylko dla działań państw członkowskich, ale także – przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości – dla ich władz lokalnych i regionalnych na rzecz integracji obywateli państw trzecich przebywających legalnie na ich terytorium, niezależnie od kraju pochodzenia.

40. **(44.2)** Zgadza się z propozycją Konferencji dotyczącą przeglądu systemu dublińskiego w celu zagwarantowania solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwami członkowskimi, koordynowanego na szczeblu europejskim i przyczyniającego się do złagodzenia presji migracyjnej na regiony UE znajdujące się na pierwszej linii.

Edukacja, kultura, młodzież i sport

41. Z zadowoleniem przyjmuje propozycje Konferencji w sprawie przyszłości Europy dotyczące znaczenia edukacji jako środka promowania aktywnego obywatelstwa europejskiego. W tym kontekście zobowiązuje się do opracowania swojego projektu pilotażowego dotyczącego promowania europejskich wartości poprzez edukację i kulturę, w tym do określenia najlepszych praktyk na poziomie lokalnym i regionalnym w całej UE. Docenia propozycje Konferencji w sprawie przyszłości Europy mające na celu koordynację poziomu wszystkich poszczególnych programów edukacyjnych w UE przy akceptacji treści krajowych, regionalnych i lokalnych.

42. **(47.7)** Z zadowoleniem przyjmuje apel o podjęcie szczególnych wysiłków w celu uniknięcia drenażu mózgów z niektórych regionów i krajów UE z powodu niewystarczających możliwości, zwłaszcza dla młodych ludzi. W tym celu popiera apel Konferencji w sprawie przyszłości Europy o podjęcie bardziej zdecydowanych działań na rzecz bezpieczeństwa zatrudnienia, wysokiej jakości pracy i staży oraz sprawiedliwego wynagrodzenia za nie, równego dostępu do ochrony socjalnej i przystępnych cenowo mieszkań dla młodych ludzi (a zwłaszcza osób ze słabszych grup społecznych). Środki te powinny mieć na celu zniwelowanie istniejących różnic terytorialnych w zakresie życiowych szans i dobrostanu młodzieży w UE.

43. Z zadowoleniem przyjmuje liczne odniesienia do badań naukowych i innowacji w sprawozdaniu Konferencji w sprawie przyszłości Europy i podkreśla potrzebę zlikwidowania przepaści innowacyjnej i połączenia strategii innowacji ukierunkowanych na konkretny obszar z misjami terytorialnymi, jak to miało niedawno miejsce w przypadku działania pilotażowego na rzecz innowacji regionalnych.

44. **(36.9)** Popiera wprowadzenie kontroli prawodawstwa przez młodzież, obejmującej mechanizm oceny skutków ukierunkowany na młodzież i stosowany do prawodawstwa i polityki UE w dziedzinach istotnych dla młodych ludzi. Mechanizm ten powinien mieć na celu lepsze uwzględnienie długoterminowych interesów i aktywnego udziału młodych ludzi w procesie decyzyjnym UE oraz mierzyć pozytywny wpływ europejskich wniosków ustawodawczych na życie młodych ludzi. W tym kontekście KR zwraca uwagę na swój wkład w to przedsięwzięcie za pośrednictwem organizowanej przez KR sieci młodych demokratycznie wybranych polityków (YEP) oraz poprzez opracowanie – wspólnie z Europejskim Forum Młodzieży – Europejskiej karty na rzecz młodzieży i demokracji.

45. **(48.2)** Z zadowoleniem przyjmuje oczekiwania obywateli dotyczące propagowania i ochrony europejskiej różnorodności. W związku z tym podziela zalecenia Konferencji dotyczące propagowania wielojęzyczności i języków regionalnych. Podkreśla, że języki regionalne i języki mniejszości, jako języki ojczyste wielu Europejczyków i cenne dziedzictwo kulturowe, potrzebują szczególnej uwagi i wsparcia.

UE w świecie

46. **(25.1, 38.1)** Z zadowoleniem przyjmuje wezwanie instytucji UE do pełnienia roli ambasadorów naszego modelu demokratycznego w innych krajach, podkreślając, że odpowiada to zasadniczo temu, co KR robi od wielu lat we współpracy z krajami kandydującymi, potencjalnymi kandydatami i krajami partnerskimi ze wschodniego i południowego sąsiedztwa UE.

47. Uważa, że odbudowa Ukrainy będzie jednym z najtrudniejszych procesów dla UE i jej partnerów międzynarodowych. W tym kontekście zwraca uwagę na swoją inicjatywę utworzenia sojuszu miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy, skupiającego władze lokalne i regionalne w Europie i w Ukrainie, w celu nadania samorządowi kluczowej roli w strategicznym planowaniu odbudowy, dalszej realizacji procesu decentralizacji i wielopoziomowego sprawowania rządów w Ukrainie oraz lepszego sprawowania rządów na poziomie lokalnym i regionalnym, m.in. przez ułatwianie współpracy partnerskiej.

48. Zobowiązuje swego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, francuskiej, czeskiej i szwedzkiej prezydencji w Radzie UE oraz przewodniczącemu Rady Europejskiej.

Bruksela, dnia 30 czerwca 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

150. SESJA PLENARNA KR-U, 29.6.2022–30.6.2022

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Nowa strategia UE wobec Arktyki

(2022/C 375/03)

Sprawozdawczyni: Mirja VEHKAPERÄ (FI/RE)**Dokument źródłowy:** JOIN(2021) 27 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Wyraża uznanie dla Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w związku z ich wspólnym komunikatem z dnia 13 października 2021 r., który jest wyrazem długotrwałego zaangażowania UE w rozwój Arktyki i współpracę w tym zakresie. Z zadowoleniem przyjmuje cele, priorytety i działania przedstawione w tym komunikacie, które mają zapewnić Arktyce pokój, zrównoważony rozwój i dostatek. Przyznaje, że wyzwania stojące przed Arktyką wymagają wspólnych, wielopłaszczyznowych wysiłków na poziomie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym.
2. Zgadza się, że ze względu na zmianę klimatu, surowce oraz kwestie geostrategiczne Arktyka jest dla Unii Europejskiej kluczowym obszarem strategicznym. Zauważa wzrost zainteresowania Arktyką, w tym także ze strony państw spoza regionu arktycznego.
3. Zwraca uwagę na to, że geograficzna definicja regionu arktycznego nie jest jasna. Za serce Arktyki uznać można obszar położony na północ od koła podbiegunowego. Obejmuje on Ocean Arktyczny oraz terytoria należące do ośmiu państw: Kanady, Finlandii, Islandii, Norwegii, Szwecji, Danii, Stanów Zjednoczonych oraz Federacji Rosyjskiej.
4. Zauważa, że tereny wchodzące w skład pasa lądu, którego dotyczy niniejsza opinia, obejmują obszary położone bezpośrednio na południe od koła podbiegunowego, gdzie warunki środowiskowe i społeczno-gospodarcze oraz rozwój infrastruktury są niezaprzeczalnie i znacząco uzależnione od warunków panujących w Arktyce.
5. Podkreśla, że nie istnieje jedna Arktyka, lecz że jest to region bardzo duży i niejednorodny: niektóre obszary są odległe, charakteryzują się ekstremalnymi warunkami naturalnymi, zagrożeniami dla środowiska naturalnego i niską gęstością zaludnienia, podczas gdy inne są regionami wysoko rozwiniętymi, zurbanizowanymi, o dużym potencjale umiejętności, wysoko wykształconym społeczeństwie i dużym potencjale innowacyjnym, takimi jak region arktyczny UE.
6. Zauważa, że Arktyka jest miejscem życia milionów ludzi – ich dokładne oszacowanie zależy od sposobu określenia tego obszaru. Około 4 milionów mieszkańców mieszka na obszarze położonym na północ od koła podbiegunowego. Zamieszkuje ją kilka narodowości i ponad 40 różnych ludów tubylczych. Znaczna część mieszkańców tego regionu to obywatele UE.
7. Zauważa, że na przemiany zachodzące w Arktyce wpływ wywierają powiązane ze sobą zmiany środowiskowe, społeczne, kulturowe, gospodarcze, polityczne i dotyczące bezpieczeństwa. Zmiany te są dynamiczne, szybkie i głębokie, a także w coraz większym stopniu związane z rozwojem regionalnym, europejskim i światowym.
8. Zaznacza, że nawet jeszcze przed inwazją Rosji na Ukrainę znacznie nasiliły się działania wojskowe w wielu obszarach Arktyki, zwłaszcza skutek wzmocnienia zdolności wojskowych w rosyjskiej części Arktyki.

Bezpieczeństwo, stabilność i pokój w Arktyce

9. Zdecydowanie potępia niczym niesprobowaną, nieuzasadnioną i bezprawną inwazję militarną Rosji na Ukrainę i wyraża zaniepokojenie geopolitycznymi zmianami, jakie ona powoduje w europejskim porządku bezpieczeństwa, oraz ich wpływem na Arktykę.

10. Wskazuje na potrzebę podjęcia wszelkich możliwych działań w ramach współpracy międzynarodowej w celu zapewnienia utrzymania bezpieczeństwa, stabilności i pokoju w Arktyce, a także podkreśla znaczenie utrzymania, wspierania i promowania pokojowej współpracy w regionie Arktyki z wykorzystaniem szeregu istniejących struktur współpracy, przede wszystkim Rady Arktycznej jako najważniejszej formy okołobiegunowej współpracy w Arktyce, zarówno na szczeblu międzyludzkim, jak i międzyrządowym. Dążąc do stabilności, UE musi również uznać rolę i potencjał międzynarodowych ram współpracy pozarządowej na szczeblu lokalnym i regionalnym, takich jak Forum Burmistrzów Regionów Arktyki, Sieć Słabo Zaludnionych Obszarów Północnych (ang. Network of Northern Sparsely Populated Areas – NSPA), Forum Północne, Arktyczna Rada Gospodarcza i Uniwersytet Arktyczny (UARctic), w promowaniu dialogu na rzecz stabilności; takie ramy współpracy na szczeblu niższym niż krajowy mogą wnieść istotną wartość dodaną, przynosząc rezultaty w postaci konkretnych projektów i skupiając partnerów w mniejszym stopniu ograniczonych sytuacją polityczną na wysokim szczeblu; wzywa instytucje UE do partnerstwa i współpracy z nimi.

11. Uważa za istotne, by Euro-Arktyczna Rada Morza Barentsa i Rada Regionu Morza Barentsa w dalszym ciągu promowały zrównoważony rozwój w regionie Morza Barentsa; współpraca UE w regionie Morza Bałtyckiego jest również powiązana z pakietem współpracy arktycznej.

12. Podkreśla niezaprzeczalną wartość Rady Arktycznej, która odpowiada przed mieszkańcami Arktyki, w tym ludnością rdzenną, i ponownie wyraża poparcie dla tej instytucji i prowadzonych przez nią prac. Podstawowe zasady suwerenności i integralności terytorialnej, oparte na prawie międzynarodowym, od dawna stanowią podstawę tych prac. Na skutek pogwałcenia tych zasad przez Rosję prace Rady Arktycznej zostały tymczasowo wstrzymane. Należy zastanowić się, w jaki sposób Rada może kontynuować swoją ważną działalność w świetle obecnych okoliczności. Ponawia swój nieustający od 21 lat apel o przyznanie Unii Europejskiej statusu obserwatora w Radzie Arktycznej.

13. Uznaje znaczenie wzmocnienia współpracy transgranicznej i międzynarodowej w dziedzinie ochrony ludności Arktyki, a także różnych rodzajów zarządzania kryzysowego.

Zmiana klimatu

14. Zgadza się z Komisją Europejską, że zmiana klimatu stanowi najpoważniejsze zagrożenie dla Arktyki. Wzrost temperatur trzykrotnie szybszy niż w pozostałych częściach świata, topnienie lodu i rozmarzanie wiecznej zmarzliny wywołują potężne efekty domina w całej Europie i na całej planecie.

15. Zachęca UE do objęcia wiodącej roli w działaniach na rzecz klimatu Arktyki, przy czym podkreśla znaczenie zajęcia się kwestią zmiany klimatu w Arktyce i dostosowania się do niej w szerokiej perspektywie w ramach rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Długoterminowa polityka klimatyczna w Arktyce musi być sprawiedliwa pod względem gospodarczym, społecznym i regionalnym, aby jej realizacja była skuteczna i akceptowana przez społeczeństwo. Oznacza to, że należy udzielać wsparcia regionom, sektorom i pracownikom, których zmiany dotkną w największym stopniu.

16. Podkreśla znaczący wpływ, jaki zmiana klimatu w Arktyce będzie miała na miasta i regiony w całej Europie, na przykład z powodu podnoszenia się poziomu mórz, co sprawi, że kilka obszarów przybrzeżnych stanie się niezdatnych do zamieszkania, lub z powodu zmiany prądów oceanicznych i charakterystyki opadów. Walka ze zmianą klimatu i ochrona środowiska w Arktyce stanowią absolutny priorytet. UE powinna rozwinąć unijne badania nad zmianą klimatu arktycznego.

17. Podkreśla zobowiązanie UE do uczynienia z regionu Arktyki zrównoważonego i prosperującego obszaru, co ściśle łączy zaangażowanie UE na rzecz Arktyki z Europejskim Zielonym Ładem i niebieską gospodarką UE.

18. Jest zdania, że należy zastanowić się nad tym, jak wdrażać Zielony Ład i pakiet klimatyczny „Gotowi na 55” z uwzględnieniem specyfiki regionu arktycznego UE, aby zapewnić równe traktowanie. Przykładowo w kontekście handlu uprawnieniami do emisji należy uwzględnić szczególnie warunki żeglugi zimowej w Arktyce.

19. Uważa, że wszelka działalność w Arktyce musi uwzględniać odporność przyrody, ochronę klimatu, zasady zrównoważonego rozwoju oraz poszanowanie praw ludności i ludów tubylczych zamieszkujących ten region. Interesy gospodarcze i zrównoważoną działalność gospodarczą należy analizować z tej perspektywy, zgodnie z zawartymi w protokole w sprawie inwestycji w Arktyce wytycznymi dotyczącymi odpowiedzialnego inwestowania na tym obszarze.

Arktyka i jej ludność

20. W pełni zgadza się z Komisją Europejską, że ludność zamieszkująca Arktykę stanowi kluczowy priorytet z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju i odporności społeczeństw, oraz podkreśla wyzwania demograficzne, jak i to, że zrównoważony rozwój wymaga dialogu sprzyjającego włączeniu społecznemu i rzeczywistego uczestnictwa w podejmowaniu decyzji na wszystkich szczeblach.

21. Podkreśla rolę, jaką odgrywają miasta Arktyki, które są kluczowymi podmiotami w rozwoju i dostosowaniu do zmieniającego się kontekstu. Inwestycje w zrównoważoną infrastrukturę miejską, transport, cyfryzację, gospodarkę odpadami, gospodarkę o obiegu zamkniętym i rozwiązania energooszczędne z jednej strony oraz inwestycje społeczne w takich dziedzinach jak edukacja i zdrowie z drugiej strony przyczyniają się do tworzenia wysokiej jakości i atrakcyjnego środowiska życia, nowych przedsiębiorstw itp. Miasta są również ważne dla utrzymania Arktyki jako obszaru tętniącego życiem, konkurencyjnego i zamieszkałego – należy przy tym uznać, że zamieszkała Arktyka wzmacnia bezpieczeństwo.

22. W związku z tym wzywa Komisję Europejską do wspierania miast arktycznych, nawiązywania z nimi partnerstw i ścisłej współpracy z nimi – zwłaszcza z Forum Burmistrzów Regionów Arktyki, które skupia przedstawicieli samorządów lokalnych z ośmiu państw arktycznych z UE i spoza UE – w zakresie konkretnych projektów i dziedzin, takich jak neutralność klimatyczna i efektywność energetyczna, urbanistyka, społeczeństwo integracyjne, miejsca pracy, umiejętności i przyciąganie talentów oraz zdrowe i inteligentne miasta. Podkreśla, że Forum Burmistrzów Regionów Arktyki jest instrumentem miękkiej dyplomacji, które powinno uzyskać status obserwatora w Radzie Arktycznej, aby reprezentować wszystkie społeczności arktyczne, w tym ludność rdzenną. Uważa, że Forum Burmistrzów Regionów Arktyki powinno zostać partnerem unijnych instytucji w wielopoziomym dialogu i kształtowaniu polityki dotyczącej przyszłości Arktyki oraz wzywa Komisję Europejską do refleksji nad konkretnymi sposobami osiągnięcia tego celu.

23. Sugeruje Komisji Europejskiej by, wraz z Forum Burmistrzów Regionów Arktyki, opracowała arktyczną agendę miejską na rzecz zrównoważonych, prosperujących, atrakcyjnych i tętniących życiem miast arktycznych będących na miarę przyszłości, a także by przeznaczyła odpowiednie zasoby na jej wdrożenie. Komisja Europejska mogłaby również opracować plan działania zawierający konkretne pomysły dotyczące dalszego zaangażowania Forum Burmistrzów Regionów Arktyki w jej prace.

24. Zwraca uwagę na to, że w Arktyce potrzebna jest inteligentna, nowoczesna polityka wobec obszarów wiejskich oraz współpraca miast i wsi, aby powstrzymać odpływ zasobów z obszarów wiejskich oraz wzmocnić rozwój kompetencji i poprawić warunki życia na wiejskich obszarach Arktyki.

25. Zaznacza, że arktyczny sektor kultury i sektor kreatywny, wraz z sektorem turystycznym, mają potencjał w zakresie międzynarodowego wzrostu, dzięki czemu powstają miejsca pracy i rośnie atrakcyjność regionu, na przykład dla kobiet i młodych ludzi. Wsparcie UE dla rozwoju tej branży ma fundamentalne znaczenie. Warto zauważyć, że na Europejskie Stolice Kultury wybrano Umeå (Szwecja) w 2014 r., Bodø (Norwegia) w 2024 r. i Oulu (Finlandia) w 2026 r.

26. Podkreśla znaczenie promowania dialogu między młodymi ludźmi i angażowania ich w opracowywanie i wdrażanie strategii UE oraz apeluje do Komisji Europejskiej o inwestowanie w młodych ludzi, edukację oraz programy mobilności i wymiany studentów, w tym wymiany wirtualne. Wzywa Komisję Europejską do aktywnego promowania regionu arktycznego UE w ramach programu „DiscoverEU”, ponieważ regiony oddalone i słabiej zaludnione są często pomijane w tym programie.

27. Zauważa, że w świetle Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej instytucje UE muszą prowadzić negocjacje z ludnością rdzenną w regionie za pośrednictwem ich własnych organów przedstawicielskich w sprawie wszelkich działań, które mogą mieć wpływ na ludy tubylcze; w związku z tym UE powinna wspierać cel utworzenia delegacji Samów w Brukseli, zainicjowany przez Radę Samów.

28. Uważa, że należy koniecznie podnosić poziom świadomości i wiedzy w Komisji Europejskiej i innych instytucjach na temat szczególnego statusu i potrzeb całej rdzennej ludności Arktyki.

Zrównoważony i odporny model gospodarczy Arktyki

29. Jest zdania, że należy zastanowić się nad tym, jak wdrażać Zielony Ład i pakiet klimatyczny „Gotowi na 55” z uwzględnieniem specyfiki regionu arktycznego UE, aby zapewnić równe traktowanie, biorąc pod uwagę szczególne uwarunkowania naturalne regionu arktycznego.

30. Podkreśla, że zrównoważony rozwój regionu arktycznego musi opierać się na jego atutach terytorialnych oraz na wspólnym planowaniu długoterminowym. Należy wspierać potencjał ekologicznego wzrostu gospodarczego w regionie arktycznym UE, opierając się na podejściu ukierunkowanym na konkretne obszary, na wyjątkowej wiedzy jej mieszkańców, miast, regionów i zasobach naturalnych. Wielopoziomowe sprawowanie rządów, dialog i wzajemne poszanowanie to elementy, które stanowią podstawę osiągnięcia zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz powstawania nowych przedsiębiorstw, które zapewnią zatrudnienie i tworzenie wartości.

31. Zauważa, że Arktyka może dostarczyć Europie wiedzy, produktów, zasobów i energii, które mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów UE w zakresie klimatu. Silne gałęzie przemysłu UE oparte na zasobach naturalnych Arktyki obejmują produkcję energii, turystykę, górnictwo, leśnictwo, biogospodarkę i rybołówstwo; duży potencjał Arktyki w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych wspiera transformację. Wzywa UE do wspierania transformacji tych gałęzi przemysłu w sektory przemysłu zrównoważonego. Inteligentna specjalizacja może stworzyć ramy umożliwiające przekształcenie słabych punktów w szanse.

32. Podkreśla, że zrównoważony rozwój Arktyki musi przynosić korzyści przede wszystkim społecznościom lokalnym. Uznaje znaczenie dostępu UE do surowców krytycznych niezbędnych do transformacji ekologicznej, przypomina jednak, że ich eksploatacja miałaby znaczące konsekwencje dla gospodarek, środowiska i mieszkańców państw arktycznych.

33. Zauważa, że północne regiony Szwecji, Finlandii i Norwegii, których ponad 70 % powierzchni pokrywają lasy, są jednymi z najbardziej zalesionych regionów w Europie i jednymi z największych eksporterów produktów leśnych na świecie. Sektor leśny w regionie Arktyki wpływa na życie mieszkańców Arktyki na wiele sposobów – jest źródłem dobrobytu i działalności gospodarczej, a także rekreacji i spędzania czasu na powietrzu. Lasy odgrywają również kluczową rolę w łagodzeniu skutków zmiany klimatu. Nowa strategia leśna UE 2030 powinna stanowić zasadę przewodnią mającą poprawić ilość i jakość lasów w UE, jednak północne regiony bogate w lasy wymagają wsparcia i inwestycji na rzecz sprzyjania gospodarce opartej na biozasobach oraz ekologicznemu, nowoczesnemu i zrównoważonemu leśnictwu, uwzględniającym specyfikę regionalną.

34. Uważa, że Arktyka powinna aktywnie promować działalność gospodarczą, która tworzy przyszłościowe miejsca pracy. Z szacunkowych danych opublikowanych na początku 2022 r. wynika, że potencjał inwestycyjny regionu arktycznego UE wynosi około 150 mld EUR do 2030 r., przy czym jest on w znacznym stopniu powiązany z osiągnięciem zielonej transformacji. Nacisk kładzie się na inwestycje w stal neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla, produkcję akumulatorów oraz wydobycie minerałów. W sektorze energetycznym nacisk kładzie się na wytwarzanie energii wiatrowej.

35. Podkreśla, że transformacja energetyczna ma kluczowe znaczenie w walce ze zmianą klimatu; potrzebne są nowe sposoby produkcji i zużycia energii. UE musi skoncentrować swoje wysiłki na modernizacji sektora energetycznego Arktyki, aby zmniejszyć zależność od paliw kopalnych i zwiększyć niezależność energetyczną UE. Import energii ze źródeł kopalnych sprawia, że region ten jest podatny na wpływ sytuacji geopolitycznej i rynków światowych – należy przy tym uznać, że w perspektywie krótkoterminowej północ jest kluczem do rozwiązania problemu zależności energetycznej UE.

36. Podkreśla, że w Arktyce, ze względu na wytwarzanie energii, energochłonne gałęzie przemysłu oraz trudne warunki dla zrównoważonego transportu i infrastruktury, zasadnicze znaczenie ma zapewnienie sprawiedliwej transformacji energetycznej oraz dostosowanie z myślą o ludności i przemyśle tego regionu. Inwestycje powinny dotyczyć energii odnawialnej, technologii energetycznych i przyszłych rozwiązań energetycznych, takich jak klastry odnawialnego wodoru i akumulatorów, zdecentralizowana produkcja energii, odzyskiwanie ciepła i cyfryzacja sektora energetycznego.

37. Podkreśla, że wzrost zapotrzebowania na surowce spowodowany elektryfikacją społeczeństwa będzie wywierać presję na zrównoważone górnictwo i przetwórstwo w Arktyce. Region Arktyki posiada ogromne zasoby minerałów ziem rzadkich, co pomogłoby zminimalizować zależność UE od Chin, które obecnie produkują 90 % z nich. UE powinna dopilnować, by Arktyka odgrywała kluczową rolę w europejskim sojuszu na rzecz surowców, i chronić przy tym przyrodę arktyczną, pomimo interesów UE związanych z możliwościami wydobywania i pozyskiwania surowców. Europejskie podmioty z regionu Arktyki dysponują wiodącymi w skali światowej umiejętnościami w zakresie zrównoważonego przemysłu i przetwórstwa na wszystkich etapach łańcucha wartości. Rada Arktyczna powinna to uwzględnić.

38. Podkreśla potrzebę ukierunkowania środków finansowych UE w celu wsparcia i zapewnienia zrównoważonych inwestycji w Arktyce oraz osiągnięcia równowagi między odpowiedzialnym eksploataowaniem zasobów naturalnych a ochroną środowiska, aby w pełni uwolnić potencjał i zdolność do transformacji Arktyki jako siły napędowej ekologicznej, niebieskiej i cyfrowej transformacji UE.

Edukacja i badania naukowe

39. Zauważa, że wysokiej jakości badania naukowe oraz dostęp do edukacji są kluczowymi warunkami wstępnymi sprzyjającymi dynamice i atrakcyjności Arktyki. Podkreśla, że jednym z największych wyzwań stojących przed regionem Arktyki jest drenaż mózgow, czy to wskutek opuszczania go przez ludzi wykształconych, czy też z powodu wyjeżdżania w celu zdobycia wykształcenia i niewracania. Wnosi, aby władze lokalne i regionalne współpracowały ze sobą i wymieniały się przykładami najlepszych praktyk dotyczących sposobów sprostanienia temu wyzwaniu.

40. Podkreśla potrzebę angażowania regionalnych instytucji edukacyjnych i badawczych oraz ich sieci w proces kształtowania polityki badawczej w Arktyce oraz interpretowania badań arktycznych jako obejmujących wszystkie działania badawcze, które przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju i przynoszą korzyści mieszkańcom Arktyki, a nie tylko jako badań polarnych. Utworzenie arktycznego ekosystemu innowacji, opartego na strategiach inteligentnej specjalizacji, powinno przyczynić się do regionalnego rozwoju regionu arktycznego UE oraz stworzyć dalsze możliwości w zakresie innowacji i współpracy.

41. Wzywa do udostępnienia wystarczających środków na realizację wyznaczonych celów. Arktyka powinna zostać uznana za temat przekrojowy w różnych programach finansowania; należy również promować synergię między programami. Oprócz programu „Horyzont Europa” i programu Erasmus+ do istotnych instrumentów należą te o charakterze regionalnym, takie jak europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne oraz programy współpracy terytorialnej.

Łączność

42. Jest zdania, że ekologicznej transformacji przemysłu towarzyszyć musi szybki rozwój ekologicznych środków transportu, przy czym należy udostępniać dotacje wspierające przejście z paliw kopalnych na środki transportu o napędzie elektrycznym i wodorowym. Zwraca uwagę na to, że w Arktyce zasadnicze znaczenie ma również bezpieczeństwo transportu lotniczego. Zrównoważoną alternatywę stanowią samoloty elektryczne.

43. Z zadowoleniem przyjmuje rozbudowę korytarza TEN-T w tej części Arktyce, która znajduje się w UE, i podkreśla znaczenie wzmocnienia połączeń transportowych, zarówno północ-południe, jak i wschód-zachód, w celu połączenia regionów przyłączonych do sieci transportowych UE w północnej Norwegii, Szwecji i Finlandii oraz umożliwienia połączeń z Oceanem Arktycznym. Jest zdania, że przepisy dotyczące TEN-T muszą w większym stopniu uwzględniać specyficzne cechy Arktyki, takie jak znaczne odległości, żegluga zimowa i niewielka liczba ludności, aby wspierać rozwój strategicznie ważnych węzłów transportowych w Arktyce.

44. Zauważa, że inwestycje w infrastrukturę i transport w regionie Arktyki znajdują odzwierciedlenie w szerszym regionie i przyczyniają się do poprawy warunków funkcjonowania i konkurencyjności tego regionu, w tym pod względem rozwoju społecznego, przemysłu i bezpieczeństwa dostaw z perspektywy europejskiej.

45. Jest zaniepokojony coraz większym zainteresowaniem tym regionem ze strony państw trzecich – mowa tu na przykład o rosnącym zainteresowaniu Chin własnością infrastruktury krytycznej, budową podmorskich kabli i żegluga światową. Uważa za niezwykle istotne, by UE odgrywała rolę inwestora w regionie, aby uniknąć realizowania dużych projektów w Arktyce przez strony trzecie.

46. Podkreśla kluczowe znaczenie zaangażowania UE na rzecz korygowania nierównowagi cyfrowej na obszarach arktycznych. Powszechne przyjęcie szybkich technologii mobilnych piątej i szóstej generacji w Arktyce wiąże się z koniecznością zainwestowania przez Unię Europejską we wzmocnienie połączeń szkieletowych i technologii satelitarnych w Finlandii, Szwecji i Norwegii. Niski poziom opóźnień, który jest wymagany m.in. w przypadku rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa i telemedycyny, zależy od skutecznych połączeń szkieletowych w Arktyce. Zapewnienie bezpieczeństwa i międzynarodowej konkurencyjności arktycznych regionów peryferyjnych Europy i wzmocnienie cyfryzacji idą ze sobą w parze. Możliwe jest również zastosowanie rozwiązań naziemnych, co oznacza, że należy określić kombinację odpowiednich technologii, które umożliwią stworzenie stabilnej, niezawodnej i niedrożej łączności. Przy opracowywaniu nowych możliwości i usług cyfrowych kluczowe znaczenie mają konsultacje z różnymi grupami, aby zapewnić, że nowe rozwiązania będą odpowiadać potrzebom użytkowników. Ponadto łączność odgrywa również ważną rolę we wspieraniu bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju.

Więcej UE w Arktyce, więcej Arktyki w UE

47. Zachęca Komisję Europejską do kontynuowania prac nad wnioskiem dotyczącym utworzenia punktu kompleksowej obsługi umożliwiającego gromadzenie narzędzi i środków finansowych na rzecz rozwoju Arktyki.

48. Wzywa obecną prezydencję Rady i przyszłe prezydencję do zadbania o to, by kwestie dotyczące Arktyki zajmowały ważne miejsce w programie działań UE.

49. Wzywa Komisję Europejską oraz Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do przeznaczenia wystarczających środków na realizację polityki UE wobec Arktyki. Uznaje potrzebę zwiększenia wewnętrznej koordynacji i współpracy w kwestiach dotyczących Arktyki na wszystkich szczeblach podejmowania decyzji oraz zagwarantowania pełnego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w wielopoziomowe sprawowanie rządów, wdrażanie strategii UE oraz unijnych instrumentów finansowania.

50. Wzywa Komisję Europejską i ESDZ do zorganizowania Arktycznego forum zainteresowanych stron oraz dialogu z ludnością rdzenną w części Arktyki znajdującej się w UE w ramach współpracy z podmiotami regionalnymi i lokalnymi, przy czym należy zwrócić szczególną uwagę na to, by w przyszłości głos mogła zabierać młodzież. W celu zapewnienia ciągłości dialogu Europejski Komitet Regionów zachęca przedstawicieli instytucji UE do zwiększenia uczestnictwa w wydarzeniach i spotkaniach w regionie związanych z polityką wobec Arktyki.

51. Wzywa Komisję Europejską do rozważenia możliwości powołania Forum Doradczego, którego zadaniem będzie nadzorowanie realizacji polityki UE wobec Arktyki. W skład Forum wchodziłyby najważniejsze zainteresowane strony, w tym władze regionalne i lokalne.
52. Stwierdza, że opublikowanie nowej polityki UE wobec Arktyki w tym samym czasie, co rozpoczęcie nowego okresu programowania UE na lata 2021-2027, stanowi istotną przesłankę jej pomyślnego wdrożenia. Z zadowoleniem przyjmuje istnienie różnych instrumentów finansowania, zwłaszcza w ramach programów EFRR i EWT, ubolewa jednak, że małym organizacjom często brakuje zdolności administracyjnych i finansowych, by w pełni z nich korzystać. Instrumenty finansowania UE w Arktyce powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb i możliwości terytorialnych Arktyki, w tym do potrzeb ludności rdzennej.
53. Zauważa, że – uwzględniając specyfikę Arktyki – programy polityki spójności UE, a zwłaszcza transgraniczne programy Interreg, stanowią ważne ramy dla kontaktów międzyludzkich ponad granicami. Należy jednak stworzyć więcej możliwości angażowania partnerów z państw arktycznych nienależących do UE, aby promować współpracę okołobiegunową oraz mobilność i współpracę na osi północ-północ.
54. Zauważa wreszcie, że w nadchodzących dziesięcioleciach region Arktyki nadal będzie miał strategiczne znaczenie dla UE oraz że UE będzie musiała iść naprzód, zacieśniając współpracę wielostronną i wprowadzając wielopoziomowe sprawowanie rządów z udziałem ludności Arktyki, aby sprostać wyzwaniom związanym z położeniem geopolitycznym, środowiskiem naturalnym i szczególnymi uwarunkowaniami społeczno-gospodarczymi regionu Arktyki, a także wykorzystać w pełni jego potencjał w zakresie ekologicznych, niebieskich i cyfrowych przemian.

Bruksela, dnia 29 czerwca 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategia UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego (2021–2030)

(2022/C 375/04)

Sprawozdawca:	János Ádám KARÁCSONY (HU/EKR), wiceprzewodniczący rady komitatu Pest Megye
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji „Strategia UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego (2021–2030)” COM(2021) 615 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat dotyczący strategii UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego (2021–2030) i zgadza się z Komisją Europejską, że zwalczanie antysemityzmu jest złożonym wyzwaniem, ponieważ stanowi on zagrożenie dla podstawowych wartości europejskich. Europejski Komitet Regionów poprzez aktywne zaangażowanie może przyczynić się do realizacji strategii Komisji Europejskiej w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego (2021–2030), zapewniając udział władz lokalnych i regionalnych w jej wdrażaniu. Uważa, że Unia Europejska, w której nie będzie antysemityzmu, musi być wspólnym celem wszystkich władz lokalnych i regionalnych w UE.
2. Jest zaniepokojony wynikami drugiego badania dotyczącego dyskryminacji i przestępstw z nienawiści wobec Żydów w UE, *Experiences and perceptions of antisemitism* [Doświadczenie i postrzeganie antysemityzmu], przeprowadzonego w 2018 r. przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), które potwierdziło, że dziewięciu na dziesięciu Żydów uważa, iż antysemityzm w ich kraju nasilił się, a 85 % Żydów uważa antysemityzm za poważny problem.
3. Z zadowoleniem przyjmuje to, że strategia Komisji opiera się na szeroko zakrojonych konsultacjach z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym z władzami krajowymi i regionalnymi, gminami i organizacjami żydowskimi, niezależnymi ekspertami i badaczami, FRA oraz organizacjami międzynarodowymi i innymi podmiotami.
4. Podkreśla, że kultura żydowska jest integralną częścią kultury europejskiej i żydowskie dziedzictwo kulturowe musi być chronione i promowane w miastach i regionach UE. Powinno się to odbywać tak, by mieszkańcy Europy mogli docenić i uznać żydowskie dziedzictwo kulturowe za istotną część kultury i stylu życia w Europie. Komitet zwraca uwagę na wielowiekową tradycję życia żydowskiego oraz ogromny i ważny wkład osób wyznania i pochodzenia żydowskiego w nasze wspólne społeczeństwo i kulturę. Dlatego jest zdania, że ważne jest zacieśnienie współpracy między regionami a społeczeństwem obywatelskim.
5. Z zadowoleniem przyjmuje potwierdzenie przez Komisję zdecydowanego i jednoznacznego zaangażowania na rzecz globalnej walki z antysemityzmem. Zgadza się, że wszelkie przejawy antysemityzmu oraz nawoływania do nienawiści lub przemocy są niedopuszczalne i sprzeczne z wartościami i celami Unii Europejskiej i państw członkowskich. Są to zasady niezbywalne. W związku z powyższym istotne jest, aby wszystkie organy międzynarodowe, krajowe i na poziomie niższym od krajowego uwzględniały zapobieganie antysemityzmowi i przeciwdziałanie mu we wszystkich jego formach i we wszystkich obszarach polityki.
6. Z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do prowadzenia regularnego dialogu z Parlamentem Europejskim i parlamentami krajowymi państw członkowskich, aby zachęcić do zdecydowanych działań w zakresie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego. Jednocześnie uważa, że zaproszenie do udziału w dialogu podmiotów regionalnych dodatkowo zwiększyłoby skuteczność strategii.
7. Za słuszny uznaje wniosek zawarty w strategii, że wszelkie formy nienawiści podważają wartość człowieka i są niezgodne z wartościami, za którymi opowiada się UE. Mimo że z zadowoleniem przyjmuje to, że strategia stanowi element w ramach szerszych działań Komisji na rzecz zwalczania wszelkich form nienawiści, dyskryminacji i rasizmu, uważa, że należy pójść o krok dalej i ogłosić zasadę zero tolerancji dla antysemityzmu.

8. Przypomina, że zgodnie z art. 17 TFUE Unia Europejska musi prowadzić otwarty, przejrzysty i regularny dialog z kościołami, stowarzyszeniami religijnymi i organizacjami niewyznaniowymi. Dialog taki powinien być również rozwijany przez Komitet.

Zapobieganie wszelkim formom antysemityzmu i ich zwalczanie

9. Za słuszny uznaje wniosek strategii, że do najczęstszych przejawów antysemityzmu należy dziś antysemityzm związany z Izraelem, z którym europejscy Żydzi najczęściej stykają się w internecie ⁽¹⁾.

10. W pełni popiera pogląd, że stosowanie przez państwa członkowskie i ich władze definicji antysemityzmu podanej przez Międzynarodowy Sojusz na rzecz Pamięci o Holokauście (IHRA) powinno stać się standardową praktyką pomagającą w identyfikowaniu antysemitycznych wzorców postępowania i rozmaitych przejawów antysemityzmu. Uznanie danego czynu za antysemityczny i nazwanie go w ten sposób wzbudza zaufanie do władz i sądów oraz sprawia, że ludzie chętniej zgłaszają przestępstwa motywowane antysemityzmem.

11. Zgodnie z tą definicją a) czyny antysemityczne należy uznać za przestępstwa, jeżeli są tak określane przez prawo (np. negowanie Holokaustu lub rozpowszechnianie materiałów antysemitycznych). Stosowanie szczególnie krzywdzącej i szkodliwej terminologii (Holocaust, ludobójstwo, apartheid) nie może być uznane za uzasadnione wyrażanie krytyki wobec społeczności żydowskich lub ogólnych celów i zachowań państwa żydowskiego; b) czyny przestępcze powinny zostać uznane za antysemityczne, jeżeli cel ataków, niezależnie od tego, czy chodzi tu o osoby czy obiekty – takie jak budynki, szkoły, miejsca kultu i cmentarze – są wybierane ponieważ są żydowskie lub są postrzegane jako żydowskie lub związane ze społecznością żydowską; c) należy prowadzić dochodzenia w sprawie dyskryminacji antysemitycznej i pozbawiania osób należących do społeczności żydowskich szans i usług dostępnych dla innych oraz czyny te karać.

12. Z zadowoleniem przyjmuje to, że państwa członkowskie poparły strategię i zobowiązały się już do zapobiegawczego stawienia czoła antysemityzmowi w ramach strategii krajowych oraz do zwalczania go, jak też do przeciwdziałania innym formom dyskryminacji – np. rasizmowi, ksenofobii – oraz ekstremizmowi. Jednym z przykładów jest tu „Unia równości: Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025”, w sprawie którego Komitet Regionów również wydał opinię ⁽²⁾.

13. Popiera stwierdzenie zawarte w strategii, że kluczem do sukcesu jest większe zaangażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i społeczności żydowskich, wzmocnienie aktywnej współpracy z tymi podmiotami oraz zapewnienie wsparcia finansowego dla ich inicjatyw za pośrednictwem istniejących unijnych programów, przy czym na realizację tych celów trzeba przeznaczyć konkretne fundusze.

14. Z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do wspierania organizacji i projektów mających na celu zwalczanie i rejestrowanie wszelkich form antysemityzmu poprzez finansowanie programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV) o wartości 1,55 mld EUR ⁽³⁾, a także wielu innych programów UE ⁽⁴⁾, co pozwoli zająć się przekrojowym charakterem antysemityzmu poprzez przeciwdziałanie antyjudajizmowi i kwestionowaniu legitymacji państwa Izrael, a także poświęcenie wystarczającej uwagi pamięci o Holokauście.

15. Popiera – jako sposób budowania zaufania do działania państwa – wyznaczenie osób do kontaktu w krajowych oraz regionalnych organach bezpieczeństwa, a także ustanowienie kanałów i skoordynowanych środków komunikacji, zwłaszcza w przypadku kryzysu.

16. Z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o sformalizowaniu grupy roboczej ad hoc do spraw zwalczania antysemityzmu jako stałej struktury w celu wsparcia realizacji strategii i skoordynowania działań państw członkowskich, przedstawicieli społeczności żydowskich i innych zainteresowanych stron. Apeluje do Komisji, by przy wyborze przedstawicieli do uczestnictwa w pracach grupy roboczej zwróciła szczególną uwagę na złożoność europejskich społeczności żydowskich, aby zapewnić równą reprezentację wszystkich wyznań i ruchów religijnych.

⁽¹⁾ 79 % europejskich Żydów czuje się obwinianych za działania Państwa Izrael. 69 % respondentów twierdzi, że konflikt arabsko-izraelski wpływa na poczucie bezpieczeństwa (drugie badanie FRA, 2018: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-experiences-and-perceptions-of-antisemitism-survey_en.pdf).

⁽²⁾ COR-2020-04617.

⁽³⁾ C(2021) 2699 final: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/c_2021_2699_f1_commission_implementing_decision_en_v3_p1_1177590.pdf; program CERV: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cerv>.

⁽⁴⁾ Program „Sprawiedliwość”, „Horyzont Europa”, „Kreatywna Europa”, Erasmus+, Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego, fundusze polityki spójności, Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej.

17. Jest zaniepokojony, że 44 % młodych Europejczyków pochodzenia żydowskiego doświadczyło napaści na tle antysemitycznym⁽⁵⁾. Uważa za niezwykle pilne zdecydowane zwalczanie nawoływania do nienawiści i przestępstw z nienawiści na tle antysemitycznym, a także brutalnego ekstremizmu i terroryzmu skierowanego przeciwko Żydom. Wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu ustaleń badania przeprowadzonego przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej w 12 państwach członkowskich na temat doświadczania przez ludność żydowską przestępstw z nienawiści. Według tego badania 35 % respondentów spotkało się z twierdzeniem, że „Żydzi wykorzystują bycie ofiarą Holokaustu do własnych celów”⁽⁶⁾, a 53 % Europejczyków uważa, że negowanie Holokaustu stanowi problem w ich kraju⁽⁷⁾. W związku z tym wzywa do szybkiego przyjęcia wniosku Komisji Europejskiej w sprawie rozszerzenia wykazu przestępstw UE o nawoływanie do nienawiści i przestępstwa z nienawiści, co umożliwiłoby ustanowienie ogólnounijnych minimalnych zasad definiowania przestępstw i sankcji karnych.

18. Zgadza się z Komisją, że przy wdrażaniu strategii szczególnie ważną rolę w zwalczaniu antysemityzmu i we wspieraniu życia żydowskiego odgrywają zarówno państwa członkowskie, jak i podmioty lokalne i regionalne. Zobowiązuje się, że w przyszłości w większym stopniu skupi się na kwestii antysemityzmu, aby przyczynić się do realizacji strategii UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i promować wymianę sprawdzonych rozwiązań.

19. Z zadowoleniem przyjmuje europejską strategię szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości na lata 2021–2024, która ma wspierać programy szkoleniowe i działania w zakresie budowania zdolności w dziedzinie zwalczania antysemityzmu dla pracowników wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, w tym za pośrednictwem Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN) i Agencji Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL). Władze lokalne i regionalne powinny mieć również dostęp do możliwości podnoszenia świadomości na temat antysemityzmu oraz do odpowiednich szkoleń.

20. Zaznacza, że szczególnie ważne jest, by gromadzić w państwach członkowskich porównywalne dane dotyczące różnych przejawów antysemityzmu oraz wspierać metodykę i opracowanie procedur gromadzenia danych z wykorzystaniem ukierunkowanych funduszy i programów.

21. Zgadza się z Komisją, że należy zwrócić większą uwagę na zwalczanie antysemityzmu w internecie. Zwraca uwagę, że antysemityczne teorie spiskowe, symbole, pamiątki i literatura związane z nazizmem oraz ich rozpowszechnianie w sieci mogą prowadzić do radykalizacji postaw, a w konsekwencji do przemocy fizycznej. Stąd też szczególne znaczenie mają obowiązki operatorów określone w kodeksie postępowania, akcie o usługach cyfrowych i akcie o rynkach cyfrowych.

22. Podkreśla, że trzeba zwrócić większą uwagę na sposoby postępowania w przypadkach zamieszczania na platformach mediów społecznościowych treści niezgodnych z prawem. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywają organy ścigania, sądownictwo i sądowe postępowanie cywilne. Będące przestępstwem wypowiedzi w internecie lub w mediach społecznościowych powinny być konsekwentnie ścigane. Komitet uważa za konieczne wzmocnienie przepisów unijnych i krajowych w tym zakresie. Wzywa zatem państwa członkowskie do szybkiej i pełnej transpozycji oraz wdrożenia decyzji ramowej w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii⁽⁸⁾.

Ochrona i wspieranie życia żydowskiego w UE

23. Z zadowoleniem przyjmuje determinację Komisji, by wspierać państwa członkowskie i społeczności żydowskie we wzmacnianiu ochrony synagog i miejsc kultu poprzez przeznaczenie na ten cel środków w wysokości 24 mln EUR. Zwraca uwagę, że gromadzenie ujednoliconych danych dotyczących incydentów mogłoby pomóc Komisji w badaniu wspólnie z Centrum Analiz Wywiadowczych Unii Europejskiej konkretnych zagrożeń dla ludności żydowskiej, społeczności i miejsc kultu, aby lepiej rozumieć konkretne zagrożenia, zapobiegać im, chronić się przed nimi i na nie reagować.

24. Podkreśla, że pomimo długotrwałej obecności Żydów w Europie 68 % Europejczyków twierdzi, że „nie są poinformowani” o historii Żydów⁽⁹⁾. Komitet jest zdania, że zwiększanie świadomości i wiedzy na temat historii, religii i kultury żydowskiej wśród młodych uczniów należy traktować priorytetowo. Szczególne znaczenie ma w tym wypadku jakość materiałów dydaktycznych, a także podręczników dla nauczycieli. Trzeba zlikwidować uprzedzenia społeczne i wspierać przekonanie, że życie żydowskie stanowi element społeczeństwa europejskiego.

⁽⁵⁾ *Young Jewish Europeans: perceptions and experiences of antisemitism* [Młodzi Europejczycy pochodzenia żydowskiego: postrzeganie i doświadczanie antysemityzmu], FRA, 2019: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-young-jewish-europeans_en.pdf.

⁽⁶⁾ *Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU* [Doświadczanie i postrzeganie antysemityzmu – Drugie badanie dotyczące dyskryminacji i przestępstw z nienawiści wobec Żydów w UE], FRA, 2018: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-experiences-and-perceptions-of-antisemitism-survey_en.pdf.

⁽⁷⁾ Specjalne badanie Eurobarometr 484, *Perceptions of antisemitism* [Postrzeganie antysemityzmu], 2019: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2220>.

⁽⁸⁾ Decyzja ramowa Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A32008F0913>.

⁽⁹⁾ Badania Eurobarometr (europa.eu).

25. Z zadowoleniem przyjmuje uznanie przez Komisję ważnej roli sportu i mediów w promowaniu integracji. Zwraca uwagę, że oprócz inicjatyw organizacji pozarządowych aktywne zaangażowanie organizacji żydowskich i wsparcie poprzez ukierunkowane programy może być bardziej skuteczne w zwalczaniu antysemitycznych stereotypów i błędnych wyobrażeń.

26. Z zadowoleniem przyjmuje europejskie ramy działania w zakresie dziedzictwa kulturowego⁽¹⁰⁾ (które przewidują specjalne działania dotyczące cmentarzy żydowskich w Europie), niemniej zwraca uwagę, że w Europie jest wiele opuszczonych synagog i innych obiektów związanych ze społecznością żydowską. Oprócz pomocy regionalnej potrzebne byłyby dalsze programy służące wzmocnieniu korzeni kulturowych Europy poprzez przywrócenie tych ważnych miejsc i ich ochronę przed wandalizmem.

27. Z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Komisji w edukację i badania nad życiem żydowskim, antysemityzmem i Holocaustem oraz uznanie, że te starania są niezbędne do zrozumienia dzisiejszego antysemityzmu i zapobiegania podobnym okrucieństwom w przyszłości. Niemniej ograniczony zakres programów OBWE⁽¹¹⁾/ODIHR⁽¹²⁾ i UNESCO⁽¹³⁾ w niektórych państwach członkowskich wymaga wzmocnienia.

Edukacja, badania naukowe i pamięć o Holokauście

28. Z zadowoleniem przyjmuje plan Komisji, by sfinansować ogólnounijne badanie na temat antysemitycznych uprzedzeń w UE, opierając się również na doświadczeniach wielu państw członkowskich⁽¹⁴⁾ oraz władz lokalnych i regionalnych z całej UE.

29. Podkreśla, że choć edukacja należy do kompetencji państw członkowskich, konieczne jest dokonanie przeglądu materiałów edukacyjnych dotyczących judaizmu, antysemityzmu, Holocaustu i współczesnego Izraela w europejskich instytucjach edukacyjnych. Należy pamiętać, że takie materiały powinny być w pełni zgodne ze standardami UNESCO w zakresie pokoju, tolerancji, współistnienia i niestosowania przemocy. Ponadto fundusze UE powinny być przyznawane na finansowanie podręczników spełniających wspomniane powyżej normy UNESCO. Niezbędne jest odpowiednie szkolenie nauczycieli na wszystkich poziomach kształcenia w celu zwalczania antysemityzmu i przeciwdziałania uprzedzeniom w ramach kształcenia i poprzez edukację⁽¹⁵⁾. Walkę z błędnymi przekonaniami i stereotypami mogłaby dodatkowo usprawnić wymiana najlepszych praktyk między osobami zawodowo zajmującymi się edukacją i szkoleniem a różnymi szczeblami sprawowania rządów odpowiedzialnymi za opracowywanie i wdrażanie polityki edukacyjnej i szkoleniowej.

30. Wyraża zaniepokojenie z powodu powtarzających się aktów antysemityzmu w szkołach oraz coraz większych trudności niektórych nauczycieli w nauczaniu o Szoa, a także zgadza się, że nauczyciele powinni być upoważnieni do poruszania kwestii antysemityzmu, Szoa, życia żydowskiego i historii żydowskiej, między innymi w klasach wielokulturowych. Podkreśla w związku z tym znaczenie zapewnienia przez państwa członkowskie nauczycielom – zwłaszcza historii – i dyrektorom szkół większego wsparcia pedagogicznego w nauczaniu o drugiej wojnie światowej i, bardziej ogólnie, w omawianiu kwestii antysemityzmu. Zwraca uwagę, że w celu dokonania przeglądu i udoskonalenia materiałów dydaktycznych stosowanych w państwach członkowskich i regionach szczególnie konieczna jest zorganizowana wymiana poglądów z nauczycielami.

31. Z zadowoleniem przyjmuje to, że Komisja nadal finansuje działania podejmowane w państwach członkowskich w celu systematycznego zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego na szczeblu lokalnym i regionalnym, a także upowszechniania wiedzy o obecnym i dawnym życiu żydowskim w danych gminach i regionach oraz nawiązywania kontaktów ze społecznościami lokalnymi. Te działania powinny być również wspierane za pośrednictwem unijnych programów „Horyzont Europa” i CERV.

32. Z dużym zadowoleniem przyjmuje międzynarodowe projekty badawcze dotyczące zapobiegania antysemityzmowi, takie jak np. projekty porównawcze dotyczące traktowania antysemityzmu w edukacji szkolnej, i wzywa do ich ukierunkowanego finansowania ze środków europejskich.

33. Podkreśla, że trzeba upamiętnić heroiczną postawę osób pochodzenia nieżydowskiego w całej Europie, które poświęciły swoje życie, by pomagać Żydom w czasie Zagłady.

⁽¹⁰⁾ Europejskie ramy działania w zakresie dziedzictwa kulturowego.

⁽¹¹⁾ OBWE: Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

⁽¹²⁾ ODIHR: Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE.

⁽¹³⁾ UNESCO: Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury.

⁽¹⁴⁾ Kovács, A., Fischer, G., *Antisemitic Prejudices in Europe: Survey in 16 European Countries* [Uprzedzenia antysemityczne w Europie: badanie przeprowadzone w 16 krajach europejskich], Action and Protection League, Badanie dotyczące antysemityzmu w Europie – APL – Action & Protection League (apleu.org), 2021.

⁽¹⁵⁾ *Addressing Anti-Semitism in Schools: Training Curricula* [Zwalczanie antysemityzmu w szkołach: programy szkoleniowe], wspólna publikacja Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR) oraz UNESCO.

34. Popiera skoordynowane i transgraniczne opracowywanie wielojęzycznych materiałów dydaktycznych na temat zapobiegania antysemityzmowi oraz podręczników dla nauczycieli, które byłyby dostępne w wersji cyfrowej i nieodpłatne.
35. Uważa, że zasadnicze znaczenie ma wzmocnienie mechanizmów monitorowania finansowania grup, które pod przykrywką organizacji pozarządowych chronią antysemityzm, promują kampanię bojkotu, wycofania inwestycji i sankcji wobec Izraela (BDS) lub uzasadniają terroryzm i zachęcają do niego.
36. Wyraża uznanie dla prac Europejskiej Infrastruktury Badań nad Holokaustem (EHRI)⁽¹⁶⁾ i uważa za istotne, by zapewnić kontynuację ponadnarodowych badań nad Holokaustem, wydarzeń upamiętniających Holokaust i edukacji w tej dziedzinie po wygaśnięciu projektu w 2024 r. Jest to inicjatywa badawcza dotycząca Holokaustu, na którą przeznaczają się najczęściej funduszy unijnych na świecie.

Przewodzenie globalnej walce z antysemityzmem

37. Z zadowoleniem przyjmuje stwierdzenie Komisji, że kluczowym partnerem Unii Europejskiej w globalnej walce z antysemityzmem jest Izrael. Popiera ponadto w pełni współpracę z utworzoną przez Komisję Europejską grupą roboczą ad hoc oraz z grupą roboczą Parlamentu Europejskiego do spraw zwalczania antysemityzmu (WGAS).
38. Podkreśla znaczenie zaangażowania władz krajowych, regionalnych i lokalnych oraz społeczności żydowskich i społeczeństwa obywatelskiego dla wzmocnienia legitymizacji planu działania, jak też w celu skuteczniejszego zwalczania rasizmu w Europie. Istotne jest również, by różne kraje oraz władze lokalne i regionalne dzieliły się między sobą dobrymi praktykami, w tym celami i działaniami z zakresu edukacji, prawodawstwa czy badań, które są opracowywane na różnych szczeblach sprawowania rządów i przez społeczeństwo obywatelskie.
39. Uważa, że skoro to władze lokalne i regionalne w pierwszej kolejności prowadzą działania nastawione na zwalczanie rasizmu i wspieranie życia żydowskiego, powinny one mieć możliwość udziału w wymianie, regularnych konsultacjach i dialogu z instytucjami UE.
40. Wyraża gotowość do wniesienia w stosownych przypadkach wkładu w prace założonej przez Komisję grupy roboczej ad hoc do spraw zwalczania antysemityzmu, a także do zapraszania jej przedstawicieli na odpowiednie posiedzenia Komitetu.
41. Zastosuje się do apelu Komisji o dawanie dobrego przykładu i poprawę reprezentatywności personelu KR-u poprzez odpowiednią rekrutację i wybór kandydatów.

Bruksela, dnia 29 czerwca 2022 r

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽¹⁶⁾ <https://www.ehri-project.eu/>

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Pakiet „rozszerzenie” na 2021 r.

(2022/C 375/05)

Sprawozdawczyni:	Anna MAGYAR (HU/EKR), członkini rady komitatu Csongrád-Csanád
Dokumenty źródłowe:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2021 r.”– COM(2021) 644 final; Dokument roboczy służb Komisji – Albania 2021 Report [Sprawozdanie za 2021 r. dotyczące Albanii] – SWD(2021) 289 final; Dokument roboczy służb Komisji – Bosnia and Herzegovina 2021 Report [Sprawozdanie za 2021 r. dotyczące Bośni i Hercegowiny] – SWD(2021) 291 final/2; Dokument roboczy służb Komisji – Kosovo ¹ 2021 Report [Sprawozdanie za 2021 r. dotyczące Kosowa] – SWD(2021) 292 final/2; Dokument roboczy służb Komisji – Montenegro 2021 Report [Sprawozdanie za 2021 r. dotyczące Czarnogóry] – SWD(2021) 293 final/2; Dokument roboczy służb Komisji – North Macedonia 2021 Report [Sprawozdanie za 2021 r. dotyczące Północnej Macedonii] – SWD(2021) 294 final; Dokument roboczy służb Komisji – Serbia 2021 Report [Sprawozdanie za 2021 r. dotyczące Serbii] – SWD(2021) 288 final; Dokument roboczy służb Komisji – Turkey 2021 Report [Sprawozdanie za 2021 r. dotyczące Turcji] – SWD(2021) 290 final/2.

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z dużym zainteresowaniem odnotowuje komunikat Komisji Europejskiej z 2021 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE, sprawozdania dotyczące krajów kandydujących, czyli Albanii, Czarnogóry, Macedonii Północnej, Serbii i Turcji, oraz sprawozdania dotyczące potencjalnych krajów kandydujących, czyli Bośni i Hercegowiny oraz Kosowa (¹).
2. Przypomina o europejskich aspiracjach i europejskim wyborze Ukrainy, zgodnie z układem o stowarzyszeniu. 28 lutego 2022 r., korzystając z prawa Ukrainy do wyboru własnego losu, prezydent Ukrainy złożył wniosek o członkostwo tego kraju w Unii Europejskiej. KR wzywa Radę i Komisję do dalszego wzmocnienia więzi i pogłębienia partnerstwa w celu wspierania Ukrainy w dążeniu do integracji europejskiej, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatów.
3. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że szczyt UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w Brdzie w październiku 2021 r., potwierdził, iż proces rozszerzenia o Bałkany Zachodnie leży we wspólnym interesie strategicznym i jest wspólnym, strategicznym wyborem opierającym się na wiarygodnych reformach przeprowadzanych przez partnerów, sprawiedliwej i rygorystycznej warunkowości oraz zasadzie indywidualnych osiągnięć.
4. Odnotowuje formalne wnioski Gruzji i Mołdawii o przystąpienie do Unii Europejskiej oraz wzywa Radę i Komisję do wspierania ich starań na rzecz przystąpienia do UE po spełnieniu przez nie kryteriów rozszerzenia.

(¹) Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

5. Podkreśla, że popiera przystąpienie do UE wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich, a także Ukrainy, Mołdawii i Gruzji, pod warunkiem że spełnią one wszystkie kryteria członkostwa. Podkreśla znaczenie wysyłania im pozytywnych sygnałów, aby wspierać ich zaangażowanie w niestety przedłużający się proces przystąpienia do UE. Podkreśla, że brak prawdziwej i wiarygodnej perspektywy członkostwa w UE prowadziłby do frustracji w krajach partnerskich i grozi dalszym zwiększeniem wpływu państw trzecich w regionie.
6. Ponownie podkreśla, że reforma administracji publicznej w krajach Bałkanów Zachodnich nie może zostać wdrożona bez dobrego zarządzania na poziomie lokalnym, i wzywa Komisję, aby włączyła do swojego wsparcia na rzecz wspomnianej reformy środki i narzędzia oraz bardziej szczegółowe wskaźniki efektywności dotyczące zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w ogólny proces reform.
7. Przypomina, że 70 % dorobku prawnego UE wdraża się na poziomie niższym niż krajowy. Zachęca do analizy i stosowania najlepszych sposobów postępowania we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi i przy ich zaangażowaniu w zagadnienia związane z rozszerzeniem, ponieważ władze lokalne i regionalne są strategicznymi partnerami w tym procesie i kluczowymi podmiotami, dzięki którym proces ten jest skutecznie realizowany dla dobra obywateli.
8. Wzywa Komisję do jak najlepszego wykorzystania instrumentu pomocy technicznej i wymiany informacji (TAIEX) i tworzenia partnerstw, aby pomóc w rozwoju instytucji i budowaniu zdolności na poziomie lokalnym w krajach objętych procesem rozszerzenia. Z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie TAIEX na władze lokalne.
9. Z zadowoleniem przyjmuje pozytywną ogólną równowagę reform we wszystkich krajach Bałkanów Zachodnich, co czyni możliwymi dalsze postępy w procesie rozszerzenia, i wzywa wszystkie zaangażowane kraje, by wykazały swoją akceptację dla wartości i standardów UE. Podkreśla, że oczekuje się, iż kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące będą stopniowo dostosowywać swoją politykę wobec państw trzecich do strategii politycznych Unii Europejskiej.
10. Wzywa wszystkie strony, aby wykazały się konstruktywnym zaangażowaniem w celu bezzwłocznego umożliwienia otwarcia negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną, po zatwierdzeniu odpowiednich ram negocjacyjnych przez Radę.
11. Z zadowoleniem przyjmuje wzmocnienie sterowania politycznego w usprawnionej metodyce rozszerzenia, w związku z czym regularnie odbywały się międzyrządowe konferencje polityczne, które stanowiły okazję do dialogu na wysokim szczeblu.
12. Z niepokojem odnotowuje, że spowolnienie procesu rozszerzenia prowadzi do niepożądanych wydarzeń w krajach objętych procesem rozszerzenia, a mianowicie do utraty zaufania obywateli, stałej emigracji, osłabionej woli do przeprowadzania istotnych reform politycznych, oraz do dalszego narażenia na wpływy stron trzecich, które nieustannie dążą do zwiększenia swoich wpływów w regionie Bałkanów Zachodnich, w tym Rosji i Chin.
13. Z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie rozporządzenia w sprawie Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III), w którym przewidziano fundusze na zasadnicze i trwałe reformy w krajach korzystających z finansowania. Podkreśla, że UE jest największym darczyńcą na Bałkanach Zachodnich, a w związku z tym najważniejszym partnerem regionu.
14. Popiera wdrożenie planu gospodarczo-inwestycyjnego Komisji dla Bałkanów Zachodnich, który może w zasadniczy sposób przełożyć się na zieloną transformację, cyfryzację, rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej oraz rozwój społeczny i regionalny. W związku z tym przypomina o znaczeniu poprawy w takich obszarach jak praworządność, walka z korupcją, przejrzystość i dobre rządy, a także do pełnego wdrożenia Zielonego programu działań dla Bałkanów Zachodnich. Przypomina, że władze lokalne i regionalne odgrywają istotną rolę w tym względzie, a zatem powinny być angażowane na etapie wdrażania planu.
15. Wzywa Komisję, aby we współpracy z władzami lokalnymi w krajach będących beneficjentami optymalnie wykorzystywała środki z IPA III i IPARD. Ponownie podkreśla korzyści płynące z podejścia LEADER, ponieważ rozwój obszarów wiejskich znacząco przyczynia się do rozwoju gospodarczego i solidnych struktur demograficznych.
16. Wzywa do ścisłej współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi, społeczeństwem obywatelskim i panelami ekspertów ds. ochrony przyrody i bioróżnorodności na Bałkanach Zachodnich, do stopniowego zastąpienia elektrowni węglowych odnawialnymi źródłami energii z uwzględnieniem opinii społeczności lokalnych wspierających walkę ze zmianą klimatu oraz zieloną i sprawiedliwą transformację w regionie.
17. Z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie w dniu 1 lipca 2021 r. na Bałkanach Zachodnich systemu polegającego na korzystaniu z telefonu za granicą tak jak w kraju. Podkreśla, że należy kontynuować dalsze negocjacje w celu obniżenia opłat roamingowych między UE a Bałkanami Zachodnimi.

18. Podkreśla, że program wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy na Bałkanach Zachodnich nie może być w pełni zrealizowany bez wykorzystania potencjału lokalnego rozwoju gospodarczego (LED) i poprawy otoczenia biznesowego w społecznościach lokalnych. KR popiera inicjatywy służące podjęciu bardziej ustrukturyzowanego dialogu z gminami i sieciami gmin regionów przez regularne konsultacje wychodzące nawet poza format Dnia Rozszerzenia i dyskusji w odnośnych grupach roboczych. Podkreśla w związku z tym znaczenie spotkań osobistych, aby zbadać wszystkie możliwości i oprzeć się na bezpośrednich kontaktach w ramach wspólnych projektów.

19. Z zadowoleniem przyjmuje kompleksowe wsparcie UE udzielane rządowi Bałkanów Zachodnich na sprostanie wyzwaniom związanym z pandemią COVID-19 i na skuteczne reagowanie na pilne potrzeby społeczno-gospodarcze i dotyczące ochrony zdrowia. Z uwagi na to, że władze lokalne i regionalne mają do odegrania zasadniczą rolę w walce z pandemią, wzywa kraje objęte procesem rozszerzenia oraz KE do angażowania ich w skuteczną koordynację.

20. Podkreśla rolę funduszy UE w przeciwdziałaniu negatywnym tendencjom demograficznym w większości krajów objętych procesem rozszerzenia. Podkreśla potrzebę rozwiązywania problemów społecznych przy programowaniu tych funduszy.

21. Podkreśla potrzebę skuteczniejszej komunikacji, również na poziomie lokalnym, aby podkreślić korzyści płynące z integracji z UE i przeciwdziałać dezinformacji.

22. Podkreśla znaczenie planu gospodarczo-inwestycyjnego, a także funduszy IPA we wspieraniu sektorów istotnych dla szczybla lokalnego, takich jak turystyka.

23. Ponownie podkreśla, że praworządność i funkcjonowanie instytucji demokratycznych są nienegocjowalną podstawą funkcjonowania państw członkowskich Unii Europejskiej i kluczowymi obszarami, na podstawie których UE ocenia postępy krajów kandydujących na drodze do członkostwa. Wyraża zaniepokojenie ograniczonymi postępami i licznymi wyzwaniami w tej dziedzinie, ciągłym występowaniem pewnych elementów zawłaszczania państwa, niewystarczającymi wynikami w walce ze zorganizowaną przestępczością i korupcją, ograniczonymi postępami w dziedzinie reform wymiaru sprawiedliwości i doniesieniami o wrogich zachowaniach względem niektórych mediów w niektórych krajach objętych procesem rozszerzenia.

24. Podkreśla, że atmosfera sprzyjająca rozwojowi i funkcjonowaniu niezależnych mediów i aktywne, silne społeczeństwo obywatelskie są koniecznym warunkiem trwałości i nieodwracalności złożonych reform w procesie przystąpienia do Unii, a także podstawą rozwoju demokracji lokalnej. Wzywa do ściślejszego monitorowania procesów demokratycznych i wolności mediów, także w związku z pandemią COVID-19.

25. Podkreśla, że ze względu na swój bliski kontakt z obywatelami władze lokalne i regionalne mają do odegrania kluczową rolę w propagowaniu i poszanowaniu wartości europejskich, ochronie praw podstawowych oraz ochronie wszystkich mniejszości, a także, że mogą być ważnymi partnerami i wieść prym w walce z rasizmem i mową nienawiści, zwalczaniu dyskryminacji, propagowaniu równości płci, ochronie słabszych grup społecznych i mniejszości oraz wzmacnianiu spójności społecznej. Ochrona praw mniejszości narodowych ma tu ogromne znaczenie.

26. Jest przekonany, że władze lokalne i regionalne, ze względu na ich szczególną rolę lokalnych decydentów politycznych i dostawców usług publicznych, mogą odgrywać większą rolę w usuwaniu pewnych niedociągnięć w dziedzinie praworządności i praw podstawowych, a także we wzmacnianiu przejrzystego i odpowiedzialnego zarządzania polityką lokalną oraz w poprawie ochrony praw grup znajdujących się w trudnej sytuacji.

27. Wzywa Komisję, by w większym stopniu ułatwiała wymianę najlepszych praktyk między władzami lokalnymi i regionalnymi w zakresie sposobów większego zaangażowania obywateli w opracowywanie lokalnych budżetów i strategii politycznych za pomocą takich środków jak partycypacyjne planowanie budżetu. Oferuje swoje pełne wsparcie w tym zakresie.

Uwagi dotyczące poszczególnych krajów

28. W pełni popiera jak najszybsze rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią, po zatwierdzeniu przez Radę ich ram negocjacyjnych, aby pokazać poparcie polityczne dla procesu rozszerzenia, przywrócić jego wiarygodność i potwierdzić obietnicę pełnego członkostwa.

29. Przypomina, że postępy w ramach wspieranego przez UE dialogu Belgrad–Prisztina są obowiązkiem na drodze do członkostwa. Wzywa zaangażowane strony do poczynienia szybkich postępów w procesie normalizacji stosunków, do wdrożenia zawartych wcześniej porozumień i przejścia w kierunku prawnie wiążącej, kompleksowej umowy.

SERBIA

30. Odnotowuje ogólne postępy poczynione dotychczas w prowadzonych z Serbią negocjacjach na temat przystąpienia do UE i wzywa do przyspieszenia i pogłębienia reform w dziedzinie praworządności i praw podstawowych (w tym niezawisłości sądownictwa), walki z korupcją, wolności mediów, wewnętrznego rozliczenia zbrodni wojennych oraz walki z przestępczością zorganizowaną, jak również do postępów w normalizacji w ramach dialogu Belgrad-Prisztina, zgodnie z ramami negocjacyjnymi, co wpłynie decydująco na ogólne tempo negocjacji akcesyjnych.

31. Z zadowoleniem przyjmuje otwarcie 4. klastra, co stanowi nowy impuls do integracji wszystkich krajów objętych procesem rozszerzenia, wzmacnia wiarygodność procesu akcesyjnego i oznacza praktyczne zastosowanie usprawnionej metodyki.

32. Z zadowoleniem przyjmuje postępy reformy konstytucyjnej, która wzmacnia niezależność sądownictwa, i wzywa Serbię do przyjęcia wszelkich ustaw i przepisów niezbędnych, aby urzeczywistnić reformy w terenie. Wzywa Komisję do monitorowania trwających reform i do przedstawienia szczegółowego sprawozdania w kolejnym sprawozdaniu krajowym.

33. Wzywa władze Serbii na każdym poziomie, aby stanowczo zadeklarowały poszanowanie wartości UE i promowały je oraz jasno informowały o aspiracjach kraju w dziedzinie integracji z UE i o stosunkach z UE jako głównym partnerem politycznym i gospodarczym Serbii.

34. Oczekuje utrzymania zaangażowania na rzecz reform w Serbii, co może wkrótce doprowadzić do otwarcia kolejnych rozdziałów.

35. Wzywa Serbię do podjęcia bardziej zdecydowanych działań, aby poprawić sytuację w zakresie wolności wypowiedzi i działania niezależnych mediów, jak również pójść do przodu w walce z korupcją.

36. Z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Serbii w aktywne propagowanie współpracy regionalnej i zachęca ten kraj do kontynuowania wysiłków zmierzających do wzmocnienia stosunków dobrosąsiedzkich i współpracy transgranicznej.

37. Z zadowoleniem przyjmuje decyzję Serbii o poparciu rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie naruszenia integralności terytorialnej Ukrainy wydanej w odpowiedzi na nieuzasadnioną i niesprowołowaną agresję wojskową Rosji. Wzywa Serbię do pełnego dostosowania się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, w tym do wszystkich fal sankcji wobec Białorusi i Federacji Rosyjskiej, tak aby Serbia ponownie wyraziła poparcie dla zasad i wartości Unii Europejskiej oraz swoje zaangażowanie we współpracę z partnerami europejskimi na rzecz pokoju.

CZARNOGÓRA

38. Z zaniepokojeniem odnotowuje polaryzację między stronami politycznymi, która utrudniła postępy w negocjacjach. KR wzywa nowy rząd i partie polityczne do przyspieszenia reform niezbędnych do zamknięcia rozdziałów, zwłaszcza w dziedzinie praworządności.

39. Zachęca Czarnogórę do utrzymania postępów w procesie akcesyjnym na dotychczasowym poziomie, a w miarę możliwości nawet ich przyspieszenia, ze szczególnym uwzględnieniem spełnienia kryteriów pośrednich ustalonych w rozdziałach 23 i 24. Powodzenie w tym zakresie będzie miało kluczowe znaczenie dla osiągnięcia postępów w ogólnych negocjacjach i tymczasowego zamknięcia wszelkich dalszych rozdziałów.

40. Podkreśla, że walka z korupcją i politycznymi naciskami na instytucje państwowe musi być prowadzona z poszanowaniem zasad praworządności, przejrzystości i pociągania do odpowiedzialności, co pozwoli odpolitycznić administrację publiczną na każdym poziomie sprawowania rządów.

41. Dostrzega ukierunkowane wysiłki i godne pochwały wyniki Czarnogóry w dziedzinie coraz większej skuteczności policji i działań prokuratury wobec przestępczości zorganizowanej. Wzywa jednak Czarnogórę do pilnego zajęcia się niedociągnięciami w systemie sądownictwa karnego, w tym sposobem rozpatrywania przez sady spraw dotyczących przestępczości zorganizowanej.

42. Wzywa Komisję do zachęcania Czarnogóry, aby podejmowała więcej wysiłków na rzecz zapewnienia przejrzystego i integracyjnego procesu kształtowania polityki publicznej z silniejszą centralną kontrolą jakości konsultacji publicznych z zainteresowanymi stronami.

43. Wzywa Komisję, aby stale zwracała uwagę na wymóg przejrzystości finansów publicznych, również z uwagi na zewnętrzne problemy finansowe Czarnogóry.

ALBANIA

44. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że – pomimo konieczności zajęcia się negatywnym wpływem pandemii na społeczeństwo i gospodarkę – Albania nadal koncentruje się na reformach niezbędnych na swojej drodze do członkostwa w UE. Z uwagi na wyniki Albanii negocjacje powinny rozpocząć się bezzwłocznie, po zatwierdzeniu ram negocjacyjnych przez Radę.

45. Z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzone z powodzeniem i dobrze zorganizowane wybory powszechne, które odbyły się 25 kwietnia 2021 r., po reformie ordynacji wyborczej na podstawie zaleceń OBWE/ODIHR.

46. Z aprobatą wita też 100-procentowy wskaźnik dostosowania do WPZiB, co jest wyraźnym sygnałem zaangażowania tego kraju na drodze do UE. Albania kontynuowała konstruktywny dialog z krajami sąsiadującymi i utrzymała swoje zaangażowanie w szereg inicjatyw współpracy regionalnej, m. in. przewodniczyła z powodzeniem OBWE w 2020 r.

47. Podkreśla, że wdrożenie kompleksowych reform wymiaru sprawiedliwości przynosi już pierwsze owoce w Trybunale Konstytucyjnym i Sądzie Najwyższym. Z zadowoleniem przyjmuje wydłużenie mandatu organów weryfikujących.

48. Pozytywnie ocenia postępy w intensyfikacji walki z korupcją, jak również z przestępczością zorganizowaną, w tym wzmocnienie współpracy z państwami członkowskimi UE i Europolem. Przypomina jednak o pilnej potrzebie walki z sieciami handlu narkotykami.

49. Wzywa Albanie, by kontynuowała i skonsolidowała swoje reformy administracji samorządowej jako część szerszego programu ukierunkowanego na większą decentralizację, wzmocnienie lokalnej autonomii budżetowej i zwiększenie zdolności gmin.

50. Zwraca się też do Albanii o szybkie przyjęcie i wdrożenie oczekiwanych rozporządzeń w zakresie praw mniejszości, w szczególności odnośnie do samookreślenia się i korzystania z języków mniejszości, zgodnie z normami europejskimi oraz przy zaangażowaniu wszystkich istotnych zainteresowanych stron, a także zwiększenia zdolności Państwowej Komisji ds. Mniejszości Narodowych.

51. Wzywa do dalszego wzmocnienia roli albańskiej Rady Konsultacyjnej Samorządu Lokalnego i Centralnego jako dobrego przykładu instytucjonalizacji roli jednostek samorządu lokalnego w kształtowaniu polityki publicznej.

52. Z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie ustawy o spisie ludności i oczekuje sprawnego przeprowadzenia przyszłego spisu ludności przy pełnej przejrzystości, zaangażowaniu wszystkich zainteresowanych stron i zgodnie ze standardami międzynarodowymi.

53. Zaleca ustanowienie wspólnego komitetu konsultacyjnego UE–Albania; a w związku z tym zaleca, by rząd Albanii złożył w tej sprawie wniosek, a Rada Stabilizacji i Stowarzyszenia przyjęła odpowiednią deklarację.

54. Wzywa Albanie do kontynuowania bieżących wysiłków na rzecz wdrożenia kompleksowej reformy sektora gruntów oraz do skonsolidowania praw własności w przejrzysty sposób poprzez przeprowadzenie konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym poprzez zajęcie się przypadkami fałszowania dokumentów i sprawne prowadzenie procesu rejestracji i odszkodowań.

MACEDONIA PÓŁNOCNA

55. Z zadowoleniem przyjmuje ogólny pozytywny bilans reform w ramach przygotowań Macedonii Północnej do członkostwa w UE, który umożliwia dalsze postępy. Z uwagi na jej postępy w tym procesie negocjacje akcesyjne z Macedonią Północną powinny rozpocząć się bezzwłocznie po przyjęciu ram negocjacyjnych przez Radę, gdyż brak postępów podkopuje wiarygodność całej polityki na rzecz rozszerzenia.

56. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że partie opozycji parlamentarnej są stale zaangażowane w prace parlamentu, a w niektórych przypadkach pomogły w przyjęciu kluczowych przepisów w zakresie reform związanych z przystąpieniem do UE. Wzywa Macedonię Północną do zwiększenia wysiłków na rzecz wzmocnienia roli parlamentu jako forum konstruktywnego dialogu politycznego, w szczególności w odniesieniu do programu reform UE.

57. Wyraża obawy, że łączenie Macedonii Północnej i Albanii w decyzjach Rady w sprawie rozszerzenia jest niesprawiedliwe i nie odzwierciedla własnych ambicji UE w zakresie indywidualnej oceny postępów krajów przystępujących. Wzywa zainteresowane strony do osiągnięcia porozumienia umożliwiającego rozpoczęcie negocjacji. KR zdecydowanie popiera jak najszybsze zorganizowanie pierwszych konferencji międzyrządowych z udziałem obu kandydatów.

58. Wzywa do poprawienia zdolności administracyjnych i technicznych struktur operacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie funduszami UE, zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym, w szczególności w obszarze transportu, energii i zielonej transformacji.

59. Z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podjęte w dziedzinie współpracy regionalnej, w wyniku których Macedonii Północnej udało się utrzymać dobre stosunki z krajami ościennymi i nadal brać aktywny udział w inicjatywach regionalnych. Przypomina o znaczeniu osiągania wymiernych rezultatów i wdrażania w dobrej wierze porozumienia znad Prespy z Grecją jako części procesu rozszerzenia.

60. Z zadowoleniem przyjmuje 96-procentowy wskaźnik Macedonii Północnej w dostosowywaniu się do WPZiB oraz jej aktywny udział w misjach zarządzania kryzysowego.

BOŚNIA I HERCEGOWINA

61. Wyraża zaniepokojenie ograniczonymi postępami Bośni i Hercegowiny w kluczowych reformach niezbędnych, aby ten kraj otrzymał status kraju kandydującego.

62. Ponownie potwierdza, że poziom przygotowania Bośni i Hercegowiny do spełnienia obowiązków związanych z członkostwem w UE jest niski, a co za tym idzie kraj ten musi znacząco przyspieszyć proces przyjmowania dorobku prawnego UE. Przypomina, że krajowy program transpozycji dorobku prawnego UE nie został jeszcze przyjęty.

63. Jest głęboko zaniepokojony inicjatywami Republiki Serbskiej zmierzającymi do wycofania się z bośniackich sił zbrojnych, sądownictwa i systemu podatkowego. Wyraża swoje stanowcze poparcie dla integralności terytorialnej kraju.

64. Wzywa Bośnię i Hercegowinę do wykonania orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Konstytucyjnego Bośni i Hercegowiny oraz do zmiany ordynacji wyborczej, tak aby trzy narody tworzące to państwo mogły być prawomocnie reprezentowane we władzach, a wszyscy obywatele mogli być wybierani do wszystkich organów.

KOSOWO

65. Wzywa państwa członkowskie, by zgodnie z zaleceniami Komisji i pozytywnymi zaleceniami Parlamentu Europejskiego, które KR zdecydowanie popiera, zgodziły się na liberalizację systemu wizowego dla Kosowa.

66. Podkreśla znaczenie osiągnięcia kompleksowego, prawnie wiążącego porozumienia w zakresie normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem, tak aby obie strony mogły poczynić postępy na drodze do Europy. Wzywa Komisję, aby nadal poszukiwała rozwiązań w odniesieniu do ustanowienia stowarzyszenia gmin w Kosowie zamieszkiwanych przez większość serbską.

67. Z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie w sierpniu 2021 r. strategii dotyczącej praworządności i odnośnego planu działania, w których wskazano główne wyzwania na drodze do wzmocnienia praworządności.

68. Ponownie podkreśla znaczenie reform legislacyjnych dla zapewnienia jasnego podziału kompetencji i zasobów finansowych między władzami centralnymi i lokalnymi.

69. Ponownie wyraża zdecydowane oczekiwanie, że wszystkie wcześniejsze porozumienia będą respektowane i zostaną bezzwłocznie wdrożone. Obie strony powinny również unikać działań podważających stabilność i retoryki, która nie sprzyja dialogowi.

TURCJA

70. Z ubolewaniem odnotowuje dalszy poważny demokratyczny regres Turcji w fundamentalnych obszarach dorobku prawnego UE, znaczące pogorszenie się sytuacji w zakresie promowania i egzekwowania praw człowieka, praworządności i podstawowych wolności, czyli głównych wartości leżących u podstaw Unii Europejskiej. Podkreśla, że nowy plan działania na rzecz praw człowieka, choć zasadniczo przyjęty z zadowoleniem, nie zawierał konkretnych kroków w celu rozwiązania najpoważniejszych problemów w tej dziedzinie i że należy podjąć skuteczne działania w tym zakresie.

71. Ponownie wyraża zdecydowane oczekiwanie, że wszystkie wcześniejsze porozumienia będą respektowane i zostaną bezzwłocznie wdrożone. Wzywa Turcję do powstrzymania się od ponawianych prowokacji lub jednostronnych działań naruszających prawo międzynarodowe oraz do unikania działań podważających stabilność i retoryki, która nie sprzyja dialogowi.

72. Ponownie wyraża zaniepokojenie z powodu ogólnego osłabienia skutecznych mechanizmów kontroli i równowagi w systemie politycznym i potępia utrzymującą się praktykę przymusowego odwoływania z urzędu wybranych burmistrzów i zastępowania ich komisarzami mianowanymi przez rząd, a także aresztowania innych przedstawicieli lokalnych. Wzywa Turcję, zgodnie z Europejską kartą samorządu lokalnego oraz zaleceniami Komisji Weneckiej, do powstrzymania się od podejmowania środków utrudniających funkcjonowanie demokracji lokalnej i mających szkodliwy wpływ na ogólny klimat demokratyczny zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym. Turcja powinna też zacieśnić współpracę z Radą Europy oraz jej odpowiednimi organami i instytucjami, zrealizować ich najważniejsze zalecenia, w pełni wdrożyć europejską konwencję praw człowieka (EKPC) i inne międzynarodowe instrumenty dotyczące praw człowieka, których kraj ten jest stroną, a także zastosować się do wszystkich wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zgodnie z art. 46 EKPC. Wzywa Turcję do ponownego przystąpienia do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

73. Uznaje znaczne wysiłki Turcji w dziedzinie migracji z uwagi na fakt, że kraj ten gości i zaspokaja potrzeby ponad 4 mln osób. Wzywa Turcję do zapewnienia pełnego i niedyskryminacyjnego wdrożenia oświadczenia UE–Turcja z 2016 r., również wobec Republiki Cypryjskiej, w tym do zobowiązania się do podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu zapobiegania nowym morskim lub lądowym szlakom nielegalnej migracji z Turcji do UE, a także do współpracy z państwami sąsiadującymi. Ponadto wzywa do pełnego i skutecznego wdrożenia umowy o readmisji UE–Turcja w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich; współpraca ze wszystkimi państwami członkowskimi w obszarach wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych ma nadal zasadnicze znaczenie. Stwierdza, że nie zaakceptuje żadnych działań państw trzecich zmierzających do instrumentalizacji migrantów w celach politycznych.

74. Wzywa do pełnego poszanowania suwerenności wszystkich państw członkowskich UE. Potępia jednostronne działania Turcji w Waroszy i pozostaje zaangażowany w kompleksowe rozstrzygnięcie kwestii Cypru w ramach ONZ i zgodnie z odnośnymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ. Wzywa Turcję do poczynienia dalszych postępów w normalizacji stosunków z Republiką Cypryjską.

75. Odnotowuje ratyfikację porozumienia paryskiego przez turecki parlament. Podkreśla znaczenie angażowania samorządów lokalnych w opracowywanie polityki odnoszącej się do tych zagadnień. Z zadowoleniem przyjmuje deeskalację we wschodniej części Morza Śródziemnego po tym, jak Turcja zawiesiła nielegalne odwierty węglowodorów w strefach morskich Cypru, i podkreśla, że należy ją kontynuować. Wzywa Turcję do poszanowania suwerenności wszystkich państw członkowskich UE, w szczególności Grecji i Cypru, w odniesieniu do ich morza terytorialnego i przestrzeni powietrznej.

76. Odnotowuje, że poczyniono pewne postępy w zakresie przyspieszenia wykorzystania funduszy IPA II oraz zaradzenia niektórym słabościom strukturalnym, w szczególności w dziedzinie zasobów, rolnictwa i spójności (klaster 5).

77. Potwierdza, że w strategicznym interesie UE leży rozwijanie opartych na współpracy i przynoszących obopólne korzyści stosunków z Turcją, oraz podkreśla znaczenie utrzymania otwartych kanałów komunikacji w celu rozwiązania różnic i złagodzenia napięć na drodze dialogu i zgodnie z prawem UE i prawem międzynarodowym.

78. Wzywa Turcję do dotrzymania swoich zobowiązań wynikających z ram negocjacyjnych, w tym do całkowitego niedyskryminacyjnego wdrożenia protokołu dodatkowego do układu o stowarzyszeniu w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich. Ponownie stwierdza, że zasadnicze znaczenie ma uznanie wszystkich państw członkowskich. Ponawia apel UE do Turcji o stopniowe przyłączanie się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE i o pilne odwrócenie rosnącej przeciwnej tendencji. Przypomina też o swoim stanowisku w sprawie przystępowania państw członkowskich do organizacji międzynarodowych. Z żalem odnotowuje, że Turcja w dalszym ciągu oddala się od Unii Europejskiej, i przywołuje poprzednie konkluzje Rady, w których zauważono, że w związku z tym negocjacje akcesyjne z Turcją faktycznie utknęły w martwym punkcie i nie można rozważać otwarcia ani zamknięcia żadnych kolejnych rozdziałów negocjacyjnych.

Rola władz lokalnych i regionalnych w procesie rozszerzenia

79. Podkreśla znaczenie roli władz lokalnych i regionalnych w procesie dostosowywania się do UE i ostatecznego stosowania zasad UE. Należy wzmocnić współpracę między poziomem centralnym a lokalnym w procesie integracji, w szczególności w obszarze harmonizacji przepisów prawnych, rozwoju gospodarczego i rozwoju inwestycji, reformy administracji publicznej, w tym rozwoju lokalnych usług publicznych, rolnictwa, bezpieczeństwa żywności, polityki klimatycznej i transformacji ekologicznej, zamówień publicznych i polityki społecznej.

80. Z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie Planu gospodarczo-inwestycyjnego dla Bałkanów Zachodnich jako kluczowego narzędzia wspierania odbudowy gospodarczej i rozwoju tych krajów. Przypomina, że przedstawiony przez Komisję plan opiewa na 1/3 PKB Bałkanów Zachodnich, a zatem umacnia kluczową pozycję UE jako darczyńcy. Podkreśla znaczenie podejmowanego we właściwym momencie, odpowiedniego angażowania władz lokalnych i regionalnych we wdrożenie.

81. Z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie rozporządzenia w sprawie Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III), w którym przewidziano 9 mld EUR z 30 mld EUR inwestycji w ramach planu gospodarczo-inwestycyjnego. Z zadowoleniem przyjmuje fakt uznania w rozporządzeniu IPA III i powiązanim procesie programowania znaczenia wymiaru lokalnego i kontaktów międzyludzkich. Zachęca Komisję, aby przeanalizowała możliwość dalszego ułatwiania współpracy władz centralnych i lokalnych oraz współpracy transgranicznej na poziomie lokalnym, w tym między państwami członkowskimi a krajami beneficjentami, tak aby można było jak najlepiej wykorzystać dostępne fundusze.
82. Podkreśla znaczenie pluralizmu politycznego w systemach demokratycznych. Podkreśla w związku z tym, że obserwowany w niektórych krajach objętych procesem rozszerzenia brak pluralizmu politycznego lub tłumienie i zastraszanie na szczeblu lokalnym wybieranych urzędników należących do partii opozycyjnych stanowią poważne wyzwania dla demokracji lokalnych i utrudniają przystąpienie do UE.
83. Wzywa Komisję Europejską do opracowania praktycznych narzędzi wspierania skutecznego budowania potencjału władz lokalnych i regionalnych na Bałkanach Zachodnich, w tym poprzez specjalne tematyczne programy wsparcia i regionalne projekty pomocy technicznej, jak również przez stałe wymiany, mentoring i tworzenie sieci kontaktów. Zachęca również Komisję do uwzględnienia odniesienia do takich inicjatyw w jej dorocznych sprawozdaniach.
84. Z zadowoleniem przyjmuje praktykę budowania sieci punktów kontaktowych ds. integracji z UE w gminach w koordynacji z delegaturami UE w krajach objętych procesem rozszerzenia. W związku z tym zachęca do dzielenia się najlepszymi sposobami postępowania i doświadczeniami.
85. Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w udanym procesie integracji, dlatego reforma samorządów lokalnych i budowanie zdolności mają zasadnicze znaczenie dla wszystkich krajów objętych procesem rozszerzenia. W tym kontekście KR wzywa Komisję, aby przeanalizowała wsparcie ulepszeń w zakresie ładu administracyjno-regulacyjnego i zarządzania (SIGMA) i ewentualnie rozszerzyła je na niższe niż krajowy szczeble administracji w krajach objętych procesem rozszerzenia.
86. Wzywa Komisję, aby ulepszyła wskaźniki mierzące postępy reform administracji publicznej poprzez uwzględnienie władz lokalnych i regionalnych.
87. Z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe wsparcie Komisji dla wzmocnienia współpracy na rzecz młodzieży w krajach Bałkanów Zachodnich, która ma ogromne znaczenie dla utrzymania i dalszego rozwoju dobrosąsiedzkich stosunków, w tym wsparcia dla inicjatyw takich jak Regionalne Biuro Współpracy Młodzieży. Z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że fundusze IPA nadal w sposób priorytetowy przyczyniają się do uczestnictwa młodzieży.
88. Podkreśla, że duże inwestycje infrastrukturalne planowane w ramach planu gospodarczo-inwestycyjnego w dziedzinie transportu, energetyki oraz infrastruktury ekologicznej i cyfrowej powinny obejmować nie tylko finansowanie sieci bazowych, ale w każdym przypadku również połączeń regionalnych i lokalnych, tak aby inwestycje te przyniosły korzyści także społecznościom lokalnym.

Bruksela, dnia 29 czerwca 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Transformacja ekologiczna – Jakiej równowagi potrzeba między akceptacją społeczną a wymogami środowiskowymi z punktu widzenia miast i regionów, z myślą o budowaniu odpornych społeczności?

(2022/C 375/06)

Sprawozdawczyni: Hanna ZDANOWSKA (PL/EPL), prezydent miasta Łodzi

Dokument źródłowy: Wniosek prezydencji Rady

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje transformację ekologiczną jako jeden z kluczowych priorytetów prezydencji francuskiej, gdyż przystosowanie się do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków, odbudowa i ochrona różnorodności biologicznej, zapewnianie odporności terytorialnej na klęski żywiołowe, promowanie zdrowego środowiska i lepszej jakości życia przyczynia się do budowania bardziej odpornej Europy oraz osiągnięcia założeń Europejskiego Zielonego Ładu i porozumienia paryskiego.
2. Zgadza się z opublikowanym komunikatem w sprawie nowej strategii w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu⁽¹⁾ oraz sprawozdaniem specjalnym Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC)⁽²⁾ i podkreśla, iż transformacja ekologiczna nie jest możliwa bez zaangażowania władz lokalnych i regionalnych, jak również mieszkańców, przedsiębiorstw, ośrodków innowacji i uniwersytetów.
3. Jest zdania, że transformacja ekologiczna powinna znajdować się w centrum wszelkich wyborów związanych z kształtowaniem polityki i tworzyć nowe, systemowe i zintegrowane podejście w opracowywaniu i wdrażaniu przyszłych polityk i programów. Podkreśla, iż powinna ona być ułatwiana przez transformację cyfrową obejmującą wdrażanie i promowanie nowoczesnych narzędzi cyfrowych o wysokich standardach w zakresie zrównoważonego rozwoju obejmujących silne gwarancje demokratyczne i technologiczne oraz inwestowanie w nie jako w podstawowe czynniki umożliwiające zmiany. W tym kontekście konieczne jest również wspieranie regionów słabiej rozwiniętych i wiejskich oraz umożliwienie im nadrobienia zaległości, tak aby wypełnić lukę między różnymi obszarami.
4. Szczegółowe lokalny i regionalny stanowią fundament budowania odporności. Ważne jest zwiększenie poczucia sprawczości i wspólnoty na poziomie lokalnym i regionalnym – administracji publicznej, samorządu lokalnego i regionalnego, mieszkańców, podmiotów gospodarczych – wszystkich, którzy stanowią element tkanki lokalnej i regionalnej. Wymaga to jednak należytego i kompleksowego wsparcia instytucjonalnego i finansowego.
5. Domaga się wyraźnego wzmocnienia całej sfery ochrony zdrowia i opieki w warunkach kryzysu klimatycznego i wojny w Ukrainie, gdyż uważa zdrowie za główny motyw i priorytet transformacji ekologicznej, i apeluje o wzmocnienie synergii między polityką klimatyczną i zdrowotną według zaleceń 8. programu działań w zakresie środowiska.
6. Jest zdania, iż odporna społeczność jest w stanie wytrzymać skutki zagrożeń klimatycznych i innych zakłóceń, wchłaniać je i przewyżczać ich konsekwencje. Dlatego istotne jest łagodzenie negatywnych efektów, ale także – poprzez szereg rozwiązań tworzących impuls do działania – tworzenie atmosfery, w której zarówno społeczeństwo, środowisko, jak i gospodarka mogą dobrze rozwijać się.
7. Podkreśla, że budowanie odpornych społeczności jest możliwe również dzięki odpornym systemom politycznym zaangażowanym w działania na rzecz równości, solidarności, sprawiedliwości społecznej i równości płci, dzięki włączaniu dzieci i młodzieży oraz niepozostawianiu nikogo w tyle, szczególnie grup wrażliwych, a także uwzględnianiu różnicowań przestrzennych, takich jak obszary wiejskie, przybrzeżne, górskie, wyspiarskie, archipelagi lub regiony najbardziej oddalone.

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>

⁽²⁾ https://report.ipcc.ch/ar6wg2/pdf/IPCC_AR6_WGII_FinalDraft_FullReport.pdf

8. Podkreśla, że strategie polityczne na rzecz ekologicznych metod i technologii produkcji muszą również podnosić konkurencyjność lokalnych MSP, umożliwiać tworzenie i rozwijanie zielonych miejsc pracy i podnoszenie kwalifikacji pracowników.

9. W związku z wysokimi cenami energii oraz wojną w Ukrainie ponawia swój apel o całkowity zakaz importu rosyjskiego gazu, ropy naftowej i węgla do Europy oraz zachęca władze lokalne i regionalne do rozpoczęcia opracowywania planów awaryjnych w celu przygotowania się na konsekwencje takich sankcji. Uważa, że plan REPowerEU jest sposobem przyspieszenia transformacji energetycznej, zmniejszenia ogólnej zależności UE od przywozu energii i surowców i tym samym obniżenia związanego z nią ryzyka politycznego, gospodarczego i w zakresie bezpieczeństwa. Niemniej głęboko ubolewa nad brakiem wyraźnej wzmianki o roli, jaką miasta i regiony odgrywają zarówno w opanowywaniu obecnego kryzysu energetycznego, jak i zapewnianiu długofalowych rozwiązań.

Wybór właściwej kombinacji polityki na rzecz odporności systemów

10. Popiera definicję odpornej na zmianę klimatu Europy, zgodnie z misją programu „Horyzont Europa”, łączącą odporność systemów środowiskowych, społecznych i gospodarczych z zaangażowaniem na rzecz długoterminowego zrównoważonego rozwoju, w tym na rzecz równości, sprawiedliwości społecznej i równości płci. Istotne jest włączenie dzieci i młodzieży, niepozostawianie nikogo w tyle oraz wzmocnienie odporności systemów politycznych na rzecz wspólnych wartości, solidarności i poszanowania różnorodności, osiągniętych w drodze inkluzywnej transformacji społecznej.

11. Zgodnie z komunikatem w sprawie nowej strategii w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu podkreśla potrzebę jak najszybszego systemowego i przemyślanego reagowania na zmiany klimatu. Zauważa, że odporność jest pojęciem złożonym, wymagającym zintegrowanych, wielosektorowych i elastycznych rozwiązań, opracowanych zgodnie z podejściem terytorialnym, oraz opartych na dowodach. Podkreśla, że budowa odpornych systemów wiąże się z właściwym doбором priorytetów, synergią różnych polityk wspierających przejście na zrównoważone terytorium, zdolne do radzenia sobie z kryzysami i wstrząsami, a jednocześnie przygotowane do ograniczania ich istniejących oraz przewidywanych skutków.

12. W związku z tym proponuje, żeby projekty inwestycyjne obejmowały analizy ryzyka klimatycznego i analizy wrażliwości na zmianę klimatu, a scenariusze kosztów i korzyści były odpowiednio dostosowane.

13. Wyraża również zaniepokojenie przewidywanym nierównomiernym wpływem regionalnym kryzysu energetycznego na miasta i regiony UE, który jest zależny od różnej zdolności reagowania na zakłócenia w dostawach energii i rosnące ceny energii, i wzywa Komisję Europejską oraz państwa członkowskie do należytego uwzględnienia tych dysproporcji na etapie opracowywania i wdrażania stosownych środków.

14. Wspiera propozycje mające na celu przyspieszenie wdrażania energii z lokalnych źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej w celu zabezpieczenia suwerenności energetycznej Europy i bezpieczeństwa oraz walki z ubóstwem energetycznym, zwłaszcza w świetle wojny w Ukrainie i jej negatywnych konsekwencji dla energii w Europie.

15. Popiera plany i działania w kierunku sprawiedliwej i włączającej transformacji obszarów węglowych, która ma pomóc im w poczynieniu postępów i przewyciężeniu wszelkich przeszkód, z odpowiednimi funduszami na te cele oraz kreować nowy model ich rozwoju.

16. Podkreśla, że główne przeszkody w szybkim wdrażaniu technologii niskoemisyjnych stanowią: brak zasobów finansowych i ludzkich, istniejące strategie polityczne, przepisy i struktury organizacyjne, które są nadal zależne od paliw kopalnych, a także czynniki społeczno-kulturowe, takie jak brak akceptacji społecznej wynikający głównie z tego, że zwłaszcza dla regionów górniczych transformacja może oznaczać zanik miejsc pracy i wyludnienie. W związku z tym uważa, że innowacje powinny wynikać z konkretnych kontekstów lokalnych i mieć bezpośredni wpływ na ogólny system i wspólnotę oraz przeciwdziałać procesom wywołującym brak akceptacji społecznej.

17. Apeluje o wsparcie ułatwiające rozwój i dostęp do rozwiązań z zakresu zeroemisyjnej i niskoemisyjnej, aktywnej i publicznej mobilności oraz transportu.

18. Zauważa, że zmiany klimatu są potencjalnie największym zagrożeniem dla zdrowia na świecie w XXI wieku. Dlatego apeluje o wielodyscyplinarną i wielosektorową współpracę i przyjęcie podejścia „Jedno zdrowie”, co doprowadzi do skoordynowanego działania na wszystkich poziomach zarządzania w agencjach międzynarodowych, organizacjach pozarządowych i instytucjach akademickich na rzecz ochrony przyrody, odtworzenia różnorodności biologicznej, odtworzenia siedlisk i ekosystemów.

19. Wskazuje, że środki służące zmniejszaniu ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi bazujące na podejściu ekosystemowym stanowią racjonalne pod względem kosztów narzędzia polityki. Nie są one jednak w pełni wykorzystywane, a ich potencjał powinien zostać dodatkowo wzmocniony na szczeblu UE⁽³⁾.

20. Postuluje szybsze przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym i podkreśla rolę władz lokalnych i regionalnych w tym procesie. Wzywa do propagowania nowych modeli biznesowych oraz wzmocnienia narzędzi w szczególności w ramach gospodarki komunalnej i jej mechanizmów tzw. rozszerzonej odpowiedzialności konsumenta, mechanizmów partnerstwa publiczno-prywatnego oraz związanej z nimi promocji wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji, zielonych czy zrównoważonych zamówień publicznych.

21. Opowiada się za wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań w zarządzaniu w sektorze publicznym, z wykorzystaniem idei Living Lab. Podkreśla, że dla budowania odpornych społeczności kluczowe jest ich wspieranie w poszukiwaniu skutecznych rozwiązań dla różnych wyzwań, poprzez wykorzystanie kreatywności i innowacyjności użytkowników usług publicznych.

22. Postuluje, by w procesach inwestycyjnych uwzględnić rozwiązania oparte na przyrodzie. Inicjatywa ta wpisuje się w nową strategię UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i priorytetowo traktuje rozwiązania oparte na zasobach przyrody⁽⁴⁾.

23. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy (m.in. Porozumienie Burmistrzów oraz Pakt na rzecz Klimatu) zachęcające władze lokalne i regionalne do zwiększania ambicji i działań transformacyjnych. Należy zintensyfikować działania ambasadorów tych inicjatyw i powielać je w innych miejscach, aby zwiększyć świadomość proklimatyczną na wszystkich poziomach władz samorządowych i przyspieszyć ich transformację.

24. Popiera wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią (CEEAG). Pozwolą one zwiększyć skuteczność osiągania celów Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności w zakresie renowacji budynków, różnorodności biologicznej, czystej mobilności, energii ze źródeł odnawialnych, a także zasobooszczędność w celu wsparcia przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

25. Apeluje o odpowiednie warunki do rozwoju ekonomii społecznej. Ramy polityczne i prawne mają kluczowe znaczenie dla tworzenia odpowiedniego środowiska do rozwoju ekonomii społecznej. Obejmują one ramy opodatkowania, zamówień publicznych i pomocy państwa, które należy dostosować do potrzeb gospodarki społecznej.

Władze lokalne i regionalne głównymi aktorami transformacji ekologicznej

26. Wzywa do wprowadzenia sprawnie funkcjonujących ram wielopoziomowego sprawowania rządów, od lokalnego, metropolitalnego, regionalnego, po krajowy, europejski i globalny. Radykalne i trwałe zmiany stylu życia, niezbędne do stworzenia sprawiedliwego, zrównoważonego, niskoemisyjnego i odpornego społeczeństwa, wymagają współpracy zarówno oddolnej, jak i odgórnej.

27. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne są liderami w zakresie transformacji ekologicznej, gdyż wdrażają one 70 % całego prawodawstwa unijnego, 70 % środków na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, 90 % strategii na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i 65 % celów zrównoważonego rozwoju oraz realizują jedną trzecią wydatków publicznych i dwie trzecie inwestycji publicznych. To one najlepiej znają wyzwania w terenie i w związku z tym powinny być wyposażone w instrumenty umożliwiające znalezienie rozwiązań systemowych, które najlepiej odpowiadają scenariuszowi lokalnemu. Rola ta nie oznacza jednak, że odpowiedzialność spoczywa wyłącznie na nich. Wyższe poziomy sprawowania rządów mają obowiązek wspierać władze lokalne i regionalne we wszystkich podejmowanych w tym celu wysiłkach.

⁽³⁾ Climate change adaptation and disaster risk reduction in Europe Enhancing coherence of the knowledge base, policies and practices 15/2017, EEA, <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>.

⁽⁴⁾ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/eu-adaptation-policy/sector-policies/ecosystem>

28. Zachęca do szerszego wdrażania zarządzania partycypacyjnego (dyskusje, budżety, itp.) i zarządzania z udziałem wielu zainteresowanych stron, gdyż zwiększa to szanse na optymalne inwestycje ekologiczne w mniejszych ośrodkach, miastach i regionach. Zwraca uwagę, że władze lokalne i regionalne wspierają proces decyzyjny na wszystkich etapach i zapewniają aktywne poparcie w ramach strategii.

29. Wskazuje, że tzw. myślenie w skali globalnej i działanie w skali lokalnej jest jedynym sposobem osiągnięcia ambitnych celów klimatycznych określonych w porozumieniu paryskim. W tym kontekście wzywa UNFCCC do aktywnego i realnego włączenia władz lokalnych i regionalnych jako wiarygodnego partnera COP w sprawie działań na rzecz klimatu.

30. Zachęca władze samorządowe do organizacji lokalnych szczytów klimatycznych, które pozytywnie wpływają na integrację środowiska samorządowego w kwestiach adaptacji do zmian klimatu i transformacji energetycznej oraz pozwalają przygotować rekomendacje Komitetu Regionów na doroczne konferencje klimatyczne ONZ.

Społeczny aspekt budowania odporności

31. Podkreśla, że włączenie lokalnych społeczności w procesy decyzyjne jest kluczowe dla każdej transformacji. Wzywa do większych wysiłków na rzecz sprawczości, inkluzywności, wspólnych wartości oraz solidarności, a także do włączenia wszystkich podmiotów w budowanie bardziej odpornych społeczności. W tym kontekście niezbędne jest również zaangażowanie młodych ludzi.

32. Apeluje o opracowanie instrumentów motywujących gospodarstwa domowe do włączenia się w procesy transformacji oraz różnorodnych form wsparcia, zwłaszcza dla najsłabszych grup obywateli i terytoriów. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje powołanie Społecznego Funduszu Klimatycznego i wzywa do zapewnienia wsparcia finansowego za pośrednictwem systemu zarządzania dzielonego z poszanowaniem zasad partnerstwa i wielopoziomowego sprawowania rządów.

33. Domaga się wzmocnienia pozycji prosumentów oraz konsumentów w transformacji ekologicznej poprzez stosowanie przepisów ograniczających pseudoekologiczny marketingu (tzw. greenwashing) i promowania świadomych wyborów.

34. Apeluje o ułatwianie i propagowanie odpowiednich inicjatyw oraz ograniczanie barier w zakładaniu lokalnych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, gdyż są one kluczowym narzędziem promowania powszechnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii i osiągnięcia zdecentralizowanego systemu energetycznego przy jednoczesnym zapewnieniu lokalnych korzyści gospodarczych i społecznych.

35. Odnotowuje, że w planie REPowerEU niedostatecznie wykorzystuje się potencjał oszczędności energii, i wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozważenia takich środków jak kampanie uświadamiające obywateli i zachęcające ich do zmiany zachowań.

Edukacja i nauka na rzecz budowania odporności

36. Podkreśla, że transformacja ekologiczna nie jest możliwa bez budowania kapitału wiedzy poprzez edukację klimatyczną na wszystkich poziomach kształcenia, jak również poprzez nabywanie i zmianę kwalifikacji (skilling i reskilling).

37. Zaznacza, że Pakt na rzecz Klimatu powinien przyspieszyć realizację zobowiązań już podpisanych na szczeblu lokalnym przez podmioty lokalne (MŚP, szkoły, władze lokalne, szkoły wyższe itp.) i generować nowe zobowiązania, tak aby do 2050 r. uczynić z Europy pierwszy kontynent neutralny dla klimatu.

38. Popiera cele, zasady i wytyczne programu „Horyzont Europa” i wnioskuje o wzmocnienie wymogów trwałości projektów i monitorowanie ich efektów.

39. Podkreśla ważny aspekt działań mających na celu promowanie, rozszerzanie i finansowanie istniejących i nowych inicjatyw wymiany wiedzy i najlepszych praktyk między sieciami europejskimi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi oraz współpracę między miastami, takich jak wzajemne uczenie się, wizyty studyjne, opieka mentorska i coaching między partnerami.

40. Wzywa władze lokalne i regionalne, aby dołożyły wszelkich starań w celu zachęcenia do wzajemnej oraz wykraczającej poza granice administracyjne współpracy w zakresie realizacji projektów transformacyjnych, w tym do współpracy międzyregionalnej, międzygminnej i transgranicznej na terenie całej UE.

41. Proponuje wykorzystanie najlepszych praktyk w walce ze zmianami klimatu na szczeblu lokalnym i regionalnym, generowanych w ramach takich inicjatyw jak Porozumienie Burmistrzów, Under2 Coalition, EU Missions, itp. Celem jest korzystanie ze zgromadzonych danych przy opracowywaniu długoterminowych strategii w dziedzinie klimatu oraz wymiana doświadczeń w zakresie udanych metod, innowacyjnych rozwiązań i cennych wniosków płynących z takich inicjatyw.

42. Apeluje do Komisji Europejskiej, aby rozważyła powołanie specjalnego instrumentu pomocy technicznej i wymiany informacji pomiędzy samorządami borykającymi się z podobnymi wyzwaniami w zakresie transformacji ekologicznej i budowania odpornych społeczności, poprzez zapewnienie finansowego wsparcia dla dzielenia się najlepszymi praktykami UE (wizyty studyjne).

43. Podkreśla znaczenie współpracy międzypokoleniowej, włączania perspektywy młodzieży i wsparcia z programu „Młodzi demokratycznie wybrani politycy”. Opowiada się za budowaniem ekosystemu innowacji poprzez projekty, programy i działania adresowane do utalentowanych młodych ludzi, które pozwolą wykorzystać potencjał młodzieży w transformacji ekologicznej.

44. Wychodzi z inicjatywą tworzenia lokalnych lub regionalnych hubów klimatycznych pełniących funkcje punktu informacyjnego oraz podmiotu aktywizacji środowisk lokalnych na rzecz transformacji ekologicznej. Mogą one pomóc uruchamiać oddolne inicjatywy i projekty mające zachęcać do współdziałania zarówno zaangażowanych jak i sceptycznych oraz niezaangażowanych użytkowników miasta i regionu.

Wzmacnianie społecznej świadomości i monitorowanie zmian

45. Podkreśla, że społeczna świadomość zmian klimatu, ich źródeł i konsekwencji jest warunkiem skutecznej polityki klimatycznej. Wykorzystanie narzędzi nowoczesnych technologii (teledetekcja, telematyka transportowa, drony, ICT) znacząco wzmacnia realizację przyjętej polityki klimatycznej.

46. Społeczeństwo świadome ryzyka klimatycznego wykazuje większą solidarność w akceptowaniu trudnych i często kosztownych działań. Aktualne i wiarygodne informacje to podstawa działań i ich akceptacji wśród społeczności lokalnych i regionalnych.

47. Komitet podkreśla, że sukces procesu transformacji ekologicznej zależy od zaangażowania wielu partnerów lokalnych. Ważna jest czytelna i bieżąca komunikacja na temat procesu transformacji oraz dialog, szczególnie wokół tematów trudnych, np. trudno akceptowalnego ograniczania transportu indywidualnego czy lokalizacji obiektów gospodarki komunalnej.

Podmioty gospodarcze nas rzecz budowania odporności

48. Podkreśla, że przedsiębiorstwa i przemysł powinny wspierać wysiłki na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu oraz że należy wprowadzić środki prawne i finansowe, aby uniknąć sytuacji, w której koszty negatywnych efektów zewnętrznych przedsiębiorstw są internalizowane przez miejscowych mieszkańców.

49. Postuluje, aby za pomocą regulacji prawnych poszerzać odpowiedzialność producenta za coraz większą liczbę grup produktów i za poszczególne etapy w ich cyklu życia, a tym samym krzewić zrównoważoną produkcję.

50. Z zadowoleniem przyjmuje przegląd dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych, tak aby nie tylko pomóc w zapobieganiu zanieczyszczeniom i ich kontroli, ale i pobudzać innowacje, nagradzać liderów i wyrównywać szanse na rynku UE.

51. Stwierdza, że należy rozwijać więcej transgranicznych projektów i infrastruktury w zakresie zrównoważonej energii, jeśli chcemy osiągnąć zeroemisyjny i w pełni zintegrowany system energetyczny w UE. Niezbędne jest usunięcie istniejących barier i wzmocnienie współpracy w zakresie energii ze źródeł odnawialnych ponad granicami.

52. Wskazuje na konieczność pobudzenia rynku wewnętrznego sektora wyrobów budowlanych poprzez rami regulacyjne, które byłyby odpowiednie do tego, aby przyspieszyć realizację „fali renowacji” oraz stymulować inwestycje budowlane w duchu budownictwa zrównoważonego.

Zrównoważona konsumpcja

53. Apeluje o prace nad prawodawstwem, które zapewni, że wszystkie produkty na rynku UE będą bardziej przyjazne dla środowiska, o obiegu zamkniętym i energooszczędne w całym ich cyklu życia, od fazy projektowania po codzienne użytkowanie, zmianę przeznaczenia i ponowne wykorzystanie.

54. Domaga się zmian legislacyjnych w zakresie skuteczniejszego przeciwdziałania marnotrawstwu żywności, w tym rozwijania zrównoważonego sektora spożywczego (strategia „od pola do stołu”) oraz zmniejszenia wpływu sektora przetwórstwa spożywczego i handlu detalicznego na środowisko. Należy w związku z tym podjąć działania w zakresie transportu, przechowywania, pakowania i zapobiegania marnotrawieniu żywności oraz propagować zrównoważoną konsumpcję żywności.

55. Opowiada się za działaniami Komisji na rzecz rozwoju europejskiej gospodarki społecznej, która faktycznie może likwidować wyzwania, np. marnotrawstwo żywności czy krótki cykl życia produktu, oraz rozwijać nowe obszary proekologicznej działalności.

56. Zwraca uwagę, że w dobie współczesnych kryzysów i wynikających z nich wyzwań samorządy muszą ciągle rewidować swoje cele, na nowo określać ryzyko i dynamicznie reagować na pojawiające się ograniczenia dla rozwoju. To z kolei może utrudniać wdrażanie działań transformacyjnych w sposób ciągły i kompleksowy.

Finansowy aspekt budowania odporności

57. Wyraźnie podkreśla, że najważniejsze fundusze (polityka spójności UE, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, fundusz modernizacyjny itp.), również te bezpośrednio przeznaczone dla poziomów lokalnego i regionalnego (LIFE, instrument „Łącząc Europę” itp.), które mają na celu wspieranie zielonej transformacji, są programowane na szczeblu krajowym, a zakres projektów władz lokalnych i regionalnych uzależniony jest od wytycznych władz centralnych. Należy zatem wdrożyć procedury, zapewniające jak największy udział samorządów, adekwatny do ich potrzeb w zakresie programowania i wdrażania środków UE.

58. Podkreśla, że przedstawiony przez Komisję Europejską plan REPowerEU, który odnosi się do zwiększenia oszczędności energii, dywersyfikacji dostaw, przyspieszenia rozwoju OZE, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych oraz inteligentnych inwestycji, powinien przewidywać wsparcie finansowe jego realizacji dla władz lokalnych i regionalnych, a także wyasygnowanie na ten cel środków z istniejącego lub nowego finansowania UE. Apeluje do państw członkowskich o przekierowanie niewykorzystanych środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności na wsparcie lokalnego planowania bezpieczeństwa energetycznego i inwestycji w odnawialne źródła energii oraz efektywność energetyczną.

59. Przypomina o roli, jaką pełnią regulacje traktatowe w zakresie finansowania działalności samorządów, w szczególności w zakresie ochrony klimatu. Zmiany muszą być dostosowane do uwarunkowań i możliwości lokalnych społeczności, czyli efektywnie i bez nadmiernych obciążeń dla mieszkańców. Z tego też względu apeluje do Komisji Europejskiej o zweryfikowanie zasad finansowania gospodarki komunalnej, tak aby możliwe było wprowadzenie lepszych rozwiązań pozwalających na finansowanie najpilniejszych potrzeb z tego zakresu, który ma przełożenie na efekty ekologiczne.

60. Wzywa do uproszczenia regulacji w zakresie pomocy publicznej, w tym do wsparcia rozwiązań z zakresu finansowania i utrzymania systemów kluczowych dla gospodarki odpadami. Chodzi zwłaszcza o umożliwienie władzom lokalnym i regionalnym finansowania przeznaczonego na operowanie tymi systemami, jak również o wsparcie w zakresie zarządzania sytuacjami kryzysowymi oraz o wsparcie dla podmiotów gospodarczych, m.in. mikroprzedsiębiorstw.

61. Podkreśla potrzebę zwalczania ubóstwa energetycznego i ubóstwa w zakresie mobilności za pomocą środków na rzecz efektywności energetycznej i szerszego wdrażania OZE. Wiąże się to też z koniecznością pomocy państw członkowskich w tym zakresie kierowanej do władz poziomu lokalnego i regionalnego. Dlatego uważa, że zasadnicze znaczenie ma tu zmniejszenie początkowych obciążeń kosztowych związanych ze środkami na rzecz efektywności energetycznej i OZE, zwłaszcza dla gospodarstw domowych, mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw oraz konsumentów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

62. Podkreśla, że finansowanie przewidziane w ramach zmiany obecnego ETS jest niewystarczające, aby zapewnić prawdziwie sprawiedliwą transformację, i stwierdza, że należy rozważyć przeznaczenie dochodów spoza systemu ETS dotyczącego transportu drogowego i budynków (ETS II) na Społeczny Fundusz Klimatyczny. Proponuje, by łączenie dochodów przeznaczonych na Społeczny Fundusz Klimatyczny rozpoczęło się wcześniej niż wdrażanie ETS II.
63. Uważa, że Społeczny Fundusz Klimatyczny powinien równoważyć ujemne skutki dotyczące gospodarstwa domowe, mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa oraz użytkowników mobilności znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, a także zapewnić zrównoważony społecznie rozwój.
64. Zachęca sektor prywatny do większego udziału w budowaniu odporności miast i regionów, m.in. poprzez wdrażanie rozszerzonej odpowiedzialności producenta.
65. Apeluje o większą elastyczność europejskiego prawa w dziedzinie konkurencji, zwłaszcza w odniesieniu do pomocy państwa, które to prawo nie uwzględnia w dostatecznym stopniu charakteru konkurencji, z jaką mają do czynienia europejskie przedsiębiorstwa w krajach trzecich, gdzie nie są przestrzegane te same zasady.
66. Wskazuje na niedoszacowanie kosztów ponoszonych przez poziom lokalny, które wynikają z licznych kryzysów i ze spóźnionych reakcji wsparcia od wyższego poziomu administracji. Tym samym domaga się zaproponowania efektywniejszych rozwiązań.
67. Postuluje, aby wzmocnić finansowe wsparcie dla ekologicznych inwestycji, które wywołują tzw. efekt kuli śnieżnej i mobilizują dalsze działania napędzające zieloną transformację.
68. Zwraca uwagę, że oprócz bezpośredniego dostępu do finansowania władze lokalne i regionalne powinny otrzymać odpowiednią pomoc techniczną i wsparcie w zakresie budowania zdolności, by mogły one wykorzystać obecne możliwości finansowania, a także skutecznie równoważyć środki prywatne i publiczne. Ponadto powinny one w jak największym stopniu wykorzystywać zielone i zrównoważone zamówienia publiczne do realizacji inwestycji.
69. Popiera ideę ekologicznego budżetu, będącego narzędziem kształtowania polityki budżetowej, aby pomóc w osiągnięciu celów środowiskowych. Pozwoli on na ocenę wpływu polityki budżetowej lub fiskalnej na środowisko oraz ocenę ich spójności z realizacją zobowiązań krajowych i międzynarodowych⁽⁵⁾.
70. Wzywa do dalszego uproszczenia procedur administracyjnych i ograniczenia barier regulacyjnych w odniesieniu do rozwoju i wdrażania nowych i innowacyjnych technologii oraz modeli biznesowych.
71. Wskazuje, że wyzwania związane z wdrażaniem polityki klimatycznej koncentrują się głównie wokół samorządów i władz lokalnych, zaś potencjalne finansowanie (np. wpływy z podatków, praw do emisji) trafiają w dużej mierze do budżetu na poziomie centralnym. Domaga się więc korekty zasad dostępu do środków.

Wzmocnienie podaży usług ekosystemów

72. Wskazuje na konieczność podjęcia działań służących racjonalizacji gospodarowania wodą w obszarach miejskich, a zwłaszcza gospodarowania zasobami wodnymi z uwzględnieniem powiązań z układem zlewniowym, oraz ustanowienie programu rozwoju inwestycji z zakresu małej retencji i funduszu na ten cel.
73. Jest zaniepokojony, że mimo szerokiego zakresu prawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska w UE nadal istnieją duże luki w prawnej ochronie ekosystemów⁽⁶⁾, choć przecież odbudowa ekosystemów jest kluczowa dla zachowania wysokiej jakości życia i ciągłości procesów niezbędnych do zrównoważonego rozwoju.

Bruksela, dnia 30 czerwca 2022 r

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

⁽⁵⁾ <https://www.oecd.org/environment/green-budgeting/>

⁽⁶⁾ Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment, 2020, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120383>.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wdrażanie ekologicznych budżetów na szczeblu lokalnym i regionalnym

(2022/C 375/07)

Sprawozdawca:	Vincent CHAUVET (FR/RE), mer Autun
Dokument źródłowy:	Wniosek prezydencji, art. 41 lit. a)

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Zwraca uwagę, że Europejski Zielony Ład z 2019 r. wytycza plan działania na rzecz stworzenia do 2050 r. neutralnej dla klimatu, zasobooszczędnej i konkurencyjnej Europy opartej na obiegu zamkniętym, i podkreśla pierwszoplanową rolę budżetów krajowych w ukierunkowaniu inwestycji publicznych, konsumpcji i opodatkowania na priorytety ekologiczne, co jest wyraźnym zobowiązaniem do wspierania praktyk ekologicznego planowania budżetu w UE.
2. Podkreśla wagę ekologicznego planowania budżetu dla osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., a także znaczenie międzynarodowych zobowiązań klimatycznych do oceny ekologicznego wpływu finansowania – co ma na celu zmianę naszego stylu życia (w szczególności systemów energetycznych, mieszkaniowych, transportowych i żywnościowych) – oraz do respektowania sprawiedliwych i integracyjnych aspektów transformacji.
3. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do wspierania szerokiego włączenia miast i regionów w ocenę zgodności pozycji budżetu z celami klimatycznymi i środowiskowymi oraz w zapewnienie zharmonizowanych definicji, klasyfikacji i wytycznych dotyczących sposobu ich stosowania w przypadku konkretnych działań.
4. Przypomina, że środki Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności nie docierają jeszcze do lokalnych czy też regionalnych poziomów sprawowania rządów, na których ma miejsce wdrażanie. Jest to duże wyzwanie, biorąc pod uwagę, że według OECD władze szczebla niższego niż krajowy odpowiadają za 55 % wydatków publicznych i 64 % inwestycji publicznych związanych z klimatem i środowiskiem.

Definicja ramowa

5. Odnotowuje, że w maju 2021 r. Komisja Europejska orientacyjnie zdefiniowała „ekologiczny budżet” jako „proces budżetowania, w którym wkład pozycji budżetu w ochronę środowiska ustala się i ocenia z zastosowaniem określonych wskaźników efektywności w celu lepszego dostosowania polityki budżetowej do celów środowiskowych”.
6. Ostrzega jednak, że należy opracować jednolitą, jasną definicję ekologicznego planowania budżetu i procesu leżącego u jego podstaw, aby móc ocenić wpływ budżetów publicznych jako całości lub ich poszczególnych części na środowisko i klimat, uwzględniając fakt, że ekologiczne planowanie budżetu jest również podejściem do podejmowania decyzji.
7. Zwraca uwagę, że OECD opracowała strategiczne ramy ekologicznego planowania budżetu, które zapewniają rządowi warunki sprzyjające ekologicznemu planowaniu budżetu i określają jego formę, cel i metodę. Jako dodatek do tych ram bądź ich uzupełnienie w styczniu 2022 r. Komisja Europejska przygotowała europejskie ramy odniesienia dotyczące ekologicznego planowania budżetu, które mają pomóc w jego wprowadzaniu lub w usprawnieniu już istniejących praktyk w państwach członkowskich UE.
8. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do wsparcia władz lokalnych i regionalnych w stosowaniu ekologicznego planowania budżetu oraz ram metodologicznych, z uwzględnieniem istniejących propozycji dla władz szczebla niższego niż krajowy⁽¹⁾. W ten sposób określano i oceniano by wkład pozycji budżetu w ochronę środowiska z zastosowaniem konkretnych wskaźników efektywności środowiskowej, dążąc do lepszego dostosowania lokalnej i krajowej polityki budżetowej do celów środowiskowych.

(¹) Institute for Climate Economics (Instytut Ekonomii Klimatu) oraz Centrum OECD ds. Regionów i Miast już opracowały lub właśnie opracowują procedury oceny budżetu pod kątem klimatu bądź konkretne wytyczne dla władz lokalnych i regionalnych.

9. Przypomina jednak, że przedstawione metody muszą być wystarczająco elastyczne, aby można je było dostosować do specyfiki danego kraju (zakres odpowiedzialności na szczeblu niższym niż krajowy, nomenklatura budżetowa itp.), a także do szczebla władz niższego niż krajowy.
10. Zwraca się jednocześnie do Komisji Europejskiej o ponowne rozważenie wyjścia poza ramy metodologii w zakresie ekologicznego planowania budżetu, w tym o rozważenie opracowania wniosku dotyczącego ram prawnych.
11. Podkreśla znaczenie wytyczenia „celów ekologicznego budżetu” na szczeblu lokalnym i regionalnym zgodnie z założeniami dotyczącymi klimatu i zrównoważonego rozwoju określonymi w planach sektorowych (np. regionalnych planach w dziedzinie energii, planach działania na rzecz zrównoważonej energii i klimatu – SECAP, planach zrównoważonej mobilności itd.).
12. Apeluje do 100 miast europejskich, które Komisja Europejska wybrała, aby do 2030 r. stały się neutralnymi dla klimatu i inteligentnymi miastami, o przyjęcie ekologicznego planowania budżetu i monitorowanie wdrażania planu inwestycyjnego dotyczącego umowy klimatycznej, realizowanego przez miasta i ich lokalne zainteresowane strony.
13. Podkreśla, że zmiana klimatu ma wpływ na gospodarkę. Koszty środowiskowe (negatywne efekty zewnętrzne) są wyższe niż wcześniej zakładano, lecz przedsiębiorstwa i organizacje mogą poprawić swą sytuację ekonomiczną, zmniejszając te negatywne efekty zewnętrzne i, tym samym, skutki fiskalne. Przedsiębiorstwa i organizacje mogą obniżyć lub eliminować podatki ekologiczne, przestrzegając przepisów dotyczących klimatu, w związku z czym przepisy te należy również uznać za szansę gospodarczą.

Monitorowanie

14. Uważa, że ekologiczne planowanie budżetu opracowane na szczeblu lokalnym i regionalnym powinno koncentrować się na działaniach po stronie wydatków i dochodów, a zwłaszcza na monitorowaniu dokumentów budżetowych zawierających przydziały wydatków. Aby ocena była bardziej przystępna, powinno być możliwe dokonanie jej wyłącznie odnośnie do wydatków (na pierwszym etapie). Drugim krokiem mogłoby być ocenienie wydatków podatkowych i dochodów zgodnie z zaleceniem zawartym w unijnych ramach odniesienia dotyczących ekologicznego planowania budżetu.
15. Odnotowuje jednak, że stworzenie ram wspomagających wykraczających poza zwykłe narzędzia ekologicznego planowania budżetu jest jedynym właściwym sposobem działania, jeżeli ekologiczne planowanie budżetu ma się powieść i przynieść korzyści na szczeblu lokalnym i regionalnym. Jednak ciężar opracowania tych ram nie powinien spoczywać wyłącznie na władzach lokalnych i regionalnych – jest to zadanie dla wyższego szczebla sprawowania rządów.
16. Jest zdania, że należy sporządzić wykaz pozycji budżetowych w ramach ekologicznego planowania budżetu na szczeblu lokalnym i regionalnym, które mają konkretny, ogólnie postrzegany jako „zielony” wpływ netto na środowisko. Konieczne jest również sporządzenie wykazu pozycji budżetowych mających wpływ netto, który można ogólnie uznać za „brązowy” lub neutralny. Wykaz ten powinien zostać włączony do wytycznych i narzędzi dotyczących ekologicznego planowania budżetu dla władz lokalnych i regionalnych, które są skłonne wdrożyć ekologiczne planowanie budżetu lub udoskonalić obecne praktyki. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji Europejskiej i OECD na rzecz realizacji tego celu.
17. Podkreśla, że dla władz lokalnych i regionalnych ważne jest, by mierzyć wpływ zielonych i brązowych pozycji budżetu na zmianę klimatu, a jednocześnie zajmować się emisjami CO₂, łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowywaniem się do niej, różnorodnością biologiczną, czystym powietrzem i innymi rodzajami zanieczyszczenia środowiska.
18. Uważa, że zasada „nie czyni poważnych szkód” jest czynnikiem zachęcającym władze lokalne i regionalne do przyjęcia metodologii ekologicznego planowania budżetu.
19. Sądzi, że ekologiczny budżet może być skutecznym narzędziem podejmowania decyzji w przypadku monitorowania i oceny strategii zrównoważonego rozwoju i polityki klimatycznej za pomocą średnio- długoterminowej strategii księgowości poprzez połączenie jej z wieloletnim planem robót publicznych i prognoz budżetowych. Jest zdania, że skuteczne działania następcze są jednym z kluczowych aspektów pomyślnego wdrożenia.
20. Zwraca się o utworzenie platformy współpracy między organami, ponad granicami krajowymi, lecz również gminnymi, mającej na celu wymianę najlepszych praktyk i inicjatyw w zakresie budowania zdolności, aby pomóc władzom lokalnym i regionalnym w ekologizacji budżetu. Szkolenia powinny pomóc władzom lokalnym i regionalnym w praktycznych zastosowaniach, ocenie istniejących praktyk i sprostaniu konkretnym wyzwaniom związanym z ekologizacją finansów publicznych.
21. Apeluje do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o zwiększenie dostępu do inicjatyw wsparcia technicznego na rzecz ekologicznego planowania budżetu, z których korzystać można obecnie głównie na szczeblu krajowym. Wyraża w związku z tym gotowość do wprowadzenia – we współpracy z Komisją Europejską, OECD, I4CE i innymi właściwymi podmiotami – obowiązkowych szkoleń dla członków KR-u w zakresie ekologicznego planowania budżetu, jako pierwszego kroku w kierunku podnoszenia świadomości i przekazywania odpowiedniej wiedzy fachowej na temat stosowania tego podejścia do budżetu.

Umożliwienie inwestycji

22. Przypomina, że ekologiczne planowanie budżetu rozumiane jest jako ocena ekologicznego charakteru budżetu. Jego ostatecznym celem powinno być jednak również zwiększenie udziału zielonych części budżetów, ponieważ ekologiczne planowanie budżetu jest jedną z metod urzeczywistnienia Zielonego Ładu, za które odpowiadają władze lokalne i regionalne. Powinno to zwłaszcza umożliwić UE bezpośrednio finansowanie transformacji ekologicznej w samorządach lokalnych i regionalnych. Budżet Unii Europejskiej i różne fundusze unijne powinny uwzględniać zróżnicowane narażenie państw i regionów na skutki zmiany klimatu. W związku z tym przy ustalaniu wkładu i finansowania ze strony UE należy brać pod uwagę różnorodność terytoriów oraz społeczno-gospodarczą sytuację każdego z nich, a także ich zdolność do reagowania na skutki zmiany klimatu.

23. Podkreśla, że oprócz oceny budżetowej władze lokalne i regionalne potrzebują wystarczających środków finansowych dzięki lepszemu dostępowi do programów i wsparcia na rzecz rozwoju projektów mogących uzyskać finansowanie z banków (w tym projektów na mniejszą skalę), łączących małe projekty w celu osiągnięcia niezbędnych korzyści skali.

24. Przypomina, że pierwszoplanowe znaczenie będzie miało wykorzystanie prywatnych źródeł finansowania. Władze lokalne i regionalne będą potrzebowały większych zdolności administracyjnych, aby przewyciężyć słabe zdolności inżynierskie wynikające z ich wielkości i dostępnych zasobów.

25. Podkreśla ogromny potencjał metodyki wykorzystywanej w ekologicznym budżecie do oceny projektów i możliwości finansowania projektów za pomocą emisji zielonych obligacji w celu przyspieszenia inwestycji niskoemisyjnych i zwiększenia wsparcia inwestorów, a także jako kluczowego narzędzia przeciwdziałania zmianie klimatu i wdrażania porozumienia paryskiego. Takie inicjatywy jak globalne partnerstwo na rzecz zielonych obligacji wspomagają wysiłki podmiotów szczebla niższego niż krajowy, takich jak miasta, kraje związkowe i regiony, korporacje, przedsiębiorstwa prywatne oraz instytucje finansowe, na rzecz przyspieszenia emisji obligacji ekologicznych.

26. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do wyłączenia zielonych inwestycji z kalkulacji regionalnego deficytu publicznego oraz ze złotych reguł budżetowych dotyczących limitu zadłużenia, co pozwoli zwiększyć zielone inwestycje z myślą o ambitnych celach UE i ograniczeniu emisji CO₂.

27. Zaznacza, że Komisja Europejska poprawiła finansowanie zrównoważonej działalności gospodarczej za pomocą odnowionej strategii zrównoważonego finansowania oraz ram zrównoważonego finansowania, gdy przyjęła rozporządzenie w sprawie unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego finansowania oraz rozporządzenie w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych. Dostrzega znaczenie powiązania ekologicznych budżetów ze wskaźnikami referencyjnymi niskoemisyjności i pozytywnego wpływu na emisyjność w celu uruchomienia kapitału prywatnego na inwestycje publiczne oraz umożliwienia inwestorom lepszego zrozumienia konsekwencji ich inwestycji dla emisji dwutlenku węgla.

28. Apeluje do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o opracowanie certyfikatu ekologicznego planowania budżetu zgodnie z wymogami systematyki, w stosownym zakresie, odnośnie do refinansowanych projektów.

29. Apeluje, by zdecydowanie poprawić systematykę poprzez znaczne obniżenie pułapu liczby pracowników w przedsiębiorstwach, które mają być objęte systematyką. Ponadto z zadowoleniem przyjmuje włączenie energii jądrowej do systematyki jako inwestycji ekologicznej.

Uczestnictwo i przejrzystość

30. Zaleca, aby władze lokalne i regionalne rozpowszechniały wśród obywateli i obywateli sprawozdania z monitorowania ekologicznego budżetu w celu przyczynienia się do skuteczności, rozliczalności i przejrzystości strategii politycznych dotyczących działań w dziedzinie klimatu i środowiska.

31. Wzywa do przeprowadzania regularnych zewnętrznych kontroli metod ekologicznego planowania budżetu, zwłaszcza podstawowego założenia stosowanego do klasyfikacji wydatków i dochodów w celu zapewnienia rozliczalności i – ostatecznie – zwiększenia zaufania publicznego do tego procesu.

32. Wnosi o zwiększenie poczucia odpowiedzialności obywateli za zielony program działań. Zachęca miasta i regiony, by nie tylko przekazywały informacje w ramach procedury ekologicznego planowania budżetu, lecz zwiększyły ekologiczne i partycypacyjne planowanie budżetu w celu upodmiotowienia obywateli i obywateli – zwłaszcza lokalnych rad młodzieżowych – tak by zdolne były wziąć odpowiedzialność za część rocznego budżetu na projekty ekologiczne korzystne dla społeczności lokalnej.

Planowanie budżetu z uwzględnieniem kwestii społecznych

33. Uznaje, że ekologiczne budżety są potężnymi narzędziami gospodarczymi służącymi do przemiany społeczeństw i gospodarek oraz zwiększenia równości. Ostrzega jednak, że ekologiczne planowanie budżetu należy pogodzić z celami społecznymi, tak aby nikt nie został pominięty.

34. Stwierdza, że miasta i regiony mają do odegrania kluczową rolę w przejściu na gospodarkę niskoemisyjną i sprzyjającą włączeniu społecznemu, i podkreśla, że działania w dziedzinie klimatu muszą się stać priorytetowym zadaniem gmin. Niektóre miasta są zaniepokojone sposobem, w jaki zmiana klimatu może odbić się na gospodarowaniu gruntami, segregacji, rozwoju obszarów miejskich, zdrowiu ludzi i rozwarstwieniu ekonomicznym. Inwestycje w niskoemisyjną infrastrukturę miejską mogą mieć pozytywny wpływ na ludność o niskich dochodach i słabsze grupy społeczne. Dlatego też władze lokalne i regionalne nie mogą być pozostawione same sobie w wysiłkach na rzecz transformacji ekologicznej. Zarówno państwa członkowskie, jak i UE są odpowiedzialne za wspieranie tych wysiłków.

35. Uważa, że redystrybucja ma zasadnicze znaczenie dla tego, by nikt nie pozostał w tyle, ponieważ koszty towarów i usług charakteryzujących się wysoką intensywnością emisji gazów cieplarnianych (ogrzewanie i klimatyzacja, wynajem mieszkania, transport) gwałtownie wzrosną ze względu na politykę łagodzenia zmiany klimatu. W tych krajach, w których gospodarstwa domowe o niskich dochodach konsumują nieproporcjonalnie dużo tych towarów i usług, polityka łagodzenia zmiany klimatu pogłębi nierówności po stronie wydatków. Aby uniknąć nierówności społecznych, należy wzmocnić zasadę „zanieczyszczający płaci”. Redystrybucja musi zatem być zaprojektowana w taki sposób, aby premiować tych, którzy zachowują się w sposób przyjazny dla klimatu. Działania na rzecz ochrony klimatu są zadaniem całego społeczeństwa. Budżet Unii Europejskiej i różne fundusze unijne powinny uwzględniać różnice społeczno-gospodarcze między krajami i regionami oraz wpływ zmiany klimatu i polityki na rzecz jej przeciwdziałania na nierówności terytorialne i społeczne, tak aby transformacja ekologiczna była w największym możliwym stopniu sprawiedliwa i inkluzywna.

Bruksela, dnia 30 czerwca 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

150. SESJA PLENARNA KR-U, 29.6.2022–30.6.2022

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Poprawa warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych

(2022/C 375/08)

Sprawozdawca:	Yonnec POLET (BE/PES), pierwszy zastępca burmistrza gminy Berchem-Sainte-Agathe
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Lepsze warunki pracy na rzecz silniejszej Europy socjalnej: pełne wykorzystanie cyfryzacji dla przyszłości pracy” COM(2021) 761 final Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych COM(2021) 762 final

I. ZALECANE POPRAWKI

COM(2021) 762 final

Poprawka 1

Motyw 9

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Jeżeli platformy działają w kilku państwach członkowskich lub w wymiarze transgranicznym, często nie jest jasne, gdzie i przez kogo wykonywana jest praca za pośrednictwem platform internetowych. Ponadto organy krajowe nie mają łatwego dostępu do danych na cyfrowych platformach pracy, w tym do danych na temat liczby osób wykonujących pracę za ich pośrednictwem, ich statusu zatrudnienia i warunków pracy. Utrudnia to egzekwowanie obowiązujących przepisów, w tym w obszarze prawa pracy i ochrony socjalnej.	Jeżeli platformy działają w kilku państwach członkowskich lub w wymiarze transgranicznym, często nie jest jasne, gdzie i przez kogo wykonywana jest praca za pośrednictwem platform internetowych. Ponadto właściwe organy w państwach członkowskich nie mają łatwego dostępu do danych na cyfrowych platformach pracy, w tym do danych na temat liczby osób wykonujących pracę za ich pośrednictwem, ich statusu zatrudnienia i warunków pracy. Utrudnia to egzekwowanie obowiązujących przepisów, w tym w obszarze prawa pracy i ochrony socjalnej.

Uzasadnienie

W wielu państwach członkowskich władze regionalne mają uprawnienia do określania statusu pracowników.

Poprawka 2

Motyw 16

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii, które posiadają umowę o pracę lub pozostają w stosunku pracy określonym przez prawo, układy zbiorowe lub praktykę obowiązującą w państwach członkowskich lub które na podstawie oceny faktów można uznać za objęte umową lub pozostające w stosunku pracy, zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach członkowskich, z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Powinno to obejmować sytuacje, w których status zatrudnienia osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych nie jest jasny, tak aby umożliwić prawidłowe określenie tego statusu. Przepisy dotyczące zarządzania algorytmicznego związane z przetwarzaniem danych osobowych powinny mieć również zastosowanie do osób faktycznie samozatrudnionych i innych osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii, które nie pozostają w stosunku pracy.</p>	<p>Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii, które posiadają umowę o pracę lub pozostają w stosunku pracy określonym przez prawo, układy zbiorowe lub praktykę obowiązującą w państwach członkowskich lub które na podstawie oceny faktów można uznać za objęte umową lub pozostające w stosunku pracy, zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach członkowskich, z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Powinno to obejmować sytuacje, w których status zatrudnienia osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych nie jest jasny lub został błędnie albo nieuczciwie określony, tak aby umożliwić prawidłowe określenie tego statusu. Przepisy dotyczące zarządzania algorytmicznego związane z przetwarzaniem danych osobowych powinny mieć również zastosowanie do osób faktycznie samozatrudnionych wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii.</p>

Uzasadnienie

Jednym z celów dyrektywy jest umożliwienie prawidłowego określania statusu pracowników jako samozatrudnionych lub pracowników najemnych.

Poprawka 3

Motyw 18

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Cyfrowe platformy pracy różnią się od innych platform internetowych tym, że organizują pracę wykonywaną przez osoby fizyczne na jednorazowe lub powtarzalne żądanie odbiorcy usługi świadczonej przez platformę. Organizacja pracy wykonywanej przez osoby fizyczne powinna obejmować co najmniej znaczącą rolę w dopasowywaniu popytu na usługę do podaży siły roboczej przez osobę, która pozostaje w stosunku umownym z cyfrową platformą pracy i która jest gotowa do wykonania określonego zadania, i może to obejmować inne działania, takie jak przetwarzanie płatności. Platformy internetowe, które nie organizują pracy wykonywanej przez osoby fizyczne, a jedynie zapewniają środki, za pomocą których dostawcy usług mogą dotrzeć do użytkownika końcowego, na przykład poprzez reklamowanie ofert lub zamówień na usługi lub agregowanie i wyświetlanie dostępnych dostawców usług w określonym obszarze, bez dalszego zaangażowania, nie powinny być uznawane za cyfrową platformę pracy. Definicja cyfrowych platform pracy nie powinna obejmować dostawców usług, których głównym celem jest wykorzystywanie aktywów lub dzielenie się nimi, takich jak krótkoterminowy najem lokali mieszkalnych. Definicja ta powinna być ograniczona do usługodawców, dla których organizacja pracy wykonywanej przez daną osobę fizyczną, takiej jak przewóz osób, towarów lub sprzętanie, stanowi niezbędny i istotny, a nie jedynie drugorzędny i czysto pomocniczy element.</p>	<p>Cyfrowe platformy pracy różnią się od innych platform internetowych tym, że organizują pracę wykonywaną przez osoby fizyczne na jednorazowe lub powtarzalne żądanie odbiorcy usługi świadczonej przez platformę. Organizacja pracy wykonywanej przez osoby fizyczne powinna obejmować co najmniej znaczącą rolę w dopasowywaniu popytu na usługę do podaży siły roboczej przez osobę, która pozostaje w stosunku umownym z cyfrową platformą pracy i która jest gotowa do wykonania określonego zadania, i może to obejmować inne działania, takie jak przetwarzanie płatności. Platformy internetowe, które nie organizują pracy wykonywanej przez osoby fizyczne, a jedynie zapewniają środki, za pomocą których dostawcy usług mogą dotrzeć do użytkownika końcowego, na przykład poprzez reklamowanie ofert lub zamówień na usługi lub agregowanie i wyświetlanie dostępnych dostawców usług w określonym obszarze, bez dalszego zaangażowania, nie powinny być uznawane za cyfrową platformę pracy. Definicja cyfrowych platform pracy nie powinna obejmować dostawców usług, których głównym celem jest wykorzystywanie aktywów lub dzielenie się nimi, takich jak krótkoterminowy najem lokali mieszkalnych. Definicja dotyczy usługodawców, dla których organizacja pracy wykonywanej przez daną osobę fizyczną, takiej jak przewóz osób, towarów lub sprzętanie, stanowi niezbędny i istotny element. Musi obejmować również usługi pomocnicze wykonywane w ramach świadczenia usługi, które główne celem jest wykorzystywanie aktywów lub dzielenie się nimi, i wymagające organizacji pracy osób fizycznych, jeżeli są niezbędne i istotne oraz zostały zamówione za pośrednictwem platformy.</p>

Uzasadnienie

Należy zadbać o to, by niezbędne i istotne usługi pomocnicze, które obejmują element pracy wykonywanej przez osoby fizyczne, mogły zostać objęte zakresem stosowania dyrektywy, jeżeli zostały zamówione za pośrednictwem platformy.

Poprawka 4

Motyw 23

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Zapewnienie prawidłowego określenia statusu zatrudnienia nie powinno uniemożliwiać poprawy warunków pracy osób faktycznie samozatrudnionych wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych. W przypadku gdy cyfrowa platforma pracy podejmuje – czy to na zasadzie dobrowolności, czy w porozumieniu z zainteresowanymi osobami – decyzję o opłaceniu ochrony socjalnej, ubezpieczenia wypadkowego lub innych form ubezpieczenia, szkoleń lub podobnych świadczeń osobom samozatrudnionym pracującym za pośrednictwem tej platformy, świadczenia te jako takie nie powinny być uznawane za elementy determinujące istnienie stosunku pracy.</p>	<p>Zapewnienie prawidłowego określenia statusu zatrudnienia nie powinno uniemożliwiać poprawy warunków pracy osób faktycznie samozatrudnionych wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych. W przypadku gdy cyfrowa platforma pracy podejmuje – czy to na zasadzie dobrowolności, czy w porozumieniu z zainteresowanymi osobami – decyzję o opłaceniu ochrony socjalnej, ubezpieczenia wypadkowego lub innych form ubezpieczenia, szkoleń lub podobnych świadczeń osobom samozatrudnionym pracującym za pośrednictwem tej platformy, świadczenia te jako takie nie powinny być automatycznie uznawane za elementy determinujące istnienie stosunku pracy, bez uszczerbku dla powodów ujętych w art. 4 dotyczącym domniemania prawnego.</p>

Uzasadnienie

Choć z zadowoleniem przyjmuje się dobrowolną poprawę przez platformy internetowe warunków pracy osób samozatrudnionych, nie należy jej wykorzystywać do obchodzenia domniemania prawnego ani do ponownego wprowadzenia pojęcia podległości służbowej. Należy zapewnić możliwość wykorzystania dobrowolnych ulepszeń do stwierdzenia występowania stosunku pracy, jeżeli znajdują się one w wykazie czynności, o których mowa w art. 4 ust. 2 dotyczącym domniemania prawnego.

Poprawka 5

Motyw 25

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W dyrektywie należy uwzględnić kryteria wskazujące, że cyfrowa platforma pracy kontroluje wykonywanie pracy, aby zapewnić możliwość zastosowania domniemania prawnego i ułatwić egzekwowanie praw pracowniczych. Kryteria te powinny wynikać z orzecznictwa unijnego i krajowego oraz uwzględniać krajowe pojęcia stosunku pracy. Kryteria te powinny obejmować konkretne elementy świadczące o tym, że – na przykład – cyfrowa platforma pracy określa w praktyce, a nie jedynie zaleca warunki pracy lub wynagrodzenie bądź oba te elementy, wydaje instrukcje dotyczące sposobu wykonywania pracy lub uniemożliwia osobie wykonującej pracę za pośrednictwem platformy nawiązywanie kontaktów biznesowych z potencjalnymi klientami. Aby stosowanie domniemania było skuteczne w praktyce, zawsze spełnione muszą być dwa kryteria pozwalające na jego zastosowanie. Jednocześnie kryteria te nie powinny obejmować sytuacji, w których osoby wykonujące pracę za pośrednictwem platform internetowych są osobami faktycznie samozatrudnionymi. Osoby faktycznie samozatrudnione same odpowiadają przed swoimi klientami za sposób, w jaki wykonują swoją pracę i za jakość osiągniętych wyników. Swoboda wyboru godzin pracy lub okresów nieobecności, odmowy wykonania zadań, korzystania z podwykonawców, zastępców lub praca dla osób trzecich jest cechą charakterystyczną faktycznego samozatrudnienia. W związku z tym faktyczne ograniczenie takich uprawnień poprzez szereg warunków lub poprzez system sankcji należy również uznać za element kontroli wykonywania pracy. Za element kontroli wykonywania pracy należy również uznać ścisłe nadzorowanie wykonywania pracy lub dokładną weryfikację jakości wyników pracy, w tym za pomocą środków elektronicznych, co obejmuje nie tylko wykorzystywanie przez odbiorców usługi opinii lub ocen. Jednocześnie cyfrowe platformy pracy powinny mieć możliwość projektowania swoich interfejsów technicznych w sposób zapewniający konsumentom pozytywne doświadczenia. Środków lub zasad wymaganych przez prawo lub niezbędnych do ochrony zdrowia i bezpieczeństwa usługobiorców nie należy rozumieć jako kontrolujących wykonywanie pracy.</p>	<p>W dyrektywie należy uwzględnić kryteria wskazujące, że cyfrowa platforma pracy kontroluje wykonywanie pracy, aby zapewnić możliwość zastosowania domniemania prawnego i ułatwić egzekwowanie praw pracowniczych. Kryteria te powinny wynikać z orzecznictwa unijnego i krajowego oraz uwzględniać krajowe pojęcia stosunku pracy. Kryteria te powinny obejmować konkretne elementy świadczące o tym, że – na przykład – cyfrowa platforma pracy określa w praktyce, a nie jedynie zaleca warunki pracy lub wynagrodzenie bądź oba te elementy, wydaje instrukcje dotyczące sposobu wykonywania pracy lub uniemożliwia osobie wykonującej pracę za pośrednictwem platformy nawiązywanie kontaktów biznesowych z potencjalnymi klientami. Aby stosowanie domniemania było skuteczne w praktyce, zawsze spełnione musi być jedno kryterium pozwalające na jego zastosowanie. Wykaz kryteriów można uzupełnić dodatkowymi praktykami uznanymi za mające na celu kontrolę wykonywania pracy w ustawodawstwie krajowym, orzecznictwie lub praktyce krajowej. Jednocześnie kryteria te nie powinny obejmować sytuacji, w których osoby wykonujące pracę za pośrednictwem platform internetowych są osobami faktycznie samozatrudnionymi. Osoby faktycznie samozatrudnione same odpowiadają przed swoimi klientami za sposób, w jaki wykonują swoją pracę i za jakość osiągniętych wyników. Swoboda wyboru godzin pracy lub okresów nieobecności, odmowy wykonania zadań, korzystania z podwykonawców, zastępców lub praca dla osób trzecich jest cechą charakterystyczną faktycznego samozatrudnienia. W związku z tym faktyczne ograniczenie takich uprawnień poprzez szereg warunków lub poprzez system sankcji należy również uznać za element kontroli wykonywania pracy. Za element kontroli wykonywania pracy należy również uznać ścisłe nadzorowanie wykonywania pracy lub dokładną weryfikację jakości wyników pracy, w tym za pomocą środków elektronicznych, co obejmuje nie tylko wykorzystywanie przez odbiorców usługi opinii lub ocen. Jednocześnie cyfrowe platformy pracy powinny mieć możliwość projektowania swoich interfejsów technicznych w sposób zapewniający konsumentom pozytywne doświadczenia. Środków lub zasad wymaganych przez prawo lub niezbędnych do ochrony zdrowia i bezpieczeństwa usługobiorców nie należy rozumieć jako kontrolujących wykonywanie pracy.</p>

Uzasadnienie

Gdy cyfrowe platformy pracy kontrolują niektóre elementy wykonywania pracy, działają jak pracodawcy w ramach stosunku pracy. Kierowanie i kontrola lub zależność prawna są zasadniczym elementem definicji stosunku pracy w państwach członkowskich oraz orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości.

Każde z kryteriów wymienionych w dyrektywie charakteryzuje element kierowania i kontroli i spełnienie jednego z nich powinno wystarczyć do tego, aby miało zastosowanie domniemanie prawne pracodawcy, które pracownik lub pracodawca mogą jeszcze – w razie potrzeby – zakwestionować. Jednocześnie wykaz kryteriów nie jest wyczerpujący.

Poprawka 6

Motyw 32

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Cyfrowe platformy pracy powinny podlegać obowiązkowi w zakresie przejrzystości w odniesieniu do zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji, które są wykorzystywane do monitorowania, nadzorowania lub oceny wydajności pracy za pomocą środków elektronicznych; oraz zautomatyzowanych systemów podejmowania decyzji, które są wykorzystywane do podejmowania lub wspierania decyzji mających istotny wpływ na warunki pracy, w tym dostęp osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych do przydzielonych zadań, ich zarobki, bezpieczeństwo i higienę pracy, czas pracy, awans i ich status umowny, w tym ograniczenie, zawieszenie lub usunięcie konta. Oprócz tego, co przewidziano w rozporządzeniu (UE) 2016/679, informacje dotyczące takich systemów należy przekazywać również w przypadku, gdy decyzje nie opierają się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, pod warunkiem że są one obsługiwane przez systemy zautomatyzowane. Należy również określić, jakiego rodzaju informacje należy przekazywać osobom wykonującym pracę za pośrednictwem platform internetowych w odniesieniu do takich zautomatyzowanych systemów, a także w jakiej formie i kiedy należy te informacje przekazywać. Spoczywający na administratorze na mocy art. 13, 14 i 15 rozporządzenia (UE) 2016/679 obowiązek udzielenia osobie, której dane dotyczą, pewnych informacji w związku z przetwarzaniem danych osobowych osoby, której dane dotyczą, oraz dostępu do takich danych powinien nadal mieć zastosowanie w kontekście pracy za pośrednictwem platform internetowych. Informacje na temat zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji należy również przekazywać przedstawicielom osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych oraz krajowym organom ds. pracy na ich wniosek, aby umożliwić im pełnienie ich funkcji.</p>	<p>Cyfrowe platformy pracy powinny podlegać obowiązkowi w zakresie przejrzystości w odniesieniu do zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji, które są wykorzystywane do monitorowania, nadzorowania lub oceny wydajności pracy za pomocą środków elektronicznych; oraz zautomatyzowanych systemów podejmowania decyzji, które są wykorzystywane do podejmowania lub wspierania decyzji mających istotny wpływ na warunki pracy, w tym dostęp osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych do przydzielonych zadań, ich zarobki, bezpieczeństwo i higienę pracy, czas pracy, awans i ich status umowny, w tym ograniczenie, zawieszenie lub usunięcie konta. Oprócz tego, co przewidziano w rozporządzeniu (UE) 2016/679, informacje dotyczące takich systemów należy przekazywać również w przypadku, gdy decyzje nie opierają się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, pod warunkiem że są one obsługiwane przez systemy zautomatyzowane. Należy również określić, jakiego rodzaju informacje należy przekazywać osobom wykonującym pracę za pośrednictwem platform internetowych w odniesieniu do takich zautomatyzowanych systemów, a także w jakiej formie i kiedy należy te informacje przekazywać. Spoczywający na administratorze na mocy art. 13, 14 i 15 rozporządzenia (UE) 2016/679 obowiązek udzielenia osobie, której dane dotyczą, pewnych informacji w związku z przetwarzaniem danych osobowych osoby, której dane dotyczą, oraz dostępu do takich danych powinien nadal mieć zastosowanie w kontekście pracy za pośrednictwem platform internetowych. Informacje na temat zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji należy również przekazywać związkom zawodowym, przedstawicielom osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych oraz krajowym i regionalnym organom ds. pracy na ich wniosek, aby umożliwić im pełnienie ich funkcji.</p>

Uzasadnienie

Związki zawodowe mają do odegrania kluczową rolę w obronie praw pracowniczych, w związku z czym dyrektywa musi zawierać wyraźne odniesienie do nich. **Organy ds. pracy są również niezbędne i kluczowe do zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi pracy i zabezpieczenia społecznego oraz do poprawy warunków pracy.**

Poprawka 7

Motyw 33

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Cyfrowe platformy pracy nie powinny być zobowiązane do ujawniania szczegółowego funkcjonowania ich zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji, w tym algorytmów, ani innych szczegółowych danych zawierających tajemnice handlowe lub chronionych prawami własności intelektualnej.</p> <p>Jednakże wynikiem tych rozważań nie powinna być odmowa dostarczenia wszystkich informacji wymaganych na mocy niniejszej dyrektywy.</p>	<p>Cyfrowe platformy pracy powinny być zobowiązane do ujawniania szczegółowego funkcjonowania ich zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji, jak też algorytmów związanych z warunkami pracy. Nie należy wymagać od nich ujawniania innych szczegółowych danych zawierających tajemnice handlowe lub chronionych prawami własności intelektualnej.</p> <p>Jednakże wynikiem rozważań przedstawionych w poprzednim zdaniu nie powinna być odmowa dostarczenia wszystkich informacji wymaganych na mocy niniejszej dyrektywy.</p>

Uzasadnienie

Tajemnica handlowa lub własność intelektualna nie mogą stać na przeszkodzie prawidłowemu wdrożeniu dyrektywy ani służyć uniknięciu niektórych jej przepisów, w szczególności tych zawartych w rozdziale III dotyczącym zarządzania algorytmicznego i rozdziale IV dotyczącym przejrzystości platform.

Poprawka 8

Rozdział I, przepisy ogólne, artykuł 1 „Przedmiot i zakres”, ustęp 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Niniejsza dyrektywa ustanawia minimalne prawa mające zastosowanie do każdej osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii, która – z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości – posiada umowę o pracę lub pozostaje w stosunku pracy określonym przez prawo, układy zbiorowe lub praktykę obowiązujące w państwach członkowskich, lub na podstawie oceny faktów może zostać uznana za posiadającą taką umowę lub pozostającą w takim stosunku pracy.</p> <p>Zgodnie z art. 10 prawa określone w niniejszej dyrektywie dotyczące ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w kontekście zarządzania algorytmicznego mają również zastosowanie do każdej osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii, która nie jest związana umową o pracę ani nie pozostaje w stosunku pracy.</p>	<p>Niniejsza dyrektywa ustanawia minimalne prawa mające zastosowanie do każdej osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii, która – z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości – posiada umowę o pracę lub pozostaje w stosunku pracy określonym przez prawo, układy zbiorowe lub praktykę obowiązujące w państwach członkowskich, lub na podstawie oceny faktów może zostać uznana za posiadającą taką umowę lub pozostającą w takim stosunku pracy.</p> <p>Zgodnie z art. 10 prawa określone w niniejszej dyrektywie dotyczące ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w kontekście zarządzania algorytmicznego mają również zastosowanie do każdej osoby faktycznie samozatrudnionej wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych w Unii.</p>

Uzasadnienie

Jednym z celów dyrektywy jest umożliwienie prawidłowego określenia statusu pracowników jako samozatrudnionych lub pracowników najemnych.

Poprawka 9

Rozdział I, artykuł 2 „Definicje”, ustęp 1 pkt 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
„przedstawiciele” oznaczają organizacje lub przedstawiciele pracowników przewidzianych w prawie krajowym lub praktykach krajowych, lub obie te formy;	„przedstawiciele” oznaczają związki zawodowe lub przedstawiciele pracowników przewidzianych w prawie krajowym lub praktykach krajowych, lub obie te formy;

Uzasadnienie

Związki zawodowe mają do odegrania kluczową rolę w obronie praw pracowniczych, w związku z czym dyrektywa musi zawierać wyraźne odniesienie do nich.

Poprawka 10

Rozdział I, artykuł 2 „Definicje”, ustęp 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Definicja cyfrowych platform pracy określona w ust. 1 pkt 1 nie obejmuje usługodawców, których głównym celem jest eksploatacja aktywów lub dzielenie się nimi. Jest ona ograniczona do usługodawców, dla których organizacja pracy wykonywanej przez osobę fizyczną nie stanowi jedynie drugorzędno i czysto pomocniczego elementu.	Definicja cyfrowych platform pracy określona w ust. 1 pkt 1 nie obejmuje usługodawców, których głównym celem jest eksploatacja aktywów lub dzielenie się nimi. Dotyczy ona usługodawców, w tym dostawców usług pomocniczych , dla których organizacja pracy wykonywanej przez osobę fizyczną stanowi niezbędny i istotny element.

Uzasadnienie

Należy zapewnić zgodność z motywem 18 oraz zadbać o to, by niezbędne i istotne usługi pomocnicze, które obejmują element pracy wykonywanej przez osoby fizyczne, mogły zostać objęte zakresem stosowania dyrektywy, jeżeli zostały zamówione za pośrednictwem platformy.

Poprawka 11

Rozdział II, artykuł 4 „Domniemanie prawne”, ustęp 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Stosunek umowny między cyfrową platformą pracy, która kontroluje, w rozumieniu ust. 2, wykonywanie pracy, i osobą wykonującą pracę za pośrednictwem tej platformy uznaje się prawnie za stosunek pracy. W tym celu państwa członkowskie ustanawiają ramy środków zgodnie z ich krajowymi systemami prawnymi i sądowymi.	Stosunek umowny między cyfrową platformą pracy, która kontroluje, w rozumieniu ust. 2, wykonywanie pracy, i osobą wykonującą pracę za pośrednictwem tej platformy uznaje się prawnie za stosunek pracy. W tym celu państwa członkowskie ustanawiają ramy środków zgodnie z ich krajowymi systemami prawnymi i sądowymi.

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Domniemanie prawne stosuje się we wszystkich stosownych postępowaniach administracyjnych i sądowych. Właściwe organy weryfikujące zgodność z odpowiednimi przepisami lub je egzekwujące mogą opierać się na tym domniemaniu.</p>	<p>Domniemanie prawne stosuje się we wszystkich stosownych postępowaniach administracyjnych i sądowych. Właściwe organy weryfikujące zgodność z odpowiednimi przepisami lub je egzekwujące powinny opierać się na tym domniemaniu, podczas gdy stosunek umowny jest oceniany i ustanawiany na szczeblu krajowym.</p>

Uzasadnienie

Podczas gdy państwa członkowskie są ostatecznie odpowiedzialne za ocenę i określenie stosunku umownego i mogą ustanowić ramy środków służących wdrożeniu dyrektywy, zgodnie ze swoimi krajowymi systemami prawnymi i sądowymi, stosowanie domniemania nie jest fakultatywne. To właśnie ono umożliwia ocenę określenia stosunku umownego między cyfrową platformą pracy a osobą wykonującą pracę za jej pośrednictwem, co jest jednym z głównych celów tego wniosku.

Poprawka 12

Rozdział II, artykuł 4 „Domniemanie prawne”, ustęp 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Kontrolę wykonywania pracy w rozumieniu ust. 1 należy rozumieć jako spełniającą co najmniej dwa z następujących warunków:</p> <p>a) rzeczywiste określanie lub ustalanie górnych limitów poziomu wynagrodzenia;</p> <p>b) zobowiązanie osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych do przestrzegania szczególnych wiążących zasad dotyczących wyglądu, postępowania wobec odbiorcy usługi lub wykonania pracy;</p> <p>c) nadzorowanie wykonania pracy lub weryfikowanie jakości wyników pracy, w tym drogą elektroniczną;</p> <p>d) skuteczne ograniczanie, w tym za pomocą sankcji, swobody organizowania pracy, w szczególności swobody wyboru godzin pracy lub okresów nieobecności, przyjmowania i odrzucania zadań oraz korzystania z podwykonawców lub zastępców;</p> <p>e) skuteczne ograniczenie możliwości rozbudowy bazy klientów lub wykonywania pracy na rzecz osób trzecich.</p>	<p>Kontrolę wykonywania pracy w rozumieniu ust. 1 należy rozumieć jako spełniającą co najmniej jeden z następujących warunków:</p> <p>a) rzeczywiste określanie lub ustalanie górnych limitów poziomu wynagrodzenia lub ceny usługi;</p> <p>b) zobowiązanie osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platform internetowych do przestrzegania szczególnych wiążących zasad dotyczących wyglądu, postępowania wobec odbiorcy usługi lub wykonania pracy;</p> <p>c) nadzorowanie wykonania pracy lub weryfikowanie jakości wyników pracy, w tym drogą elektroniczną;</p> <p>d) skuteczne ograniczanie – poprzez selektywne przydzielanie przyszłych ofert pracy – w tym za pomocą sankcji, swobody organizowania pracy, w szczególności swobody wyboru godzin pracy, tempa pracy lub okresów nieobecności, przyjmowania i odrzucania zadań oraz korzystania z podwykonawców lub zastępców;</p> <p>e) skuteczne ograniczenie możliwości rozbudowy bazy klientów, w tym klientów platformy, lub wykonywania pracy na rzecz osób trzecich.</p> <p>Wykaz warunków można uzupełnić dodatkowymi praktykami uznanymi za mające na celu kontrolę wykonywania pracy w ustawodawstwie krajowym, orzecznictwie lub praktyce krajowej.</p>

Uzasadnienie

Gdy cyfrowe platformy pracy kontrolują niektóre elementy wykonywania pracy, działają jak pracodawcy w ramach stosunku pracy. Kierowanie i kontrola lub zależność prawna są zasadniczym elementem definicji stosunku pracy w państwach członkowskich oraz orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości. Każde z kryteriów wymienionych w artykule 4 charakteryzuje element kierowania i kontroli i spełnienie jednego z nich powinno wystarczyć tego, aby miało zastosowanie domniemanie prawne pracodawcy, które pracownik lub pracodawca mogą jeszcze – w razie potrzeby – zakwestionować.

Co się tyczy pierwszego kryterium, określanie lub ograniczanie ceny usługi sprowadza się do ustalenia bądź ograniczenia poziomu wynagrodzenia pracownika bez względu na jego status.

Co się tyczy czwartego kryterium, odmowa wykonania zadania, dyspozycyjność pracownika i elastyczność jego godzin pracy są warunkiem przydzielania przez niektóre platformy przyszłych ofert pracy, co umożliwia im pośrednią kontrolę nad organizacją pracy osób pracujących za ich pośrednictwem oraz ograniczenie swobody organizowania czasu pracy, którą posiadają te osoby, kiedy pracują na własny rachunek. Osoby samozatrudnione mogą również swobodnie wyznaczać swe priorytety i przerwy w pracy, i – tym samym – tempo pracy. Jeżeli ta zdolność jest ograniczona, platforma zachowuje się jak pracodawca.

Odnosnie do piątego kryterium zdolność nawiązania stosunków handlowych z klientem jest nierozzerwalnie związana ze statusem osoby pracującej na własny rachunek. Jeżeli ta zdolność jest ograniczona i platforma zachowuje wyłączność rynkową w stosunku do swych klientów, działa ona jako pracodawca. Lista kryteriów nie jest wyczerpująca.

Poprawka 13

Rozdział II, artykuł 4 „Domniemanie prawne”, ustęp 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie wprowadzają środki wspierające w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia domniemanie prawnego, o którym mowa w ust. 1, przy jednoczesnym uwzględnieniu wpływu na przedsiębiorstwa typu start-up, unikaniu wpływania na osoby faktycznie samozatrudnione i wspieraniu trwałego wzrostu cyfrowych platform pracy. W szczególności zobowiązane są one do:</p>	<p>Państwa członkowskie wprowadzają środki wspierające w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia domniemanie prawnego, o którym mowa w ust. 1, przy jednoczesnym uwzględnieniu wpływu na przedsiębiorstwa typu start-up, unikaniu wpływania na osoby faktycznie samozatrudnione, pełnym poszanowaniu autonomii partnerów społecznych i wspieraniu trwałego wzrostu cyfrowych platform pracy. W szczególności zobowiązane są one do:</p>
<p>a) zapewnienia, aby informacje na temat stosowania domniemanie prawnego były podawane do wiadomości publicznej w jasny, kompleksowy i łatwo dostępny sposób;</p>	<p>a) zapewnienia, aby informacje na temat stosowania domniemanie prawnego były podawane do wiadomości publicznej w jasny, kompleksowy i łatwo dostępny sposób;</p>
<p>b) opracowania wytycznych dla cyfrowych platform pracy, osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych i partnerów społecznych w celu zrozumienia i wdrożenia domniemanie prawnego, w tym dotyczące procedur jego wzruszenia zgodnie z art. 5;</p>	<p>b) opracowania wytycznych dla cyfrowych platform pracy, osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych i partnerów społecznych w celu zrozumienia i wdrożenia domniemanie prawnego, w tym dotyczące procedur jego wzruszenia zgodnie z art. 5;</p>
<p>c) opracowania wytycznych dla organów egzekwowania prawa na temat proaktywnego ukierunkowania działań na cyfrowe platformy pracy nieprzestrzegające przepisów i na temat ich ścigania;</p>	<p>c) opracowania wytycznych dla cyfrowych platform pracy i osób wykonujących pracę za ich pośrednictwem w celu zapewnienia prawidłowej identyfikacji sektora działalności, z którym są one powiązane, oraz umożliwienia pełnego wdrożenia prawodawstwa i układów zbiorowych mających zastosowanie w tym sektorze;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>d) wzmocnienia kontroli i inspekcji w terenie prowadzonych przez inspektoraty pracy lub organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa pracy, przy jednoczesnym zapewnieniu, by takie kontrole i inspekcje były proporcjonalne i niedyskryminujące.</p>	<p>d) opracowania wytycznych dla organów egzekwowania prawa na temat proaktywnego ukierunkowania działań na cyfrowe platformy pracy nieprzestrzegające przepisów i na temat ich ścigania;</p> <p>e) wzmocnienia kontroli i inspekcji w terenie prowadzonych przez inspektoraty pracy lub organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa pracy, przy jednoczesnym zapewnieniu, by organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawodawstwa dysponowały odpowiednim personelem i były odpowiednio przeszkolone i aby tym samym takie kontrole i inspekcje były skuteczne, proporcjonalne i niedyskryminujące.</p>

Uzasadnienie

Aby zapewnić zainteresowanym stronom pewność prawa i przejrzystość – oprócz statusu pracodawcy, pracownika najemnego lub osoby samozatrudnionej domniemanie prawne musi wyjaśniać, które normy zarówno prawne, jak i wynikające z układów zbiorowych, przy pełnym poszanowaniu autonomii partnerów społecznych, stosują się do pracowników i platformy. **Jednocześnie organy egzekwowania prawa powinny mieć możliwość wszczynania postępowań sądowych przeciwko cyfrowym platformom pracy działającym niezgodnie z przepisami.**

Ponadto praca za pośrednictwem platformy cyfrowej może być bardzo rozproszona pod względem geograficznym i czasowym, co może utrudniać jej kontrolę w przypadku ograniczonego personelu. Co więcej, taka kontrola może wymagać specjalistycznej wiedzy na temat funkcjonowania platformy, którą właściwe organy muszą przyswoić w trakcie szkolenia w celu sprawowania kontroli **w sposób, który przynosi efekty.**

Poprawka 14

Rozdział II, artykuł 5 „Możliwość wzruszenia domniemania prawnego”

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie zapewniają każdej ze stron możliwość wzruszenia domniemania prawnego, o którym mowa w art. 4, w postępowaniu sądowym lub administracyjnym lub w obu tych postępowaniach.</p> <p>Jeżeli cyfrowa platforma pracy twierdzi, że dany stosunek umowny nie jest stosunkiem pracy w rozumieniu prawa, układów zbiorowych lub praktyki obowiązującej w danym państwie członkowskim, z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, ciężar dowodu spoczywa na cyfrowej platformie pracy. Postępowanie takie nie ma skutku zawieszającego w odniesieniu do stosowania domniemania prawnego.</p>	<p>Państwa członkowskie zapewniają każdej ze stron możliwość wzruszenia domniemania prawnego, o którym mowa w art. 4, w postępowaniu sądowym lub administracyjnym lub w obu tych postępowaniach.</p> <p>Jeżeli cyfrowa platforma pracy twierdzi, że dany stosunek umowny nie jest stosunkiem pracy w rozumieniu prawa, układów zbiorowych lub praktyki obowiązującej w danym państwie członkowskim, z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, ciężar dowodu spoczywa na cyfrowej platformie pracy, która powinna wykazać, dlaczego stosunek umowny, odnośnie do którego stwierdza się jej status pracodawcy na mocy art. 4 dyrektywy, nie może zostać zaklasyfikowany jako stosunek pracy. Postępowanie takie nie ma skutku zawieszającego w odniesieniu do stosowania domniemania prawnego.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W przypadku gdy osoba wykonująca pracę za pośrednictwem platform internetowych twierdzi, że dany stosunek umowny nie jest stosunkiem pracy zdefiniowanym w prawie, układach zbiorowych lub praktyce obowiązujących w danym państwie członkowskim, z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, cyfrowa platforma pracy jest zobowiązana do pomocy we właściwym rozstrzygnięciu postępowania, w szczególności poprzez dostarczenie wszelkich istotnych informacji, którymi dysponuje.</p>	<p>W przypadku gdy osoba wykonująca pracę za pośrednictwem platform internetowych twierdzi, że dany stosunek umowny nie jest stosunkiem pracy zdefiniowanym w prawie, układach zbiorowych lub praktyce obowiązujących w danym państwie członkowskim, z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, cyfrowa platforma pracy jest zobowiązana do pomocy we właściwym rozstrzygnięciu postępowania, w szczególności poprzez dostarczenie wszelkich istotnych informacji, którymi dysponuje.</p>

Uzasadnienie

By zapewnić skuteczność domniemania prawnego przewidzianego w art. 4, konieczne jest uregulowanie zasad jego odrzucenia. Należy zatem wzmocnić ciężar dowodu spoczywający na platformie, który nie powinien w żaden sposób osłabiać samego domniemania prawnego.

Poprawka 15

Rozdział III „Zarządzanie algorytmiczne”, artykuł 6 „Przejrzystość i stosowanie zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji”, ustęp 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Cyfrowe platformy pracy przekazują informacje, o których mowa w ust. 2, w formie dokumentu, który może mieć format elektroniczny. Przekazują te informacje najpóźniej pierwszego dnia roboczego, a także – w przypadku istotnych zmian i w dowolnym momencie – na wniosek osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych. Informacje są przedstawiane w zwięzłej, przejrzystej, zrozumiałej i łatwo dostępnej formie, przy użyciu jasnego i prostego języka.</p>	<p>Cyfrowe platformy pracy przekazują informacje, o których mowa w ust. 2, w formie dokumentu, który może mieć format elektroniczny. Przekazują te informacje najpóźniej pierwszego dnia roboczego, a także – w przypadku istotnych zmian i w dowolnym momencie – na wniosek osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych. Informacje są przedstawiane – przy użyciu jasnego i prostego języka – w zwięzłej, przejrzystej, zrozumiałej i łatwo dostępnej formie w językach urzędowych państwa członkowskiego, w którym pracownik wykonuje działalność.</p>

Uzasadnienie

Możliwość otrzymania nadmienionych w tym artykule informacji w językach urzędowych kraju, w którym pracownik wykonuje działalność, ma zasadnicze znaczenie dla ich właściwego zrozumienia.

Poprawka 16

Rozdział III „Zarządzanie algorytmiczne”, artykuł 6 „Przejrzystość i stosowanie zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji”, ustęp 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>5. Cyfrowe platformy pracy nie przetwarzają żadnych danych osobowych dotyczących osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, które to dane nie są nierozzerwalnie związane z realizacją umowy między osobą pracującą za pośrednictwem platformy a cyfrową platformą pracy ani nie są do jej realizacji bezwzględnie niezbędne. W szczególności cyfrowe platformy pracy nie mogą:</p> <p>a) przetwarzać żadnych danych osobowych dotyczących stanu emocjonalnego lub psychicznego osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych;</p>	<p>5. Cyfrowe platformy pracy nie przetwarzają żadnych danych osobowych dotyczących osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, które to dane nie są nierozzerwalnie związane z realizacją umowy między osobą pracującą za pośrednictwem platformy a cyfrową platformą pracy ani nie są do jej realizacji bezwzględnie niezbędne. W szczególności cyfrowe platformy pracy nie mogą:</p> <p>a) przetwarzać żadnych danych osobowych dotyczących stanu emocjonalnego lub psychicznego osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>b) przetwarzać żadnych danych osobowych dotyczących zdrowia osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. b)–j) rozporządzenia (UE) 2016/679;</p> <p>c) przetwarzać żadnych danych osobowych dotyczących prywatnych rozmów, w tym dialogu z przedstawicielami osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych;</p> <p>d) gromadzić żadnych danych osobowych, gdy osoba pracująca za pośrednictwem platformy nie oferuje ani nie wykonuje pracy za pośrednictwem platform internetowych.</p>	<p>b) przetwarzać żadnych danych osobowych dotyczących zdrowia osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. b)–j) rozporządzenia (UE) 2016/679;</p> <p>c) przetwarzać żadnych danych osobowych dotyczących prywatnych rozmów, w tym dialogu z przedstawicielami osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych;</p> <p>d) wykorzystywać żadnych zgromadzonych danych w celu ustalenia lub wywnioskowania członkostwa lub uczestnictwa w związkach zawodowych lub udziału w działaniach związków zawodowych;</p> <p>e) gromadzić żadnych danych osobowych, gdy osoba pracująca za pośrednictwem platformy nie oferuje ani nie wykonuje pracy za pośrednictwem platform internetowych.</p>

Uzasadnienie

Oprócz wymiany informacji z przedstawicielami pracowników konieczne jest zapobieganie wykorzystywaniu danych pracowników w celu ograniczania organizacji pracowników i działań zbiorowych, zapobieganiu im lub karania za nie.

Poprawka 17

Rozdział III „Zarządzanie algorytmiczne”, artykuł 7 „Monitorowanie systemów zautomatyzowanych przez człowieka”, ustęp 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Bez uszczerbku dla dyrektywy Rady 89/391/EWG i powiązanych dyrektyw w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy cyfrowe platformy pracy:</p> <p>a) oceniają ryzyko związane ze zautomatyzowanymi systemami monitorowania i podejmowania decyzji dla bezpieczeństwa i zdrowia osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, w szczególności w odniesieniu do ewentualnego ryzyka wypadków przy pracy, psychospołecznych i ergonomicznych czynników ryzyka;</p> <p>b) oceniają, czy gwarancje przewidziane w tych systemach są odpowiednie w odniesieniu do zidentyfikowanego ryzyka w świetle specyfiki środowiska pracy;</p> <p>c) wprowadzają odpowiednie środki zapobiegawcze i ochronne.</p>	<p>Bez uszczerbku dla dyrektywy Rady 89/391/EWG i powiązanych dyrektyw w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy cyfrowe platformy pracy:</p> <p>a) oceniają, przy konsultacji pracowników oraz z ich udziałem, lub za pośrednictwem ich przedstawicieli, ryzyko związane ze zautomatyzowanymi systemami monitorowania i podejmowania decyzji dla bezpieczeństwa i zdrowia osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, w szczególności w odniesieniu do ewentualnego ryzyka wypadków przy pracy, psychospołecznych i ergonomicznych czynników ryzyka;</p> <p>b) oceniają, przy konsultacji pracowników oraz z ich udziałem, lub za pośrednictwem ich przedstawicieli, czy gwarancje przewidziane w tych systemach są odpowiednie w odniesieniu do zidentyfikowanego ryzyka w świetle specyfiki środowiska pracy;</p> <p>c) wprowadzają, przy konsultacji pracowników oraz z ich udziałem, lub za pośrednictwem ich przedstawicieli, odpowiednie środki zapobiegawcze i ochronne;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>d) <i>udostępniają wyżej wspomniane informacje organom ds. pracy i ochrony socjalnej oraz innym właściwym organom ds. bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przedstawicielom osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych w ramach pełnienia przez nich funkcji przedstawicielskich.</i></p>

Uzasadnienie

Samoregulacja jest niewystarczająca, chociaż bardzo istotne jest, by cyfrowe platformy pracy oceniały zagrożenia stwarzane przez zautomatyzowane systemy kontroli i podejmowania decyzji dla bezpieczeństwa i higieny pracy osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych i im zapobiegały. Równie ważne jest zaangażowanie w tę inicjatywę organów ds. pracy i ochrony socjalnej oraz innych właściwych organów ds. bezpieczeństwa i higieny pracy, **a także samych pracowników i ich przedstawicieli.**

Poprawka 18

Rozdział III „Zarządzanie algorytmiczne”, artykuł 8 „Kontrola przez człowieka istotnych decyzji”, ustęp 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Kontrola przez człowieka istotnych decyzji</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby pracujące za pośrednictwem platform internetowych miały prawo do uzyskania od cyfrowej platformy pracy wyjaśnień dotyczących wszelkich decyzji podjętych lub wspieranych przez zautomatyzowany system podejmowania decyzji, które mają istotny wpływ na warunki pracy osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych, o czym mowa w art. 6 ust. 1 lit. b). W szczególności państwa członkowskie zapewniają, aby cyfrowe platformy pracy gwarantowały osobom pracującym za pośrednictwem platform internetowych dostęp do osoby kontaktowej wyznaczonej przez cyfrową platformę pracy w celu omówienia i wyjaśnienia faktów, okoliczności i powodów, które doprowadziły do podjęcia decyzji. Cyfrowe platformy pracy zapewniają, aby takie osoby wyznaczone do kontaktów posiadały niezbędne kompetencje, szkolenia i uprawnienia do pełnienia tej funkcji.</p> <p>Cyfrowe platformy pracy przekazują osobie pracującej za pośrednictwem platform internetowych pisemne uzasadnienie wszelkich decyzji podjętych lub wspieranych przez zautomatyzowany system podejmowania decyzji o ograniczeniu, zawieszeniu lub usunięciu konta osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych, pisemne uzasadnienie wszelkich decyzji o odmowie wypłaty wynagrodzenia za pracę wykonaną przez pracownika platformowego, wszelkich decyzji dotyczących statusu umownego osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych oraz wszelkich decyzji o podobnych skutkach.</p>	<p>Nadzór przez człowieka istotnych decyzji</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby pracujące za pośrednictwem platform internetowych miały prawo do uzyskania od cyfrowej platformy pracy wyjaśnienia w językach urzędowych państwa członkowskiego, w którym pracownik prowadzi działalność, dotyczące wszelkich decyzji wspieranych przez zautomatyzowany system podejmowania decyzji, które mają istotny wpływ na warunki pracy osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych, o czym mowa w art. 6 ust. 1 lit. b). W szczególności państwa członkowskie zapewniają, aby cyfrowe platformy pracy gwarantowały osobom pracującym za pośrednictwem platform internetowych dostęp do osoby kontaktowej wyznaczonej przez cyfrową platformę pracy w celu omówienia i wyjaśnienia faktów, okoliczności i powodów, które doprowadziły do podjęcia decyzji. Cyfrowe platformy pracy zapewniają, aby takie osoby wyznaczone do kontaktów posiadały niezbędne kompetencje, szkolenia i uprawnienia do pełnienia tej funkcji.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>Cyfrowe platformy pracy dbają o to, by wszelkie decyzje o ograniczeniu, zawieszeniu lub usunięciu konta osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych, wszelkie decyzje wpływające na warunki pracy tej osoby i zmieniające te warunki, takie jak decyzje o odmowie wypłaty lub zmianie wynagrodzenia za pracę wykonaną przez pracownika platformowego, wszelkie decyzje dotyczące statusu umownego osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych oraz wszelkie decyzje o podobnych skutkach, w tym dotyczące ograniczenia czasu pracy, nie były oparte wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu. Cyfrowe platformy pracy przekazują osobie pracującej za pośrednictwem platform internetowych pisemne uzasadnienie wszelkich decyzji wspieranych przez zautomatyzowany system podejmowania decyzji o ograniczeniu, zawieszeniu lub usunięciu konta osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych, pisemne uzasadnienie wszelkich decyzji o zmianie warunków pracy tej osoby, takie jak decyzje o odmowie wypłaty wynagrodzenia za pracę wykonaną przez pracownika platformowego, wszelkich decyzji dotyczących statusu umownego osoby pracującej za pośrednictwem platform internetowych oraz wszelkich decyzji o podobnych skutkach.</i></p> <p><i>Przekazują również pracownikowi platformy dane teleadresowe osoby wyznaczonej przez siebie do kontaktu w celu omówienia oraz wyjaśnienia faktów, okoliczności i powodów, które doprowadziły do podjęcia danej decyzji.</i></p> <p><i>Na wniosek osoby pracującej za ich pośrednictwem cyfrowe platformy pracy udostępniają jej historię opinii lub ocen wystawionych przez odbiorców świadczonych przez nią usług, gwarantując jej prawo do bycia zapomnianym i do sprostowania na mocy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych ⁽¹⁾.</i></p> <p>⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).</p>

Uzasadnienie

Trzeba jasno określić prawa i obowiązki, wykraczając poza samo sformułowanie wniosku przez pracownika.

Ponadto oprócz prawa do **obiektywnego i racjonalnego** uzasadnienia decyzji wspieranej przez algorytmy pracownicy platform muszą mieć prawo do decyzji podjętej przez osobę zarządzającą lub organ nadzoru, które są w stanie uwzględnić nie tylko czynniki przewidziane przez algorytm, lecz także kontekst, w którym decyzja ma zastosowanie. Prawo do tego, aby nie podlegać decyzji opartej wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu danych, zostało uznane zwłaszcza w art. 22 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO).

Należy również odnotować, że możliwość przenoszenia danych pracowników jest niezbędna do celów rozwoju zawodowego. Istotne jest zatem, aby pracownicy platform mogli powołać się na doświadczenie zdobyte za pośrednictwem danej platformy i jakość wykonywanej na niej pracy – w kontaktach z innym pracodawcą lub inną platformą. Wreszcie, cyfrowe platformy pracy muszą zapewniać dostęp do osoby wyznaczonej do kontaktów, również pod względem praktycznym.

Poprawka 19

Rozdział III „Zarządzanie algorytmiczne”, artykuł 9 „Informacja i konsultacje”, ustęp 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Przedstawiciele osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych lub osoby pracujące za pośrednictwem platform internetowych mogą korzystać z pomocy wybranego przez nich eksperta, o ile jest to konieczne do zbadania przez nich kwestii będącej przedmiotem informacji i konsultacji oraz do sformułowania opinii. W przypadku gdy cyfrowa platforma pracy zatrudnia ponad 500 osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych w państwie członkowskim, wydatki związane z ekspertem ponosi cyfrowa platforma pracy, pod warunkiem że są one proporcjonalne.</p>	<p>Przedstawiciele osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych lub osoby pracujące za pośrednictwem platform internetowych mogą korzystać z pomocy wybranego przez nich eksperta, o ile jest to konieczne do zbadania przez nich kwestii będącej przedmiotem informacji i konsultacji oraz do sformułowania opinii. W przypadku gdy cyfrowa platforma pracy zatrudnia ponad 50 osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych w państwie członkowskim zgodnie z zakresem dyrektywy 2002/14/WE określonym w jej art. 3 lit. a), wydatki związane z ekspertem ponosi cyfrowa platforma pracy, pod warunkiem że są one proporcjonalne.</p>

Uzasadnienie

Dyrektywa 2002/14, do której odsyła art. 9 ust. 1, przewiduje w art. 3 lit. a) odstępstwa dla MŚP, odnosząc się do progów wynoszących 20 i 50 pracowników. Słuszne wydaje się włączenie tych progów określonych w prawie UE do projektu dyrektywy, aby uniknąć mnożenia różnych progów w instrumentach legislacyjnych mających zastosowanie do tych samych przedsiębiorstw oraz aby zapewnić jasność obowiązujących przepisów. Próg 500 osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych stwarza administracyjne i finansowe ograniczenia w dostępie osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych i ich przedstawicieli do eksperta w celu obrony ich prawa do informacji i konsultacji.

Poprawka 20

Przepisy końcowe, artykuł 20 „Zakaz regresji i korzystniejsze przepisy”, ustęp 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na prawo państw członkowskich do stosowania lub ustanawiania przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, które są korzystniejsze dla osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, lub do popierania stosowania korzystniejszych dla tych osób przepisów umów zbiorowych bądź zezwalania na ich stosowanie, zgodnie z celami niniejszej dyrektywy. W odniesieniu do osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych, które nie pozostają w stosunku pracy, niniejszy ustęp ma zastosowanie wyłącznie w zakresie, w jakim takie przepisy krajowe są zgodne z przepisami dotyczącymi funkcjonowania rynku wewnętrznego.</p>	<p>2. Niniejsza dyrektywa ustanawia minimalne wymagania i nie może uniemożliwiać państwu członkowskiemu utrzymania lub wprowadzenia bardziej rygorystycznych środków ochronnych dla pracowników. Nie ma wpływu na prawo państw członkowskich do stosowania lub ustanawiania przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, które są korzystniejsze dla osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, lub do popierania stosowania korzystniejszych dla tych osób przepisów umów zbiorowych bądź zezwalania na ich stosowanie, zgodnie z celami niniejszej dyrektywy. W odniesieniu do osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych, które nie pozostają w stosunku pracy, niniejszy ustęp ma zastosowanie wyłącznie w zakresie, w jakim takie przepisy krajowe są zgodne z przepisami dotyczącymi funkcjonowania rynku wewnętrznego.</p>

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 153 ust. 2 lit. b) TFUE dyrektywa ustanawia minimalne wymogi dotyczące poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych. Państwa członkowskie mogą zatem utrzymać lub wprowadzić wszelkie inne korzystniejsze środki mające zastosowanie do osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, ale również do wszystkich pracowników.

Poprawka 21

Przepisy końcowe, artykuł 22 „Przegląd dokonywany przez Komisję”

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Do dnia [5 lat po wejściu w życie] Komisja, po konsultacji z państwami członkowskimi, partnerami społecznymi na szczeblu unijnym i kluczowymi zainteresowanymi stronami, a także uwzględniając wpływ na mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa, dokonuje przeglądu wykonania niniejszej dyrektywy i przedstawia w odpowiednich przypadkach propozycje zmian w prawie.	Do dnia [5 lat po wejściu w życie] Komisja, po konsultacji z państwami członkowskimi, partnerami społecznymi na szczeblu unijnym i kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym z Europejskim Komitetem Regionów , a także uwzględniając wpływ na mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa, dokonuje przeglądu wykonania niniejszej dyrektywy i przedstawia w odpowiednich przypadkach propozycje zmian w prawie.

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne, które Europejski Komitet Regionów reprezentuje na szczeblu europejskim, mają zdolność działać na rzecz poprawy warunków pracy osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje zaproponowany przez Komisję Europejską w dniu 9 grudnia 2021 r. pakiet środków na rzecz poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych i promowania zrównoważonego wzrostu cyfrowych platform pracy w Unii Europejskiej.
2. Podziela pogląd Komisji, że błędna klasyfikacja statusu pracownika i jej konsekwencje mają wpływ wykraczający poza pracę za pośrednictwem platform internetowych, choć są one szczególnie poważne i wymagają pilnych działań właśnie w gospodarce platform.
3. Podkreśla, że zarządzanie algorytmiczne i jego skutki dla pracowników – najemnych i samozatrudnionych – oddziałują nie tylko na pracę za pośrednictwem platform internetowych, z których modelem biznesowym są nieodłącznie związane.
4. Przypomina, że w opinii ⁽¹⁾ w sprawie pracy za pośrednictwem platform internetowych zwrócił uwagę na wyzwania, jakie te zjawiska stawiają przed pracownikami platform.
5. Z zadowoleniem przyjmuje to, że we wniosku Komisji Europejskiej dotyczącym dyrektywy zaproponowano ogólne ramy mające na celu rozwiązanie problemu błędnej klasyfikacji statusu zatrudnienia w kontekście pracy za pośrednictwem platform internetowych oraz ustanowiono nowe prawa materialne dla osób wykonujących pracę za pośrednictwem tych platform w celu zapewnienia sprawiedliwości, przejrzystości i rozliczalności zarządzania algorytmicznego.

Domniemanie wzruszalne stosunku pracy

6. Odnosi się pozytywnie do przewidzianego w dyrektywie mechanizmu domniemanie wzruszalnego stosunku pracy oraz przeniesienia ciężaru dowodu, co pomoże w prawidłowym określeniu statusu zatrudnienia osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych. W związku z tym stosunek umowy jest ostatecznie oceniany i określany na szczeblu krajowym.
7. Zaznacza, że istotne jest, by domniemanie stosunku pracy umożliwiło pracownikom platform korzystanie ze wszystkich praw wynikających z prawodawstwa lub układów zbiorowych – w tym prawa do szkolenia – które to prawa są gwarantowane przez status osoby samozatrudnionej i status pracownika najemnego.
8. Podkreśla również, że zastosowanie domniemanie stosunku pracy wymaga, by platformy wypełniały obowiązki – w ramach właściwych przepisów krajowych – w zakresie opodatkowania pracy i dochodów, należytej staranności i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.
9. Uważa, że domniemanie wzruszalne stosunku pracy przyniesie korzyści również osobom faktycznie samozatrudnionym, ponieważ będzie wymagało od platform rezygnacji z ewentualnej podległości służbowej i zapewnienia im pełnej elastyczności charakterystycznej dla ich statusu.

⁽¹⁾ COR-2019-02655.

Zarządzanie algorytmiczne

10. Z zadowoleniem przyjmuje przepisy dyrektywy mające na celu ochronę osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych przed zagrożeniami związanymi ze zautomatyzowanymi systemami kontroli i podejmowania decyzji oraz zarządzaniem algorytmicznym.

11. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje proponowane przepisy dotyczące środków ochrony prawnej i egzekwowania. Wciąż – podobnie jak wcześniej – odnotowuje się niedociągnięcia w egzekwowaniu przepisów, zwłaszcza w przypadkach o wymiarze międzynarodowym. Egzekwowanie przepisów na szczeblu międzynarodowym jest trudne, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstw działających za pośrednictwem platform. Należy zapewnić skuteczną współpracę między organami państw członkowskich, a także możliwość szybkiego egzekwowania tytułów prawnych również na szczeblu transgranicznym.

12. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wniosek nie ma wpływu na krajowe definicje pracowników oraz że proponowana procedura ma na celu ustalenie, czy stosunek umowny jest stosunkiem pracy w rozumieniu definicji krajowych.

13. Podkreśla znaczenie decyzji podejmowanych przez człowieka w przypadku wszelkich decyzji dotyczących zasobów ludzkich, w kwestiach takich jak wynagrodzenie, awans, a także ograniczenie lub zawieszenie konta pracownika.

14. Stwierdza częstsze wykorzystywanie zarządzania algorytmicznego oraz zautomatyzowanych systemów kontroli i podejmowania decyzji poza pracą za pośrednictwem platform internetowych.

15. Wzywa Komisję Europejską do zaproponowania ram regulacyjnych w celu rozszerzenia praw przysługujących w zakresie zarządzania algorytmicznego pracownikom platform – najemnym i samozatrudnionym – na wszystkich pracowników podlegających zautomatyzowanym systemom kontroli i podejmowania decyzji w ramach działalności zawodowej, również poza pracą za pośrednictwem platform internetowych.

16. Wnosi, aby za pośrednictwem infrastruktury cyfrowej platform został udostępniony system informacji zwrotnych dla osób pracujących za pośrednictwem tych platform na temat zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji. Może to być ważny wskaźnik i element składowy skutecznego monitorowania zautomatyzowanych systemów, który w ten sposób będzie się przyczyniał zarówno do zapewnienia jakości pod względem ochrony praw podstawowych, jak i do większego zadowolenia z pracy.

Ochrona osób samozatrudnionych

17. Podkreśla, że platformy cyfrowe powinny przekazywać osobom pracującym za ich pośrednictwem pełne informacje na temat warunków pracy i wszelkich istotnych decyzji w języku(-ach) urzędowym(-ych) państwa członkowskiego, w którym pracownik wykonuje swoją pracę, a w miarę możliwości w języku tej osoby pracującej lub w języku najczęściej używanym w danym regionie.

18. Zachęca państwa członkowskie do zastosowania się do całego zalecenia Rady 2019/C 387/01 w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej⁽²⁾ w celu zagwarantowania formalnego i rzeczywistego dostępu do systemów ochrony socjalnej oraz ich odpowiedniości i przejrzystości dla wszystkich pracowników najemnych i osób samozatrudnionych.

19. Zwraca uwagę na aspekt płci w tych przepisach. Szczególnie kobiety pełniące obowiązki opiekuńcze doceniają elastyczność pod względem czasu, a niekiedy również – miejsca wykonywania pracy, którą oferuje praca za pośrednictwem platform internetowych. To właśnie one mogą najbardziej ucierpieć z powodu algorytmicznego zarządzania godzinami pracy, które karze pracownice i pracowników na przykład za okresy „niskiej wydajności”.

20. Podkreśla znaczenie projektu wytycznych w sprawie stosowania unijnego prawa konkurencji do układów zbiorowych osób prowadzących działalność na własny rachunek niezatrudniających pracowników. Został on zaproponowany przez Komisję Europejską w celu doprecyzowania zasad organizacji, z których osoby prowadzące działalność na własny rachunek niezatrudniające pracowników mogą skorzystać w ramach stosunku wiążącego je z platformami, włączając w to możliwości tworzenia organizacji branżowych.

21. Zauważa, że osoby pracujące za pośrednictwem platform internetowych często nie mogą korzystać ze swoich praw podstawowych do wolności zrzeszania się i rokowań zbiorowych, zwłaszcza ze względu na brak wspólnych środków komunikacji i możliwości spotkań online lub osobiście. Należy zatem zagwarantować odpowiednie możliwości komunikacji i prawo dostępu związków zawodowych za pośrednictwem infrastruktury cyfrowej platform.

22. Zaznacza, że te wytyczne powinny dotyczyć wyłącznie osób prawidłowo zaklasyfikowanych jako pracujące na własny rachunek niezatrudniające pracowników, a nie pracowników, którzy mogą zostać ponownie zaklasyfikowani po zastosowaniu domniemania prawnego przewidzianego w dyrektywie.

(²) Zalecenie Rady z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej (Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1).

Wymiar lokalny i regionalny

23. Ubolewa, że wniosek dotyczący dyrektywy nie zawiera odniesienia do władz lokalnych i regionalnych, mimo że w wielu państwach członkowskich władze szczebla niższego niż krajowy mają uprawnienia do wdrażania prawa pracy i określania statusu pracowników.

24. Apeluje, by państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne popierały inicjatywy lokalne zmierzające do zapewnienia bardziej sprawiedliwej pracy świadczonej za pośrednictwem platform internetowych, takie jak tworzenie cyfrowych platform pracy mających status spółdzielni pracowników, oraz do zmniejszenia istniejącej przepaści cyfrowej w różnych kontekstach geograficznych i demograficznych (regiony słabiej rozwinięte).

25. Przypomina ponadto, że w opinii Europejskiego Komitetu Regionów „Praca za pośrednictwem platform internetowych – lokalne i regionalne wyzwania regulacyjne”⁽³⁾ podkreślono zdolność władz lokalnych i regionalnych do podejmowania działań na rzecz poprawy warunków pracy osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, czy to poprzez wprowadzenie środków wsparcia społecznego dla nietypowych form zatrudnienia, dzięki włączeniu do parametrów udzielania zamówień publicznych otwartych dla platform – kryteriów społecznych dotyczących warunków pracy na platformach, czy też poprzez wykorzystanie inspektoratów pracy lub równoważnego organu lub instytucji w celu wyeliminowania, w ramach ich kompetencji, nieuczciwej klasyfikacji pracowników.

26. Podkreśla, że istotne jest zatroszczenie się nie tylko o udział samorządów lokalnych i regionalnych w poprawie warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych, lecz również o to, by otrzymały wsparcie i możliwość udziału w szkoleniach w celu rozwinięcia umiejętności w tej dziedzinie, tym bardziej że mogą im zostać powierzone zadania związane z monitorowaniem i z wdrożeniem prawodawstwa.

Proporcjonalność i pomocniczość

27. Uważa, że projekt dyrektywy jest zgodny z zasadami proporcjonalności i pomocniczości. Wartość dodana działań UE w tej dziedzinie oraz stosowność podstaw prawnych wybranych przez Komisję są jasne i spójne. Z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że Komisja dołączyła do wniosku ustawodawczego tabelę oceny zgodności z zasadą pomocniczości.

Bruksela, dnia 29 czerwca 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽³⁾ COR-2019-02655.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

(2022/C 375/09)

Sprawozdawca:	André VIOLA (FR/PES), członek lokalnych władz wykonawczych: rada departamentu Aude
Dokument źródłowy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona) COM(2021) 802

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 6

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Budynki odpowiadają za 40 % zużycia energii końcowej w Unii i za 36 % jej emisji gazów cieplarnianych związanych z energią. Dlatego ograniczenie zużycia energii, zgodnie z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim” określoną w art. 3 [zmienionej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej] i zdefiniowaną w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999, oraz wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w sektorze budynków stanowią istotne działania konieczne do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych Unii. Mniejsze zużycie energii oraz zwiększone wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych mają również duże znaczenie dla ograniczenia uzależnienia energetycznego Unii, zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii i wspierania rozwoju technicznego, a także dla tworzenia możliwości zatrudnienia i rozwoju regionalnego, zwłaszcza na wyspach i na obszarach wiejskich.</p>	<p>Budynki odpowiadają za 39 % zużycia energii końcowej w Unii, z czego 28 % to zużycie operacyjne, a 11 % materiały budowlane i proces budowlany (wbudowana emisja CO₂), i za 36 % jej emisji gazów cieplarnianych związanych z energią. Dlatego ograniczenie popytu na energię, materiały i grunty oraz zmniejszenie zużycia energii, zgodnie z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim” określoną w art. 3 [zmienionej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej] i zdefiniowaną w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999, oraz wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w sektorze budynków stanowią istotne działania konieczne do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych Unii. Mniejsze zapotrzebowanie na energię, materiały i grunty, jak też mniejsze zużycie energii oraz zwiększone wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych mają również duże znaczenie dla ograniczenia uzależnienia energetycznego i materiałowego Unii, zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii i materiałów oraz wspierania rozwoju technicznego, a także dla tworzenia możliwości zatrudnienia i rozwoju regionalnego, zwłaszcza na wyspach i na obszarach wiejskich.</p>

Uzasadnienie

Dodanie wyraźniejszego odniesienia do obiegu zamkniętego.

Poprawka 2

Motyw 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Budynki odpowiadają za emisje gazów cieplarnianych przed okresem eksploatacji, w jego trakcie i po jego zakończeniu. Wizja na 2050 r. dotycząca zdekarbonizowanych zasobów budowlanych wykracza poza kwestię operacyjnych emisji gazów cieplarnianych, na której skupiano się do tej pory. Należy zatem stopniowo uwzględnić emisje w całym cyklu życia budynków, zaczynając od nowych budynków. Budynki są ważnym bankiem materiałów, ponieważ przez wiele dziesięcioleci deponuje się w nich zasoby, a sposób ich projektowania ma duży wpływ na emisje w całym cyklu życia zarówno w przypadku nowych budynków, jak i renowacji. Charakterystyka całego cyklu życia budynków powinna być brana pod uwagę nie tylko w przypadku nowych budynków, ale również w renowacjach dzięki włączeniu polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia budynków do planów renowacji budynków, sporządzanych przez państwa członkowskie.</p>	<p>Budynki odpowiadają za emisje gazów cieplarnianych przed okresem eksploatacji, w jego trakcie i po jego zakończeniu. Wizja na 2050 r. dotycząca zdekarbonizowanych zasobów budowlanych wykracza poza kwestię operacyjnych emisji gazów cieplarnianych, na której skupiano się do tej pory. Należy zatem od tej pory uwzględnić emisje w całym cyklu życia budynków, zarówno w przypadku nowych budynków, jak i istniejących budynków poddanych renowacji. Budynki są ważnym bankiem materiałów, ponieważ przez wiele dziesięcioleci deponuje się w nich zasoby, a sposób ich projektowania ma duży wpływ na emisje w całym cyklu życia zarówno w przypadku nowych budynków, jak i renowacji. Charakterystyka całego cyklu życia budynków powinna być brana pod uwagę nie tylko w przypadku nowych budynków, ale również w renowacjach dzięki włączeniu polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia budynków do planów renowacji budynków, sporządzanych przez państwa członkowskie. Zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w proces opracowywania tych polityk ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, by transformacja odbywała się na wszystkich szczeblach.</p>

Uzasadnienie

Bez uwzględnienia istniejących budynków cel dotyczący osiągnięcia neutralności klimatycznej nie będzie osiągalny.

Poprawka 3

Motyw 8

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Minimalizowanie emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia budynków wymaga zasobooszczędności i obiegu zamkniętego. Można to również połączyć z przekształcaniem części zasobów budowlanych w tymczasowy pochłaniacz dwutlenku węgla.</p>	<p>Minimalizowanie emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia budynków wymaga strategii na rzecz wystarczalności, które w pierwszej kolejności pozwolą uniknąć zapotrzebowania na energię, materiały, grunty i wodę, a także wymaga zasobooszczędności i obiegu zamkniętego. Można to również połączyć z przekształcaniem części zasobów budowlanych w tymczasowy pochłaniacz dwutlenku węgla. Osiągnięcie zerowego poziomu emisji wbudowanych wymagałoby ograniczenia, ponownego wykorzystania i optymalizacji materiałów, zaprojektowania miejsc sekwestracji dwutlenku węgla oraz wykorzystania materiałów jej służących.</p>

Uzasadnienie

Niezależność energetyczna jest bardzo skuteczną strategią pozwalającą osiągnąć cele klimatyczne. Należy również wziąć pod uwagę emisje wbudowane.

Poprawka 4

Motyw 9

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Współczynnik globalnego ocieplenia w całym cyklu życia wskazuje na ogólny wkład budynku w emisje prowadzące do zmiany klimatu. Wyraża on zarówno emisje dwutlenku węgla wbudowane w materiały budowlane, jak i bezpośrednie i pośrednie emisje dwutlenku węgla na etapie użytkowania. Wymóg obliczania współczynnika globalnego ocieplenia w cyklu życia nowych budynków stanowi zatem pierwszy krok w kierunku lepszego uwzględnienia charakterystyki całego cyklu życia budynków i gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>	<p>Współczynnik globalnego ocieplenia w całym cyklu życia wskazuje na ogólny wkład budynku w emisje prowadzące do zmiany klimatu. Wyraża on zarówno emisje dwutlenku węgla wbudowane w materiały budowlane, jak i bezpośrednie i pośrednie emisje dwutlenku węgla na etapie użytkowania. Wymóg obliczania współczynnika globalnego ocieplenia w cyklu życia nowych budynków i istniejących budynków poddanych renowacji stanowi zatem pierwszy krok w kierunku lepszego uwzględnienia charakterystyki całego cyklu życia budynków i gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 5

Motyw 10

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Budynki odpowiadają za około połowę emisji pierwotnych pyłu drobnego (PM 2,5) w UE, które powodują przedwczesną śmierć i choroby. Poprawa charakterystyki energetycznej budynków może i powinna jednocześnie ograniczyć emisje zanieczyszczeń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1).</p>	<p>Budynki odpowiadają za około połowę emisji pierwotnych pyłu drobnego (PM 2,5) w UE, które powodują przedwczesną śmierć i choroby. Zmniejszenie zapotrzebowania na energię i materiały oraz poprawa charakterystyki energetycznej budynków mogą i powinny jednocześnie ograniczyć emisje zanieczyszczeń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 ⁽¹⁾, a tym samym przyczynić się do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń.</p> <p>⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1).</p>

Uzasadnienie

Dodanie wyraźniejszego odniesienia do obiegu zamkniętego i zerowej emisji zanieczyszczeń.

Poprawka 6

Motyw 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Środki służące dalszej poprawie charakterystyki energetycznej budynków powinny uwzględniać warunki klimatyczne, w tym przystosowanie się do zmiany klimatu, uwarunkowania lokalne oraz wewnętrzne środowisko klimatyczne, a także opłacalność ekonomiczną. Środki te nie powinny mieć wpływu na inne wymagania dotyczące budynków, takie jak dostępność, bezpieczeństwo przeciwpożarowe i sejsmiczne i zamierzone przeznaczenie budynku.</p>	<p>Środki służące uniknięciu zapotrzebowania na energię i materiały oraz dalszej poprawie charakterystyki energetycznej budynków powinny uwzględniać warunki klimatyczne, w tym przystosowanie się do zmiany klimatu, uwarunkowania lokalne oraz wewnętrzne środowisko klimatyczne, a także opłacalność ekonomiczną, obejmując środowiskowe, społeczne i zdrowotne efekty zewnętrzne, przy maksymalnym wykorzystaniu środków dostępnych na szczeblu lokalnym. Środki te nie powinny mieć wpływu na inne wymagania dotyczące budynków, takie jak dostępność, bezpieczeństwo przeciwpożarowe i sejsmiczne i zamierzone przeznaczenie budynku</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 7

Nowy motyw 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>W całym cyklu życia budynków, w tym na etapie ich projektowania, eksploatacji i po zakończeniu ich użytkowania, należy uwzględniać środki na rzecz wystarczalności, które w pierwszej kolejności pozwalają uniknąć zapotrzebowania na energię, materiały, grunty i wodę z budynków. W ramach tych środków należy preferować zmianę przeznaczenia niewykorzystanych budynków istniejących zamiast budowy nowych, rozwój zwartych dzielnic zamiast niekontrolowanego rozrastania się miast, pasywne rozwiązania grzewcze i chłodnicze zamiast rozwiązań mechanicznych, ponowne wykorzystanie materiałów budowlanych zamiast stosowania nowych materiałów i lepsze zarządzanie istniejącymi budynkami.</i></p> <p><i>Państwa członkowskie, we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, powinny wskazać w planach renowacji budynków strategię i środki na rzecz wystarczalności, by uniknąć przede wszystkim zapotrzebowania na energię, materiały, grunty i wodę w całym cyklu życia budynków na etapie ich projektowania, eksploatacji i po zakończeniu ich użytkowania.</i></p>

Uzasadnienie

Niezależność energetyczna jest bardzo skuteczną strategią pozwalającą osiągnąć cele klimatyczne.

Poprawka 8

Motyw 13

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie powinny określać minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków w sposób zapewniający osiągnięcie optymalnej pod względem kosztów równowagi między wymaganymi nakładami i kosztami energii zaoszczędzonymi podczas cyklu życia budynku, bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do określenia minimalnych wymagań, które byłyby efektywniejsze energetycznie niż optymalne pod względem kosztów poziomy efektywności energetycznej. Powinna być zapewniona możliwość dokonywania przez państwa członkowskie regularnego przeglądu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków w świetle postępu technicznego.</p>	<p>Państwa członkowskie powinny określać minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków w sposób zapewniający osiągnięcie bezemisyjności lub niemal bezemisyjności podczas cyklu życia budynku. Należy również promować budynki o pozytywnym wpływie na klimat, tak aby zapewnić neutralność pod względem emisji dwutlenku węgla w odniesieniu do zasobów budowlanych jako całości.</p> <p>Głębokie zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych ma również zasadnicze znaczenie dla określenia tych wymogów, tak aby zapewnić rzeczywistą i skuteczną redukcję.</p>

Uzasadnienie

Minimalne wymagania muszą być dostosowane do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej, aby uniknąć efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych.

Poprawka 9

Motyw 14

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Dwie trzecie energii zużywanej do ogrzewania i chłodzenia budynków nadal pochodzi z paliw kopalnych. Aby obniżyć emisyjność sektora budowlanego, szczególnie ważne jest stopniowe wycofywanie paliw kopalnych w ogrzewaniu i chłodzeniu. Państwa członkowskie powinny zatem określić w planach renowacji budynków swoje krajowe polityki i środki mające na celu stopniowe wycofywanie paliw kopalnych z ogrzewania i chłodzenia, a w kolejnych wieloletnich ramach finansowych od 2027 r. nie należy przyznawać zachęt finansowych w przypadku instalacji kotłów na paliwa kopalne, z wyjątkiem tych, które zostały wybrane do inwestycji przed 2027 r. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Krajowe strategie i środki wycofywania powinny być poparte jasną podstawą prawną zakazu stosowania określonych źródeł ciepła w oparciu o ich emisje gazów cieplarnianych lub rodzaj stosowanego paliwa.</p>	<p>Dwie trzecie energii zużywanej do ogrzewania i chłodzenia budynków nadal pochodzi z paliw kopalnych. Aby obniżyć emisyjność sektora budowlanego, szczególnie ważne jest stopniowe wycofywanie paliw kopalnych w ogrzewaniu i chłodzeniu. Państwa członkowskie w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi powinny zatem określić w planach renowacji budynków swoje krajowe polityki i środki mające na celu stopniowe wycofywanie paliw kopalnych z ogrzewania i chłodzenia, a w kolejnych wieloletnich ramach finansowych od 2025 r. nie należy przyznawać zachęt finansowych w przypadku instalacji kotłów na paliwa kopalne, z wyjątkiem tych, które zostały wybrane do inwestycji przed 2027 r. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Krajowe strategie i środki wycofywania powinny być poparte jasną podstawą prawną zakazu stosowania określonych źródeł ciepła w oparciu o ich emisje gazów cieplarnianych lub rodzaj stosowanego paliwa.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 10

Motyw 17

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Komisja powinna ustalić ramy metodologii porównawczej do celów obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej. Przegląd tych ram powinien umożliwić obliczanie zarówno efektywności energetycznej, jak i wyników w zakresie emisji oraz powinien być przeprowadzony z uwzględnieniem skutków środowiskowych i zdrowotnych, a także rozszerzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji i opłat za emisję gazów cieplarnianych. Państwa członkowskie powinny stosować te ramy do porównywania wyników z minimalnymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej, które przyjęły. Jeżeli miałyby zachodzić istotne rozbieżności, tj. przekroczenie o 15 %, między wyliczonymi optymalnymi pod względem kosztów poziomami minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej oraz minimalnymi obowiązującymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej, państwa członkowskie powinny uzasadnić tę różnicę lub zaplanować odpowiednie działania służące ograniczeniu tych rozbieżności. [...].</p>	<p>Komisja powinna ustalić ramy metodologii porównawczej do celów obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej. Przegląd tych ram powinien umożliwić obliczanie zarówno efektywności energetycznej, jak i wyników w zakresie emisji oraz powinien opierać się na celu dotyczącym budynków bezemisyjnych w ciągu ich cyklu życia i być przeprowadzony z uwzględnieniem skutków środowiskowych i zdrowotnych, a także rozszerzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji i opłat za emisję gazów cieplarnianych. Państwa członkowskie powinny stosować te ramy, aby zagwarantować, że minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej, które przyjęły, doprowadzą do bezemisyjności lub niemal bezemisyjności budynków w całym ich cyklu życia. Jeżeli miałyby zachodzić istotne rozbieżności, tj. przekroczenie o 15 %, między wyliczonymi optymalnymi pod względem kosztów poziomami minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej oraz minimalnymi obowiązującymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej, państwa członkowskie powinny uzasadnić tę różnicę lub zaplanować odpowiednie działania służące ograniczeniu tych rozbieżności. [...]</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 11

Motyw 18

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Ważniejsze renowacje budynków istniejących, niezależnie od ich wielkości, są okazją do podejmowania opłacalnych ekonomicznie działań dla poprawy charakterystyki energetycznej. Ze względu na opłacalność ekonomiczną powinno być możliwe ograniczenie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej do odnowionych części, które są najistotniejsze dla charakterystyki energetycznej budynku. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zdefiniowania pojęcia „ważniejszej renowacji” albo jako odsetka powierzchni przegród zewnętrznych budynku, albo pod względem wartości budynku. Jeżeli państwo członkowskie zdecyduje się na zdefiniowanie ważniejszej renowacji pod względem wartości budynku, można zastosować takie wartości, jak wartość aktuarialna lub aktualna wartość opierająca się na kosztach odtworzenia – z wyłączeniem wartości działki, na której znajduje się budynek.</p>	<p>Ważniejsze renowacje budynków istniejących, niezależnie od ich wielkości, są wyjątkową okazją do podejmowania opłacalnych ekonomicznie działań dla poprawy charakterystyki energetycznej, gdyż odbywają się raz na 25 lat w budynkach mieszkalnych i raz na 15 lat w budynkach niemieszkalnych. Oznacza to, że budynki mieszkalne poddane renowacji w bieżącym dziesięcioleciu prawdopodobnie nie zostaną poddane kolejnej ważnej rundzie renowacji przed 2050 r., natomiast budynki niemieszkalne mogą zostać poddane kolejnej ważnej rundzie renowacji. Zwiększy to jednak ogólny koszt renowacji budynków. W związku z tym, aby uniknąć uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych w budynkach poddanych renowacji, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby budynki poddane renowacji w bieżącym dziesięcioleciu spełniały normę dotyczącą bezemisyjności lub niemal bezemisyjności, obliczaną w całym cyklu życia budynków.</p>

Uzasadnienie

Minimalne wymagania muszą być dostosowane do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej, aby uniknąć efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych.

Poprawka 12

Motyw 19

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Ambitniejsze cele Unii w zakresie klimatu i energii wymagają nowej wizji: budynków bezemisyjnych, których bardzo niskie zapotrzebowanie na energię jest w pełni pokrywane przez energię ze źródeł odnawialnych, w przypadkach gdy jest to technicznie wykonalne. Wszystkie nowe budynki powinny być budynkami bezemisyjnymi, a wszystkie istniejące budynki powinny zostać przekształcone w budynki bezemisyjne do 2050 r.</p>	<p>Kryzys klimatyczny i ambitniejsze cele Unii w zakresie klimatu i energii wymagają nowej wizji: budynków bezemisyjnych, których bardzo niskie zapotrzebowanie na energię jest w pełni pokrywane przez energię ze źródeł odnawialnych, w przypadkach gdy jest to technicznie wykonalne. Wszystkie nowe budynki powinny być budynkami bezemisyjnymi, a wszystkie istniejące budynki powinny w tym dziesięcioleciu zostać poddane renowacji i stać się takimi budynkami, by można było uniknąć sytuacji, w której do 2050 r. wystąpiłby efekt uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych, oraz zmniejszyć koszty renowacji.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 13

Motyw 20

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Istnieją różne opcje pokrycia potrzeb energetycznych w energooszczędnym budynku z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych: odnawialne źródła energii na miejscu, takie jak energia słoneczna termiczna, fotowoltaika, pompy ciepła i biomasa, energia odnawialna dostarczana przez społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej lub obywatelskie społeczności energetyczne oraz systemy ciepłownicze i chłodnicze oparte na odnawialnych źródłach energii lub ciepłe odpadowym.</p>	<p>Istnieją różne opcje pokrycia potrzeb energetycznych w warunkach niskiego popytu na energię i w energooszczędnym budynku z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych: odnawialne źródła energii na miejscu lub dostarczane przez sieć, takie jak rozwiązania w zakresie energii słonecznej termicznej, fotowoltaika, energia wiatrowa, pompy ciepła i biomasa, energia odnawialna dostarczana przez społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej lub obywatelskie społeczności energetyczne oraz systemy ciepłownicze i chłodnicze oparte na odnawialnych źródłach energii lub ciepłe odpadowym.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 14

Motyw 22

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Minimalne normy charakterystyki energetycznej są podstawowym narzędziem regulacyjnym dającym bodziec do renowacji istniejących budynków na dużą skalę, ponieważ eliminują one główne bariery dla renowacji – takie jak rozdział zachęt oraz struktury współwłasności – których nie można przewyżnić za pomocą zachęt gospodarczych. Wprowadzenie minimalnych norm charakterystyki energetycznej powinno doprowadzić do stopniowego wycofywania budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej oraz do ciągłej poprawy krajowych zasobów budowlanych, a jednocześnie przyczynić się do osiągnięcia długoterminowego celu, jakim jest dekarbonizacja zasobów budowlanych do 2050 r.</p>	<p>Minimalne normy charakterystyki energetycznej są podstawowym narzędziem regulacyjnym dającym bodziec do renowacji istniejących budynków na dużą skalę. Aby zagwarantować, że będą one adekwatne do zakładanych celów i nie będą przyczyniały się do tworzenia efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych, należy je ustalić na poziomie normy dotyczącej bezemisyjności; przy czym zakłada się, że w latach 2022–2050 można spodziewać się średnio tylko jednej rundy ważniejszej renowacji. Wprowadzenie minimalnych norm charakterystyki energetycznej powinno doprowadzić do bezemisyjności lub niemal bezemisyjności budynków, co przyczyni się do osiągnięcia długoterminowego celu, jakim jest dekarbonizacja zasobów budowlanych do 2050 r. W bardzo szczególnych przypadkach należy stosować normy alternatywne, gdy bezemisyjność jest niemożliwa, jak na przykład w przypadku budynków historycznych: normy te powinny nadal gwarantować stosowanie najlepszych dostępnych technologii. Budynki o pozytywnym wpływie na klimat powinny zrekompensować dodatkowe emisje z tych mniej wydajnych budynków.</p>

Uzasadnienie

Minimalne wymagania muszą być dostosowane do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej, aby uniknąć efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych.

Poprawka 15

Motyw 24

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Jeśli chodzi o pozostałe krajowe zasoby budowlane, państwa członkowskie mają swobodę decydowania, czy chcą wprowadzić minimalne normy charakterystyki energetycznej, opracowane na szczeblu krajowym i dostosowane do warunków krajowych. Dokonując przeglądu niniejszej dyrektywy, Komisja powinna ocenić, czy należy wprowadzić dalsze wiążące minimalne normy charakterystyki energetycznej w celu osiągnięcia dekarbonizacji zasobów budowlanych do 2050 r.</p>	<p>Państwa członkowskie mają swobodę decydowania, czy chcą wprowadzić normy minimalnej charakterystyki energetycznej i bezemisyjności lub niemal bezemisyjności dotyczące renowacji, jeśli korzystają w tym celu z instrumentów finansowych na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy. Jednak w przypadku korzystania z unijnych instrumentów finansowych państwa członkowskie muszą stosować się do wymogów UE dotyczących minimalnej normy charakterystyki energetycznej budynków bezemisyjnych lub niemal bezemisyjnych w celu osiągnięcia dekarbonizacji zasobów budowlanych do 2050 r.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 16

Nowy motyw 24

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>Lokalnie zintegrowane podejście oparte na lokalnej sieci lub sąsiedztwie pozwala na przyjęcie ogólnych koncepcji renowacji odnośnie do budynków, które są powiązane przestrzennie, na przykład pod względem dostaw energii (np. bloki mieszkalne). Szersze stosowanie zintegrowanych, partycypacyjnych i opartych na dzielnicach podejść stanowi już trzon fali renowacji i powinno być promowane niniejszą dyrektywą. Jednostki lokalne (np. dzielnice), a także sąsiedztwa znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej mogą być określane według uznania władz lokalnych i regionalnych w kontekście niniejszej dyrektywy zgodnie z miejscowymi potrzebami i lokalizacją.</i></p>

Uzasadnienie

Podejście oparte na lokalnej sieci zostało opisane jako trzon fali renowacji. Wspólne zaopatrzenie w energię elektryczną, energię cieplną i infrastrukturę ładowania w dzielnicy lub w sąsiedztwie umożliwia wykorzystanie synergii i potencjalnych oszczędności energii, które pozostają ukryte, gdy patrzy się tylko na pojedynczy budynek.

Poprawka 17

Motyw 27

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Ogólnounijne minimalne normy charakterystyki energetycznej powinny opierać się na zharmonizowanych klasach charakterystyki energetycznej. Dzięki zdefiniowaniu najniższej klasy charakterystyki energetycznej G jako 15 % krajowych zasobów budowlanych każdego państwa członkowskiego, mających najgorszą charakterystykę energetyczną, harmonizacja klas charakterystyki energetycznej prowadzi do podejmowania podobnych starań przez wszystkie państwa członkowskie, natomiast definicja najlepszej klasy charakterystyki energetycznej A zapewnia zbieżność zharmonizowanej skali klas charakterystyki energetycznej ze wspólną wizją budynków bezemisyjnych.</p>	<p>Ogólnounijne minimalne normy charakterystyki energetycznej dotyczące budynków bezemisyjnych powinny opierać się na zharmonizowanych klasach charakterystyki energetycznej, tak aby zapewnić podejmowanie podobnych starań przez wszystkie państwa członkowskie i zbieżność zharmonizowanej skali klas charakterystyki energetycznej ze wspólną wizją budynków bezemisyjnych.</p>

Uzasadnienie

Nie jest realistyczne założenie, że renowacje zostaną przeprowadzone więcej niż jeden raz w obecnym dziesięcioleciu. Poprawka ma na celu zapewnienie bardziej efektywnych kosztowo i związanych ze skutecznością wyników w zakresie charakterystyki energetycznej.

Poprawka 18

Motyw 28

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej istniejących budynków i elementów budynków były już zawarte w aktach poprzedzających niniejszą dyrektywę i powinny być nadal stosowane. Chociaż nowo wprowadzone minimalne normy charakterystyki energetycznej stanowią podstawę dla minimalnej charakterystyki energetycznej istniejących budynków i zapewniają renowację nieefektywnych budynków, minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej istniejących budynków i elementów budynków sprawiają, że przeprowadzona renowacja będzie gruntowna.</p>	<p>Minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej istniejących budynków i elementów budynków były już zawarte w aktach poprzedzających niniejszą dyrektywę i powinny być nadal stosowane, jeżeli w ich rezultacie powstają budynki bezemisyjne, co pozwala uniknąć uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych w budynkach poddanych renowacji.</p>

Uzasadnienie

Minimalne wymagania muszą być dostosowane do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej, aby uniknąć efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych.

Poprawka 19

Motyw 29

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Aby osiągnąć wysoką efektywność energetyczną i dekarbonizację zasobów budowlanych oraz przekształcić istniejące budynki w budynki bezemisyjne do 2050 r., państwa członkowskie powinny ustanowić krajowe plany renowacji budynków, które zastąpią długoterminowe strategie renowacji i staną się jeszcze skuteczniejszym i w pełni operacyjnym narzędziem planowania dla państw członkowskich, kładąc większy nacisk na finansowanie i zapewniając dostępność pracowników odpowiednio wykwalifikowanych do przeprowadzania renowacji budynków. W swoich planach renowacji budynków państwa członkowskie powinny określić własne krajowe cele w zakresie renowacji budynków. Zgodnie z art. 21 lit. b) pkt 7 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz warunkami podstawowymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/60 [1] państwa członkowskie powinny przedstawić opis środków finansowania, a także opis potrzeb inwestycyjnych i zasobów administracyjnych na potrzeby realizacji swoich planów renowacji budynków.</p>	<p>Aby osiągnąć wysoką efektywność energetyczną i dekarbonizację zasobów budowlanych oraz przekształcić istniejące budynki w budynki bezemisyjne do 2050 r., państwa członkowskie, w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, powinny ustanowić krajowe plany renowacji budynków, które zastąpią długoterminowe strategie renowacji i staną się jeszcze skuteczniejszym i w pełni operacyjnym narzędziem planowania dla państw członkowskich, kładąc większy nacisk na finansowanie i zapewniając dostępność pracowników odpowiednio wykwalifikowanych do przeprowadzania renowacji budynków. W swoich planach renowacji budynków państwa członkowskie powinny określić własne krajowe cele w zakresie renowacji budynków. Zgodnie z art. 21 lit. b) pkt 7 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz warunkami podstawowymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/60 [1] państwa członkowskie powinny przedstawić opis środków finansowania, a także opis potrzeb inwestycyjnych, zasobów administracyjnych na potrzeby realizacji swoich planów renowacji budynków i opis środków służących wspieraniu szerokiego uwzględniania zasad przystosowania i obiegu zamkniętego w renowacji krajowych zasobów budowlanych.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 20

Motyw 32

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Renowacja etapowa może być rozwiązaniem problemu wysokich kosztów początkowych i niedogodności dla mieszkańców, które mogą się pojawić podczas renowacji „za jednym zamachem”. Taka etapowa renowacja musi być jednak starannie zaplanowana, aby uniknąć sytuacji, w której jeden etap uniemożliwia przeprowadzenie niezbędnych kolejnych etapów renowacji. Jasny plan działania na potrzeby etapowej renowacji określają paszporty renowacji, które pomagają właścicielom i inwestorom w zaplanowaniu najlepszego harmonogramu i zakresu interwencji. Dlatego też paszporty renowacji powinny być udostępniane właścicielom budynków we wszystkich państwach członkowskich jako dobrowolne narzędzie.</p>	<p>Renowacja etapowa nie jest rozwiązaniem problemu wysokich kosztów początkowych i niedogodności dla mieszkańców, które mogą się pojawić podczas renowacji „za jednym zamachem”. Etapowa renowacja powoduje uzależnienie budynków od technologii emitujących dwutlenek węgla, co oznacza wysoki koszt dla podatników i ubóstwo energetyczne dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Rozwiązanie kwestii wysokich początkowych kosztów renowacji wymaga połączenia projektów renowacji i istniejących instrumentów finansowych w celu zmniejszenia kosztów początkowych poprzez zwiększenie skali. Jasny plan działania na potrzeby projektów jednorazowej renowacji grupujących kilka budynków w danym sąsiedztwie lub na poziomie miasta powinny określać paszporty renowacji, które pomagają właścicielom i inwestorom w zaplanowaniu najlepszego harmonogramu interwencji. Dlatego też paszporty renowacji powinny być udostępniane władzom lokalnym i regionalnym we wszystkich państwach członkowskich jako dobrowolne narzędzie.</p>

Uzasadnienie

Proponowana „etapowa renowacja” może prowadzić do efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych, którego należy unikać.

Poprawka 21

Motyw 33

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Pojęcie „gruntownej renowacji” nie zostało jeszcze zdefiniowane w prawodawstwie Unii. Aby zrealizować długoterminową wizję dotyczącą budynków, gruntowną renowację należy zdefiniować jako renowację, która przekształca je w budynki bezemisyjne; pierwszym jej krokiem jest renowacja, która przekształca budynki w budynki o niemal zerowym zużyciu energii. Definicja ta ma na celu poprawę charakterystyki energetycznej budynków. Gruntowna renowacja do celów efektywności energetycznej stanowi doskonałą okazję do podjęcia innych kwestii, takich jak warunki życia gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, zwiększenie odporności na zmianę klimatu, odporność na ryzyko związane z klęskami żywiołowymi, w tym trzęsieniami ziemi, bezpieczeństwo przeciwpożarowe, usuwanie niebezpiecznych substancji, w tym azbestu, oraz dostępność dla osób z niepełnosprawnościami.</p>	<p>Pojęcie „gruntownej renowacji” nie zostało jeszcze zdefiniowane w prawodawstwie Unii. Aby zrealizować długoterminową wizję dotyczącą budynków, gruntowną renowację należy zdefiniować jako renowację, która przekształca je w budynki bezemisyjne za jednym zamachem. Definicja ta ma na celu uniknięcie uzależnienia wyremontowanych budynków od dwutlenku węgla poprzez etapową renowację, co prowadzi do niskiego poziomu ambicji. Gruntowna renowacja do celów bezemisyjności stanowi doskonałą okazję do podjęcia innych kwestii, takich jak warunki życia gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, zwiększenie odporności na zmianę klimatu, odporność na ryzyko związane z klęskami żywiołowymi, w tym trzęsieniami ziemi, bezpieczeństwo przeciwpożarowe, usuwanie niebezpiecznych substancji, w tym azbestu, oraz dostępność dla osób z niepełnosprawnościami</p>

Uzasadnienie

Nie jest realistyczne założenie, że renowacje zostaną przeprowadzone więcej niż jeden raz w obecnym dziesięcioleciu. Poprawka ma na celu zapewnienie bardziej efektywnych kosztowo i związanych ze skutecznością wyników w zakresie charakterystyki energetycznej.

Poprawka 22

Motyw 35

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie powinny wspierać te modernizacje poprawiające charakterystykę energetyczną istniejących budynków, które przyczyniają się do tworzenia zdrowego środowiska w pomieszczeniach, m.in. przez usuwanie azbestu i innych szkodliwych substancji, zapobieganie usuwaniu w sposób nielegalny substancji szkodliwych oraz ułatwianie przestrzegania obowiązujących aktów ustawodawczych, np. dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ i ⁽²⁾</p> <p>⁽¹⁾ 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (Dz.U. L 330 z 16.12.2009, s. 28)</p> <p>⁽²⁾ dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1).</p>	<p>Państwa członkowskie i władze lokalne i regionalne powinny wspierać te modernizacje poprawiające charakterystykę energetyczną, które zmierzają do osiągnięcia bezemisyjności zasobów budowlanych i przyczyniają się do tworzenia zdrowego środowiska w pomieszczeniach, m. in. przez usuwanie azbestu i innych szkodliwych substancji, zapobieganie usuwaniu w sposób nielegalny substancji szkodliwych oraz ułatwianie przestrzegania obowiązujących aktów ustawodawczych, np. dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ i ⁽²⁾</p> <p>⁽¹⁾ 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (Dz.U. L 330 z 16.12.2009, s. 28)</p> <p>⁽²⁾ dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1).</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 23

Motyw 37

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Pojazdy elektryczne w połączeniu ze zwiększonym udziałem produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych powodują mniejszą emisję gazów cieplarnianych. Pojazdy elektryczne stanowią istotny element przejścia na czystą energię w oparciu o środki w zakresie efektywności energetycznej, paliw alternatywnych, energii ze źródeł odnawialnych i innowacyjnych rozwiązań w zakresie zarządzania elastycznością energetyczną. Można skutecznie wykorzystywać kodeksy budowlane, aby wprowadzać konkretne wymagania, które będą sprzyjać instalowaniu infrastruktury do ładowania na parkingach należących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Państwa członkowskie powinny usuwać bariery, takie jak rozdział zachęt i komplikacje administracyjne, jakie indywidualni właściciele napotykają podczas prób instalowania punktu ładowania na swoim miejscu parkingowym.</p>	<p>Pojazdy elektryczne w połączeniu ze zwiększonym udziałem produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych powodują mniejszą emisję gazów cieplarnianych. Pojazdy elektryczne stanowią istotny element przejścia na czystą energię w oparciu o środki w zakresie efektywności energetycznej, paliw alternatywnych, energii ze źródeł odnawialnych i innowacyjnych rozwiązań w zakresie zarządzania elastycznością energetyczną. Można skutecznie wykorzystywać kodeksy budowlane, aby wprowadzać konkretne wymagania, które będą sprzyjać instalowaniu infrastruktury do ładowania na parkingach samochodowych i rowerowych należących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Państwa członkowskie powinny usuwać bariery, takie jak rozdział zachęt i komplikacje administracyjne, jakie indywidualni właściciele napotykają podczas prób instalowania punktu ładowania na swoim miejscu parkingowym.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 24

Motyw 40

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Promowanie ekologicznej mobilności jest kluczowym elementem Europejskiego Zielonego Ładu, a budynki mogą odgrywać ważną rolę w zapewnianiu niezbędnej infrastruktury nie tylko do ładowania pojazdów elektrycznych, ale również dla rowerów. Przejście na miękką mobilność, taką jak jazda na rowerze, może znacznie zmniejszyć emisje gazów cieplarnianych z transportu. Jak określono w Planie w zakresie celów klimatycznych na 2030 r., zwiększenie udziału czystego i wydajnego transportu prywatnego i publicznego, takiego jak transport rowerowy, radykalnie zmniejszy zanieczyszczenie powodowane przez transport i przyniesie znaczne korzyści obywatelom i społecznościom. Brak miejsc parkingowych dla rowerów, zarówno w budynkach mieszkalnych, jak i niemieszkalnych, jest poważną barierą dla upowszechnienia ruchu rowerowego. Kodeksy budowlane mogą skutecznie pomagać w przejściu na czystsza mobilność, dzięki zawartym w nich wymogom dotyczącym minimalnej liczby miejsc parkingowych dla rowerów.</p>	<p>Promowanie ekologicznej mobilności jest kluczowym elementem Europejskiego Zielonego Ładu, a budynki mogą odgrywać ważną rolę w zapewnianiu niezbędnej infrastruktury nie tylko do ładowania pojazdów elektrycznych, ale również dla rowerów. Przejście na miękką mobilność, taką jak jazda na rowerze, może znacznie zmniejszyć emisje gazów cieplarnianych z mobilności. Jak określono w Planie w zakresie celów klimatycznych na 2030 r., zwiększenie udziału czystego i wydajnego transportu prywatnego i publicznego, takiego jak transport rowerowy, radykalnie zmniejszy zanieczyszczenie powodowane przez mobilność i przyniesie znaczne korzyści obywatelom i społecznościom. Brak miejsc parkingowych dla rowerów, zarówno w budynkach mieszkalnych, jak i niemieszkalnych, jest poważną barierą dla upowszechnienia ruchu rowerowego. Polityki w zakresie gospodarowania gruntami i planowania przestrzeni miejskiej mogą skutecznie pomagać w przejściu na czystsza mobilność, dzięki zawartym w nich wymogom dotyczącym minimalnej liczby miejsc parkingowych dla rowerów.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 25

Motyw 43

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci należy używać w celu zmierzenia zdolności budynków do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i systemów elektronicznych w celu dostosowania funkcjonowania budynków do potrzeb użytkowników i sieci oraz w celu poprawy efektywności energetycznej i ogólnej charakterystyki budynków. Wskaźnik gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci powinien zwiększyć wiedzę właścicieli budynków i ich użytkowników na temat wartości związanej z automatyką budynku i elektronicznym monitorowaniem systemów technicznych budynku, a także powinien dać użytkownikom pewność co do faktycznych oszczędności z tytułu tych nowych ulepszonych funkcjonalności. Wskaźnik gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci jest szczególnie korzystny dla dużych budynków o wysokim zapotrzebowaniu na energię. W przypadku innych budynków program oceny gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci powinien być dla państw członkowskich opcjonalny.</p>	<p>Wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci należy używać w celu zmierzenia zdolności budynków do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i systemów elektronicznych w celu dostosowania funkcjonowania budynków do potrzeb użytkowników i sieci oraz w celu poprawy efektywności energetycznej i ogólnej charakterystyki budynków. Wskaźnik gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci powinien zwiększyć wiedzę właścicieli budynków i ich użytkowników na temat wartości związanej z automatyką budynku i elektronicznym monitorowaniem systemów technicznych budynku, a także powinien dać użytkownikom pewność co do faktycznych oszczędności z tytułu tych nowych ulepszonych funkcjonalności. Wskaźnik gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci jest szczególnie korzystny dla dużych budynków o wysokim zapotrzebowaniu na energię. W przypadku innych budynków program oceny gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci powinien być dla państw członkowskich opcjonalny. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie szkolenie personelu technicznego pracującego w organach władz lokalnych i regionalnych w tej dziedzinie.</p>

Uzasadnienie

Budowanie zdolności na szczeblu lokalnym i regionalnym jest jedną z głównych barier dla potrzebnej transformacji.

Poprawka 26

Motyw 45

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Instrumenty finansowe Unii należy stosować, aby cele niniejszej dyrektywy przyniosły praktyczne efekty, nie powinny one jednak zastępować środków krajowych. Ze względu na skalę koniecznych renowacji i starań, powinny one być zwłaszcza stosowane do zapewnienia odpowiednich oraz innowacyjnych środków finansowania, aby pobudzać inwestycje w efektywność energetyczną budynków. Mogłyby one odgrywać ważną rolę w tworzeniu krajowych, regionalnych i lokalnych funduszy, instrumentów lub mechanizmów efektywności energetycznej, które z kolei oferowałyby takie możliwości finansowania prywatnym właścicielom, małym i średnim przedsiębiorstwom oraz spółkom oferującym usługi w zakresie efektywności energetycznej.</p>	<p>Instrumenty finansowe Unii należy stosować, aby cele niniejszej dyrektywy przyniosły praktyczne efekty, nie powinny one jednak zastępować środków krajowych. Ze względu na skalę koniecznych renowacji i starań, powinny one być zwłaszcza stosowane do zapewnienia odpowiednich oraz innowacyjnych środków finansowania, aby pobudzać inwestycje w efektywność energetyczną budynków. Mogłyby one odgrywać ważną rolę w tworzeniu krajowych, regionalnych i lokalnych funduszy, instrumentów lub mechanizmów renowacji, które z kolei oferowałyby takie możliwości finansowania prywatnym właścicielom, gminom i władzom lokalnym, małym i średnim przedsiębiorstwom oraz spółkom oferującym usługi w zakresie efektywności energetycznej.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 27

Motyw 47

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Samo finansowanie nie zaspokoi potrzeb w zakresie renowacji. Aby zapewnić odpowiednie ramy wspomagające i przełamać bariery utrudniające renowację, oprócz finansowania niezbędne jest stworzenie dostępnych i przejrzystych narzędzi doradczych i instrumentów pomocy, takich jak punkty kompleksowej obsługi świadczące zintegrowane usługi w zakresie renowacji energetycznej lub punkty pośrednictwa, a także wdrożenie innych środków i inicjatyw, takich jak te, o których mowa w inicjatywie Komisji na rzecz inteligentnego finansowania inteligentnych budynków.</p>	<p>Samo finansowanie nie zaspokoi potrzeb w zakresie renowacji. Aby zapewnić odpowiednie ramy wspomagające i przełamać bariery utrudniające renowację, oprócz finansowania niezbędne jest stworzenie dostępnych i przejrzystych narzędzi doradczych i instrumentów pomocy, takich jak punkty kompleksowej obsługi, w ramach których organizuje się i planuje renowację całych dzielnic i/lub grup budynków oraz troszczy o to, by przemysł budowlany realizował budynki bezemisyjne bez przeszacowania kosztów renowacji. W tym celu niezbędne jest także wdrożenie innych środków i inicjatyw zapewniających bezemisyjność budynków. Aby zaradzić obecnemu niedoborowi pracowników wykwalifikowanych, również w administracjach władz lokalnych i regionalnych, trzeba będzie przedsięwziąć znaczące wysiłki na rzecz rozwoju i szkolenia odpowiednich umiejętności i zdolności, aby zapewnić sprawny przebieg tego procesu. W tym celu należy opracować plan formalnych, specjalistycznych i wysokiej jakości szkoleń w tej dziedzinie dla pracowników/techników z poszczególnych administracji państw członkowskich, które uczestniczą w różnorodnych procedurach związanych z tą kwestią.</p>

Uzasadnienie

Odpowiednie umiejętności mają kluczowe znaczenie dla wdrożenia dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

Poprawka 28

Motyw 48

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Niefektywne budynki często wiążą się z ubóstwem energetycznym i problemami społecznymi. Gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji są szczególnie narażone na rosnące ceny energii, ponieważ wydają większą niż inne część swojego budżetu na produkty energetyczne. Dzięki obniżeniu nadmiernych rachunków za energię renowacja budynków może wydzwignąć ludzi z ubóstwa energetycznego, a także zapobiec temu ubóstwu. Jednocześnie renowacja budynków nie jest nieodpłatna i należy zadbać o to, by społeczne skutki kosztów renowacji budynków, zwłaszcza dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, był kontrolowany. Fala renowacji nie powinna pozostawiać nikogo w tyle i należy ją wykorzystać jako szansę na poprawę sytuacji gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, a także zapewnić sprawiedliwą transformację w kierunku neutralności klimatycznej. [...]</p>	<p>Niefektywne budynki często wiążą się z ubóstwem energetycznym i problemami społecznymi. Gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji są szczególnie narażone na rosnące ceny energii, ponieważ wydają większą niż inne część swojego budżetu na produkty energetyczne. Eliminacja ubóstwa energetycznego wymaga renowacji budynków w oparciu o normę bezemisyjności lub niemal bezemisyjności, aby drastycznie obniżyć rachunki za energię i zapewnić sytuację, w której budynki bezemisyjne w miarę możliwości będą producentami energii. Renowacja budynków zajmowanych przez gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji nie może pociągać za sobą jakichkolwiek kosztów dla tych gospodarstw. Takie renowacje należy przeprowadzać przy wsparciu ze strony unijnych i krajowych instrumentów finansowych. Fala renowacji nie powinna pozostawiać nikogo w tyle i należy ją wykorzystać jako szansę na poprawę sytuacji gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, a także zapewnić sprawiedliwą transformację w kierunku neutralności klimatycznej. [...]</p> <p>Finansowanie i ewentualne gwarancje muszą również pokrywać w szczególności nowe obciążenia dla właścicieli, dla których ich własny dom czy mieszkanie, na którego spłnienie ciężko pracowali przez lata, stanowi zabezpieczenie na starość. Odpowiednie ukierunkowanie wsparcia i gwarancji może również tu umożliwić postępy lub stanowić zachętę.</p>

Uzasadnienie

Ubóstwo energetyczne jest bardzo istotną kwestią i wymaga systematycznego podejścia w celu jego likwidacji. Osobom starszym trudno jest zaciągać kredyty. W związku z tym konieczne jest, aby zaproponować określonym grupom rozwiązania w zakresie niezbędnych inwestycji w nieruchomości mających na celu przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Poprawka 29

Motyw 50

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Dostępność danych gromadzonych za pomocą narzędzi cyfrowych stanowi ułatwienie dla monitorowania zasobów budowlanych i zmniejsza koszty administracyjne. W związku z tym należy utworzyć krajowe bazy danych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, a zawarte w nich informacje należy przekazać do obserwatorium zasobów budowlanych UE.</p>	<p>Dostępność danych gromadzonych za pomocą narzędzi cyfrowych stanowi ułatwienie dla monitorowania zasobów budowlanych i zmniejsza koszty administracyjne. W związku z tym należy utworzyć krajowe bazy danych dotyczących emisji gazów cieplarnianych i charakterystyki energetycznej budynków, a zawarte w nich informacje należy przekazać do obserwatorium zasobów budowlanych UE.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 30

Motyw 52

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W ostatnich latach wzrosła liczba systemów klimatyzacji w krajach europejskich. Stwarza to istotne problemy w okresach szczytowego obciążenia energetycznego, zwiększając koszty elektryczności i naruszając bilans energetyczny. Należy udzielać pierwszeństwa strategiom służącym poprawie charakterystyki cieplnej budynków w okresie letnim. W tym celu należy skoncentrować się na środkach pozwalających uniknąć przegrzania, takich jak zacienianie oraz dostateczna pojemność cieplna konstrukcji budynku, a także na dalszym opracowywaniu i stosowaniu technologii pasywnego chłodzenia, szczególnie takich, które poprawiają warunki klimatyczne wewnątrz oraz mikroklimat wokół budynków.</p>	<p>W ostatnich latach wzrosła liczba systemów klimatyzacji w krajach europejskich, a spodziewane globalne ocieplenie prawdopodobnie zwiększy liczbę zainstalowanych systemów klimatyzacji, jeżeli w tym dziesięcioleciu nie zostaną uwzględnione działania podejmowane z góry w celu zainstalowania rozwiązań w zakresie pasywnego chłodzenia. Stwarza to istotne problemy w okresach szczytowego obciążenia energetycznego, zwiększając koszty elektryczności i naruszając bilans energetyczny. Należy udzielać pierwszeństwa strategiom służącym poprawie charakterystyki cieplnej budynków w okresie letnim. W tym celu należy skoncentrować się na środkach pozwalających uniknąć przegrzania, takich jak zacienianie oraz dostateczna pojemność cieplna konstrukcji budynku, a także na dalszym opracowywaniu i stosowaniu technologii pasywnego chłodzenia, szczególnie takich, które poprawiają warunki klimatyczne wewnątrz oraz mikroklimat wokół budynków.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 31

Motyw 55

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Ponieważ skuteczne wdrożenie tej dyrektywy uzależnione jest od władz lokalnych i regionalnych, należy konsultować się z nimi i angażować je w działania – jeśli zajdzie taka potrzeba i w zgodzie z mającym zastosowanie ustawodawstwem krajowym – w sprawach dotyczących planowania, opracowywania programów służących udostępnianiu informacji, szkolenia i podnoszenia świadomości oraz w sprawie wdrażania niniejszej dyrektywy na szczeblu krajowym lub regionalnym. Takie konsultacje mogą także służyć promowaniu udzielania odpowiednich wskazówek lokalnym planistom i inspektorom budowlanym, by mogli wykonywać konieczne zadania. Państwa członkowskie powinny ponadto umożliwić architektom i planistom rzetelne rozważenie zastosowania optymalnej kombinacji i ulepszeń w zakresie efektywności energetycznej, wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych na etapie planowania, projektowania, wznoszenia i renowacji stref przemysłowych lub osiedli mieszkaniowych, a także zachęcać ich do takich działań.</p>	<p>Ponieważ skuteczne wdrożenie tej dyrektywy uzależnione jest od władz lokalnych i regionalnych, należy konsultować się z nimi i angażować je w działania – w zgodzie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności oraz z mającym zastosowanie ustawodawstwem krajowym – w sprawach dotyczących planowania, opracowywania programów służących udostępnianiu informacji, szkolenia i podnoszenia świadomości oraz w sprawie wdrażania niniejszej dyrektywy na szczeblu krajowym lub regionalnym i lokalnym. Takie konsultacje powinny być przyczynkiem do krajowych wielopoziomowych dialogów w dziedzinie energii i klimatu i mogą służyć promowaniu udzielania odpowiednich wskazówek lokalnym planistom i inspektorom budowlanym, by mogli wykonywać konieczne zadania. Przy tym w ramach dyrektywy powinno być możliwe uwzględnienie często bardzo zróżnicowanych sytuacji na obszarach miejskich i obszarach wiejskich z dużym odsetkiem budynków jedno- i wielorodzinnych oraz niejednorodną strukturą osadniczą, a także odpowiednie dostosowanie wymogów na poziomie regionalnym. Państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne powinny ponadto umożliwić architektom i planistom rzetelne rozważenie zastosowania optymalnej kombinacji i ulepszeń w zakresie efektywności energetycznej i oszczędności energii, wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych na etapie planowania, projektowania, wznoszenia i renowacji stref przemysłowych lub osiedli mieszkaniowych, a także zachęcać ich do takich działań. Ponadto zasadnicze znaczenie ma promowanie wykorzystywania zasobów dostępnych lokalnie i ekspertów o dużej wiedzy w procesie planowania, projektowania, budowy i renowacji stref przemysłowych lub osiedli mieszkaniowych.</p> <p>Państwa członkowskie mają do odegrania kluczową rolę we wspieraniu władz lokalnych i regionalnych w tych dążeniach.</p>

Uzasadnienie

Wykorzystanie dostępnych lokalnie zasobów i ekspertów dodatkowo przyczynia się do łagodzenia negatywnych skutków dla klimatu.

Poprawka 32

Artykuł 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Przedmiot</p> <p>1. Niniejsza dyrektywa promuje poprawę charakterystyki energetycznej budynków i redukcję emisji gazów cieplarnianych z budynków w Unii, celem osiągnięcia bezemisyjnych zasobów budowlanych do 2050 r. z uwzględnieniem panujących na zewnątrz warunków klimatycznych i warunków lokalnych oraz wymagań dotyczących klimatu wewnętrznego i opłacalności ekonomicznej.</p> <p>2. Niniejsza dyrektywa ustanawia wymagania w zakresie:</p> <p>a) wspólnych ram ogólnych dla metodologii obliczania zintegrowanej charakterystyki energetycznej budynków i modułów budynków;</p> <p>b) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec nowych budynków i nowych modułów budynków;</p> <p>c) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej:</p> <p>(i) podlegających ważniejszej renowacji budynków istniejących i modułów budynków;</p> <p>(ii) wobec elementów budynków stanowiących część przegród zewnętrznych i mających istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych budynku, w sytuacji gdy elementy te są modernizowane lub wymieniane; oraz</p> <p>(iii) wobec systemów technicznych budynku, jeżeli są one instalowane, wymieniane lub modernizowane;</p>	<p style="text-align: center;">Przedmiot</p> <p>1. Niniejsza dyrektywa promuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię i materiały w całym cyklu życia budynków, poprawę charakterystyki energetycznej budynków i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych budynków w Unii, celem osiągnięcia bezemisyjnych zasobów budowlanych do 2050 r. z uwzględnieniem panujących na zewnątrz warunków klimatycznych i warunków lokalnych oraz wymagań dotyczących klimatu wewnętrznego, ochrony środowiska, zmniejszenia zanieczyszczenia i opłacalności ekonomicznej, która powinna uwzględniać środowiskowe, społeczne i zdrowotne efekty zewnętrzne. Przyczyni się to również w znacznym stopniu do poprawy bezpieczeństwa energetycznego Europy.</p> <p>2. Niniejsza dyrektywa ustanawia wymagania w zakresie:</p> <p>a) wspólnych ram ogólnych dla metodologii obliczania zintegrowanej charakterystyki energetycznej budynków i modułów budynków, by stały się bezemisyjne lub niemal bezemisyjne;</p> <p>b) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec nowych budynków i nowych modułów budynków;</p> <p>c) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej:</p> <p>(i) podlegających ważniejszej renowacji budynków istniejących i modułów budynków, by stały się bezemisyjne lub niemal bezemisyjne;</p> <p>(ii) wobec elementów budynków stanowiących część przegród zewnętrznych i mających istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych budynku, w sytuacji gdy elementy te są modernizowane lub wymieniane; oraz</p> <p>(iii) wobec systemów technicznych budynku, jeżeli są one instalowane, wymieniane lub modernizowane;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>d) stosowania minimalnych norm charakterystyki energetycznej do istniejących budynków i istniejących modułów budynków;</p> <p>e) paszportów renowacji;</p> <p>f) krajowych planów renowacji budynków;</p> <p>g) infrastruktury mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju w budynkach i w ich sąsiedztwie; oraz</p> <p>h) inteligentnych budynków;</p> <p>i) certyfikacji charakterystyki energetycznej budynków lub modułów budynków;</p> <p>j) regularnych przeglądów systemów ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji w budynkach; oraz</p> <p>k) niezależnych systemów kontroli świadectw charakterystyki energetycznej, paszportów renowacji, wskaźników gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci i sprawozdań z przeglądu.</p> <p>3. Wymagania zawarte w niniejszej dyrektywie są wymaganiami minimalnymi i nie powinny powstrzymywać państw członkowskich od utrzymywania lub wprowadzania bardziej surowych środków. Takie środki są zgodne z TFUE. Są one notyfikowane Komisji.</p>	<p>d) stosowania minimalnych norm charakterystyki energetycznej do istniejących budynków i istniejących modułów budynków, by stały się bezemisyjne lub niemal bezemisyjne;</p> <p>e) paszportów renowacji;</p> <p>f) krajowych planów renowacji budynków;</p> <p>g) infrastruktury mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju w budynkach i w ich sąsiedztwie; oraz</p> <p>h) inteligentnych budynków;</p> <p>i) certyfikacji charakterystyki energetycznej budynków lub modułów budynków;</p> <p>j) regularnych przeglądów systemów ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji w budynkach; oraz</p> <p>k) niezależnych systemów kontroli świadectw charakterystyki energetycznej, paszportów renowacji, wskaźników gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci i sprawozdań z przeglądu.</p> <p>3. Wymagania zawarte w niniejszej dyrektywie są wymaganiami minimalnymi i nie powinny powstrzymywać państw członkowskich od utrzymywania lub wprowadzania bardziej surowych środków. Takie środki są zgodne z TFUE. Są one notyfikowane Komisji.</p>

Uzasadnienie

Cel dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków należy dostosować do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

Poprawka 33

Artykuł 2 pkt 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>„budynek bezemisyjny” oznacza budynek o bardzo wysokiej charakterystyce energetycznej określonej zgodnie z załącznikiem I, w którym to budynku bardzo niska ilość nadal wymaganej energii pochodzi w pełni z energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu, od społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej w rozumieniu dyrektywy (UE) 2018/2001 [zmienionej dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii] lub z systemu ciepłowniczego i chłodniczego, zgodnie z wymogami określonymi w załączniku III;</p>	<p>„budynek bezemisyjny” oznacza budynek o bardzo niskim zapotrzebowaniu na energię i materiały w cyklu życia budynków i o bardzo wysokiej charakterystyce energetycznej określonej zgodnie z załącznikiem I, w którym to budynku bardzo niska ilość nadal wymaganej energii pochodzi w pełni z energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu lub zapewnianej przez sieć, od społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej w rozumieniu dyrektywy (UE) 2018/2001 [zmienionej dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii] lub z systemu ciepłowniczego i chłodniczego, zgodnie z wymogami określonymi w załączniku III lub z dystrybucji z odnawialnych źródeł energii opartej na sieci; „budynek o pozytywnym wpływie na klimat” oznacza budynek o bardzo niskim zapotrzebowaniu na energię i materiały w całym cyklu życia budynków i o bardzo wysokiej charakterystyce energetycznej określonej zgodnie z załącznikiem I, gdzie produkcja energii w budynku lub przeznaczona dla niego przekracza jego zapotrzebowanie na energię;</p>

Uzasadnienie

Dodanie obiegu zamkniętego, systemu lokalnego ogrzewania, koncepcji „budynek o pozytywnym wpływie na klimat” i kryteriów dotyczących całego cyklu życia budynków.

Poprawka 34

Artykuł 2 pkt 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>„budynek o niemal zerowym zużyciu energii” oznacza budynek o bardzo wysokiej charakterystyce energetycznej określonej zgodnie z załącznikiem I, która nie może być niższa niż poziom optymalny pod względem kosztów na 2023 r. zgłoszony przez państwa członkowskie zgodnie z art. 6 ust. 2, i w którym niemal zerowa lub bardzo niska ilość wymaganej energii pochodzi w bardzo wysokim stopniu z energii ze źródeł odnawialnych, w tym energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu;</p>	<p>„budynek o niemal zerowym zużyciu energii” oznacza budynek o bardzo wysokiej charakterystyce energetycznej określonej zgodnie z załącznikiem I, która nie może być niższa niż poziom optymalny pod względem kosztów na 2023 r. zgłoszony przez państwa członkowskie zgodnie z art. 6 ust. 2, i w którym niemal zerowe lub bardzo niskie zapotrzebowanie na energię jest zaspokajane w bardzo wysokim stopniu z energii ze źródeł odnawialnych, w tym energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu, lub z odzyskanej energii odpadowej;</p>

Uzasadnienie

Efektywność energetyczna jest wskaźnikiem względnym, natomiast niskie zapotrzebowanie na energię jest celem bezwzględnym.

Poprawka 35

Artykuł 2 pkt 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>„minimalne normy charakterystyki energetycznej” oznaczają zasady, zgodnie z którymi istniejące budynki muszą spełniać wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej w ramach szeroko zakrojonego planu renowacji zasobów budowlanych lub w „punkcie aktywacji” na rynku (w momencie sprzedaży lub wynajmu), w określonym okresie lub przed upływem określonego terminu; dają one impuls do renowacji istniejących budynków;</p>	<p>„minimalne normy charakterystyki energetycznej” oznaczają zasady, zgodnie z którymi istniejące budynki muszą spełniać wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej, wskutek czego budynki bezemisyjne lub niemal bezemisyjne stają się częścią szeroko zakrojonego planu renowacji zasobów budowlanych, jeśli są poddane renowacji do 2032 r.;</p>

Uzasadnienie

Cel dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków należy dostosować do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

Poprawka 36

Artykuł 2 pkt 46

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
46. „powierzchnia referencyjna” oznacza powierzchnię podłogi wykorzystywaną jako wielkość odniesienia do oceny charakterystyki energetycznej budynku, obliczoną jako sumę powierzchni użytkowych pomieszczeń w obrębie przegród zewnętrznych budynku, określoną do celów oceny charakterystyki energetycznej;	46. „powierzchnia referencyjna” oznacza powierzchnię podłogi wykorzystywaną jako wielkość odniesienia do oceny charakterystyki energetycznej budynku, obliczoną jako sumę powierzchni użytkowych pomieszczeń w obrębie przegród zewnętrznych budynku oraz powierzchni zajmowanych przez zarządzaną wewnątrz budynku infrastrukturę zużywającą energię , określoną do celów oceny charakterystyki energetycznej;

Uzasadnienie

Celem jest objęcie definicją „powierzchni referencyjnej” infrastruktury należącej do budynków i zużywającej energię, takiej jak infrastruktura sportowa, baseny itp.

Poprawka 37

Artykuł 2 pkt 57 (nowy)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	„Wystarczalność” to zbiór środków i codziennych praktyk pozwalających uniknąć zapotrzebowania na energię, materiały, grunty i wodę, a jednocześnie zapewniających powszechny dobrostan człowieka w ramach ograniczeń planety.

Uzasadnienie

Niezależność energetyczna jest bardzo skuteczną strategią pozwalającą osiągnąć cele klimatyczne.

Poprawka 38

Art. 3 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Każde państwo członkowskie ustanawia krajowy plan renowacji budynków służący zapewnieniu renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, aby zapewnić do 2050 r. wysoką efektywność energetyczną i niskoemisyjność zasobów budowlanych celem przekształcenia istniejących budynków w budynki bezemisyjne.</p> <p>Każdy plan renowacji budynków obejmuje:</p> <p>a) przegląd krajowych zasobów budowlanych w podziale na różne rodzaje budynków, okresy budowy i strefy klimatyczne oparty, w stosownych przypadkach, na próbkach statystycznych i krajowej bazie danych świadectw charakterystyki energetycznej na podstawie art. 19, przegląd barier rynkowych i niedoskonałości rynku oraz przegląd zdolności w sektorach budownictwa, efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych;</p>	<p>Każde państwo członkowskie ustanawia krajowy plan renowacji budynków służący zapewnieniu renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, aby zapewnić do 2050 r. wysoką efektywność energetyczną i niskoemisyjność zasobów budowlanych celem przekształcenia istniejących budynków w budynki bezemisyjne. UE powinna zapewnić państwom członkowskim, regionom i miastom wszystkie niezbędne narzędzia do opracowania tych planów. Każdy plan renowacji budynków obejmuje:</p> <p>a) przegląd krajowych zasobów budowlanych w podziale na różne rodzaje budynków, okresy budowy i strefy klimatyczne oparty, w stosownych przypadkach, na próbkach statystycznych i krajowej bazie danych świadectw charakterystyki energetycznej na podstawie art. 19, przegląd barier rynkowych i niedoskonałości rynku oraz przegląd zdolności w sektorach budownictwa, efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>b) plan działania z ustalonymi na poziomie krajowym celami i mierzalnymi wskaźnikami postępów, z myślą o realizacji celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., aby zapewnić wysoce energooszczędne i niskoemisyjne krajowe zasoby budowlane oraz przekształcenie istniejących budynków w budynki bezemisyjne do 2050 r.;</p> <p>c) przegląd wdrożonych i planowanych strategii politycznych i środków, wspierających realizację planu działania na podstawie lit. b); oraz</p> <p>d) zarys potrzeb inwestycyjnych do celów realizacji planu renowacji budynków, źródeł finansowania i środków finansowych oraz zasobów administracyjnych na potrzeby renowacji budynków.</p>	<p>b) krajowe cele dotyczące wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym i dotyczące wystarczalności;</p> <p>c) plan działania z ustalonymi na poziomie krajowym celami i mierzalnymi wskaźnikami postępów, z myślą o realizacji celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., aby zapewnić wysoce energooszczędne i niskoemisyjne krajowe zasoby budowlane oraz przekształcenie istniejących budynków w budynki bezemisyjne do 2050 r.;</p> <p>d) przegląd wdrożonych i planowanych strategii politycznych i środków, w tym strategii na rzecz wystarczalności, które mogą być oparte na zintegrowanych lokalnie koncepcjach na poziomie lokalnej sieci lub sąsiedztwa, wspierających realizację planu działania na podstawie lit. c); oraz</p> <p>e) zarys potrzeb inwestycyjnych do celów realizacji planu renowacji budynków, źródeł finansowania i środków finansowych oraz zasobów administracyjnych na potrzeby renowacji budynków.</p>
<p>Plan działania, o którym mowa w lit. b), obejmuje krajowe cele na lata 2030, 2040 i 2050 dotyczące rocznego wskaźnika renowacji energetycznej, zużycia energii pierwotnej i końcowej przez krajowe zasoby budowlane oraz redukcji ich operacyjnych emisji gazów cieplarnianych; szczegółowe harmonogramy osiągnięcia przez budynki wyższych klas charakterystyki energetycznej niż te określone w art. 9 ust. 1 do 2040 r. i 2050 r., zgodnie ze ścieżką transformacji krajowych zasobów budowlanych w budynki bezemisyjne; oparte na faktach szacunki oczekiwanej oszczędności energii i szerszych korzyści; [...]</p>	<p>Plan działania, o którym mowa w lit. c), obejmuje krajowe cele na lata 2030, 2040 i 2050 dotyczące rocznego wskaźnika renowacji energetycznej, zużycia energii pierwotnej i końcowej przez krajowe zasoby budowlane oraz redukcji ich operacyjnych emisji gazów cieplarnianych; szczegółowe harmonogramy osiągnięcia przez budynki wyższych klas charakterystyki energetycznej niż te określone w art. 9 ust. 1 do 2040 r. i 2050 r., zgodnie ze ścieżką transformacji krajowych zasobów budowlanych w budynki bezemisyjne; oparte na faktach szacunki oczekiwanej oszczędności energii, redukcji emisji i szerszych korzyści, na podstawie zintegrowanych lokalnie koncepcji na poziomie lokalnej sieci lub sąsiedztwa; [...]</p>

Uzasadnienie

Cel dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków należy dostosować do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

Poprawka 39

Artykuł 3 ust. 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>4. Komisja ocenia krajowe projekty planów renowacji budynków, w szczególności sprawdzając, czy:</p> <p>a) poziom ambicji ustalonych na szczeblu krajowym celów jest wystarczający i zgodny z krajowymi zobowiązaniami w zakresie klimatu i energii określonymi w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu;</p> <p>b) polityki i środki są wystarczające do osiągnięcia celów ustalonych na poziomie krajowym;</p> <p>c) przydział zasobów budżetowych i administracyjnych jest wystarczający do realizacji planu;</p> <p>d) konsultacje społeczne, o których mowa w ust. 3, były wystarczająco inkluzywne; oraz</p> <p>e) plany są zgodne z wymogami określonymi w ust. 1 oraz ze wzorem przedstawionym w załączniku II. Po konsultacji z komitetem ustanowionym na mocy art. 30 Komisja może wydawać zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich zgodnie z art. 9 ust. 2 i art. 34 rozporządzenia (UE) 2018/1999. W odniesieniu do pierwszego projektu planu renowacji budynków Komisja może wydać zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich nie później niż sześć miesięcy po przedłożeniu tego planu przez dane państwo członkowskie.</p>	<p>4. Komisja ocenia krajowe projekty planów renowacji budynków, w szczególności sprawdzając, czy:</p> <p>a) poziom ambicji ustalonych na szczeblu krajowym celów jest wystarczający i doprowadzi do bezemisyjnych zasobów budynków do 2050 r. zgodnie z krajowymi zobowiązaniami w zakresie klimatu i energii określonymi w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu;</p> <p>b) polityki i środki są wystarczające do osiągnięcia celów ustalonych na poziomie krajowym i nie uzależniają budynków poddanych renowacji od dwutlenku węgla;</p> <p>c) przydział zasobów budżetowych i administracyjnych jest wystarczający do realizacji planu;</p> <p>d) konsultacje społeczne, o których mowa w ust. 3, były wystarczająco inkluzywne; oraz</p> <p>e) plany są zgodne z wymogami określonymi w ust. 1 oraz ze wzorem przedstawionym w załączniku II. Po konsultacji z komitetem ustanowionym na mocy art. 30 Komisja może wydawać zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich zgodnie z art. 9 ust. 2 i art. 34 rozporządzenia (UE) 2018/1999. W odniesieniu do pierwszego projektu planu renowacji budynków Komisja może wydać zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich nie później niż sześć miesięcy po przedłożeniu tego planu przez dane państwo członkowskie.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 40

Artykuł 5 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Ustalanie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej</p> <p>1. Państwa członkowskie stosują niezbędne środki celem zapewnienia, aby ustalone zostały minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków lub modułów budynków w celu osiągnięcia co najmniej poziomów optymalnych pod względem kosztów. Charakterystykę energetyczną oblicza się zgodnie z metodologią, o której mowa w art. 4. Obliczanie poziomów optymalnych pod względem kosztów następuje zgodnie z ramami metodologii porównawczej, o której mowa w art. 6.</p>	<p>Ustalanie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej</p> <p>1. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi stosują niezbędne środki celem zapewnienia, aby ustalone zostały minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków lub modułów budynków zgodnie ze ścieżką dążenia do osiągnięcia neutralności klimatycznej krajowych zasobów budowlanych do 2050 r. Charakterystykę energetyczną oblicza się zgodnie z metodologią, o której mowa w art. 4. Obliczanie normy bezemisyjności następuje zgodnie z ramami metodologii porównawczej, o której mowa w art. 6.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie podejmują konieczne działania, aby zapewnić określenie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej dla elementów budynków wchodzących w skład przegród zewnętrznych budynku i mających istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych w razie ich wymiany lub modernizacji w celu osiągnięcia co najmniej poziomów optymalnych pod względem kosztów.</p> <p>Ustalając wymagania, państwa członkowskie mogą dokonać zróżnicowania pomiędzy budynkami nowymi i istniejącymi oraz pomiędzy różnymi kategoriami budynków.</p> <p>Wymagania te uwzględniają ogólne wewnętrzne warunki klimatyczne – aby uniknąć w ten sposób ewentualnych negatywnych efektów, takich jak nieodpowiednia wentylacja – a także warunki lokalne i projektowaną funkcję oraz wiek budynku.</p> <p>Państwa członkowskie dokonują przeglądu swoich minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej w regularnych odstępach czasu, nie dłuższych niż pięć lat, oraz, w razie potrzeby, aktualizują je w celu uwzględnienia postępu technicznego w sektorze budowlanym, wyników obliczenia kosztów optymalnych, podanych w art. 6 oraz zaktualizowanych krajowych celów i polityk energetycznych i klimatycznych.</p>	<p>Państwa członkowskie podejmują konieczne działania, aby zapewnić określenie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej dla elementów budynków wchodzących w skład przegród zewnętrznych budynku i mających istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych w razie ich wymiany lub modernizacji w celu osiągnięcia normy bezemisyjności.</p> <p>Ustalając wymagania, państwa członkowskie mogą dokonać zróżnicowania pomiędzy budynkami nowymi i istniejącymi oraz pomiędzy różnymi kategoriami budynków. Wymagania te uwzględniają potrzebę zapewnienia odpowiednich warunków jakości środowiska w pomieszczeniach, a także zadbania o warunki lokalne i projektowaną funkcję oraz wiek budynku. Takie warunki lokalne należy rozpatrywać w podziale na regiony, a nie na poziomie krajowym, ponieważ mogą one często różnić się w zależności od gminy.</p>

Uzasadnienie

Cel dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków należy dostosować do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

Poprawka 41

Artykuł 6 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Obliczanie optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, zgodnie z art. 29, dotyczących ram metodologii porównawczej obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków. Do dnia 30 czerwca 2026 r. Komisja dokona przeglądu ram metodologii porównawczej do celów obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej w istniejących budynkach poddawanych ważniejszej renowacji oraz w odniesieniu do poszczególnych elementów budynków. [...]</p>	<p>Obliczanie optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, zgodnie z art. 29, dotyczących ram metodologii porównawczej obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków. Do dnia 30 czerwca 2026 r. Komisja zastąpi ramy metodologii porównawczej do celów obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej w istniejących budynkach poddawanych ważniejszej renowacji oraz w odniesieniu do poszczególnych elementów budynków – metodologią obliczania minimalnej normy charakterystyki energetycznej w celu osiągnięcia bezemisyjności lub niemal bezemisyjności budynków. [...]</p>

Uzasadnienie

Metodologia obliczania optymalnego pod względem kosztów jest ważnym narzędziem oceny działań państw członkowskich.

Poprawka 42

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby nowe budynki były budynkami bezemisyjnymi zgodnie z załącznikiem III według następującego harmonogramu:</p> <p>a) od dnia 1 stycznia 2027 r. – nowe budynki zajmowane lub będące własnością organów publicznych; oraz</p> <p>b) od dnia 1 stycznia 2030 r. – wszystkie nowe budynki;</p> <p>Do momentu zastosowania wymogów na podstawie akapitu pierwszego państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie nowe budynki były co najmniej budynkami o niemal zerowym zużyciu energii i spełniały minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej określone zgodnie z art. 5.</p> <p>2. Państwa członkowskie zapewniają, aby współczynnik globalnego ocieplenia w cyklu życia był obliczany zgodnie z załącznikiem III i ujawniany w świadectwie charakterystyki energetycznej budynku:</p> <p>a) od dnia 1 stycznia 2027 r. w przypadku wszystkich nowych budynków o powierzchni użytkowej większej niż 2 000 metrów kwadratowych; oraz</p> <p>b) od dnia 1 stycznia 2030 r. w przypadku wszystkich nowych budynków.</p>	<p>1. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi zapewniają, aby nowe budynki były budynkami bezemisyjnymi zgodnie z załącznikiem III według następującego harmonogramu:</p> <p>a) od dnia 1 stycznia 2027 r. – nowe budynki zajmowane lub będące własnością organów publicznych; oraz</p> <p>b) od dnia 1 stycznia 2030 r. – wszystkie nowe budynki;</p> <p>c) od dnia 1 stycznia 2030 r. – budynki istniejące, w przypadku gdy na ich renowację wykorzystuje się finansowanie UE.</p> <p>Do momentu zastosowania wymogów na podstawie akapitu pierwszego państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie nowe budynki były co najmniej budynkami o niemal zerowym zużyciu energii i spełniały minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej określone zgodnie z art. 5.</p> <p>2. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi zapewniają, aby współczynnik globalnego ocieplenia w cyklu życia był obliczany zgodnie z załącznikiem III i ujawniany w świadectwie charakterystyki energetycznej budynku:</p> <p>a) od dnia 1 stycznia 2027 r. w przypadku wszystkich nowych budynków o powierzchni użytkowej większej niż 2 000 metrów kwadratowych; oraz</p> <p>b) od dnia 1 stycznia 2030 r. w przypadku wszystkich nowych budynków.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 29 jako uzupełnienia niniejszej dyrektywy w celu dostosowania załącznika III do postępu technologicznego i innowacji, do ustanawiania w załączniku III dostosowanych maksymalnych progów charakterystyki energetycznej budynków poddawanych renowacji oraz do dostosowania maksymalnych progów charakterystyki energetycznej budynków bezemisyjnych.</p> <p>4. W przypadku nowych budynków państwa członkowskie zajmują się kwestiami zdrowych warunków klimatycznych w pomieszczeniach, przystosowania się do zmiany klimatu, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zagrożeń związanych z intensywną aktywnością sejsmiczną i dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami. Państwa członkowskie zajmują się również problemem usuwania dwutlenku węgla w związku ze składowaniem dwutlenku węgla w budynkach lub na ich powierzchni.</p>	<p>3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 29 jako uzupełnienia niniejszej dyrektywy w celu dostosowania załącznika III do postępu technologicznego i innowacji oraz do ustanawiania norm dotyczących budynków bezemisyjnych lub niemal bezemisyjnych w państwach członkowskich i do opracowania wymogów dotyczących niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł dostarczanej energii i współczynnika globalnego ocieplenia w cyklu życia odnośnie do budynków bezemisyjnych.</p> <p>4. W przypadku nowych budynków państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi zajmują się kwestiami zdrowych warunków klimatycznych w pomieszczeniach, przystosowania się do zmiany klimatu, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zagrożeń związanych z intensywną aktywnością sejsmiczną i dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami. Państwa członkowskie zajmują się również problemem usuwania dwutlenku węgla w związku ze składowaniem dwutlenku węgla w budynkach lub na ich powierzchni.</p> <p style="text-align: center;">Artykuł 7a</p> <p style="text-align: center;">Nowy europejski Bauhaus</p> <p>1. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi zapewniają informowanie wykonawców projektów renowacji budynków o celach inicjatywy nowego europejskiego Bauhausu i możliwościach udziału w niej, gdy zwracają się oni o poradę i ubiegają o finansowanie oraz przy wprowadzaniu zezwoleń.</p> <p>2. Państwa członkowskie upoważniają władze lokalne i regionalne do opracowania zgodnie z załącznikiem VII do niniejszej dyrektywy specjalnych instrumentów wsparcia dla budynków referencyjnych, które są źródłem bogactwa kulturowego, są zrównoważone i sprzyjają włączeniu społecznemu zgodnie z zasadami nowego europejskiego Bauhausu. Instrumenty te mogą obejmować programy finansowania wzorcowych renowacji pokazujących, jak poszczególne budynki lub całe dzielnice można przekształcić w budynki i dzielnice bezemisyjne w przystępny cenowo, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu sposób, a jednocześnie zmaksymalizować szersze korzyści dzięki partycypacyjnemu podejściu oddolnemu.</p> <p>3. Państwa członkowskie wprowadzają krajową politykę przemysłową dotyczącą produkowania na dużą skalę prefabrykowanych elementów budynków do renowacji, nadających się do dostosowania na miejscu i zapewniających różne funkcje, w tym estetykę, izolację, wytwarzanie energii i zieloną infrastrukturę, oraz wspierających różnorodność biologiczną, gospodarowanie wodą, dostępność i mobilność.</p>

Uzasadnienie

Cel dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków musi zostać dostosowany do neutralności klimatycznej do 2050 r.

Poprawka 43

Artykuł 8

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p data-bbox="384 387 571 416">Budynki istniejące</p> <p data-bbox="177 477 780 701">1. Państwa członkowskie stosują niezbędne środki celem zapewnienia, aby przy wykonywaniu ważniejszej renowacji budynków charakterystyka energetyczna tego budynku lub jego części poddawanej renowacji została poprawiona tak, aby spełniała minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej określone zgodnie z art. 5, na ile jest to możliwe pod względem technicznym, funkcjonalnym i ekonomicznym.</p> <p data-bbox="177 719 780 831">Wymagania te stosuje się zarówno wobec budynku, jak i modułu budynku poddawanego renowacji jako całość. Dodatkowo lub alternatywnie wymagania można stosować do elementów budynków poddawanych renowacji.</p> <p data-bbox="177 902 780 1155">2. Państwa członkowskie podejmują ponadto konieczne działania, aby zapewnić spełnienie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej elementu budynku – na ile jest to możliwe z technicznego, funkcjonalnego i ekonomicznego punktu widzenia – w przypadku gdy element budynku wchodzący w skład przegród zewnętrznych budynku i mający istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych jest wymieniany lub modernizowany.</p> <p data-bbox="177 1272 780 1608">3. W odniesieniu do budynków poddawanych ważniejszym renowacjom państwa członkowskie zachęcają, aby uwzględnić zastosowanie wysokoefektywnych systemów alternatywnych, o ile jest to możliwe z technicznego, funkcjonalnego i ekonomicznego punktu widzenia. Państwa członkowskie – w odniesieniu do budynków poddawanych ważniejszym remontom – zajmują się kwestiami zdrowych wewnętrznych warunków klimatycznych, bezpieczeństwem przeciwpożarowym, ryzykiem związanym z intensywną aktywnością sejsmiczną, usuwaniem substancji niebezpiecznych, w tym azbestu, oraz dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami.</p>	<p data-bbox="1018 387 1204 416">Budynki istniejące</p> <p data-bbox="810 477 1414 842">1. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi stosują niezbędne środki celem zapewnienia, aby przy wykonywaniu ważniejszej renowacji budynków charakterystyka energetyczna tego budynku lub jego części poddawanej renowacji została poprawiona tak, aby spełniała normy bezemisyjności określone zgodnie z art. 5, na ile jest to możliwe pod względem technicznym, funkcjonalnym i ekonomicznym. Wymagania te stosuje się zarówno wobec budynku, jak i modułu budynku poddawanego renowacji jako całość. Dodatkowo lub alternatywnie wymagania można stosować do elementów budynków poddawanych renowacji lub do zintegrowanych sieci lokalnych i sąsiedztw.</p> <p data-bbox="810 902 1414 1211">2. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi podejmują ponadto konieczne działania, aby zapewnić spełnienie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej elementu budynku – na ile pozwała to, pod względem technicznym i funkcjonalnym, na realizację budynków bezemisyjnych lub niemal bezemisyjnych – w przypadku gdy element budynku wchodzący w skład przegród zewnętrznych budynku i mający istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych jest wymieniany lub modernizowany.</p> <p data-bbox="810 1272 1414 1805">3. W odniesieniu do budynków poddawanych ważniejszym renowacjom państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi zapewniają istnienie zachęt do wdrażania wysokoefektywnych systemów alternatywnych, o ile jest to możliwe z technicznego, funkcjonalnego i ekonomicznego punktu widzenia, oraz promują wykorzystanie zasobów dostępnych lokalnie. Państwa członkowskie zapewniają, by w ważniejszych renowacjach budynków uwzględniono zdrowe warunki jakości środowiska w pomieszczeniach, dużą zdolność łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, m.in. dzięki zielonej infrastrukturze, usuwaniu i składowaniu dwutlenku węgla, przestrzeganiu norm bezpieczeństwa pożarowego, zmniejszanie ryzyka związanego z intensywną aktywnością sejsmiczną, usuwanie substancji niebezpiecznych, w tym azbestu, oraz poprawę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich bodźców podatkowych i specjalnych instrumentów finansowania.</p>

Uzasadnienie

Cel dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków należy dostosować do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

Poprawka 44

Artykuł 9

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Minimalne normy charakterystyki energetycznej</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby:</p> <p>a) budynki i moduły budynków, będące własnością instytucji publicznych, osiągnęły najpóźniej</p> <p>(i) po dniu 1 stycznia 2027 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej F; oraz</p> <p>(ii) po dniu 1 stycznia 2030 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej E;</p> <p>b) budynki niemieszkalne i moduły budynków, inne niż będące własnością instytucji publicznych, osiągnęły najpóźniej</p> <p>(i) po dniu 1 stycznia 2027 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej F; oraz</p> <p>(ii) po dniu 1 stycznia 2030 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej E;</p> <p>c) budynki mieszkalne i moduły budynków osiągnęły najpóźniej</p> <p>(i) po dniu 1 stycznia 2030 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej F; oraz</p> <p>(ii) po dniu 1 stycznia 2033 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej E;</p>	<p>Minimalne normy charakterystyki energetycznej</p> <p>1. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi zapewniają, aby:</p> <p>a) budynki i moduły budynków, będące własnością instytucji publicznych, osiągnęły najpóźniej</p> <p>(i) po dniu 1 stycznia 2027 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej F; oraz</p> <p>b) budynki niemieszkalne i moduły budynków, inne niż będące własnością instytucji publicznych, osiągnęły najpóźniej</p> <p>(i) po dniu 1 stycznia 2027 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej F; oraz</p> <p>c) budynki mieszkalne i moduły budynków osiągnęły najpóźniej</p> <p>(i) po dniu 1 stycznia 2030 r. – co najmniej klasę charakterystyki energetycznej F;</p> <p>Państwa członkowskie mogą wymagać przedłużenia terminu określonego w niniejszym ustępie, jeżeli jest to uzasadnione i zgłoszone Komisji Europejskiej oraz zgodne z krajowym planem renowacji budynków, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. a), w odniesieniu do określonych części ich zasobów budowlanych.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W planie działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. B), państwa członkowskie określają szczegółowe harmonogramy dla budynków, o których mowa w niniejszym ustępie, w celu osiągnięcia wyższych klas charakterystyki energetycznej do 2040 r. i 2050 r., zgodnie ze ścieżką transformacji krajowych zasobów budowlanych w budynki bezemisyjne.</p> <p>2. Oprócz minimalnych norm charakterystyki energetycznej ustanowionych na podstawie ust. 1 każde państwo członkowskie może ustanowić minimalne normy charakterystyki energetycznej na potrzeby renowacji wszystkich istniejących budynków.</p> <p>Minimalne normy charakterystyki energetycznej, o ile zostaną ustanowione, opracowuje się z myślą o krajowym planie działania i celach na lata 2030, 2040 i 2050 zawartych w planie renowacji budynków państwa członkowskiego oraz o transformacji krajowych zasobów budowlanych w budynki bezemisyjne do 2050 r.</p>	<p>W planie działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. B), państwa członkowskie określają szczegółowy plan renowacji wszystkich budynków zgodnie z normą bezemisyjności lub niemal bezemisyjności i zapewniają dekarbonizację ogółu zasobów budowlanych do 2050 r.</p> <p>Państwa członkowskie mogą również stosować lokalnie zintegrowane podejścia oparte na lokalnej sieci lub sąsiedztwie, zapewniając, aby wszystkie budynki spełniały w średnim ujęciu normy bezemisyjności. W przypadku budynków posiadających wartość historyczną termin określany jest przez państwo członkowskie na podstawie oceny technicznej i oceny wykonalności. Emisje pochodzące z tego rodzaju budynków powinny być rekompensowane przez promowanie budynków o pozytywnym wpływie na klimat i zwiększanie produkcji energii ze źródeł odnawialnych dostarczanej przez sieć.</p> <p>2. Zgodnie z art. 15 państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne działają na rzecz przestrzegania norm bezemisyjności z zastosowaniem wszystkich następujących środków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zapewnienie odpowiednich środków finansowych, w szczególności skierowanych do znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym lub mieszkających w lokalach socjalnych, zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE).../... [wersja przekształcona dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej], oraz na rzecz usunięcia barier rynkowych; b) udzielanie pomocy technicznej, m.in. za pośrednictwem punktów kompleksowej obsługi; c) opracowywanie zintegrowanych planów finansowania; d) usuwanie barier pozagospodarczych, w tym rozdziału zachęt; e) monitorowanie skutków społecznych, w szczególności w przypadku osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; f) zmiana przeznaczenia niewykorzystanych budynków i dostosowanie ich do współczesnych potrzeb;

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Zgodnie z art. 15 państwa członkowskie działają na rzecz przestrzegania minimalnych norm charakterystyki energetycznej z zastosowaniem wszystkich następujących środków:</p> <p>a) zapewnienie odpowiednich środków finansowych, w szczególności skierowanych do gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym lub mieszkających w lokalach socjalnych, zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE).../... [wersja przekształcona dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej];</p> <p>b) udzielanie pomocy technicznej, m.in. za pośrednictwem punktów kompleksowej obsługi;</p> <p>c) opracowywanie zintegrowanych planów finansowania;</p> <p>d) usuwanie barier pozagospodarczych, w tym rozdziału zachęt; oraz</p> <p>e) monitorowanie skutków społecznych, w szczególności w przypadku osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji.</p> <p>4. Jeżeli budynek jest poddawany renowacji w celu spełnienia minimalnej normy charakterystyki energetycznej, państwa członkowskie zapewniają zgodność z wymaganiami minimalnymi dotyczącymi charakterystyki energetycznej elementów budynków na podstawie art. 5 oraz, w przypadku ważniejszej renowacji, z minimalnymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej istniejących budynków na podstawie art. 8.</p>	<p>g) ustanowienie ram zapewniających wystarczającą ilość siły roboczej o odpowiednim poziomie umiejętności, co umożliwi terminowe wdrożenie wymogów.</p> <p>3. Jeżeli budynek jest poddawany renowacji w celu spełnienia normy bezemisyjności, państwa członkowskie zapewniają zgodność z wymaganiami minimalnymi dotyczącymi charakterystyki energetycznej elementów budynków na podstawie art. 5 oraz, w przypadku ważniejszej renowacji, z wymaganiami dotyczącymi bezemisyjności istniejących budynków na podstawie art. 8.</p> <p>4. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi mogą podjąć decyzję o niestosowaniu norm bezemisyjności, o których mowa w ust. 1 i 2, do następujących kategorii budynków:</p> <p>a) urzędowo chronionych jako część wyznaczonego środowiska lub z powodu ich szczególnych wartości architektonicznych lub historycznych, o ile zgodność z tymi normami zmieniłaby w sposób niedopuszczalny ich charakter lub wygląd;</p> <p>b) używanych jako miejsca kultu i do działalności religijnej;</p> <p>c) tymczasowych o okresie użytkowania dwóch lat lub krótszym, obiektów przemysłowych, warsztatów i rolniczych budynków niemieszkalnych o niskim zapotrzebowaniu na energię oraz rolniczych budynków niemieszkalnych używanych przez sektor objęty krajowym porozumieniem sektorowym w sprawie charakterystyki energetycznej;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>5. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu minimalnych norm charakterystyki energetycznej, o których mowa w ust. 1 i 2, do następujących kategorii budynków:</p> <p>a) urzędowo chronionych jako część wyznaczonego środowiska lub z powodu ich szczególnych wartości architektonicznych lub historycznych, o ile zgodność z tymi normami zmieniłaby w sposób niedopuszczalny ich charakter lub wygląd;</p> <p>b) używanych jako miejsca kultu i do działalności religijnej;</p> <p>c) tymczasowych o okresie użytkowania dwóch lat lub krótszym, obiektów przemysłowych, warsztatów i rolniczych budynków niemieszkalnych o niskim zapotrzebowaniu na energię oraz rolniczych budynków niemieszkalnych używanych przez sektor objęty krajowym porozumieniem sektorowym w sprawie charakterystyki energetycznej;</p> <p>d) mieszkalnych użytkowanych lub przeznaczonych do użytkowania przez mniej niż cztery miesiące w roku albo, alternatywnie, w ograniczonym czasie w trakcie roku przy spodziewanym zużyciu energii poniżej 25 % prognozowanego rocznego zużycia;</p> <p>e) wolnostojących o całkowitej powierzchni użytkowej mniejszej niż 50 m².</p> <p>6. Państwa członkowskie stosują środki niezbędne do wprowadzenia minimalnych norm charakterystyki energetycznej, o których mowa w ust. 1 i 2, w tym odpowiednie mechanizmy monitorowania i kary zgodnie z art. 31.</p>	<p>d) mieszkalnych użytkowanych lub przeznaczonych do użytkowania przez mniej niż cztery miesiące w roku albo, alternatywnie, w ograniczonym czasie w trakcie roku przy spodziewanym zużyciu energii poniżej 25 % prognozowanego rocznego zużycia;</p> <p>e) wolnostojących o całkowitej powierzchni użytkowej mniejszej niż 50 m².</p> <p>Wyżej wymienione budynki nadal trzeba będzie poddać renowacji, by maksymalnie zmniejszyć ich ślad węglowy i nie utrudniać realizacji ogólnego celu, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej.</p> <p>5. Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi stosują środki niezbędne do wprowadzenia minimalnych norm charakterystyki energetycznej, o których mowa w ust. 1 i 2, w tym odpowiednie mechanizmy monitorowania i kary zgodnie z art. 31.</p>

Uzasadnienie

Minimalne wymagania muszą być dostosowane do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej, aby uniknąć efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych.

Poprawka 45

Artykuł 10

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Paszport renowacji</p> <p>1. Do dnia 31 grudnia 2023 r. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 29 uzupełniające niniejszą dyrektywę poprzez ustanowienie wspólnych europejskich ram dla paszportów renowacji, na podstawie kryteriów określonych w ust. 2.</p> <p>2. Do dnia 31 grudnia 2024 r. państwa członkowskie wprowadzają system paszportów renowacji oparty na wspólnych ramach ustanowionych zgodnie z ust. 1.</p> <p>3. Paszport renowacji spełnia następujące wymagania:</p> <p>a) jest wystawiany przez wykwalifikowanego i certyfikowanego eksperta po przeprowadzeniu kontroli na miejscu;</p> <p>b) zawiera plan renowacji wskazujący kolejność etapów renowacji opartych na sobie nawzajem, których celem jest transformacja budynku w budynek bezemisyjny najpóźniej do 2050 r.;</p> <p>c) określa oczekiwane korzyści pod względem oszczędności energii, oszczędności na rachunkach za energię i redukcji operacyjnych emisji gazów cieplarnianych, a także szersze korzyści związane ze zdrowiem i komfortem oraz zwiększeniem zdolności przystosowawczych budynku do zmiany klimatu; oraz</p> <p>d) zawiera informacje na temat możliwości wsparcia finansowego i technicznego.</p>	<p style="text-align: center;">Paszport renowacji</p> <p>1. Do dnia 31 grudnia 2023 r. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 29 uzupełniające niniejszą dyrektywę poprzez ustanowienie wspólnych europejskich ram dla paszportów renowacji, na podstawie kryteriów określonych w ust. 2.</p> <p>2. Do dnia 31 grudnia 2024 r. państwa członkowskie wprowadzają system paszportów renowacji oparty na wspólnych ramach ustanowionych zgodnie z ust. 1.</p> <p>3. Paszport renowacji spełnia następujące wymagania:</p> <p>a) jest wystawiany przez wykwalifikowanego i certyfikowanego eksperta po przeprowadzeniu kontroli na miejscu;</p> <p>b) zawiera jasny plan renowacji dla projektów renowacji grupowej, które łączą w sobie kilka budynków na poziomie dzielnicy lub miasta, aby pomóc władzom lokalnym w określeniu najlepszego terminu renowacji poszczególnych dzielnic i nadaniu priorytetu dzielnicom, które należy poddać renowacji w pierwszej kolejności;</p> <p>c) określa oczekiwane korzyści pod względem oszczędności energii, oszczędności na rachunkach za energię i redukcji operacyjnych emisji gazów cieplarnianych, a także szersze korzyści związane ze zdrowiem i komfortem oraz zwiększeniem zdolności przystosowawczych budynku do zmiany klimatu; oraz</p> <p>d) zawiera informacje na temat możliwości wsparcia finansowego i technicznego.</p>

Uzasadnienie

Stopniowe renowacje mogą prowadzić do opracowywania nieefektywnych strategii renowacji i do powstania efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych.

Poprawka 46

Artykuł 12

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Infrastruktura na potrzeby mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju</p> <p>1. W odniesieniu do nowych budynków niemieszkalnych i budynków niemieszkalnych poddawanych ważniejszej renowacji, mających więcej niż pięć miejsc parkingowych, państwa członkowskie zapewniają:</p> <p>a) instalację co najmniej jednego punktu ładowania;</p>	<p style="text-align: center;">Infrastruktura na potrzeby mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju</p> <p>1. W odniesieniu do nowych budynków niemieszkalnych i budynków niemieszkalnych poddawanych ważniejszej renowacji, mających więcej niż pięć miejsc parkingowych, państwa członkowskie zapewniają:</p> <p>a) instalację co najmniej jednego punktu ładowania;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>b) instalację wbudowanego okablowania dla każdego miejsca parkingowego, aby umożliwić na późniejszym etapie instalację punktów ładowania pojazdów elektrycznych; oraz</p> <p>c) co najmniej jedno miejsce parkingowe dla rowerów na każde miejsce parkingowe dla samochodów;</p> <p>jeżeli parking przylega fizycznie do budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują parking lub infrastrukturę elektryczną parkingu. Państwa członkowskie zapewniają, aby wbudowane okablowanie było zwymiarowane w taki sposób, aby umożliwić jednoczesne korzystanie z przewidywanej liczby punktów ładowania. Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego lit. a) w przypadku nowych budynków biurowych i budynków biurowych poddawanych ważniejszym renowacjom, mających więcej niż pięć miejsc parkingowych, państwa członkowskie zapewniają instalację co najmniej jednego punktu ładowania na każde dwa miejsca parkingowe.</p> <p>2. Jeśli chodzi o wszystkie budynki niemieszkalne, w których jest więcej niż 20 miejsc parkingowych, do dnia 1 stycznia 2027 r. państwa członkowskie zapewniają instalację co najmniej jednego punktu ładowania na każde dziesięć miejsc parkingowych i co najmniej jednego miejsca parkingowego dla rowerów na każde miejsce parkingowe. W przypadku budynków będących własnością organów publicznych lub przez nie zajmowanych, do dnia 1 stycznia 2033 r. państwa członkowskie zapewniają wbudowane okablowanie dla co najmniej jednego na dwa miejsca parkingowe.</p> <p>3. Państwa członkowskie mogą dostosować wymagania dotyczące liczby miejsc parkingowych dla rowerów zgodnie z ust. 1 i 2 dla określonych kategorii budynków niemieszkalnych, w których rowery są zazwyczaj w mniejszym stopniu wykorzystywane jako środek transportu.</p> <p>4. W odniesieniu do nowych budynków mieszkalnych i budynków mieszkalnych poddawanych ważniejszym renowacjom, mających więcej niż trzy miejsca parkingowe, państwa członkowskie zapewniają:</p> <p>a) instalację wbudowanego okablowania na wszystkich miejscach parkingowych, aby umożliwić zainstalowanie na późniejszym etapie punktów ładowania przeznaczonych dla pojazdów elektrycznych; oraz</p>	<p>b) instalację wbudowanego okablowania dla każdego miejsca parkingowego, aby umożliwić na późniejszym etapie instalację punktów ładowania pojazdów elektrycznych i rowerów; oraz</p> <p>c) co najmniej dwa miejsca parkingowe dla rowerów na każde miejsce parkingowe dla samochodów (przy założeniu, że z każdego samochodu korzystają co najmniej dwie osoby),</p> <p>jeżeli parking samochodowy i rowerowy przylega fizycznie do budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują takie parkingi lub ich infrastrukturę elektryczną. Państwa członkowskie zapewniają, aby wbudowane okablowanie było zwymiarowane w taki sposób, aby umożliwić jednoczesne korzystanie z przewidywanej liczby punktów ładowania. Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego lit. a) w przypadku nowych budynków biurowych i budynków biurowych poddawanych ważniejszym renowacjom, mających więcej niż pięć miejsc parkingowych, państwa członkowskie zapewniają instalację co najmniej jednego punktu ładowania na każde dwa miejsca parkingowe.</p> <p>2. Jeśli chodzi o wszystkie budynki niemieszkalne, w których jest więcej niż 20 miejsc parkingowych, do dnia 1 stycznia 2027 r. państwa członkowskie zapewniają instalację co najmniej jednego punktu ładowania na każde dziesięć miejsc parkingowych i co najmniej jednego miejsca parkingowego dla rowerów na każde miejsce parkingowe. W przypadku budynków będących własnością organów publicznych lub przez nie zajmowanych, do dnia 1 stycznia 2033 r. państwa członkowskie zapewniają wbudowane okablowanie dla co najmniej jednego na dwa miejsca parkingowe.</p> <p>3. Państwa członkowskie mogą dostosować wymagania dotyczące liczby miejsc parkingowych dla rowerów zgodnie z ust. 1 i 2 dla określonych kategorii budynków niemieszkalnych, w których rowery są zazwyczaj w mniejszym stopniu wykorzystywane jako środek transportu.</p> <p>4. W odniesieniu do nowych budynków mieszkalnych i budynków mieszkalnych poddawanych ważniejszym renowacjom, mających więcej niż trzy miejsca parkingowe, państwa członkowskie zapewniają:</p> <p>a) instalację wbudowanego okablowania i na wszystkich miejscach parkingowych, aby umożliwić zainstalowanie na późniejszym etapie punktów ładowania przeznaczonych dla pojazdów elektrycznych i rowerów; oraz</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>b) co najmniej dwa miejsca parkingowe dla rowerów na każdy lokal mieszkalny,</p> <p>gdzie parking przylega fizycznie do budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują parking lub infrastrukturę elektryczną parkingu. Państwa członkowskie zapewniają, aby wbudowane okablowanie było zwymiarowane w taki sposób, aby umożliwić jednoczesne korzystanie z punktów ładowania na wszystkich miejscach parkingowych. Jeżeli w przypadku ważniejszej renowacji zapewnienie dwóch miejsc parkingowych dla rowerów na każdy lokal mieszkalny nie jest wykonalne, państwa członkowskie zapewniają maksymalną odpowiednią liczbę miejsc parkingowych dla rowerów.</p> <p>5. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1, 2 i 4 do konkretnych kategorii budynków, jeżeli wymagane wbudowane okablowanie opierałoby się na mikrosystemach wydzielonych lub budynki są położone w regionach najbardziej oddalonych w rozumieniu art. 349 TFUE, jeżeli miałyby to prowadzić do znacznych problemów w funkcjonowaniu lokalnego systemu energetycznego i zagrozić stabilności sieci lokalnej.</p> <p>6. Państwa członkowskie zapewniają, aby punkty ładowania, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, umożliwiały inteligentne ładowanie i, w stosownych przypadkach, ładowanie dwukierunkowe oraz aby były eksploatowane w oparciu o niezastrzeżone i niedyskryminujące protokoły i normy komunikacyjne, w sposób interoperacyjny i zgodny z wszelkimi normami i protokołami prawnymi zawartymi w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 19 ust. 6 i art. 19 ust. 7 rozporządzenia (UE).../... [AFIR].</p> <p>7. W stosownych przypadkach państwa członkowskie zachęcają operatorów niedostępnych publicznie punktów ładowania do eksploatawania ich zgodnie z art. 5 ust. 4 rozporządzenia (UE).../... [AFIR].</p> <p>8. Państwa członkowskie zapewniają środki upraszczające instalowanie punktów ładowania w nowych i istniejących budynkach mieszkalnych i niemieskalnych oraz usuwają bariery regulacyjne, w tym dotyczące procedur udzielania pozwoleń i zatwierdzania, bez uszczerbku dla przepisów regulujących własność i najem w państwach członkowskich. Państwa członkowskie usuwają bariery utrudniające instalację punktów ładowania w budynkach mieszkalnych z miejscami parkingowymi, w szczególności konieczność uzyskania zgody właściciela lub współwłaściciela na prywatny punkt ładowania na własny użytek. Państwa członkowskie zapewniają dostępność pomocy technicznej właścicielom i najemcom budynków pragnącym zainstalować punkty ładowania.</p>	<p>b) co najmniej dwa miejsca parkingowe dla rowerów na każdy lokal mieszkalny,</p> <p>gdzie parking przylega fizycznie do budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują parking lub infrastrukturę elektryczną parkingu. Państwa członkowskie zapewniają, aby wbudowane okablowanie było zwymiarowane w taki sposób, aby umożliwić jednoczesne korzystanie z punktów ładowania na wszystkich miejscach parkingowych. Jeżeli w przypadku ważniejszej renowacji zapewnienie dwóch miejsc parkingowych dla rowerów na każdy lokal mieszkalny nie jest wykonalne, państwa członkowskie zapewniają maksymalną odpowiednią liczbę miejsc parkingowych dla rowerów.</p> <p>5. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1, 2 i 4 do konkretnych kategorii budynków, jeżeli wymagane wbudowane okablowanie opierałoby się na mikrosystemach wydzielonych lub budynki są położone w regionach najbardziej oddalonych w rozumieniu art. 349 TFUE, jeżeli miałyby to prowadzić do znacznych problemów w funkcjonowaniu lokalnego systemu energetycznego i zagrozić stabilności sieci lokalnej.</p> <p>6. Państwa członkowskie zapewniają, aby punkty ładowania, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, umożliwiały inteligentne ładowanie i, w stosownych przypadkach, ładowanie dwukierunkowe oraz aby były eksploatowane w oparciu o niezastrzeżone i niedyskryminujące protokoły i normy komunikacyjne, w sposób interoperacyjny i zgodny z wszelkimi normami i protokołami prawnymi zawartymi w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 19 ust. 6 i art. 19 ust. 7 rozporządzenia (UE).../... [AFIR].</p> <p>7. W stosownych przypadkach państwa członkowskie zachęcają operatorów niedostępnych publicznie punktów ładowania do eksploatawania ich zgodnie z art. 5 ust. 4 rozporządzenia (UE).../... [AFIR].</p> <p>8. Państwa członkowskie powinny wspierać władze lokalne i regionalne przy wdrażaniu środków upraszczających instalowanie punktów ładowania w nowych i istniejących budynkach mieszkalnych i niemieskalnych oraz usuwają bariery regulacyjne, w tym dotyczące procedur udzielania pozwoleń i zatwierdzania, bez uszczerbku dla przepisów regulujących własność i najem w państwach członkowskich. Państwa członkowskie usuwają bariery utrudniające instalację punktów ładowania w budynkach mieszkalnych z miejscami parkingowymi, w szczególności konieczność uzyskania zgody właściciela lub współwłaściciela na prywatny punkt ładowania na własny użytek. Państwa członkowskie zapewniają dostępność pomocy technicznej właścicielom i najemcom budynków pragnącym zainstalować punkty ładowania.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>9. Państwa członkowskie zapewniają spójność polityki w zakresie budynków, ekologicznych sposobów przemieszczania się i planowania przestrzeni miejskiej.</p>	<p>9. Państwa członkowskie zapewniają spójność polityki w zakresie budynków, ekologicznych sposobów przemieszczania się i planowania przestrzeni miejskiej.</p> <p>10. Państwa członkowskie powinny wspierać władze lokalne i regionalne w opracowywaniu polityki bezemisyjnego gospodarowania gruntami i planowania przestrzeni miejskiej.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 47

Artykuł 13 ust. 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Do dnia 31 grudnia 2025 r. i po przeprowadzeniu konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami Komisja przyjmie akt wykonawczy określający warunki techniczne skutecznego wdrożenia programu, o którym mowa w ust. 2, w odniesieniu do budynków niemieszkalnych, w których systemy ogrzewania lub połączone systemy ogrzewania i wentylacji pomieszczeń mają znamionową moc użyteczną powyżej 290 kW.</p>	<p>Do dnia 31 grudnia 2025 r. i po przeprowadzeniu konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami Komisja przyjmie akt wykonawczy określający warunki techniczne skutecznego wdrożenia programu, o którym mowa w ust. 2, w odniesieniu do budynków niemieszkalnych, w których systemy ogrzewania i chłodzenia lub połączone systemy ogrzewania i wentylacji pomieszczeń mają znamionową moc użyteczną powyżej 290 kW.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 48

Artykuł 14 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie zapewniają właścicielom, najemcom i zarządcom budynków możliwość bezpośredniego dostępu do danych dotyczących systemów ich budynków. Na ich wniosek dostęp lub dane są udostępniane stronie trzeciej. Państwa członkowskie ułatwiają pełną interoperacyjność usług i wymianę danych w Unii zgodnie z ust. 5. Do celów niniejszej dyrektywy dane dotyczące systemów budynków obejmują co najmniej wszystkie dane związane z charakterystyką energetyczną elementów budynku, usługami związanymi z charakterystyką energetyczną budynków, systemami automatyki i sterowania budynków, licznikami i punktami ładowania na potrzeby elektromobilności.</p>	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają właścicielom, najemcom i zarządcom budynków możliwość bezpośredniego dostępu do danych dotyczących odnośnych systemów budynków. Na ich uzasadniony wniosek i za zgodą właścicieli dostęp lub dane są udostępniane stronie trzeciej. Państwa członkowskie ułatwiają pełną interoperacyjność usług i wymianę danych w Unii zgodnie z ust. 5. Do celów niniejszej dyrektywy dane dotyczące systemów budynków obejmują co najmniej wszystkie dane związane z charakterystyką energetyczną elementów budynku, usługami związanymi z charakterystyką energetyczną budynków, systemami automatyki i sterowania budynków, licznikami i punktami ładowania na potrzeby elektromobilności.</p>

Uzasadnienie

Celem jest poszanowanie danych osobowych i zrozumienie, dlaczego strony trzecie muszą poznać dane ściśle osobowe.

Poprawka 49

Artykuł 15

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Zachęty finansowe i bariery rynkowe</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie finansowanie, środki wsparcia i inne instrumenty mogące wyeliminować bariery rynkowe i stymulować niezbędne inwestycje w renowację energetyczne zgodnie ze swoimi krajowymi planami renowacji budynków oraz z myślą o transformacji zasobów budowlanych w budynki bezemisyjne do 2050 r.</p> <p>2. Państwa członkowskie stosują odpowiednie środki regulacyjne w celu usunięcia barier pozagospodarczych utrudniających renowację budynków. W odniesieniu do budynków mających więcej niż jeden moduł budynku takie środki mogą obejmować zniesienie wymogów jednomyślności w strukturach współwłasności lub umożliwienie strukturom współwłasności bezpośredniego otrzymywania wsparcia finansowego.</p> <p>3. Państwa członkowskie w sposób gospodarny wykorzystują dostępne finansowanie krajowe i finansowanie ustanowione na poziomie unijnym, w szczególności Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Społeczny Fundusz Klimatyczny, fundusze polityki spójności, InvestEU, dochody z aukcji w handlu uprawnieniami do emisji na podstawie dyrektywy 2003/87/WE [zmieniony system handlu uprawnieniami do emisji] oraz inne publiczne źródła finansowania.</p> <p>4. Aby wspierać mobilizację inwestycji, państwa członkowskie promują wprowadzanie sprzyjających im funduszy i instrumentów finansowych, takich jak kredyty na poprawę efektywności energetycznej i kredyty hipoteczne na renowację budynków, umowy o poprawę efektywności energetycznej, zachęty podatkowe, systemy finansowania podatkowego i rachunkowego, fundusze gwarancyjne, fundusze ukierunkowane na gruntowne renowacje, fundusze ukierunkowane na renowacje o znacznym minimalnym progu ukierunkowanych oszczędności energii i normy portfela hipotecznego. Kierują one inwestycjami w energooszczędne zasoby budynków publicznych zgodnie z wytycznymi Eurostatu dotyczącymi rejestrowania umów o poprawę efektywności energetycznej w rachunkach sektora instytucji rządowych i samorządowych.</p>	<p style="text-align: center;">Zachęty finansowe i bariery rynkowe</p> <p>1. Najpóźniej do dnia... [rok przed upływem terminu transpozycji dyrektywy] Komisja proponuje: a) rozporządzenie UE umożliwiające EBI zagwarantowanie dostępu wszystkim właścicielom domów oraz mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw posiadających świadectwo charakterystyki energetycznej na poziomie G i F do opłacalnego, długoterminowego finansowania gruntownych renowacji domów i mikroprzedsiębiorstw za pośrednictwem banków detalicznych oferujących jednolitą wartość unijnych pożyczek na renowację, które to pożyczki byłyby objęte gwarancjami publicznymi i powiązane z wartością budynków; b) dostosowania do zasad finansowania strukturalnego UE, w związku z czym konieczne jest zainwestowanie znacznie większej części środków w renowację budynków posiadających świadectwo charakterystyki energetycznej na poziomie G i F.</p> <p>2. Państwa członkowskie łączą istniejące finansowanie oraz zapewniają odpowiednie środki wsparcia i inne instrumenty umożliwiające władzom lokalnym i regionalnym wyeliminowanie barier rynkowych i stymulowanie niezbędnych inwestycji w renowacje energetyczne zgodnie ze swoimi krajowymi planami renowacji budynków oraz z myślą o transformacji zasobów budowlanych w budynki bezemisyjne do 2050 r.</p> <p>3. Państwa członkowskie stosują odpowiednie środki regulacyjne w celu usunięcia barier pozagospodarczych utrudniających renowację budynków. W odniesieniu do budynków mających więcej niż jeden moduł budynku takie środki mogą obejmować zniesienie wymogów jednomyślności w strukturach współwłasności lub umożliwienie strukturom współwłasności bezpośredniego otrzymywania wsparcia finansowego.</p> <p>4. Państwa członkowskie i UE w sposób gospodarny wykorzystują dostępne finansowanie krajowe i finansowanie ustanowione na poziomie unijnym, w szczególności łączą Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Społeczny Fundusz Klimatyczny, fundusze polityki spójności, InvestEU, dochody z aukcji w handlu uprawnieniami do emisji na podstawie dyrektywy 2003/87/WE [zmieniony system handlu uprawnieniami do emisji] oraz inne publiczne źródła finansowania. Państwa członkowskie i UE powinny uprościć procedury łączenia istniejących środków finansowych na szczeblu lokalnym i regionalnym.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>5. Państwa członkowskie ułatwiają agregację projektów, aby dać inwestorom dostęp do rozwiązań pakietowych dla potencjalnych klientów. Państwa członkowskie przyjmują środki zapewniające, aby instytucje finansowe powszechnie i w sposób niedyskryminacyjny oferowały produkty kredytowe na rzecz efektywności energetycznej na potrzeby renowacji budynków oraz aby produkty te były widoczne i dostępne dla konsumentów. Państwa członkowskie dopilnowują, aby banki i inne instytucje finansowe oraz inwestorzy otrzymywali informacje na temat możliwości udziału w finansowaniu poprawy charakterystyki energetycznej budynków.</p>	<p>5. Aby wspierać mobilizację inwestycji, państwa członkowskie promują wprowadzanie sprzyjających im funduszy i instrumentów finansowych, takich jak kredyty na poprawę efektywności energetycznej i kredyty hipoteczne na renowację budynków, umowy o poprawę efektywności energetycznej, zachęty podatkowe, systemy finansowania podatkowego i rachunkowego, fundusze gwarancyjne, fundusze ukierunkowane na gruntowne renowacje, fundusze ukierunkowane na renowację o znacznym minimalnym progu ukierunkowanych oszczędności energii i normy portfela hipotecznego. Kierują one inwestycjami w energooszczędne zasoby budynków publicznych zgodnie z wytycznymi Eurostatu dotyczącymi rejestrowania umów o poprawę efektywności energetycznej w rachunkach sektora instytucji rządowych i samorządowych.</p>
<p>6. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie infrastruktury pomocy technicznej, w tym za pośrednictwem punktów kompleksowej obsługi, skierowanej do wszystkich podmiotów zaangażowanych w renowację budynków, w tym właścicieli nieruchomości mieszkalnych oraz podmiotów administracyjnych, finansowych i gospodarczych, również małych i średnich przedsiębiorstw.</p>	<p>6. Państwa członkowskie ułatwiają agregację projektów i łączenie istniejącego finansowania, aby dać władzom lokalnym i regionalnym możliwość łączenia projektów w zakresie renowacji i uczynienia ich atrakcyjnymi dla inwestorów dzięki pakietowym rozwiązaniom finansowym przeznaczonym dla grup budynków do renowacji. Państwa członkowskie przyjmują środki zapewniające, aby instytucje finansowe powszechnie i w sposób niedyskryminacyjny oferowały produkty kredytowe na rzecz efektywności energetycznej na potrzeby renowacji budynków oraz aby produkty te były widoczne i dostępne dla konsumentów. Państwa członkowskie dopilnowują, aby banki i inne instytucje finansowe oraz inwestorzy otrzymywali informacje na temat możliwości udziału w finansowaniu poprawy charakterystyki energetycznej budynków.</p>
<p>7. Państwa członkowskie wprowadzają środki i finansowanie w celu wspierania kształcenia i szkoleń, aby zapewnić wystarczającą liczbę pracowników o odpowiednim poziomie umiejętności odpowiadającym potrzebom sektora budowlanego.</p>	<p>7. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie infrastruktury pomocy technicznej, w tym za pośrednictwem punktów kompleksowej obsługi, skierowanej do wszystkich podmiotów zaangażowanych w renowację budynków, w tym właścicieli nieruchomości mieszkalnych oraz podmiotów administracyjnych, finansowych i gospodarczych, również małych i średnich przedsiębiorstw.</p>
<p>8. W razie potrzeby Komisja pomaga na wniosek państw członkowskich w sporządzaniu krajowych lub regionalnych programów wsparcia finansowego służących poprawie charakterystyki energetycznej w – zwłaszcza istniejących – budynkach, wspierając wymianę najlepszych praktyk pomiędzy odpowiedzialnymi krajowymi lub regionalnymi władzami lub organami.</p>	<p>8. Państwa członkowskie wprowadzają środki i finansowanie w celu wspierania kształcenia i szkoleń, aby zapewnić wystarczającą liczbę pracowników o odpowiednim poziomie umiejętności odpowiadającym potrzebom sektora budowlanego.</p>
<p>9. Państwa członkowskie uzależniają środki finansowe dotyczące poprawy charakterystyki energetycznej przy renowacji budynków od planowanej lub osiągniętej oszczędności energii, zgodnie z jednym lub większą liczbą następujących kryteriów:</p>	<p>9. W razie potrzeby Komisja pomaga na wniosek państw członkowskich w sporządzaniu krajowych lub regionalnych programów wsparcia finansowego służących osiągnięciu norm bezemisyjności lub niemal bezemisyjności w – zwłaszcza istniejących – budynkach, wspierając wymianę najlepszych praktyk pomiędzy odpowiedzialnymi krajowymi lub regionalnymi władzami lub organami.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>a) efektywność energetyczna urządzeń lub materiałów zastosowanych w renowacji, w którym to przypadku urządzenia lub materiały zastosowane w renowacji mają być instalowane przez instalatora z odpowiednim poziomem certyfikacji lub kwalifikacji i muszą spełniać minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej elementów budynku;</p> <p>b) standardowe wartości do obliczania oszczędności energii w budynkach;</p> <p>c) poprawa osiągnięta wskutek takich renowacji przez porównanie świadectw charakterystyki energetycznej wydanych przed renowacją i po niej;</p> <p>d) wyniki audytu energetycznego;</p> <p>e) wyniki uzyskane przez zastosowanie innej odpowiedniej, przejrzystej i proporcjonalnej metody, która wskazuje na poprawę charakterystyki energetycznej.</p> <p>10. Najpóźniej od dnia 1 stycznia 2027 r. państwa członkowskie nie stosują żadnych zachęt finansowych do instalacji kotłów na paliwa kopalne, z wyjątkiem kotłów wybranych do inwestycji przed 2027 r., zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. h) ppkt (i) tiret trzecie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ (UE) 2021/1058 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności oraz art. 73 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾ (UE) 2021/2115 w sprawie planów strategicznych WPR.</p>	<p>10. Państwa członkowskie uzależniają środki finansowe dotyczące bezemisyjności przy renowacji budynków od osiągniętej redukcji emisji, zgodnie z jednym lub większą liczbą następujących kryteriów:</p> <p>a) efektywność energetyczna urządzeń lub materiałów zastosowanych w renowacji, w którym to przypadku urządzenia lub materiały zastosowane w renowacji mają być instalowane przez instalatora z odpowiednim poziomem certyfikacji lub kwalifikacji i muszą spełniać wymagania dotyczące bezemisyjności lub niemal bezemisyjności elementów budynku;</p> <p>b) standardowe wartości do obliczania bezemisyjności w budynkach;</p> <p>c) poprawa osiągnięta wskutek takich renowacji przez porównanie świadectw charakterystyki energetycznej wydanych przed renowacją i po niej;</p> <p>d) wyniki audytu energetycznego;</p> <p>e) wyniki uzyskane przez zastosowanie innej odpowiedniej, przejrzystej i proporcjonalnej metody, która wskazuje na poprawę charakterystyki energetycznej.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>11. Państwa członkowskie stosują zachęty do przeprrowadzania gruntownych renowacji i realizacji dużych programów dotyczących znacznej liczby budynków i skutkujących ogólnym zmniejszeniem zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 30 % przy większym wsparciu finansowym, fiskalnym, administracyjnym i technicznym. Państwa członkowskie zapewniają, aby stopniowe gruntowne renowacje, które otrzymują publiczne zachęty finansowe, były prowadzone zgodnie z etapami określonymi w paszportach renowacji.</p> <p>12. Zachęty finansowe są skierowane przede wszystkim do gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz osób mieszkających w lokalach socjalnych, zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE).../... [wersja przekształcona dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej].</p> <p>13. Dając zachęty finansowe właścicielom budynków lub modułów budynków do celów renowacji wynajmowanych budynków lub modułów budynków, państwa członkowskie zapewniają, aby te zachęty finansowe przynosiły korzyści zarówno właścicielom, jak i najemcom, w szczególności poprzez udzielanie wsparcia na płatności czynszowe lub wprowadzenie pułapów podwyżek czynszu.</p>	<p>11. Najpóźniej od dnia 1 stycznia 2027 r. państwa członkowskie nie stosują żadnych zachęt finansowych do instalacji kotłów na paliwa kopalne, z wyjątkiem kotłów wybranych do inwestycji przed 2027 r., zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. h) ppkt (i) tiret trzecie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ (UE) 2021/1058 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności oraz art. 73 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾ (UE) 2021/2115 w sprawie planów strategicznych WPR.</p> <p>12. Państwa członkowskie stosują zachęty do realizacji dużych programów mających zapewnić bezemisyjność budynków i skutkujących ogólną bezemisyjnością przy większym wsparciu finansowym, fiskalnym, administracyjnym i technicznym. Od dnia 1 stycznia 2027 r. państwa członkowskie nie zapewniają żadnego wsparcia finansowego, podatkowego, administracyjnego ani technicznego na rzecz stopniowej gruntownej renowacji.</p> <p>13. Zachęty finansowe są skierowane przede wszystkim do gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz osób mieszkających w lokalach socjalnych, zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE).../... [wersja przekształcona dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej].</p> <p>14. Dając zachęty finansowe właścicielom budynków lub modułów budynków do celów renowacji wynajmowanych budynków lub modułów budynków, państwa członkowskie zapewniają, aby te zachęty finansowe przynosiły korzyści zarówno właścicielom, jak i najemcom, w szczególności poprzez udzielanie wsparcia na płatności czynszowe lub wprowadzenie pułapów podwyżek czynszu.</p> <p>15. UE i państwa członkowskie zapewniają wyodrębnione, specjalne finansowanie na renowację pod względem efektywności energetycznej budynków urzędowo chronionych jako część wyznaczonego środowiska lub ze względu na ich szczególną wartość architektoniczną lub historyczną.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60)</p> <p>(²) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1).</p>	<p>(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60)</p> <p>(²) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1).</p>

Uzasadnienie

W celu pomyślnego wdrożenia dyrektywy należy przewidzieć odpowiednie finansowanie dla władz lokalnych i regionalnych.

Poprawka 50

Artykuł 16

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Świadectwa charakterystyki energetycznej</p> <p>1. Państwa członkowskie ustanawiają środki konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków. Świadectwo charakterystyki energetycznej zawiera charakterystykę energetyczną budynku, wyrażoną jako liczbowy wskaźnik zużycia energii pierwotnej w kWh/(m² na rok), oraz wartości referencyjne, takie jak minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej, minimalne normy charakterystyki energetycznej, wymagania dotyczące budynków o niemal zerowym zużyciu energii oraz wymagania dotyczące budynków bezemisyjnych, aby umożliwić właścicielom lub najemcom budynku lub modułu budynku dokonanie porównania i oceny jego charakterystyki energetycznej.</p> <p>2. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2025 r. świadectwo charakterystyki energetycznej musi być zgodne ze wzorem przedstawionym w załączniku V. W świadectwie tym określa się klasę charakterystyki energetycznej budynku w skali zamkniętej, używając wyłącznie liter od A do G. Litera A odpowiada budynkom bezemisyjnym zdefiniowanym w art. 2 pkt 2, a litera G odpowiada 15 % budynków w krajowych zasobach budowlanych, które mają najgorszą charakterystykę energetyczną w momencie wprowadzenia skali. Państwa członkowskie dopilnowują, aby pozostałe klasy (B–F) miały równomierny rozkład zakresów wskaźników charakterystyki energetycznej w poszczególnych klasach charakterystyki energetycznej. Państwa członkowskie zapewniają wspólną identyfikację wizualną świadectw charakterystyki energetycznej na swoim terytorium.</p>	<p>Świadectwa charakterystyki energetycznej</p> <p>1. Państwa członkowskie ustanawiają środki konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków. Świadectwo charakterystyki energetycznej zawiera charakterystykę energetyczną budynku, wyrażoną jako liczbowy wskaźnik zużycia energii pierwotnej w kWh/(m² na rok), oraz wartości referencyjne, takie jak minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej, minimalne normy charakterystyki energetycznej, wymagania dotyczące budynków o niemal zerowym zużyciu energii oraz wymagania dotyczące budynków bezemisyjnych, aby umożliwić właścicielom lub najemcom budynku lub modułu budynku dokonanie porównania i oceny jego charakterystyki energetycznej.</p> <p>2. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2025 r. świadectwo charakterystyki energetycznej musi być zgodne ze wzorem przedstawionym w załączniku V. W świadectwie tym określa się klasę charakterystyki energetycznej budynku w skali zamkniętej, używając wyłącznie liter od A do G. Litera A+ odpowiada budynkom bezemisyjnym zdefiniowanym w art. 2 pkt 2, a litera G odpowiada 15 % budynków w krajowych zasobach budowlanych, które mają najgorszą charakterystykę energetyczną w momencie wprowadzenia skali. Państwa członkowskie dopilnowują, aby pozostałe klasy (B–F) miały równomierny rozkład zakresów wskaźników charakterystyki energetycznej w poszczególnych klasach charakterystyki energetycznej. Państwa członkowskie zapewniają wspólną identyfikację wizualną świadectw charakterystyki energetycznej na swoim terytorium.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Państwa członkowskie zapewniają jakość, wiarygodność i przystępność cenową świadectw charakterystyki energetycznej. Dopilnowują one, aby świadectwa charakterystyki energetycznej były wydawane przez niezależnych ekspertów po wizycie na miejscu.</p> <p>4. Świadectwo charakterystyki energetycznej zawiera zalecenia dotyczące opłacalnej ekonomicznie poprawy charakterystyki energetycznej i redukcji operacyjnych emisji gazów cieplarnianych budynku lub modułu budynku, chyba że budynek lub moduł budynku już spełnia odpowiednią normę dotyczącą budynku bezemisyjnego. Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej obejmują:</p> <p>a) środki przeprowadzone w związku z ważniejszą renowacją przegród zewnętrznych lub systemów technicznych budynku; oraz</p> <p>b) środki dotyczące poszczególnych elementów budynku niezależnie od ważniejszej renowacji przegród zewnętrznych lub systemów technicznych budynku.</p> <p>5. Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej są technicznie wykonalne dla konkretnego budynku i zawierają oszacowanie oszczędności energii i redukcji operacyjnych emisji gazów cieplarnianych. Mogą zawierać szacunkowy zakres okresów spłaty lub kosztów i korzyści w trakcie ekonomicznego cyklu życia budynku.</p> <p>6. Zalecenia te obejmują ocenę, czy system ogrzewania lub klimatyzacji można dostosować do pracy w bardziej wydajnych ustawieniach temperatury, takich jak niskotemperaturowe emitory dla wodnych systemów grzewczych, z uwzględnieniem wymaganej projektowej wyjściowej mocy cieplnej i wymogów dotyczących temperatury/przepływu.</p> <p>7. W świadectwie charakterystyki energetycznej jest wskazane, gdzie właściciel lub najemca może uzyskać bardziej szczegółowe informacje, w tym w kwestii opłacalności ekonomicznej zawartych w nim zaleceń. Ocena opłacalności ekonomicznej opiera się na zestawie standardowych warunków, takich jak ocena oszczędności energii oraz leżące u podstaw ceny energii, a także wstępna prognoza kosztów. Ponadto świadectwo zawiera informacje dotyczące kroków, jakie należy podjąć w celu wypełnienia zaleceń. Właścicielowi lub najemcy można także podać inne informacje na pokrewne tematy, takie jak audyty energetyczne lub zachęty o charakterze finansowym lub innym oraz możliwości finansowania, lub udzielić mu porad na temat zwiększania odporności budynku na zmianę klimatu.</p>	<p>3. Państwa członkowskie zapewniają jakość, wiarygodność i przystępność cenową świadectw charakterystyki energetycznej. Dopilnowują one, aby świadectwa charakterystyki energetycznej były wydawane przez niezależnych ekspertów po wizycie na miejscu.</p> <p>4. Świadectwo charakterystyki energetycznej zawiera zalecenia dotyczące redukcji operacyjnych emisji gazów cieplarnianych budynku lub modułu budynku, chyba że budynek lub moduł budynku już spełnia odpowiednią normę dotyczącą budynku bezemisyjnego. Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej obejmują:</p> <p>a) środki przeprowadzone w związku z ważniejszą renowacją przegród zewnętrznych lub systemów technicznych budynku; oraz</p> <p>b) środki dotyczące poszczególnych elementów budynku niezależnie od ważniejszej renowacji przegród zewnętrznych lub systemów technicznych budynku.</p> <p>5. Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej są technicznie wykonalne dla konkretnego budynku i zawierają oszacowanie oszczędności energii, aby osiągnąć zerowy lub niemal zerowy poziom operacyjnych emisji gazów cieplarnianych. Mogą zawierać szacunkowy zakres okresów spłaty lub kosztów i korzyści w trakcie ekonomicznego cyklu życia budynku.</p> <p>6. Zalecenia te obejmują ocenę, czy system ogrzewania lub klimatyzacji można dostosować do pracy w bardziej wydajnych ustawieniach temperatury, takich jak niskotemperaturowe emitory dla wodnych systemów grzewczych, z uwzględnieniem wymaganej projektowej wyjściowej mocy cieplnej i wymogów dotyczących temperatury/przepływu.</p> <p>7. W świadectwie charakterystyki energetycznej jest wskazane, gdzie właściciel lub najemca może uzyskać bardziej szczegółowe informacje, w tym w kwestii opłacalności ekonomicznej zawartych w nim zaleceń. Ocena opłacalności ekonomicznej opiera się na zestawie standardowych warunków, takich jak ocena oszczędności energii oraz leżące u podstaw ceny energii, a także wstępna prognoza kosztów. Ponadto świadectwo zawiera informacje dotyczące wypełnienia zaleceń. Właścicielowi lub najemcy można także podać inne informacje na pokrewne tematy, takie jak audyty energetyczne lub zachęty o charakterze finansowym lub innym oraz możliwości finansowania, lub udzielić mu porad na temat zwiększania odporności budynku na zmianę klimatu.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>8. Certyfikacja modułów budynku może być oparta:</p> <p>a) na wspólnej certyfikacji całego budynku; lub</p> <p>b) na ocenie innego reprezentatywnego modułu budynku o takich samych właściwościach energetycznych znajdującego się w tym samym budynku.</p> <p>9. Certyfikacja domów jednorodzinnych może być oparta na ocenie innego reprezentatywnego budynku o podobnej konstrukcji i wielkości z podobną faktyczną charakterystyką energetyczną, o ile takie podobieństwo może zostać zagwarantowane przez eksperta wydającego świadectwo charakterystyki energetycznej.</p> <p>10. Ważność świadectwa charakterystyki energetycznej nie przekracza pięciu lat. Jednakże w przypadku budynków o klasie charakterystyki energetycznej A, B lub C ustalonej na podstawie ust. 2 ważność świadectwa charakterystyki energetycznej nie przekracza 10 lat.</p> <p>11. Państwa członkowskie udostępniają uproszczone procedury aktualizacji świadectwa charakterystyki energetycznej w przypadku modernizacji tylko pojedynczych elementów (środki pojedyncze lub niezależne). Państwa członkowskie udostępniają uproszczone procedury aktualizacji świadectwa charakterystyki energetycznej w przypadku wprowadzenia środków określonych w paszporcie renowacji.</p>	<p>8. Certyfikacja modułów budynku może być oparta:</p> <p>a) na wspólnej certyfikacji całego budynku; lub</p> <p>b) na ocenie innego reprezentatywnego modułu budynku o takich samych właściwościach energetycznych znajdującego się w tym samym budynku.</p> <p>9. Certyfikacja domów jednorodzinnych może być oparta na ocenie innego reprezentatywnego budynku o podobnej konstrukcji i wielkości z podobną faktyczną charakterystyką energetyczną, o ile takie podobieństwo może zostać zagwarantowane przez eksperta wydającego świadectwo charakterystyki energetycznej.</p> <p>10. Ważność świadectwa charakterystyki energetycznej nie przekracza pięciu lat. Jednakże w przypadku budynków o klasie charakterystyki energetycznej A, B lub C ustalonej na podstawie ust. 2 ważność świadectwa charakterystyki energetycznej nie przekracza 10 lat.</p> <p>11. Państwa członkowskie udostępniają uproszczone procedury aktualizacji świadectwa charakterystyki energetycznej w przypadku modernizacji tylko pojedynczych elementów (środki pojedyncze lub niezależne). Państwa członkowskie udostępniają uproszczone procedury aktualizacji świadectwa charakterystyki energetycznej w przypadku wprowadzenia środków określonych w paszporcie renowacji.</p>

Uzasadnienie

Minimalne wymagania muszą być dostosowane do celu dotyczącego osiągnięcia neutralności klimatycznej, aby uniknąć efektu uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych.

Poprawka 51

Artykuł 17 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie zapewniają wydawanie cyfrowych świadectw charakterystyki energetycznej dla:</p> <p>a) budynków lub modułów budynków, które są wznoszone, zostały poddane ważniejszej renowacji, są sprzedawane lub wynajmowane nowemu najemcy lub w przypadku których umowa najmu zostaje odnowiona; oraz</p> <p>b) budynków zajmowanych przez organy publiczne lub będących ich własnością.</p>	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają wydawanie cyfrowych świadectw charakterystyki energetycznej dla:</p> <p>a) budynków lub modułów budynków, które są wznoszone, zostały poddane ważniejszej renowacji lub są sprzedawane lub wynajmowane nowemu najemcy; oraz</p> <p>b) budynków zajmowanych przez organy publiczne lub będących ich własnością.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Wymogu wydania świadectwa charakterystyki energetycznej nie stosuje się, jeżeli świadectwo wydane zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE albo zgodnie z niniejszą dyrektywą dla tego budynku lub modułu budynku jest dostępne i aktualne.	Wymogu wydania świadectwa charakterystyki energetycznej nie stosuje się, jeżeli świadectwo wydane zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE albo zgodnie z niniejszą dyrektywą dla tego budynku lub modułu budynku jest dostępne i aktualne.

Uzasadnienie

W niektórych państwach członkowskich umowy są przedłużane automatycznie. Interwencja byłaby równoznaczna z wszczęciem sporów sądowych.

Poprawka 52

Artykuł 17 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie wymagają, aby przy okazji wznoszenia, sprzedaży lub wynajmu budynków lub modułów budynków, bądź w przypadku odnowienia umowy najmu, świadectwo charakterystyki energetycznej przedstawiano przyszłemu najemcy lub kupującemu i przekazywano ją kupującemu lub najemcy.	Państwa członkowskie wymagają, aby przy okazji wznoszenia, sprzedaży lub wynajmu budynków lub modułów budynków świadectwo charakterystyki energetycznej przedstawiano przyszłemu najemcy lub kupującemu i przekazywano ją kupującemu lub najemcy.

Uzasadnienie

W niektórych państwach członkowskich umowy są przedłużane automatycznie. Interwencja byłaby równoznaczna z wszczęciem sporów sądowych.

Poprawka 53

Artykuł 19 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Bazy danych dotyczące charakterystyki energetycznej budynków 1. Każde państwo członkowskie tworzy krajową bazę danych dotyczącą charakterystyki energetycznej budynków, która umożliwia gromadzenie danych na temat charakterystyki energetycznej budynków oraz ogólnej charakterystyki energetycznej krajowych zasobów budowlanych. Baza danych umożliwia gromadzenie danych dotyczących świadectw charakterystyki energetycznej, przeglądów, paszportów renowacji budynku, wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci oraz obliczonego lub opomiarowanego zużycia energii w budynkach objętych świadectwami.	Bazy danych dotyczące charakterystyki energetycznej i emisji budynków 1. Każde państwo członkowskie tworzy krajowe bazy danych, z podziałem na regionalne bazy danych, dotyczące charakterystyki energetycznej budynków i powiązanych z nimi emisji , która umożliwia gromadzenie danych na temat charakterystyki energetycznej budynków oraz ogólnej charakterystyki energetycznej i emisji krajowych zasobów budowlanych. Baza danych umożliwia gromadzenie danych dotyczących świadectw charakterystyki energetycznej, przeglądów, paszportów renowacji budynku, wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci oraz obliczonego lub opomiarowanego zużycia energii w budynkach objętych świadectwami.

Uzasadnienie

Ważne jest utworzenie krajowych baz danych dotyczących charakterystyki energetycznej i emisji budynków, ale z podziałem na regiony.

Poprawka 54

Artykuł 26 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie zapewniają dostępność wskazówek i szkolenia dla podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie niniejszej dyrektywy. Wskazówki i szkolenie dotyczą znaczenia poprawy charakterystyki energetycznej i umożliwiają rozważenie optymalnego połączenia poprawy efektywności energetycznej, redukcji emisji gazów cieplarnianych, wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz korzystania z systemów ciepłowniczych lub chłodniczych w trakcie planowania, projektowania, wznoszenia i renowacji stref przemysłowych lub osiedli mieszkaniowych. Takie wytyczne i szkolenia mogą również dotyczyć ulepszeń strukturalnych, przystosowania się do zmiany klimatu, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zagrożeń związanych z intensywną aktywnością sejsmiczną, usuwania substancji niebezpiecznych, w tym azbestu, emisji zanieczyszczeń (w tym pyłu drobnego) oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p>	<p>Państwa członkowskie zapewniają dostępność wskazówek i szkolenia dla władz lokalnych i regionalnych oraz dla podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie niniejszej dyrektywy. Wskazówki i szkolenie dotyczą znaczenia redukcji zapotrzebowania na energię i materiały oraz poprawy charakterystyki energetycznej tak, by budynki spełniały normy bezemisyjności lub niemal bezemisyjności w całym ich cyklu życia, i umożliwiają rozważenie optymalnego połączenia redukcji zapotrzebowania na energię i materiały, poprawy efektywności energetycznej, zerowego poziomu emisji gazów cieplarnianych, wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz korzystania z systemów ciepłowniczych lub chłodniczych w trakcie planowania, projektowania, wznoszenia i renowacji stref przemysłowych lub osiedli mieszkaniowych. Takie wytyczne i szkolenia powinny uwzględnić także strategie gospodarowania gruntami i planowania przestrzeni miejskiej oraz mogą również dotyczyć ulepszeń strukturalnych, przystosowania się do zmiany klimatu, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zagrożeń związanych z intensywną aktywnością sejsmiczną, usuwania substancji niebezpiecznych, w tym azbestu, emisji zanieczyszczeń (w tym pyłu drobnego) oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 55

Załącznik 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Całkowite roczne zużycie energii pierwotnej w nowym budynku bezemisyjnym musi być zgodne z maksymalnymi progami podanymi w poniższej tabeli. [...] Całkowite roczne zużycie energii pierwotnej w nowym lub poddanym renowacji budynku bezemisyjnym pochodzi, w ujęciu rocznym netto, z: – energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu i spełniającej kryteria określone w art. 7 dyrektywy (UE) 2018/2001 [zmieniona dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii], – energii odnawialnej dostarczanej przez społeczność energetyczną działającą w zakresie energii odnawialnej w rozumieniu art. 22 dyrektywy (UE) 2018/2001 [zmieniona dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii], lub – energii odnawialnej i ciepła odpadowego z efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego zgodnie z art. 24 ust. 1 dyrektywy (UE).../... [wersja przekształcona dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej]. Budynek bezemisyjny nie może generować na miejscu żadnych emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych. Jedynie w przypadku gdy, ze względu na charakter budynku lub brak dostępu do społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej lub kwalifikujących się systemów ciepłowniczych i chłodniczych, spełnienie wymogów określonych w akapicie pierwszym nie jest technicznie wykonalne, całkowite roczne zużycie energii pierwotnej może również pochodzić z energii z sieci spełniającej kryteria ustanowione na poziomie krajowym.</p>	<p>Całkowite roczne zużycie energii pierwotnej w nowym budynku bezemisyjnym musi być zgodne z metodologią przedstawioną w art. 4–6. Należy je opracować i uzupełnić o wymogi dotyczące emisji gazów cieplarnianych, aby zapewnić zgodność z unijnym celem w zakresie neutralności klimatycznej. [...] Całkowite roczne zużycie energii pierwotnej w nowym lub poddanym renowacji budynku bezemisyjnym pochodzi, w ujęciu rocznym netto, z: – energii ze źródeł odnawialnych lub energii z odpadów wytwarzanej na miejscu lub dostarczanej przez sieć i spełniającej kryteria określone w art. 7 dyrektywy (UE) 2018/2001 [zmieniona dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii], – energii odnawialnej dostarczanej przez społeczność energetyczną działającą w zakresie energii odnawialnej w rozumieniu art. 22 dyrektywy (UE) 2018/2001 [zmieniona dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii], lub – energii odnawialnej i ciepła odpadowego z efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego zgodnie z art. 24 ust. 1 dyrektywy (UE).../... [wersja przekształcona dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej]. Budynek bezemisyjny nie może generować na miejscu żadnych emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych. Jedynie w przypadku gdy, ze względu na charakter budynku lub brak dostępu do społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej lub kwalifikujących się systemów ciepłowniczych i chłodniczych, spełnienie wymogów określonych w akapicie pierwszym nie jest technicznie wykonalne, całkowite roczne zużycie energii pierwotnej może również pochodzić z energii z sieci spełniającej kryteria ustanowione na poziomie krajowym.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Podkreśla, że zmiana dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków jest jednym z filarów pakietu „Gotowi na 55” i ma ogromne znaczenie dla realizacji inicjatywy „Fala renowacji”. Należy zatem dopilnować, aby w ramach tej zmiany przewidziano właściwy poziom ambicji i wprowadzono odpowiednie mechanizmy wsparcia w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej zasobów budowlanych UE do 2050 r.
2. Z zadowoleniem przyjmuje zawartą we wniosku wzmiankę o polityce przystosowania się do zmiany klimatu. Uważa jednak, że zagadnienie przystosowania powinno znaleźć tutaj silniejszy wyraz i stanowić element paszportu renowacji.
3. Pozytywnie ocenia zawarte we wniosku odniesienie do podejścia opartego na obiegu zamkniętym i podkreśla, że w tekście należy się do niego odnosić systematycznie, również z uwzględnieniem wbudowanej emisji dwutlenku węgla.
4. Jest zdania, że skala przyszłych wyzwań związanych z transformacją klimatyczną i bezpieczeństwo energetyczne wymagają bardziej ambitnego podejścia do transformacji energetycznej, co jasno wynika z planu REPowerEU. Powinno to obejmować wsparcie techniczne, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz zwiększenie zdolności władz lokalnych i regionalnych. W związku z tym Komitet sądzi, że centralne miejsce we wniosku powinna zajmować koncepcja niezależności energetycznej i że należy ją także ująć w paszporcie renowacji.

5. Zaznacza, że masowa renowacja budynków stanowi okazję do zajęcia się problemem ubóstwa energetycznego i przekształcenia budynków zajmowanych przez gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji w budynki plusenergetyczne. W związku z tym domaga się, aby opracowano wszechstronną politykę w zakresie ubóstwa energetycznego, tak aby fala renowacji nie prowadziła do zaostrzenia problemu ubóstwa energetycznego w UE. Z tego względu wzywa Komisję do opracowania kompleksowej strategii na rzecz wyeliminowania ubóstwa energetycznego i wyraża gotowość do współpracy z nowo utworzoną grupą koordynacyjną ds. ubóstwa energetycznego i odbiorców wrażliwych w celu stworzenia strategii nadającej się do wdrożenia na szczeblu lokalnym i regionalnym. W tym kontekście należy także oferować rozwiązania dla osób starszych dotyczące finansowania niezbędnych działań na rzecz klimatu oraz pilnie uwzględnić, że dla osób starszych własność domu czy mieszkania może stanowić zabezpieczenie na starość.

6. Dostrzega potrzebę uwzględnienia w definicji budynków bezemisyjnych i niemal bezemisyjnych podejścia związanego z cyklem życia, tak aby promować osiągnięcie zasobów budynków neutralnych dla klimatu do 2050 r. Należy to czynić z poszanowaniem wymogu neutralności technologicznej i całościowego spojrzenia na systemy energetyczne. W ten sposób zostaną uwzględnione zróżnicowane warunki na szczeblu lokalnym, regionalnym i na poziomie państw członkowskich. Definicja powinna również obejmować energię z sieci elektroenergetycznych i gazowych, jeżeli tylko zostanie ona wyprodukowana z odnawialnych źródeł energii i energii odzyskanej z odpadów. Ponadto definicja musi być spójna ze ścieżkami dekarbonizacji określonymi w dyrektywach w sprawie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych w całym systemie energetycznym i nie może ograniczać się jedynie do kwestii budynków.

7. Uważa, że stosowanie minimalnych norm charakterystyki energetycznej, jeśli nie będzie wystarczająco ambitne, mogłoby wywołać efekt uzależnienia od technologii wysokoemisyjnych, obniżając poziom ambicji inicjatywy „Fala renowacji” i czyniąc tę inicjatywę zasadniczo nieprzydatną do osiągnięcia celów na 2030 r. i 2050 r., które mają kluczowe znaczenie dla transformacji klimatycznej, lecz także dla wspierania bezpieczeństwa energetycznego. Minimalne normy charakterystyki energetycznej powinny również uwzględnić wymogi dotyczące emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia w odniesieniu do budowy i do dostaw energii ze źródeł odnawialnych. Podkreśla, że te normy będą skuteczne tylko wtedy, gdy rzeczywiście zachowają wysoki poziom ambicji i towarzyszyć im będą środki pomagające pokonać bariery, które do tej pory utrudniały działania renowacyjne, oraz niezbędne finansowanie i wsparcie techniczne, które pomogą w ich wprowadzeniu.

8. Uznaje potrzebę zajęcia się budynkami o najgorszej charakterystyce energetycznej i budynkami o dużym potencjale oszczędności energii. Podkreśla potrzebę dostępności wykwalifikowanej siły roboczej i przedsiębiorców oraz dostrzega wpływ na wartość budynków i rynki nieruchomości, który nie powinien prowadzić do wzrostu kosztów ponoszonych przez najemców. W związku z tym apeluje o prawną możliwość zwrócenia się przez państwa członkowskie o przedłużenie wyznaczonych terminów, jeżeli jest to uzasadnione wyjątkowymi warunkami.

9. Zwraca uwagę, że ważniejsze renowacje budynków istniejących, niezależnie od ich wielkości, odbywają się raz na 25 lat w budynkach mieszkalnych i raz na 15 lat w budynkach niemieszkalnych. Uważa zatem, że podejście oparte na stopniowej renowacji może osłabić aspiracje wspomnianej inicjatywy i prowadzić do przyjęcia antyeconomicznego podejścia do renowacji budynków, którą trzeba przeprowadzić z użyciem systematycznego i zintegrowanego podejścia, a nie jako sumę odrębnych interwencji. W związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do przedstawienia wytycznych dotyczących poprawy efektywności energetycznej budynków historycznych, także z wykorzystaniem prac prowadzonych w ramach inicjatywy europejski Bauhaus. Renowacja tych budynków powinna otrzymać wsparcie ze specjalnych programów finansowania i należy zapewnić odpowiednią elastyczność ram.

10. Podkreśla, że przestawienie się na systematyczne, oparte na obiegu zamkniętym podejście do renowacji budynków wymaga znacznych wysiłków na rzecz przekwalifikowania oraz na rzecz wsparcia kompetencji lokalnych, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.

11. Uważa, że istotną rolę w uwzględnianiu ambitnego podejścia do renowacji budynków powinny odgrywać zamówienia publiczne. W związku z tym podkreśla, że wszystkie renowacje zlecane przez organy publiczne powinny być objęte wytycznymi państw członkowskich i UE oraz w miarę możliwości zgodne z kryteriami zielonych zamówień publicznych i z kryteriami zamówień publicznych wspomagających zamknięcie obiegu w gospodarce.

12. Podkreśla, że nie można zapewnić efektywności energetycznej zasobów budowlanych poprzez skupienie się wyłącznie na pojedynczych budynkach, a planowanie przestrzenne i miejskie musi wspierać poszczególne interwencje dzięki przyjęciu systematycznego i lokalnego podejścia do efektywności energetycznej miast.

13. Przypomina, że cele fali renowacji nie będą osiągalne bez znacznych i dedykowanych zasobów, zarówno pod względem puli środków finansowych, jak i budowania zdolności i wsparcia technicznego. Podkreśla, że dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków stwarza możliwość usprawnienia sposobu wykorzystania punktów kompleksowej obsługi jako głównego narzędzia wdrożenia dyrektywy.

14. Uważa, że regiony wiejskie oraz ogólnie regiony z wieloma budynkami jedno- i wielorodzinnymi mają inne potrzeby i wymagają innych rozwiązań niż struktury miejskie. Aspekt ten również musi znaleźć odzwierciedlenie w dyrektywie.

15. Zwraca uwagę na to, że budynki historyczne mają istotną wartość kulturową i symboliczną w miastach UE. Uważa, że należy zachować ich wartość architektoniczną i znaleźć rozwiązania gwarantujące, że budynki te będą również spełniać wzorcową rolę budynków publicznych. W związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do przedstawienia wytycznych dotyczących poprawy efektywności energetycznej budynków historycznych oraz stworzenia w tym celu specjalnych systemów finansowania.

Bruksela, dnia 30 czerwca 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski akt w sprawie danych

(2022/C 375/10)

Sprawozdawczyni: Anne KARJALAINEN (FI/PES), radna miasta Kerava

Dokument źródłowy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (akt w sprawie danych)

COM(2022) 68 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 57

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W przypadkach wystąpienia niebezpieczeństwa publicznego – takiego jak stan zagrożenia zdrowia publicznego, sytuacje wyjątkowe związane z degradacją środowiska i poważne klęski żywiołowe, w tym sytuacje pogarszane przez skutki zmiany klimatu, a także poważne katastrofy spowodowane przez człowieka, takie jak poważne cyberincydenty – interes publiczny wynikający z użycia danych będzie nadrzędny względem interesów posiadacza danych związanych ze swobodnym dysponowaniem danymi, które posiada. W takim przypadku posiadacze danych powinni być zobowiązani do udostępnienia danych organom sektora publicznego lub instytucjom, agencjom lub organom Unii na ich wniosek. Występowanie niebezpieczeństwa publicznego ustala się na podstawie odpowiednich procedur stosowanych w państwach członkowskich lub przez odpowiednie organizacje międzynarodowe.</p>	<p>W przypadkach wystąpienia niebezpieczeństwa publicznego – takiego jak stan zagrożenia zdrowia publicznego, sytuacje wyjątkowe związane z degradacją środowiska i poważne klęski żywiołowe, w tym sytuacje pogarszane przez skutki zmiany klimatu, a także poważne katastrofy spowodowane przez człowieka, takie jak poważne cyberincydenty – interes publiczny wynikający z użycia danych będzie nadrzędny względem interesów posiadacza danych związanych ze swobodnym dysponowaniem danymi, które posiada. W takim przypadku posiadacze danych powinni być zobowiązani do udostępnienia danych organom sektora publicznego lub instytucjom, agencjom lub organom Unii na ich wniosek. Występowanie niebezpieczeństwa publicznego ustala się wspólnie z państwami członkowskimi UE/EOG, a konkretnie w państwach członkowskich, czyli w przypadku wniosku o udostępnienie danych występowanie niebezpieczeństwa publicznego stwierdza się na podstawie przepisów prawa tego państwa członkowskiego, którego organ sektora publicznego o te dane występuje.</p>

Uzasadnienie

Definicje są ważne dla zapewnienia spójnej komunikacji i takiego samego rozumienia stanu faktycznego. Ustalenie występowania niebezpieczeństwa publicznego jest szczególnie istotne, ponieważ zobowiązuje przedsiębiorstwa do bezpłatnego dostarczania danych.

Poprawka 2

Nowy motyw po motywie 61

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<i>(nowy) Do celów niniejszego rozporządzenia uwzględnia się publiczny dostęp do dokumentów urzędowych oraz wynikające z tego ustawodawstwo krajowe.</i>

Uzasadnienie

Rozporządzenie musi być spójne z celami zasady publicznego dostępu do dokumentów i z interesami chronionymi zasadami poufności.

Poprawka 3

Artykuł 2 ust. 10

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
„niebezpieczeństwo publiczne” oznacza wyjątkową sytuację negatywnie wpływającą na ludność Unii, państwa członkowskiego lub jego części, która to sytuacja wiąże się z ryzykiem wystąpienia poważnych i trwałych następstw dla warunków życia lub stabilności gospodarczej, lub znacznego obniżenia wartości aktywów gospodarczych w Unii lub w odpowiednim państwie członkowskim;	„niebezpieczeństwo publiczne” oznacza wyjątkową sytuację negatywnie wpływającą na ludność Unii, państwa członkowskiego lub jego części, która to sytuacja wiąże się z ryzykiem wystąpienia poważnych i trwałych następstw dla warunków życia lub stabilności gospodarczej, lub znacznego obniżenia wartości aktywów gospodarczych w Unii lub w odpowiednim państwie członkowskim. <i>Występowanie niebezpieczeństwa publicznego ustala się wspólnie z państwami członkowskimi UE/EOG, a konkretnie w państwach członkowskich, czyli w przypadku wniosku o udostępnienie danych występowanie niebezpieczeństwa publicznego stwierdza się na podstawie przepisów prawa tego państwa członkowskiego, którego organ sektora publicznego o te dane występuje.</i>

Uzasadnienie

Definicje są ważne dla zapewnienia spójnej komunikacji i takiego samego rozumienia stanu faktycznego. Ustalenie występowania niebezpieczeństwa publicznego jest szczególnie istotne, ponieważ zobowiązuje przedsiębiorstwa do bezpłatnego dostarczania danych.

Poprawka 4

Artykuł 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	21) (nowa definicja) „usługi świadczone w interesie ogólnym” oznaczają usługi sklasyfikowane jako takie przez organy państw członkowskich i podlegające szczególnym zobowiązaniom do świadczenia usług publicznych.

Uzasadnienie

Rozporządzenie powinno zawierać obowiązek udostępniania danych do wspólnego wykorzystywania w interesie publicznym w związku z ogólnymi sytuacjami nadzwyczajnymi.

Poprawka 5

Artykuł 14 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do małych przedsiębiorstw i mikroprzedsiębiorstw zdefiniowanych w art. 2 załącznika do zalecenia 2003/361/WE.	Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do małych przedsiębiorstw i mikroprzedsiębiorstw zdefiniowanych w art. 2 załącznika do zalecenia 2003/361/WE, chyba że udostępniane dane dotyczą poziomu lokalnego i mają być przekazane lokalnym organom publicznym lub dostarczone w celu świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z prawem Unii lub krajowymi przepisami wykonawczymi.

Uzasadnienie

Należy ułatwić wymianę danych między podmiotami lokalnych ekosystemów, niezależnie od wielkości danego podmiotu prywatnego oraz w przypadku usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

Poprawka 6

Artykuł 15 lit. c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	3) (nowy) żądane dane dotyczą usług świadczonych w interesie ogólnym lub usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, które są świadczone zgodnie z obowiązującym prawem UE i dostarczane w każdym przypadku na szczeblu lokalnym (gminnym).

Uzasadnienie

Przykłady sprawdzonych praktyk pokazują, że partnerstwa publiczno-prywatne mogą przyczynić się do rozwoju zdrowych ekosystemów lokalnych. Stanowią one również podstawę wielu usług świadczonych w inteligentnych miastach i społecznościach, takich jak np. inteligentna mobilność. Ponieważ wymiana danych w takich przypadkach może długofalowo poprawić jakość życia obywateli, dla takich celów powinna być ona regulą.

Poprawka 7

Artykuł 17 ust. 1 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
a) określić, o udostępnienie jakich danych się wnioskuje;	a) zgodnie z minimalnymi wymogami dotyczącymi wniosków o udostępnienie danych, określonymi przez Komisję, określić, o udostępnienie jakich danych się wnioskuje;

Uzasadnienie

Należy odpowiednio określić minimalne wymogi w zakresie żądanych danych, obowiązujące w Europie przy składaniu wniosków o dane. Także przedsięwzięcia skorzystają na ujednoczeniu wniosków o udostępnienie danych.

Poprawka 8

Artykuł 17 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
być sformułowany jasnym, zwięzłym i prostym językiem zrozumiałym dla posiadacza danych;	być sformułowany jasnym, zwięzłym i prostym językiem zrozumiałym dla posiadacza danych lub, w przypadku gdy dane są wymagane od posiadacza danych w innym państwie członkowskim UE/EOG, w języku państwa członkowskiego UE/EOG, w którym posiadacz danych ma siedzibę;

Uzasadnienie

Należy ustanowić jasne zasady dotyczące transgranicznych wniosków o udostępnienie informacji, w tym język, w którym mają być składane wnioski.

Poprawka 9

Artykuł 17 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
f) zostać podany do wiadomości publicznej w internecie bez zbędnej zwłoki.	

Uzasadnienie

Artykuł 17 ust. 2 lit. f) powinien zostać skreślony z aktu w sprawie danych. Obowiązek prowadzenia publicznego rejestru dotyczącego sytuacji nadzwyczajnych może sam stać się zagrożeniem dla bezpieczeństwa i zwiększyć obciążenia administracyjne.

Poprawka 10

Artykuł 18

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1. Posiadacz danych otrzymujący wniosek o dostęp do danych na podstawie niniejszego rozdziału bez zbędnej zwłoki udostępnia dane organowi sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organowi Unii, które wystąpiły z wnioskiem.	1. Posiadacz danych otrzymujący wniosek o dane na podstawie niniejszego rozdziału bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od otrzymania wniosku , udostępnia dane organowi sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organowi Unii, które wystąpiły z wnioskiem.

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Bez uszczerbku dla określonych w przepisach sektorowych szczególnych potrzeb w zakresie dostępności danych posiadacz danych może odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę w ciągu 5 dni roboczych od otrzymania wniosku o udostępnienie danych niezbędnych do zareagowania na niebezpieczeństwo publiczne oraz w ciągu 15 dni roboczych w innych przypadkach występowania wyjątkowej potrzeby, powołując się na jeden z następujących powodów:</p> <p>a) dane są niedostępne;</p> <p>b) wniosek nie spełnia warunków określonych w art. 17 ust. 1 i 2.</p> <p>3. W przypadku wniosku o udostępnienie danych niezbędnych do zareagowania na niebezpieczeństwo publiczne posiadacz danych może również odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę, jeżeli posiadacz danych dostarczył już żądane dane w odpowiedzi na wcześniej złożony w tym samym celu wniosek innego organu sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organu Unii, a nie został powiadomiony o zniszczeniu danych na podstawie art. 19 ust. 1 lit. c).</p> <p>4. Jeżeli posiadacz danych postanowi odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę zgodnie z ust. 3, musi wskazać tożsamość organu sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organu Unii, które wcześniej złożyły wniosek w tym samym celu.</p> <p>5. W przypadku gdy zastosowanie się do wniosku o udostępnienie danych organowi sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organowi Unii wymaga ujawnienia danych osobowych, posiadacz danych czyni racjonalne kroki w celu pseudonimizacji danych, o ile wniosek można zrealizować za pomocą danych pseudonimicznych.</p> <p>6. W przypadku gdy organ sektora publicznego lub instytucja, agencja lub organ Unii chce zakwestionować odmowę dostarczenia żądanych danych przez posiadacza danych lub jego wystąpienie o zmianę wniosku lub jeżeli posiadacz danych chce zakwestionować wniosek, sprawę kieruje się do właściwego organu, o którym mowa w art. 31.</p>	<p>2. Bez uszczerbku dla określonych w przepisach sektorowych szczególnych potrzeb w zakresie dostępności danych posiadacz danych może odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę w ciągu 5 dni roboczych od otrzymania wniosku o udostępnienie danych niezbędnych do zareagowania na niebezpieczeństwo publiczne oraz w ciągu 15 dni roboczych w innych przypadkach występowania wyjątkowej potrzeby, powołując się na jeden z następujących powodów:</p> <p>a) dane są niedostępne;</p> <p>b) wniosek nie spełnia warunków określonych w art. 17 ust. 1 i 2.</p> <p>3. W przypadku wniosku o udostępnienie danych niezbędnych do zareagowania na niebezpieczeństwo publiczne posiadacz danych może również odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę, jeżeli posiadacz danych dostarczył już żądane dane w odpowiedzi na wcześniej złożony w tym samym celu wniosek innego organu sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organu Unii, a nie został powiadomiony o zniszczeniu danych na podstawie art. 19 ust. 1 lit. c).</p> <p>4. Jeżeli posiadacz danych postanowi odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę zgodnie z ust. 3, musi wskazać tożsamość organu sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organu Unii, które wcześniej złożyły wniosek w tym samym celu.</p> <p>5. W przypadku gdy zastosowanie się do wniosku o udostępnienie danych organowi sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organowi Unii wymaga ujawnienia danych osobowych, posiadacz danych czyni racjonalne kroki w celu pseudonimizacji danych, o ile wniosek można zrealizować za pomocą danych pseudonimicznych.</p> <p>6. W przypadku gdy organ sektora publicznego lub instytucja, agencja lub organ Unii chce zakwestionować odmowę dostarczenia żądanych danych przez posiadacza danych lub jego wystąpienie o zmianę wniosku lub jeżeli posiadacz danych chce zakwestionować wniosek, sprawę kieruje się do właściwego organu, o którym mowa w art. 31.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>7. (nowy) Posiadacz danych dostarcza dane w formacie, który jest zrozumiały dla odbiorcy danych i nadaje się do odczytu za pomocą generycznego oprogramowania, oraz, w stosownych przypadkach, w otwartym formacie ujętym w przepisach technicznych dotyczących interoperacyjności istniejącego katalogu norm, na mocy obowiązującego prawodawstwa bądź to Unii Europejskiej, bądź to każdego państwa członkowskiego UE lub EOG.</p>

Uzasadnienie

Rozporządzenie powinno zawierać jasne przepisy dotyczące terminów udostępniania danych. Należy również wziąć pod uwagę prawo posiadacza danych do odrzucenia wniosku o dane lub do żądania jego zmiany.

Dane przekazywane w przypadkach niebezpieczeństwa publicznego muszą być czytelne i nadawać się do wykorzystania przez różne zainteresowane strony za pomocą powszechnie używanego oprogramowania i powszechnie używanych systemów. Ze względu na interoperacyjność wykorzystania danych należy zachować neutralność technologiczną.

Poprawka 11

Artykuł 18 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W przypadku wniosku o udostępnienie danych niezbędnych do zareagowania na niebezpieczeństwo publiczne posiadacz danych może również odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę, jeżeli posiadacz danych dostarczył już żądane dane w odpowiedzi na wcześniej złożony w tym samym celu wniosek innego organu sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organu Unii, a nie został powiadomiony o zniszczeniu danych na podstawie art. 19 ust. 1 lit. c).</p>	<p>W przypadku wniosku o udostępnienie danych niezbędnych do zareagowania na niebezpieczeństwo publiczne posiadacz danych może również odmówić zastosowania się do wniosku lub wystąpić o jego zmianę, jeżeli posiadacz danych dostarczył już dokładnie takie same żądane dane w odpowiedzi na wcześniej złożony w tym samym celu wniosek innego organu sektora publicznego lub instytucji, agencji lub organu Unii, a nie został powiadomiony o zniszczeniu danych na podstawie art. 19 ust. 1 lit. c).</p>

Uzasadnienie

Należy wyjaśnić, że wnioski o udostępnienie danych składane przez różne podmioty sektora publicznego rzadko są identyczne i że przekazywane dane mogą szybko stać się nieaktualne.

Poprawka 12

Nowy artykuł po artykule 19

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>(nowy tytuł) Przetwarzanie danych i publiczny dostęp do dokumentów urzędowych</p> <p>(nowy) Wynikający z prawa krajowego państwa członkowskiego obowiązek ujawniania dokumentów urzędowych danego organu lub nieujawniania ich zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi poufności ma również zastosowanie do tych wniosków o udostępnienie danych i do tych danych, które są objęte niniejszym rozporządzeniem. Celem jest pogodzenie zasady publicznego dostępu do dokumentów urzędowych ze środkami podejmowanymi na mocy niniejszego rozporządzenia.</p>

Uzasadnienie

Zgodnie z przepisami krajowymi dane lub dokumenty udostępniane organowi publicznemu mogą być udostępniane publicznie zgodnie z zasadą publicznego dostępu do informacji. W takich przypadkach dokumenty urzędowe podlegają krajowym przepisom dotyczącym poufności, m.in. tym opierających się na zasadzie tajemnicy handlowej.

Poprawka 13

Artykuł 20

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>3. (nowy)</p> <p>a) W przypadku gdy posiadacz danych jest przedsiębiorstwem świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 (*), wynagrodzenie za udostępnienie danych na podstawie art. 15 nie stanowi części rekompensaty za ogólne usługi gospodarcze.</p> <p>b) W przypadku gdy posiadacz danych jest przedsiębiorstwem świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym na podstawie odrębnej decyzji wydanej na podstawie komunikatu Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (2012/C 8/02), wynagrodzenie za udostępnienie danych na podstawie art. 15 musi zostać uwzględnione w rekompensacie za usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym przez posiadacza danych.</p> <p>(*) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.</p>

Uzasadnienie

W rozporządzeniu należy doprecyzować zasady obliczania wynagrodzenia dla przedsiębiorstw już świadczących usługi w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z obowiązującym prawodawstwem europejskim lub ustawodawstwem krajowym służącym transpozycji prawa UE.

Poprawka 14

Artykuł 31 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Każde państwo członkowskie wyznacza właściwy organ lub właściwe organy odpowiedzialne za stosowanie i wdrażanie niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie mogą ustanowić co najmniej jeden nowy organ lub oprzeć się na organach już istniejących.</p>	<p>Każde państwo członkowskie wyznacza organ lub organy odpowiedzialne za stosowanie i wdrażanie niniejszego rozporządzenia oraz za wytyczne dotyczące najlepszych praktyk, kompetencji i opracowywania kodeksów postępowania w zakresie wymiany danych. Państwa członkowskie mogą ustanowić co najmniej jeden nowy organ lub oprzeć się na organach już istniejących oraz zaangażować władze lokalne i regionalne.</p>

Uzasadnienie

Należy wyznaczyć specjalną grupę ekspertów lub organ w celu wydawania wytycznych dotyczących wymiany danych, opracowania kodeksów postępowania w zakresie wymiany danych oraz zapewnienia odpowiednich kompetencji.

Poprawka 15

Artykuł 31 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>j) (nowy) opracowanie kodeksu postępowania w zakresie udostępniania danych w celu określenia wspólnych celów i przypadków, w których wymiana danych jest wskazana dla interesu publicznego, a także wspólnych zbiorów danych, które mają być udostępniane przez posiadaczy danych.</p>

Uzasadnienie

Należy jasno określić zadania specjalnej grupy ekspertów czy specjalnego organu.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący europejskiego aktu w sprawie danych, ponieważ jego celem jest sprawiedliwe wyważenie tworzenia wartości z danych przez podmioty gospodarki opartej na danych, a zarazem zapewnienia dostępności danych dla władz lokalnych i regionalnych, reagowania na wyzwania społeczne i gospodarcze, promowania innowacji oraz poszanowania praw i interesów wszystkich zainteresowanych stron, a zwłaszcza ochrony danych osobowych.
2. Popiera wniosek z uwagi na jego cel, jakim jest umożliwienie swobodnego przepływu danych nieosobowych między przedsiębiorstwami (B2B), z sektora prywatnego do organów publicznych (B2G), od organów publicznych do przedsiębiorstw (G2B) i między organami publicznymi (G2G). Wniosek uznaje się za ważny element budowy zaufania między przedsiębiorstwami prywatnymi a organami publicznymi w odniesieniu do przetwarzania danych. Zawiera on jasne przepisy dotyczące ustaleń umownych w kontekście wymiany danych i wynagrodzenia do zapłaty za korzystanie z danych. Podkreśla rolę wymiany danych w skutecznym egzekwowaniu przepisów na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy oraz zwraca uwagę, że dostęp do danych ma kluczowe znaczenie dla organów publicznych, zwłaszcza na szczeblu lokalnym i regionalnym⁽¹⁾. Do tej pory dobrowolna samoregulacja nie wystarczała, by zagwarantować władzom lokalnym i regionalnym dostęp do danych.
3. Proponuje, aby oprócz zobowiązań prawnych przewidzianych we wniosku dotyczącym rozporządzenia zachęcać posiadaczy danych również za pomocą miękkich środków, takich jak zachęty finansowe i platformy wymiany najlepszych praktyk. Wzywa władze lokalne i regionalne do dawania dobrego przykładu i zapewniania usług i środków opartych na danych w czasie rzeczywistym.
4. Podkreśla, że wymiana danych pochodzących z coraz większej liczby urzędzeń przemysłowych, publicznych lub urzędzeń podłączonych do internetu, a także danych z internetu rzeczy oraz współpraca w tym zakresie w obrębie UE jest źródłem zrównoważonego wzrostu i innowacji. Ta wymiana i współpraca muszą przebiegać zgodnie z przepisami europejskimi i krajowymi dotyczącymi ochrony danych, konkurencji i praw własności intelektualnej itp.
5. Zwraca uwagę na znaczenie wartości europejskich w ocenie stopnia odpowiedzialności, którą ponoszą platformy dominujące na rynku. Dotyczy to zwłaszcza tych platform, których modele biznesowe pochodzą z państw trzecich. Unia Europejska może odegrać wiodącą rolę w tej dziedzinie, ustanawiając innowacyjne przepisy dotyczące gospodarki opartej na danych, które to przepisy mogą zostać później przejęte przez państwa trzecie.

⁽¹⁾ CDR 5356/2020.

6. Apeluje, by w procedurach udzielania zamówień i programach finansowania w państwach członkowskich ująć zachęty motywujące do udostępniania i interoperacyjności danych oraz do badań i rozwoju technologii anonimizacji.
7. Wzywa partnerów społecznych, by bardziej zaangażowali się w opracowywanie zaleceń dotyczących wykorzystania danych w celu zwiększenia wydajności w miejscu pracy i zagwarantowali tym samym prawa pracownicze i wystarczające umiejętności.
8. Przyjmuje do wiadomości zawartą w akcie w sprawie danych propozycję Komisji dotyczącą powołania Europejskiej Rady ds. Innowacji w zakresie Danych w celu sformułowania zaleceń dotyczących wymiany danych i decyzji w sprawie normalizacji oraz proponuje wprowadzenie takiej struktury w rozdziale IX aktu w sprawie danych. Zgodnie z zaleceniami sformułowanymi na kilku warsztatach dotyczących wymiany B2G właściwe organy krajowe mogłyby wyznaczyć wspólne cele, uzgodnić rodzaj przekazywanych danych i opracować wspólne podejście lub kodeks postępowania.

Rozwój gospodarki opartej na danych na szczeblu lokalnym

9. Z zadowoleniem przyjmuje nowe wymogi dotyczące obowiązkowego przekazywania danych, które w szczególności wzmacniają prawa MŚP – trzonu gospodarki UE – i zmniejszają ich zależność od dużych posiadaczy danych oraz przeciwdziałają monopolizacji dużych przedsiębiorstw wielonarodowych.
10. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji dotyczącą wprowadzenia tzw. analizy nieuczciwego charakteru warunków, aby chronić mikroprzedsiębiorstwa i MŚP przed obowiązkami jednostronnie egzekwowanymi przez duże przedsiębiorstwa, a także zobowiązanie się Komisji do sporządzenia niewiążących umów dotyczących dostępu do danych i korzystania z danych w celu wzmocnienia siły przetargowej MŚP wobec stron trzecich, bez ponoszenia nadmiernych dodatkowych kosztów.
11. Wzywa do wyjaśnienia warunków dostępu do danych, w szczególności w odniesieniu do łańcuchów wartości i ekosystemów danych, w których mniejsze podmioty, choć uczestniczyły w tworzeniu zbiorów danych, nie mają dostępu do danych, które współgenerowały.

Udostępnianie danych sektorowi publicznemu

12. Podkreśla, że przekazywanie danych leży w interesie publicznym, gdyż umożliwia: reagowanie na sytuacje nadzwyczajne, analizowanie trendów, które mogą prowadzić do takich sytuacji nadzwyczajnych, zapobieganie im oraz zwiększanie odporności na przyszłe kryzysy. Dane są również decydującym elementem pozwalającym zrozumieć degradację środowiska i zmianę klimatu oraz konsekwentnie im przeciwdziałać. Dostęp do danych może przyczynić się ponadto do opracowania lepszych środków zwalczania przestępczości i terroryzmu.
13. Podkreśla znaczenie przewidzianej we wniosku możliwości zobowiązania przedsiębiorstw do udostępnienia danych na podstawie wniosków organów publicznych o udzielenie informacji w przypadkach niebezpieczeństwa publicznego, wyjątkowej potrzeby lub przywracanie stanu wyjściowego. W przyszłości, w przypadku zakłóceń, władze lokalne i regionalne w swoich planach awaryjnych będą musiały brać pod uwagę coraz istotniejszy czynnik danych generowanych maszynowo. Akt w sprawie danych nie reguluje bezpośrednio tego, jak władze lokalne i regionalne mogą dowiedzieć się, które dane są dostępne na rynku i po jakiej cenie.
14. Uważa, że ważne jest, by doprecyzować minimalne wymogi dotyczące wniosków o danych zgodnie z art. 17 oraz by szczegółowej sformułować przepisy dotyczące niszczenia danych zgodnie z art. 19. Procedury i specyfikacje w tym zakresie muszą zostać wspólnie uzgodnione w Unii Europejskiej.
15. Uważa, że dane potrzebne do zaradzenia sytuacji nadzwyczajnej muszą być czytelne dla organów i instytucji publicznych oraz dla instytucji, organów i agencji UE za pomocą powszechnie używanych narzędzi i bez dodatkowych inwestycji.
16. Zwraca uwagę, że zgodnie z zapisami rozdziału V aktu w sprawie danych podmioty sektora publicznego mogą w pewnych sytuacjach wykorzystywać dane będące w posiadaniu przedsiębiorstw. W odniesieniu do innych rozdziałów rozporządzenia należy jednak wyjaśnić, czy podmioty lokalne i regionalne mogą również występować w innym charakterze, np. jako użytkownicy danych, posiadacze danych lub odbiorcy danych. Pod tym kątem należy ponownie przeanalizować definicje zawarte w akcie w sprawie danych.

17. Stwierdza, że w organach publicznych, w tym w samorządach lokalnych i regionalnych, usługi w chmurze są wykorzystywane w różnym stopniu. Wzywa Komisję do stworzenia jasnych ram i jak najlepszych warunków do promowania korzystania z usług w chmurze. Szczególną uwagę należy zwrócić na poprawę efektywności energetycznej przetwarzania w chmurze, zgodnie z koncepcją tzw. zielonego kodowania. Można by znacząco zmniejszyć koszty ICT na szczeblu lokalnym i regionalnym, gdyby istniejące rozwiązania były wykorzystywane na szerszą skalę i gdyby połączono wiedzę ekspercką instytucji prywatnych i publicznych.

18. Domaga się usunięcia istniejących luk w interoperacyjności danych we wszystkich czterech aspektach (interoperacyjność prawna, organizacyjna, semantyczna i techniczna) w odniesieniu do korzystania z usług w chmurze i współpracy transgranicznej między operatorami prywatnymi a organami publicznymi.

19. Zwraca uwagę, że zawartość danych powinna być ustandaryzowana aż do poziomu metadanych, ponieważ im mniejsze jest pole do interpretacji, tym większa jest kompatybilność danych. To pozwala uniknąć dodatkowych kosztów, np. związanych z konwersją danych.

20. Zwraca uwagę, że osiągnięcie interoperacyjności danych jest wyzwaniem długoterminowym. Zastosowanie wiedzy i know-how w dziedzinie interoperacyjności danych oraz związane z tym zmiany w systemie wymagają wielu zasobów.

21. Zwraca uwagę, że interoperacyjność i jakość danych mają kluczowe znaczenie i w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje rozwój odpowiednich organizacyjnych sposobów podejścia i struktur.

22. Zauważa, że zwłaszcza małe społeczności, obszary wiejskie i MŚP często nie dysponują wiedzą fachową, personelem czy zasobami finansowymi potrzebnymi do wykorzystywania, wymiany i wspólnego wykorzystywania danych. Dlatego państwa członkowskie i Unia Europejska muszą zapewnić pomoc w tej dziedzinie, oferując niewiążące wzory umów oraz pomoc techniczną i finansową podczas szkolenia ekspertów ds. wymiany danych. Można to robić choćby za pośrednictwem europejskich centrów innowacji cyfrowych w ramach programu „Cyfrowa Europa”. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i firmami typu start-up, a także z regionalnymi szkołami wyższymi ma kluczowe znaczenie dla wymiany najlepszych praktyk, stworzenia trwałej bazy wiedzy i umiejętności oraz poprawy umiejętności korzystania z danych.

Proporcjonalność i pomocniczość

23. Uważa, że wniosek dotyczący rozporządzenia jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Wartość dodana działań Unii Europejskiej w tej dziedzinie nie budzi wątpliwości, biorąc pod uwagę transgraniczny charakter wykorzystywania danych oraz potrzebę pokonania istniejących przeszkód utrudniających szersze wykorzystywanie danych przez przedsiębiorstwa, konsumentów i sektor publiczny.

Bruksela, dnia 30 czerwca 2022 r

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej
L-2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL